

ΓΚΕΟΡΓΚΙ ΝΤΙΜΙΤΡΟΦ

Ο ΦΑΣΙΣΜΟΣ

ΠΟΡΕΙΑ

γκεόργκι ντιμιτρόφ

ὁ φασισμός

Μετάφραση ἀπ' τὰ γερμανικά

Δ. Χ.

ΠΟΡΕΙΑ
1975

Οι αριθμοί στο κείμενο παραπέμπουν
στις «Σημειώσεις», στο τέλος του βιβλίου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ	11
Η ΕΠΙΘΕΣΗ ΤΟΥ ΦΑΣΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΗΣ ΚΟΜΜΟΤΝΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟ ΦΑΣΙΣΜΟ	19
I Ο ΦΑΣΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΤΑΞΗ	19
'Ο ταξικός χαρακτήρας του φασισμού	21
Τί σημαίνει για τις μάζες ή νίκη του φασισμού;	26
Είναι αναπόφευχτη ή νίκη του φασισμού;	31
'Ο φασισμός είναι μια απάνθρωπη, αλλά όχι σταθερή έξουσία	38
II ΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΜΕΤΩΠΟ ΤΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ Ε- ΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟ ΦΑΣΙΣΜΟ	43
'Η σημασία του 'Ενιαίου Μετώπου	44
Τα κύρια επιχειρήματα των αντιπάλων του 'Ενιαίου Μετώπου	45
Περιεχόμενο και μορφές του 'Ενιαίου Μετώπου	49
Για το αντιφασιστικό λαϊκό μέτωπο	53
Κεντρικά ζητήματα του 'Ενιαίου Μετώπου στις διάφορες χώρες	55
α) 'Ενωμένες Πολιτείες της 'Αμερικής	56
β) 'Αγγλία	58
γ) Γαλλία	60
Το 'Ενιαίο Μέτωπο και οι φασιστικές μαζικές οργανώσεις	63
Το 'Ενιαίο Μέτωπο στις χώρες, όπου οι σοσιαλδημοκράτες θρίσκονται στην έξουσία	69
'Ο αγώνας για την ενότητα των συνδικάτων	76
Το 'Ενιαίο Μέτωπο και η νεολαία	82
Το 'Ενιαίο Μέτωπο και οι γυναίκες	85
Το αντιιμπεριαλιστικό 'Ενιαίο Μέτωπο	86
Για την κυβέρνηση του 'Ενιαίου μετώπου	88
Για την ιδεολογική πάλη ενάντια στο φασισμό	97
III Η ΕΔΡΑΙΩΣΗ ΤΩΝ ΚΟΜΜΟΤΝΙΣΤΙΚΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ	

ΚΑΙ Η ΠΑΛΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΛΕΤΑΡΑΤΟΥ	108
'Η ἐδραίωση τῶν Κομμουνιστικῶν Κομμάτων	103
'Η πολιτική ἐνότητα τῆς ἐργατικῆς τάξης	108
Τελικά συμπεράσματα	113
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟ ΦΑΣΙΣΜΟ	117
'Ο ἀγῶνας ἐνάντια στοῦ φασισμοῦ πρέπει νὰ εἶναι συγκεκριμένος	120
Προλεταριακὸ Ἐνιαῖο Μέτωπο ἢ Ἀντιφασιστικὸ Λαϊκὸ Μέτωπο	124
Γιὰ τὸ ρόλο τῆς σοσιαλδημοκρατίας καὶ τῆ θέσης της στοῦ Ἐνιαῖο Μέτωπο τοῦ προλεταριάτου	128
Γιὰ τὴν κυβέρνησις τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου	131
Γιὰ τὴ θέσις μας ἀπέναντι σὴν ἀστική δημοκρατία	134
Δὲ φτάνει νὰ ἔχουμε σωστὴ γραμμὴ	137
Γιὰ τὰ στελέχη	142
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ	158

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ὁ Γκεόργκι Ντιμιτρόφ γεννήθηκε στις 18 Ἰούνη τοῦ 1882 στὸ χωριὸ Κοβάτσεφσκι τῆς περιφέρειας Ραντομίρ στὴ Βουλγαρία. Οἱ γονεῖς του ἦταν φτωχοί, πρᾶγμα ποὺ τὸν ὀδήγησε στὴ βιοπάλη ἀπὸ τὰ παιδικὰ του χρόνια, κιόλας ὅταν ἦταν 12 χρονῶν. Ἀρχισε σὰν τυπογράφος. Ἡ φύση τῆς δουλειᾶς του ἀπὸ τὴ μιά, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη ἢ σκληρὴ βιοπάλη, ποὺ τὸν ἔφεραν σὲ καθημερινὴ σύγκρουση μὲ τὴν ἀνέχεια, τὴν ἐκμετάλλευση καὶ τὴν κοινωνικὴ ἀνισότητα καὶ ἀδικία, ὀδήγησαν τὸ Ντιμιτρόφ, πολὺ σύντομα, νὰ πάρει ἐνεργὸ μέρος στοὺς ἐργατικὸς ἀγῶνες στὴ Βουλγαρία.

Ἦταν ἡ ἐποχὴ, ποὺ τὸ βουλγάρικο ἐργατικὸ κίνημα δεχότανε τὸ μπόλιασμα τῆς μαρξιστικῆς σκέψης καὶ ἔκανε τὰ πρῶτα του βήματα. Ὁ Ντιμιτρόφ μπῆκε στοὺς κόκλους τῶν ἐπαναστατῶν καὶ στὰ 1904 γίνεται γραμματέας τῆς Ἐλεύθερης Συνδικαλιστικῆς Ὁργάνωσης, ποὺ εἶχε σὰν πυρῆνα τὸ σωματεῖο τῶν τυπογράφων, καὶ σὲ σύντομο χρονικὸ διάστημα ἀναδείχεται γραμματέας τῆς Ὁμοσπονδίας τῶν βουλγάρικων Συνδικαλιστικῶν Ἐνώσεων.

Κιόλας στὰ 1902, ὁ Ντιμιτρόφ εἶχε γίνει μέλος τοῦ Σοσιαλδημοκρατικοῦ Κόμματος Βουλγαρίας, ἔχοντας σὰν πρότυπό του τὸ θεμελιωτὴ τοῦ βουλγάρικου Κόμματος, τὸν Μπλαγκόεφ. Ἐνα χρόνο ἀργότερα, στὰ 1903, ὁ Ντιμιτρόφ ἐγκαταλείπει τὸ Σοσιαλδημοκρατικὸ Κόμμα καί, ἐπικεφαλῆς μιᾶς μικρῆς ομάδας ἐπαναστατῶν, ἰδρύει τὴ νέα κομματικὴ ταξικὴ ὀργάνωση, τὸ κατοπινὸ Κομμουνιστικὸ Κόμμα Βουλγαρίας.

Ὁ Ντιμιτρόφ ἀναπτύσσεται μαζὶ μὲ τὸ κόμμα, μαζὶ μὲ τὸν βουλγάρικο τερσοσοσιαλισμὸ, τὴ μπολσεβίκικη πτέ-

ργα και μαζί με τους αγώνες ενάντια στους σιροκοσοσιαλιστές και τους όμπουτλντέτσι, τους βοδλάροους μενσεβίκους. Με μια σειρά άρθρα του μαστιγώνει την πτέρυγα των μενσεβίκων στη χώρα του, και τον αγώνα του αυτό δεν τον σταματά, παρά μόνο όταν οι τελευταίοι αυτοί χρωκοπούν ολοκληρωτικά, διαλύονται οργανωτικά και άπελευθερώνεται, έτσι, η εργατική τάξη από την επιρροή των πραχτόρων της αστικής ιδεολογίας.

Από το 1904 ο Ντιμιτρόφ ξεχωρίζει σαν οργανωτικό ταλέντο, σαν ο μαζικός ήγέτης, που διαθέτει άπεριοριστες οργανωτικές ικανότητες, προσωπικό κέρος, πολιτική διορατικότητα και δεξιοσύνη, να διαφωτίζει, συνενώνει και οργανώνει το προλεταριάτο, οδηγώντας το με επιτυχία σε άπεργιακούς και πολιτικούς αγώνες. Ξεχωρίζει για τις ικανότητές του να συλλαμβάνει τις ανάγκες και τα καθημερινά αίτήματα των μαζών και να τα μετατρέπει σε συνθήματα για ένότητα όλων των εργαζομένων και για αγώνα ενάντια στους έκμεταλλευτές. Απτός του οι καθοδηγητικές ικανότητες μαζί με τη βαθειά μαρξιστική - λενινιστική του διαπαιδαγώγηση, τον άναδειχνουν σε φυσικό ήγέτη των Βουλγάρικων εργαζομένων μαζών. Στα 1909 γίνεται μέλος της Κεντρικής Έπιτροπής του Κ.Κ. Βουλγαρίας και στα 1913 εκλέγεται βουλευτής κάτω από τη σημαία του κόμματός του.

Έξαιτίας της άποτυχίας του ξεσηκωμού του Σεπτέμβρη του 1923, ο Ντιμιτρόφ άναγκάζεται, κνηγημένος από την αντίδραση να εκπατριστεί και να καταφύγει άρχικά στη Μόσχα. Στην πατρίδα του καταδικάζεται έρήμην σε θάνατο. Έτσι άρχίζει η γεμάτη δράση δεκαετία 1923 - 1933, όπου ο Ντιμιτρόφ άναπτύσσει τις ξεχωριστές του ικανότητες, που τον άναδειχνουν προλεταριακό επαναστάτη ήγέτη διεθνούς κέρους.

Η Βιέννη και το Βερολίνο είναι τα δυο κέντρα της παράνομης ζωής και δράσης του, που είναι στραμμένα κέρια προς τα Βαλκάνια και έχει σαν κέρια κατέβθωση την κα-

ταπολέμηση τοῦ φασισμού. Ἀπὸ τοὺς τόπους τῆς παρανομίας του ἀναπτύσσει πλατειὰ διαφωτιστικὴ καμπάνια γιὰ τὴν πολιτικὴν, οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν κατάστασιν στὰ Βαλκάνια, ξεσκεπάζει καὶ καταγγέλλει τὶς φασιστικὰς θηριωδίες τῶν καθεστώτων, ἐνῶ καλεῖ σὲ πάλιν ἐνάντια στὴ φασιστικὴ τρομοκρατία, ὑποδείχνοντας στὰ βαλκανικὰ κόμματα τρόπους ὕψους καὶ μέθοδοι δουλειᾶς καὶ πάλης.

Στὰ 1923 γίνεται μέλος τῆς Ἐχτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς καὶ Γραμματέας τῆς Βαλκανικῆς Κομμουνιστικῆς Ὁμοσπονδίας. Σὰ μέλος τῆς Ε.Ε. τῆς Κ.Δ., ὁ Ντιμιτρόφ συμβάλλει ἀποφασιστικὰ στὴ διατήρηση τῆς ἐνότητος τοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματος, μὲ τὸ ξεκαθάρισμα τῶν Κομμάτων — Τμημάτων τῆς Κομιντέρν ἀπὸ τὰ ὀππορτομμιστικὰ δεξιὰ στοιχεῖα, τοὺς τροισκιστὰς καὶ τοὺς φραξιονιστὰς. Σὰν Γραμματέας τῆς Β.Κ.Ο., βοηθᾷ τὰ Κ.Κ. καὶ Ὁργανώσεις στὰ Βαλκάνια νὰ ξεπεράσουν τὶς ὀργανωτικὰς τοὺς ἀδυναμίας, ἰδιαιτέρως τὰ Κ.Κ. νὰ ἀπαλλαγῶν ἀπὸ τὰ ἐχθρικὰ στοιχεῖα, νὰ σταματήσουν οἱ χωρὶς ἀρχὲς φραξιονιστικοὶ ἀγῶνες, νὰ μπολοσεβικοποιηθῶν καὶ νὰ μαζικοποιηθῶν. Ἀπὸ τὴν θέσιν του αὐτὴν κατευθύνει μὲ ἐπιτυχία 28 Κόμματα καὶ Ὁργανώσεις.

Ὅπως εἶναι γνωστό, στίς 27 Φλεβάρη 1933, ὁ χιτλερικός φασισμὸς σημειώνει τὴν ἄνοδόν του μὲ μιὰν ἀπαίσιαν προδοκατόρικη πράξιν ἐμπνευσμένη ἀπὸ τοὺς Γκαίρινγκ καὶ Γκαίμπελς — τὴν προπόλησιν τοῦ Ράϊχσταγκ στὸ Βερολίνο. Ἡ πράξιν αὐτή, ὀργανωμένη ἀπὸ τοὺς φασίστες, ἀποδόθηκε στοὺς κομμουνιστὰς, γιὰ νὰ δικαιολογηθῆ τὸ ὀργιαστικὸν πογκρόμ, ποὺ ἐξάπολυσαν οἱ ναζὶ ἐνάντια στοὺς ὀπαδοὺς, τὰ μέλη καὶ στελέχη τοῦ Κ.Κ. Γερμανίας. Στίς 9 Μάρτη τοῦ 1933, ὁ Ντιμιτρόφ ὄντας παράνομος στὸ Βερολίνο, συλλαμβάνεται ἀπὸ τοὺς χιτλερικοὺς μαζὶ μὲ δυὸ ἀκόμη συντρόφους του, τοὺς βούλγαρους Μπλαγκοῦ Ποπόφ καὶ τὸ Βασίλη Τάνεφ. Τὸ Δεκέμβρη τῆς ἴδιας χρονιᾶς, ὀδηγοῦνται καὶ οἱ

τρεις σε ανοιχτή δίκη, την πιο μεγάλη δίκη της σύγχρονης πολιτικής ιστορίας, τη «Δίκη της Λειψίας».

Ο Ντιμιτρόφ με θαυμαστό τρόπο ανασκευάζει το κατηγορητήριο και καταγγέλει το φασισμό, το σύστημα του εγκλήματος και της προδοκάτσιας. Η διεθνής προσοχή στρέφεται προς εκείνη τη δίκη, όπου ο Ντιμιτρόφ, δέσμιος των χιλιετικών φασιστών, ορθώνεται και γίνεται ο μεγάλος κατηγορός του φασισμού και της προδοκάτσιας, του συστήματος της τρομοκρατίας και του βασανισμού, αναδειχεται ο μεγάλος υποστηρικτής της υπόθεσης της επανάστασης και του κομμουνισμού.

«Παραδέχομαι, τονίζει στο κατηγορώ του, ότι η γλώσσα μου είναι όξεία και τραχιά. Όπως ήταν ο αγώνας μου και η ζωή μου... Υπερασπίζομαι το πρόσωπό μου σαν κατηγορούμενος κομμουνιστής. Υπερασπίζομαι την ίδια μου την κομμουνιστική και επαναστατική τιμή. Υπερασπίζομαι το νόημα και το περιεχόμενο της ζωής μου. Γι' αυτό και κάθε μου φράση μπροστά στο δικαστήριο είναι αίμα από το αίμα μου και σάρκα από τη σάρκα μου... Είναι αλήθεια, πώς για μένα σαν κομμουνιστή, ο ανώτατος νόμος είναι το Πρόγραμμα της Κομμουνιστικής Διεθνούς και το ανώτατο δικαστήριο ή Έπιτροπή Έλέγχου της Κ.Δ.».

Η φωνή του ακούγεται σ' όλο τον κόσμο και προκαλεί θύελλα διαμαρτυριών. Σε παγκόσμια κλίμακα ξεσηκώθηκε τεράστιο κύμα διαμαρτυρίας και συμπαράστασης και δημιουργούνται παντού επιτροπές από διεθνείς προσωπικότητες για τη σωτηρία του. Κόμματα, εργατικές οργανώσεις, πολιτιστικοί σύλλογοι, οργανώσεις της νεολαίας, πραγματοποιούν συγκεντρώσεις και συλλαλητήρια για τη σωτηρία του Ντιμιτρόφ και των συντρόφων του. Παντού ήχει το αγωνιστικό έμβητήριο:

*«Μαῦρα κοράκια μὲ νόχια γαμφὰ
πέσανε πάνω στήν ἐργατιά.
Ἄγρια κρᾶζον καὶ κρέας ζητοῦν,
τὸ Ντιμιτρόφ στήν κρεμάλα νὰ δοῦν».*

Κάτω ἀπὸ τὰ ἀδυσώπητα χιτοπήματα τοῦ Ντιμιτρόφ, τὸ κατηγορητήριο κατάρρευσε. Οἱ μάρτυρες κατηγορίας — ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς οἱ Γκαίρινγκ καὶ Γκαίμπελς — κατατρωπώθηκαν. Τὸ δικαστήριο ὑποχρεώνεται νὰ τὸν ἀθωώσει καὶ νὰ τὸν ἀπελάσει. Ἔνα χρόνο ἀργότερα, ὁ Ντιμιτρόφ σὲ ἄρθρο του στὴν Πράβντα, ἔγραφε σχετικὰ μὲ τὴ δίκη: «οἱ φασίστες ὑπέστησαν μιὰ πλήρη ἤττα. Παρὰ τὶς προσπάθειές τους, μόνο ἐθνικοσοσιαλιστὲς βουλευτὲς, φασίστες δημοσιογράφοι, ἐγκληματίες τοῦ κοινῆ ποινικοῦ δικαίου, πλαστογράφοι, ἀπατεῶνες, ψυχοπαθεῖς καὶ μορφινομανεῖς, ἀποδέχτηκαν νὰ καταθέσουν σὰ μάρτυρες. Οἱ φασίστες δὲν τὰ κατάφεραν νὰ θροῦν οὔτε ἓνα ἀπὸ τοὺς ποθητοὺς μάρτυρες, ἀνάμεσα στὶς μυριάδες τῶν ἐργατῶν, ἀνάμεσα στὰ δραστήρια μέλη τοῦ προλεταριακοῦ κινήματος καὶ ἀνάμεσα στοὺς ὑπεύθυνους παράγοντες τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος».

Μετὰ τὸ θρίαμβό του στὴ Λειψία, ὁ Ντιμιτρόφ πηγαίνει στὴ Μόσχα, ὅπου ἀπὸ ἐκεῖ συνεχίζει τὸν ἀγῶνα του ἐναντία στὸν ἀνερχόμενον φασισμὸ στὴν Εὐρώπη καὶ μὲ ἰδιαίτερο τρόπο ἐναντία στὰ φασιστικὰ καθεστῶτα τῶν Βαλκανικῶν χωρῶν. Τὶς παραμονὲς τοῦ 7 Συνεδρίου τῆς Κομιντέρν, ἐκλέγεται Γενικὸς Γραμματέας τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς, ἡγέτης τοῦ παγκόσμιου προλεταριάτου. Ἀπὸ τὶς 25 Ἰούλη μέχρι καὶ τὶς 20 Αὐγούστου 1934, πραγματοποιεῖται στὴ Μόσχα τὸ ἱστορικὸ 7 Συνέδριο τῆς Κομιντέρν, ὅπου παίρνουν μέρος 510 ἀντιπρόσωποι ἐκπροσωπώντας 65 Κομμουνιστικὰ Κόμματα. Νοῦς καὶ ψυχὴ τοῦ Συνεδρίου εἶναι ὁ Ντιμιτρόφ, ποὺ εἰσηγεῖται τὴν ἀλλαγὴ ταχτικῆς τῶν τμημάτων τῆς Κ.Δ., γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῆς ἐπίθεσης τοῦ φασισμού μὲ τὴ δημιουργία τοῦ Λαϊκοῦ Ἀντιφασιστικοῦ Με-

τώπων. «Τὸ 7 Συνέδριο, γράφτηκε ἀργότερα, δὲν ἐξόπλισε μόνον ἰδεολογικὰ καὶ πολιτικὰ τὰ κομμουνιστικὰ κόμματα στὶς καπιταλιστικὲς χῶρες καὶ τὶς ἀποικίες στὴν πάλῃ τοὺς γιὰ τὰ ζητήματα τῶν μαζῶν, ἀλλὰ ἄσκησε τεράστια ἐπίδραση καὶ στὰ πλατειὰ στρώματα τῶν καπιταλιστικῶν χωρῶν καὶ τοὺς ἐξωκομματικοὺς ἐργάτες».

Ἡ εἰσήγηση τοῦ Ντιμιτρόφ στὸ συνέδριο ἀποτελεῖ ἓνα κλασσικὸ κείμενο τῆς μαρξιστικῆς - λενινιστικῆς φιλολο- γίας. Ὅχι μόνον γιὰτὶ ἀναλύει ὀλόπλευρα τὸ χαραχτήρα τοῦ φασισμού τοῦ Χίτλερ, ποὺ ἔφερε τὴν ἀνθρωπότητα στὸ χεῖ- λος τῆς καταστροφῆς, ἀλλὰ γιὰτὶ ἀκόμη περιλαμβάνει καὶ μιὰ σειρὰ ὁδηγίες γιὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἀντιμετώπισή του. Ὁ Ντιμιτρόφ πρόβλεψε καὶ τὴ διέξοδο ποὺ θὰ ἀναζητοῦσε ὁ φασισμός, τὸν ἰμπεριαλιστικὸ πόλεμο, καὶ τὴ νίκη τοῦ Λα- ἴκοῦ Ἀντιφασιστικοῦ Μετώπου. Ὁ Ντιμιτρόφ, στὴν εἰσήγη- σή του, ἀπογύμνωσε τὸ φασισμό ἀπὸ τὸ προσωπεῖο του, ἔδει- ξε τὶς αἰτίες ποὺ τὸν γέννησαν, τὰ συμφέροντα ποὺ ἔπηρε- τεῖ, πέρα ἀπὸ τὶς μορφές ποὺ ὁ φασισμός πῆρε στὶς διάφορες χῶρες. Μὲ τὴν ἐννοια αὐτή, τὸ κείμενο τοῦ Ντιμιτρόφ ἔχει αἰώνια ἐπικαιρότητα.

Μετὰ τὴ συντριβὴ τοῦ φασισμού στὴ χώρα του, ἀπὸ τὶς ντόπιες ἐπαναστατικὲς δυνάμεις καὶ τὸν Κόκκινο Στρατό, ὁ Ντιμιτρόφ ἐπιστρέφει στὴ Βουλγαρία καὶ στὶς 22 Νοέμβρη γίνεται ὁ πρῶτος Πρωθυπουργὸς τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας Βουλγαρίας. Ἀμέσως καταπιάνεται μὲ τὴν οἰκοδόμησι τῆς χώρας του στὸ νέο σύστημα, τὸ σοσιαλιστικὸ. Ὁ Ντιμιτρόφ πρόλαβε νὰ θάλει μόνον τὶς θάσεις. Στὶς ἀρχές τοῦ 1948 ἀρ- ρώστησε καὶ πῆγε στὴ Μόσχα γιὰ θεραπεία. Ἐκεῖ, πέθανε στὸ σανατόριο Μπαρκτίτσα, στὶς 2 Ἰούλη 1949. Ὁ νεκρὸς του μεταφέρθηκε στὴ Σόφια καὶ τοποθετήθηκε σὲ Μανσω- λεῖο.

Τὸ θεωρητικὸ ἔργο τοῦ Ντιμιτρόφ εἶναι μεγάλον, καλύ- πτει ὅλους τοὺς τομείς καὶ τὰ ἐπίπεδα τῆς ἐπαναστατικῆς δράσης τῆς ἐργατικῆς τάξης, ὡστόσο εἶναι ἄγνωστο στὴν

Ἑλλάδα. Λίγον καιρὸ μετὰ τὸ θάνατό του, ἐκδόθηκαν στὴ Σόφια τὰ ᾠδὴν ταξινομημένα σὲ 14 τόμους. Μιὰ τρίτομη ἐπιλογή ἔργων αὐτοῦ κλοφόρησε σὲ μιὰ σειρά ἐρωπαϊκῆς γλῶσσης στὰ 1955. Ἐὐὸ κείμενο ποδ ἀκολουθεῖ, μεταφράστηκε ἀπὸ τὴ γερμανικὴ ἔκδοση τοῦ Dietz Verlag Berlin 1956. Πρόκειται γιὰ τὴν εἰσήγησή του στὸ 7 συνέδριο τῆς Κομμουνιστῶν. Στὴ συνέχεια ἀναφέρουμε τοὺς τίτλους ἀπὸ μιὰ σειρά σπουδαίων ἔργων του. «Ὁ ὀπιορτοπισμὸς στὰ συνδικάτα» 1903, «Ἡ ἀνάγκη δημοιοργίας ἐνιαίων ἐνώσεων συνδικάτων καὶ ἡ ὀργάνωσή τους» 1907, «Ἡ οἰκονομικὴ ἐξέλιξη στὴ Βουλγαρία» 1910, «Προέλευση καὶ ἐξέλιξη τῆς συνδικαλιστικῆς κίνησης» 1910, «Τὸ Κόμμα καὶ τὰ Συνδικάτα» (Εἰσήγηση στὴν 7 Διεθνή Συνδιάσκεψη στὴ Βουδαπέστη) 1911, «Ἡ ἐνότητα τῶν ἐργατῶν καὶ οἱ ἐχθροὶ τῆς» 1912, «Συνδικαλιστικὴ Κίνηση καὶ Διεθνῆς» 1914, «Τὸ διδάγμα τῆς Βουλγαρίας» 1925, «Ἡ κατάσταση στὰ Βαλκάνια» 1925, «Τελικὸς λόγος μπροστὰ στὸ δικαστήριον» 1933, «Ἐνάντια στὴν ἀντεπανάστατικὴ σοσιαλδημοκρατία» 1934, «Τὸ Λαϊκὸ Μέτωπο στὸν ἀγῶνα ἐνάντια στὸ φασισμὸ καὶ τὸν πόλεμον» 1936, «Ἐνιαῖο Μέτωπο ἐνάντια στὸ φασισμὸ» 1938, «Τὸ 2 Συνέδριον τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου» 1948, «Πέμπτον Συνέδριον τοῦ Βουλγαρικοῦ Ἐργατικοῦ Κόμματος (Κομμουνιστῶν)» 1948.

Η ΕΠΙΘΕΣΗ ΤΟΥ ΦΑΣΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΗΣ ΚΟΜΜΟΥ- ΝΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟ ΦΑΣΙΣΜΟ (1935)

Ι. 'Ο Φασισμός και η εργατική τάξη

Σύντροφοι! Ήδη τὸ 6 Συνέδριο τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνoῦς προειδοποίησε τὸ διεθνὲς προλεταριάτο, ὅτι μὴ νέα φασιστικὴ ἐπίθεση θρῖσκεται στὸ ξεκίνημά της καὶ ἔκανε ἔκκληση γιὰ ἀγώνα ἐνάντια σ' αὐτὴ τὴν ἐπίθεση. Τὸ συνέδριο ἔδειξε, ὅτι «σχεδὸν παντοῦ ἐμφανίζονται φασιστικὲς τάσεις καὶ σπέρματα ἐνὸς φασιστικοῦ κινήματος μὲ λιγότερο ἢ περισσότερο ἀναπτυγμένη μορφή».

Μόλις ξέσπασε ἡ ἐξαιρετικὰ βαρεῖα οἰκονομικὴ κρίση, μόλις σημειώθηκε βαθεῖα ὀξυνση τῆς γενικῆς κρίσης τοῦ καπιταλισμοῦ καὶ ἐπαναστατικοποιήθηκαν οἱ ἐργαζόμενες μάζες, ὁ φασισμὸς πέρασε σὲ πλατεῖα ἐπίθεση. Ἡ κυρίαρχη μπουρζουαζία ὄλο καὶ περισσότερο ἀναζητᾷ τὴ σωτηρία της στὸ φασισμό, γιὰ νὰ ἐφαρμόσει τὰ χειρότερα μέτρα καταλήστεψης σὲ θάρος τῶν ἐργαζομένων, νὰ προετοιμάσει ἕναν ἱμπεριαλιστικὸ ἀρπαχτικὸ πόλεμο, νὰ ἐπιτεθεῖ ἐνάντια στὴ Σοβιετικὴ Ἐνωση, νὰ ὑποδουλώσει καὶ διαμοιράσει τὴν Κίνα καὶ νὰ ἐμποδίσει μὲ ὄλα αὐτὰ τὰ μέτρα τὴν ἐπανάσταση.

Οἱ ἱμπεριαλιστικοὶ κύκλοι προσπαθοῦν νὰ ρίξουν ὁ λ ὁ κ η-
ρ ο τὸ θάρος τῆς κρίσης πάνω στοὺς ὄμους τῶν ἐργαζομένων.
Γι' αὐτὸ χρειάζονται τὸ φασισμό.

Θέλουν νὰ λύσουν τὸ πρόβλημα τῶν ἀγορῶν ὑποδουλώνοντας τοὺς ἀδύνατους λαούς, αὐξάνοντας τὴν ἀποικιακὴ καταπίεση καὶ ξαναμοιράζοντας τὸν κόσμον διὰ μέσου τοῦ πολέμου. Γι' αὐτὸ χρειάζεται τὸ φασισμὸ.

Προσπαθοῦν νὰ προλάβουν τὴν ἀΐξηση τῶν δυνάμεων τῆς ἐπανάστασης συντρίβοντας τὸ ἐπαναστατικὸ κίνημα τῶν ἐργατῶν καὶ ἀγροτῶν καὶ χτυπώντας στρατιωτικὰ τὴ Σοβιετικὴ Ἐνωση, τὸ προπύργιον τοῦ παγκόσμιου προλεταριάτου. Γι' αὐτὸ χρειάζεται τὸ φασισμὸ.

Σὲ μιὰ σειρά χωρῶν, ἰδιαίτερα στὴ Γερμανία, οἱ ἱμπεριαλιστικοὶ αὐτοὶ κύκλοι κατόρθωσαν νὰ προετοιμάσουν τὴν ἦττα τοῦ προλεταριάτου πρὶν ἀπὸ τὴν ἀποφασιστικὴν στροφή τῶν μαζῶν πρὸς τὴν ἐπανάσταση, καὶ νὰ ἐγκαθιδρύσουν φασιστικὴν δικτατορίαν.

Γιὰ τὴν νίκη, ὡστόσο, τοῦ φασισμοῦ εἶναι χαρακτηριστικὴ ἀκριβῶς ἡ παρακάτω περίπτωσις: Ἡ νίκη αὐτὴ, ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά, δείχνει τὴν ἀδυναμίαν τοῦ προλεταριάτου, ποὺ ἀποδιοργανώθηκε καὶ παράλυσε ἐξ αἰτίας τῆς διασπαστικῆς πολιτικῆς τῆς σοσιαλδημοκρατίας, ἀπὸ τὴ συνεργασία της μὲ τὴ μπουρζουαζία. Ὁμως, ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, ἐκφράζει τὴν ἀδυναμίαν τῆς ἴδιας τῆς ἀστικῆς τάξης, ποὺ φοβᾶται τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἀγωνιστικῆς ἐνότητος τῆς ἐργατικῆς τάξης, τρέμει τὴν ἐπανάστασιν καὶ ποὺ δὲν εἶναι πιά σὲ θέση, νὰ διατηρήσῃ τὴ δικτατορίαν πάνω σὲ μάζες μὲ τὶς παλιὰς μέθοδους τῆς ἀστικῆς δημοκρατίας καὶ τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ. Στὸ 17. Συνέδριον τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος τῆς Σοβιετικῆς Ἐνωσης (Μπολσεβίκων), ὁ σύντροφος Στάλιν, εἶπε:

«Τὴ νίκη τοῦ φασισμοῦ στὴ Γερμανία, δὲν πρέπει νὰ τὴ θεωρεῖ κανεὶς μόνο σὰ δείγμα τῆς ἀδυναμίας τῆς ἐργατικῆς τάξης καὶ σὰν ἀποτέλεσμα τῆς προδοσίας σὲ βάρος τῆς ἐργατικῆς τάξης ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς σοσιαλδημοκρατίας ποὺ ἐστρωσε τὸ δρόμον εἰς τὸ φασισμὸ. Πρέπει νὰ τὴ θεωρεῖ κανεὶς καὶ σὰ δείγμα τῆς ἀδυναμίας τῆς ἀστικῆς τάξης, σὰ δείγμα, ὅτι ἡ ἀστικὴ τάξις δὲν εἶναι πιά σὲ θέση νὰ ἀσκεῖ τὴν ἐξουσίαν της μὲ τὶς παλιὰς μέθοδους τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ καὶ τῆς ἀστικῆς δημοκρατίας, καὶ μπροστὰ σ'

αυτό αναγκάζεται να μεταχειριστεί στην εσωτερική πολιτική τρομοκρατικές μέθοδες διακυβέρνησης — σὰ δείγμα, ὅτι δὲν εἶναι πιά σὲ θέση νὰ θρεῖ διέξοδο ἀπὸ τὴν τωρινὴ κατάσταση πάνω στὴ βάση μιᾶς εἰρηνικῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς, καὶ γι' αὐτὸ εἶναι ἀναγκασμένη νὰ χρησιμοποιήσῃ τὴν πολιτικὴ τοῦ πολέμου».*

Ἐπιτομὴ τοῦ ταξικῆς χαρακτήρα τοῦ φασισμού

Σύντροφοι, ὅπως σωστὰ τὸν χαρακτήρισε ἡ 13ῃ Ὀλομέλεια τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνoῦς, ὁ φασισμὸς εἶναι ἡ ἀνοιχτὴ τρομοκρατικὴ διχτατορία τῶν πιδ ἄντιδραστικῶν, τῶν πιδ σωδινιστικῶν, τῶν πιδ ἱμπεριαλιστικῶν στοιχείων τοῦ χρηματιστικοῦ κεφαλαίου.

Ἡ ἀντιδραστικότερη μορφή τοῦ φασισμού εἶναι ὁ γερμανικὸς φασισμὸς. Ἔχει τὴν ἀναίδεια νὰ αὐτοαποκαλεῖται ἐθνικοσοσιαλισμὸς, παρόλο ποὺ δὲν ἔχει τίποτα τὸ κοινὸ μὲ τὸ σοσιαλισμὸ. Ὁ χιτλερικὸς φασισμὸς δὲν εἶναι μόνον ἀστικὸς ἐθνικισμὸς εἶναι καὶ ἕνας χτηνώδικος σωδινισμὸς. Εἶναι τὸ σύστημα διακυβέρνησης τῆς πολιτικῆς ἀλητείας, τὸ σύστημα τῆς προδοκίας καὶ τοῦ βασανισμοῦ τῆς ἐργατικῆς τάξης καὶ τῶν ἐπαναστατικῶν στοιχείων τῆς ἀγροτιάς, τῶν μικροαστικῶν στρωμάτων καὶ τῆς διανόησης. Εἶναι μεσαιωνικὴ θαρδαρότητα καὶ χτηνωδία, ἀχαλίνωτη ἐπιθετικὴ ἐνάντια στοὺς ἄλλους λαοὺς.

Ὁ γερμανικὸς φασισμὸς παίζει τὸ ρόλο τῆς δυνάμεις κρούσης τῆς διεθνoῦς ἀντεπανάστασης, τοῦ κύριου αἵτιοῦ τοῦ ἱμπεριαλιστικοῦ πολέμου, τοῦ ὑποκινητῆ τῆς σταυροφορίας ἐνάντια στὴ Σοβιετικὴ Ἐνωση, τῆς μεγάλης πατρίδα τῶν ἐργαζομένων ὅλου τοῦ κόσμου.

Ὁ φασισμὸς δὲν εἶναι μιὰ μορφή διακυβέρνησης ποὺ τάχα «στέκεται πάνω κι ἀπὸ τίς δυὸ τάξεις, τὸ προλεταριάτο καὶ τὴν ἀστικὴν τάξη», ὅπως γιὰ παράδειγμα ἰσχυρίστηκε ὁ Ὄττο Μπάουερ. Δὲν εἶναι «τὰ ἐξεγερμένα μικροαστικὰ στρώματα, ποὺ κατέλαβαν

* I. B. ΣΤΑΛΙΝ «ΑΠΑΝΤΑ», τόμος 13.

τήν αστική κρατική μηχανή», όπως δηλώνει ο Άγγλος σοσιαλιστής Μπραϊήλφορντ. Όχι. Ο φασισμός δεν είναι μια εξουσία πάνω από τάξεις, ούτε και είναι η εξουσία των μικροαστικών στρωμάτων ή του κουρελοπρολεταριάτου ενάντια στο χρηματιστικό κεφάλαιο. Ο φασισμός είναι η εξουσία του ίδιου του χρηματιστικού κεφαλαίου. Είναι η οργάνωση της τρομοκρατικής, βάρβαρης καταπίεσης της εργατικής τάξης και των επαναστατικών στοιχείων της αγροτιάς και της διανοόησης. Στην έξωτερική πολιτική, ο φασισμός είναι σωβινισμός στην πιο βάρβαρη μορφή του, που καλλιεργεί ένα χτηνώδικο μίσος ενάντια στους άλλους λαούς.

Πρέπει να τονίσουμε ιδιαίτερα τον πραγματικό αυτό χαρακτήρα του φασισμού, γιατί το πρόσημα της κοινωνικής δημαγωγίας έχει δώσει τη δυνατότητα στο φασισμό να παρασύρει σε μια σειρά χώρες τις μικροαστικές μάζες, που λόγω της κρίσης έχουν ξεφύγει από τις γραμμές τους, καθώς και μερικά τμήματα των καθυστερημένων στρωμάτων του προλεταριάτου, που ποτέ τους δε θα ακολουθούσαν το φασισμό, αν είχαν κατανοήσει τον πραγματικό ταξικό του χαρακτήρα, την αληθινή φύση του.

Η ανάπτυξη του φασισμού και η ίδια η φασιστική δικτατορία, παίρνουν στις διάφορες χώρες διαφορετικές μορφές, ανάλογα με τις ιστορικές, κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες, ανάλογα με τις εθνικές ιδιομορφίες και τη διεθνή θέση της δοσμένης χώρας. Σε ορισμένες χώρες, και κύρια εκεί, όπου ο φασισμός δεν έχει πλατειά βάση μέσα στις μάζες και όπου ο αγώνας ανάμεσα στις ξεχωριστές ομάδες στο ίδιο το στρατόπεδο της φασιστικής μπουρζουαζίας είναι αρκετά σκληρός, δεν αποφασίζει άμεσα να διαλύσει το κοινοβούλιο και αφήνει στα άλλα αστικά κόμματα καθώς και στη σοσιαλδημοκρατία μια σχετική νομιμότητα. Σε άλλες χώρες, όπου η κυρίαρχη αστική τάξη φοβάται ένα άμεσο ξέσπασμα της επανάστασης, ο φασισμός εγκαθιδρύει την απεριόριστη μονοπωλιακή κυριαρχία του ή απότομα ή σταδιακά, αυξάνοντας ολο και πιο πολύ την τρομοκρατία και τις αίματηρες διαμάχες με όλα τα ανταγωνιζόμενα κόμματα και ομάδες. Αυτό, ωστόσο, δεν αποκλείει, τη στιγμή της ιδιαίτερης εξέγερσης της κατάστασής του, να προσπαθήσει ο φασι-

σμός να πλατύνει τη βάση του, και, χωρίς να αλλάξει την ταξική του υπόσταση, να συνδυάσει την ανοιχτή τρομοκρατική διχτατορία με μίαν άγαρμπη παραποίηση του κοινοβουλευτισμού.

Ο έρχομός του φασισμού στην έξουσία, δεν είναι μια άπλη άντικατάσταση μιᾶς άστικής κυβέρνησης από μίαν άλλη. Είναι ή αλλαγή τῆς μορφῆς διακυβέρνησης τῆς ταξικῆς κυριαρχίας τῆς άστικῆς τάξης, τῆς άστικῆς δημοκρατίας, με μίαν άλλη μορφή, τὴν ανοιχτὴ τρομοκρατικὴ διχτατορία. Τὸ νὰ παραβλέπομε αὐτὴ τὴ διαφορὰ εἶναι σοβαρὸ λάθος. Θὰ ἐμπόδιζε τὸ ἐπαναστατικὸ προλεταριάτο νὰ κινητοποιήσει τὰ πλατιά στρώματα τῶν ἐργαζομένων στὴν πόλη καὶ στὴν ὑπαιθρο, στὸν ἀγῶνα ἐνάντια στὴν ἀπειλὴ τῆς ἀρπαγῆς τῆς έξουσίας ἀπὸ τοὺς φασίστες καθὼς καὶ στὴν ἐκμετάλλευση τῶν ἀντιθέσεων ποὺ ὑπάρχουν μέσα στὸ στρατόπεδο τῆς ἴδιας τῆς άστικῆς τάξης. Ὡστόσο, δεν εἶναι λιγώτερο σοβαρὸ καὶ ἐπικίνδυνο τὸ σφάλμα τοῦ νὰ ὑποτιμοῦμε τὴ σημασία ποὺ ἔχουν τώρα στὶς χώρες τῆς άστικῆς δημοκρατίας τὰ δξυνόμενα ἀντιδραστικὰ μέτρα τῆς άστικῆς τάξης γιὰ τὴν ἐγκαθίδρυση τῆς φασιστικῆς διχτατορίας. Ἐκεῖνα τὰ μέτρα, ποὺ ὀδηγοῦν στὸ πνίξιμο τῶν δημοκρατικῶν ἐλευθεριῶν τῶν ἐργαζομένων, στὴν παραποίηση καὶ τὸν περιορισμὸ τῶν δικαιωμάτων τοῦ κοινοβουλίου, στὴν δξυνοση τῶν ἀντιποίνων ἐνάντια στὸ ἐπαναστατικὸ κίνημα.

Σύντροφοι, δεν πρέπει νὰ φανταζόμαστε τὸν ἐρχομὸ τοῦ φασισμού στὴν έξουσία τόσο ὀμαλὸ καὶ ἀπλό, ὡς νὰ ἔπαιρνε μιὰ ὀποι-αδήποτε ἐπιτροπὴ τοῦ χρηματιστικοῦ κεφαλαίου τὴν ἀπόφαση νὰ ἐγκαθιδρύσει τὴ συγκεκριμένη μέρα τὴ φασιστικὴ διχτατορία. Στὴν πραγματικότητα, ὁ φασισμὸς φτάνει στὴν έξουσία συνήθως ὕστερα ἀπὸ ἀμοιβαίῳ, κάποτε σκληρὸ ἀγῶνα ἀνάμεσα στὸν ἴδιο καὶ στὰ παλιὰ άστικά κόμματα ἢ ἓνα συγκεκριμένο τμῆμα αὐτῶν τῶν κομμάτων. Ἀκόμη καὶ ὕστερα ἀπὸ ἀγῶνα καὶ μέσα στὸ ἴδιο τὸ φασιστικὸ στρατόπεδο, ποὺ καμμιά φορὰ ὀδηγεῖ ὡς τὶς ἔνοπλες συγκρούσεις, ὅπως εἶδαμε νὰ γίνεται στὴ Γερμανία, στὴν Αὐστρία καὶ σὲ ἄλλες χώρες. Ὅλα αὐτὰ ὅμως δὲ μειώνουν τὴ σημασία τοῦ γεγονότος, ὅτι πρὶν ἀπὸ τὴν ἐγκαθίδρυση τῆς φασιστικῆς διχτατορίας, οἱ άστικὲς κυβερνήσεις περνᾶνε κατὰ κανόνα ὀρισμένα στάδια

και παίρνουν μιὰ σειρά αντιδραστικά μέτρα, πού προετοιμάζουν και δοηθοῦν ἄμεσα τὸν ἐρχομὸ τοῦ φασισμού στὴν ἐξουσία. Ὅποιος δὲν ἀγωνίζεται σ' αὐτὰ τὰ στάδια προετοιμασίας ἐνάντια στὰ ἀντιδραστικά μέτρα τῆς ἀστικής τάξης και ἐνάντια στὸν ἀνερχόμενον φασισμό, αὐτός, ὄχι μόνο δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ ἐμποδίσει τὴ νίκη τοῦ φασισμού, ἀλλὰ ἀντίθετα τὴν ἐπιταχύνει κιόλας.

Οἱ ἡγέτες τῆς σοσιαλδημοκρατίας ἀπόκρυψαν και συγκάλυψαν στὶς μάζες τὸν πραγματικὸ ταξικὸ χαραχτήρα τοῦ φασισμού, δὲν τὶς κάλεσαν σὲ ἀγώνα ἐνάντια στὰ ὄλο και πιὸ σκληρὰ ἀντιδραστικά μέτρα τῆς ἀστικής τάξης. Αὐτοὶ φέρνουν τὴ μεγάλη ἱστορικὴ εὐθύνη γιὰ τὸ γεγονός, ὅτι στὴν πιὸ ἀποφασιστικὴ στιγμὴ τῆς φασιστικῆς ἐπίθεσης, μιὰ σημαντικὴ μερίδα τῶν ἐργαζομένων μαζῶν στὴ Γερμανία και σὲ μιὰ σειρά ἄλλες χῶρες πού σήμερα εἶναι φασιστικές, δὲν εἶδαν στὸ φασισμό τὸ αἰμοδόρο ληστρικὸ χρηματιστικὸ κεφάλαιο, τὸν πιὸ μεγάλο τους ἐχθρὸ και γιὰ τὸ γεγονός, ὅτι οἱ μάζες αὐτὲς δὲν ἦταν προετοιμασμένες γιὰ νὰ ἀντισταθοῦν.

Ποῦ βρίσκεται ἡ πηγὴ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ φασισμού πάνω στὶς μάζες; Ὁ φασισμὸς καταφέρνει νὰ κερδίζει τὶς μάζες, ἐπειδὴ μὲ δημαγωγικὸ τρόπο ἐπικαλεῖται τὶς πιὸ καυτὲς τους ἀνάγκες. Ὁ φασισμὸς ὄχι μόνο ὑποδαυλίζει τὶς θαθεῖα μέσα στὶς μάζες ριζωμένες προλήψεις, ἀλλὰ ἀκόμη ποντάρει και στὰ πιὸ ἄγνὰ λαϊκὰ αἰσθήματα, στὸ αἶσθημα τῆς δικαιοσύνης, κάποτε μάλιστα και στὶς ἐπαναστατικὲς παραδόσεις. Γιατὶ οἱ γερμανοὶ φασίστες, οἱ λακέδες αὐτοὶ τῆς μεγαλοαστικῆς τάξης και θανάσιμοι ἐχθροὶ τοῦ σοσιαλισμοῦ, παριστάνουν τοὺς «σοσιαλιστὲς» μπροστὰ στὶς μάζες και παρουσιάζουν τὸν ἐρχομὸ τους στὴν ἐξουσία σὰν «ἐπανάσταση»; Ἐπειδὴ ἐπιδιώκουν νὰ ἐκμεταλλετοῦν τὴν πίστη στὴν ἐπανάσταση και τὸν πόθο γιὰ σοσιαλισμὸ πού ζοῦν μέσα στὶς καρδιὲς τῶν ἐργαζομένων μαζῶν στὴ Γερμανία.

Ὁ φασισμὸς δρᾷ γιὰ τὸ συμφέρον τῶν ἱμπεριαλιστῶν τῶν ἄκρων, ἀλλὰ μπροστὰ στὶς μάζες παρουσιάζεται μὲ τὸ ἔνδυμα τοῦ ὑπερασπιστῆ ἐνὸς ταπεινωμένου ἔθνους και ἐπικαλεῖται τὰ προσβλημένα ἔθνικα αἰσθήματα, ὅπως γιὰ παράδειγμα ὁ γερμανικὸς φασι-

σμός, πού παράσυρε τὰ μικροαστικά στρώματα με τὸ σύνθημα «Ἐνάντια στίς Βερσαλλίες».

Ἐπιδιώκει τὴν πιδό ἀχαλίνωτη ἐκμετάλλευση σὲ δάρος τῶν μαζῶν, τίς πλησιάζει ὁμῶς με μιὰ ραφιναρισμένη ἀντικαπιταλιστική δημαγωγία, ἐκμεταλλεύεται τὸ θαθὺ μίσος τῶν ἐργαζομένων ἐνάντια στή ληστρική ἀστική τάξη, ἐνάντια στίς τράπεζες, τὰ τράστ καὶ τοὺς μεγιστάνες τοῦ πλούτου, καὶ ρίχνει συνθήματα, πού στή δοσμένη στιγμή εἶναι τὰ πιδό δελεαστικά γιὰ τίς πολιτικά ἀνώριμες μάζες: Γιὰ παράδειγμα, στή Γερμανία τὸ σύνθημα: «Τὸ κοινὸ συμφέρον πάνω ἀπὸ τὸ ἀτομικό». Στήν Ἰταλία: «Τὸ κράτος μας δὲν εἶναι καπιταλιστικό, εἶναι κράτος με σύστημα αὐτοδιαχείρησης». Στήν Ἰαπωνία: «Γιὰ μιὰν Ἰαπωνία χωρὶς ἐκμετάλλευση». Στίς Ἑνωμένες Πολιτεῖες: «Γιὰ τὴ διανομὴ τῶν περυσισῶν» κλπ.

Ἐπιδιώκει τὸ λαὸ στὸ ἔλεος τῶν πιδό διεφθαρμένων, τῶν πιδό πουλημένων στοιχείων, ὁμῶς μπροστὰ στὸ λαὸ παρουσιάζεται με τὸ αἶτημα γιὰ μιὰ «τίμια καὶ ἀδέκαστη κυβερνηση». Ἐπιδιώκει τὸ ποντάρει στή θαθεῖα ἀπογοήτευση τῶν μαζῶν γιὰ τίς κυβερνήσεις τῆς ἀστικής δημοκρατίας, καμῶνεται: πῶς ἐξοργίζεται με τὴ διαφθορά (παράδειγμα οἱ ὑποθέσεις Μπάρματ καὶ Σκλάρεκ στή Γερμανία, ἡ ὑπόθεση Σταβίσκι στή Γαλλία καὶ πολλὲς ἄλλες).

Ἐπιδιώκει πιδό πιάνει στὰ δίχτυα τίς ἀπογοητευμένες μάζες πιδό ἔχουν στρέψει τίς πλάτες στὰ παλιὰ ἀστικά κόμματα, γιὰ τὸ συμφέρον τῶν πιδό ἀντιδραστικῶν κύκλων τῆς ἀστικής τάξης. Ἐντυπωσιάζει τίς μάζες αὐτὲς με τὴν ὀρμητικότητα τῶν ἐπιθέσεων του ἐνάντια στίς ἀστικές κυβερνήσεις, με τὴν ἀδιάλλακτη στάση του ἀπέναντι στὰ παλιὰ κόμματα τῆς ἀστικής τάξης.

Ἐπιδιώκει πιδό με τὸν κυνισμό του καὶ τίς ἀπάτες του ξεπερνάει ὅλα τὰ εἶδη τῆς ἀστικής ἀντίδρασης, προσαρμόζει τὴ δημαγωγία του στίς ἐθνικὲς ἰδιομορφίες τῶν διαφόρων κοινωνικῶν στρωμάτων σὲ μιὰ καὶ μόνη χώρα. Φτάνοντας σὲ ἀπόγνωση ἐξαιτίας τῆς ἀθλιότητος, τῆς ἀνεργίας καὶ τῆς ἀβεβαιότητος γιὰ τὴν ἴδια τους τὴν ὑπαρξη, οἱ μάζες τῶν μικροαστικῶν στρωμάτων, κα-

θώς ακόμη και μιὰ μερίδα τῆς ἐργατιᾶς πέφτουν θύματα τῆς κοινωνικῆς καὶ σωβινιστικῆς δημᾶγωγίας τοῦ φασισμού.

Ὁ φασισμὸς ἔρχεται στὴν ἐξουσία σὰν κόμμα ἐπίθεσης ἐνάντια στὸ ἐπαναστατικὸ κίνημα τοῦ προλεταριάτου, ἐνάντια στὶς λαϊκὲς μάζες ποὺ βρίσκονται σὲ ἀναβρασμό. Ὡστόσο παρουσιάζει τὸν ἐρχομὸ του στὴν ἐξουσία σὰν ἓνα «ἐπαναστατικὸ» κίνημα ἐνάντια στὴν ἀστική τάξη, στὸ ὄνομα «ἐπανάστατικὸ» κίνημα ἐνάντια «σωτηρία» τοῦ ἔθνους (ἄς θυμηθοῦμε τὴν «πορεία» τοῦ Μουσσολίνι στὴ Ρώμη, τὴν «πορεία» τοῦ Πιλοσύντσκι στὴ Βαρσοβία, τὴν ἐθνικοσοσιαλιστικὴ «ἐπανάσταση» τοῦ Χίτλερ στὴ Γερμανία κλπ.).

Ὅμως, ὅποια μάζα κι ἂν φορέσει ὁ φασισμὸς, μὲ ὅποια μορφή κι ἂν παρουσιαστεῖ, καὶ μ' ὅποιον τρόπο κι ἂν ἔρθει στὴν ἐξουσία,

ὁ φασισμὸς εἶναι: ἡ πιὸ θάρραρη ἐπίθεση
τοῦ κεφαλαίου ἐνάντια στὶς ἐργαζόμενες μάζες,
ὁ φασισμὸς εἶναι ὁ πιὸ ἀχαλίνωτος σωβινισμὸς
καὶ ὁ πιὸ ληστρικός πόλεμος,
ὁ φασισμὸς εἶναι: ἡ λυσσασμένη ἀντίδραση
καὶ ἀντεπανάσταση,
ὁ φασισμὸς εἶναι ὁ χειρότερος ἐχθρὸς τῆς
ἐργατικῆς τάξης καὶ ὅλων τῶν ἐργαζομένων!

Τί σημαίνει γιὰ τίς μάζες ἡ νίκη τοῦ φασισμού;

Ὁ φασισμὸς ὑποσχέθηκε στοὺς ἐργάτες «δίκαιον μισθόν», στὴν πραγματικότητα ὅμως τίς ἔριξε σ' ἓνα πιὸ χαμηλό, σ' ἓνα ἄθλιο ἐπίπεδο ζωῆς. Στούς ἀνεργούς ὑποσχέθηκε δουλειά, στὴν πραγματικότητα ὅμως τοὺς ἔφερε ἀκόμη μεγαλύτερη πείνα, δουλειά σκλάβου καὶ καταναγκαστικὴ ἐργασία. Ὁ φασισμὸς, στὴν πραγματικότητα, μετατρέπει ἐργάτες καὶ ἀνεργούς σὲ παρίες τῆς καπιταλιστικῆς κοινωνίας χωρὶς καθόλου δικαιώματα, καταστρέφει τὰ συνδικάτα τους, τοὺς ἀφαιρεῖ τὸ δικαίωμα τῆς ἀπεργίας καὶ τὸ συνδικαλιστικὸ τύπο, τοὺς σέρνει μὲ τὴ θία στὶς φασιστικὲς ὀργανώσεις, ἀδειάζει τὰ ταμεία κοινωνικῆς ἀσφάλισης, μεταβάλλει τὰ ἐργοστάσια

καί τις ἐπιχειρήσεις σέ στρατόπεδα, όπου κυριαρχεῖ ἡ ἀχαλίνωτη αὐθαιρέσια τῶν καπιταλιστῶν.

ἘΟ φασισμός ὑποσχέθηκε στήν ἐργαζόμενη νεολαία, ὅτι θά τῆς ἀνοίξει ἕναν πλατῦ δρόμο πρὸς ἕνα λαμπρὸ μέλλον. Στήν πραγματικότητα ἔφερε στή νεολαία μαζικὲς ἀπολύσεις ἀπὸ τὰ ἐργοστάσια, ἔφερε στρατόπεδα ἀναγκαστικῆς ἐργασίας καὶ ἀσταμάτητη στρατιωτικὴ ἐκγύμναση γιὰ ἕναν ἀρπαχτικὸ πόλεμο.

ἘΟ φασισμός ὑποσχέθηκε στοὺς ἰδιωτικούς ὑπαλλήλους, στοὺς κατώτερους κρατικούς ὑπαλλήλους καὶ στοὺς διανοούμενους, ὅτι θά ἐξασφαλίσαι τὴν ὑπαρξή τους, ὅτι θά καταργήσει τὴν παντοδυναμία τῶν τράστ καὶ τὴν κερδοσκοπία τοῦ τραπεζιτικοῦ κεφαλαίου. Στήν πραγματικότητα, τοὺς ἔριξε σὲ ἀκόμη μεγαλύτερη ἀπελπισία καὶ ἀβεβαιότητα γιὰ τὸ αὔριο, τοὺς ὑποδουλώνει κάτω ἀπὸ μιὰ νέα γραφειοκρατία, πού ἀποτελεῖται ἀπὸ τοὺς πιὸ πιστοὺς ὁπαδούς του, ἐνῶ δημιουργεῖ μιὰν ἀφόρητη διχτατορία τῶν τράστ καὶ αὐξάνει σὲ πρωτοφανῆ βαθμὸ τὴ διαφθορὰ καὶ τὴν ἀποσύνθεση.

ἘΟ φασισμός ὑποσχέθηκε στήν καταστραμμένη, ἐξαθλιωμένη ἀγροτιά, ὅτι θά καταργήσει τὴ δουλεία τῶν χρεῶν, θά καταργήσει τὴν πληρωμὴ τοῦ ἐνοικίου γιὰ τὰ χτήματα καὶ ὅτι θά ἀπαλλοτριώσει, μάλιστα χωρὶς ἀποζημίωση, τὴ γῆ τῶν γαιοχτημόνων σὲ ὄφελος τῶν ἀχτημόνων καὶ ἐξαθλιωμένων ἀγροτῶν. Στήν πραγματικότητα, δημιουργεῖ μιὰ πρωτοφανῆ κυριαρχία τῶν τράστ καὶ τῆς φασιστικῆς κρατικῆς μηχανῆς σὲ βάρος τῆς ἐργαζόμενης ἀγροτιάς καὶ αὐξάνει στὸ ἔπακρο τὴν ἐκμετάλλευση τῆς κύριας μάζας τῆς ἀγροτιάς ἀπὸ τοὺς μεγαλογαιοχτήμονες, τίς τράπεζες καὶ τοὺς τοκογλύφους.

«Ἡ Γερμανία ἢ θά γίνει μιὰ χώρα γιὰ τοὺς ἀγρότες ἢ θά πάψει νὰ ὑπάρχει», δήλωσε πανηγυρικά ὁ Χίτλερ. Τί ἀπόχτησαν ὁμως οἱ ἀγρότες στή Γερμανία ἀπὸ τὸ καθεστῶς τοῦ Χίτλερ; Τὸ χρεωστάσιο¹, πού κιόλας καταργήθηκε; Ἡ τὸ νόμο περί κληρονομίας, πού ὀδήγησε στὸ διώξιμο ἑκατομμυρίων ἀγροτοπαίδων ἀπ' τὸ χωριὸ καὶ στή μετατροπὴ τους σὲ ζητιάνους; Οἱ ἐργάτες γῆς μεταβλήθηκαν σὲ μισοδουλοπάροικους, πού ἔχουν χάσει ἀκόμη καὶ τὸ στοιχειῶδες δικαίωμα τῆς ἐλεύθερης ἐκλογῆς τοῦ τόπου διαμο-

νής τους. Ή εργαζόμενη αγροτιά έχασε τή δυνατότητα νά πουλάει τὰ προϊόντα τῆς παραγωγῆς της στήν ἀγορά.

Καί στήν Πολωνία;

«Ὁ πολωνός ἀγρότης», γράφει ἡ πολωνική ἐφημερίδα «Τσάς», «χρησιμοποιεῖ μεθόδους καί μέσα, πού χρησιμοποιοῦνταν σίγουρα μόνο τήν ἐποχή τοῦ μεσαίωνα. Κρατάει τή φωτιά στό καμίνι καί τή θανείζει στό γείτονά του, κάνει οἰκονομία ἀκόμη καί στό δαδί. Ὁ ἕνας δίνει στόν ἄλλο τὸ βρώμικο σαπουνόνερο. Ξεβράζει τὰ βαρέλια ἀπό τίς σαρδέλλες γιά νά θγάλει ἄλυμυρό νερό. Δέν πρόκειται γιά κανένα παραμῦθι. Πρόκειται γιά τήν πραγματική κατάσταση στό χωριό, πού ὁ καθένας μπορεῖ νά δεῖ ἀπό κοντά».

Καί αὐτά, σύντροφοι, δέν τὰ γράφουν οἱ κομμουνιστές, τὰ γράφει μιὰ πολωνική ἀντιδραστική ἐφημερίδα!

Ἄλλά δέν εἶναι μόνον αὐτά.

Καθημερινά, στά στρατόπεδα συγκέντρωσης τῆς φασιστικῆς Γερμανίας, στά μπουντρούμια τῆς Γκεστάπο, στά πολωνικά κάτεργα, στή βουλγάρικη καί φιλλανδέζικη ἀσφάλεια, στή «Γκλάβνγιατσα» τοῦ Βελιγραδίου, στή ρουμανική «Σιγκουράντσα», στά ἰταλικά νησιά, τὰ καλύτερα παιδιά τῆς ἐργατικῆς τάξης, ἐπαναστάτες ἀγρότες, ἀγωνιστές γιά ἕνα καλύτερο μέλλον τῆς ἀνθρωπότητας, ὑφίστανται τίς πιό ἄγριες διαιρέσεις καί ἐξευτελισμούς, μπροστά στοὺς ὁποίους ὠχριοῦν οἱ πιό βρωμερές πράξεις τῆς τσαρικής μυστικῆς ἀστυνομίας. Ὁ ἐγκληματικός γερμανικός φασισμός βασανίζει ἀλύπητα ἄνδρες μπροστά στίς γυναῖκες τους, στέλνει πακέτα στίς μανάδες μέ τή στάχτη τῶν δολοφονημένων παιδιῶν τους. Ἡ στείρωση μεταβλήθηκε σέ πολιτικό μέσο ἀγώνα. Στίς αἰθουσες βασανιστηρίων, ὅπου κρατᾶνε τοὺς ἀντιφασίστες πού ἔχουν συλλάβει, ρίχνουν δηλητηριώδεις οὐσίες, τοὺς σπάζουν τὰ χέρια, τοὺς βγάζουν τὰ μάτια, τοὺς κρεμᾶνε δεμένους, ἐφαρμόζουν τὸν τυμπανισμό, χαράζουν πάνω στό δῆρμα τους ἀγκυλωτοὺς σταυρούς.

Ἔχω μπροστά μου μιὰ στατιστική τῆς Διεθνούς Κόκκινης Βοήθειας σχετικὰ μέ τοὺς δολοφονημένους, τραυματισμένους, συλληφθέντες, ἀκρωτηριασμένους καί βασανισμένους μέχρι θανάτου στή Γερμανία, Πολωνία, Ἰταλία, Αὐστρία, Βουλγαρία καί Γιουγκοσλα-

βία. Μόνο στη Γερμανία, στο διάστημα τῆς κυριαρχίας τῶν ἐθνικοσοσιαλιστῶν, δολοφονήθηκαν πάνω ἀπὸ 4.200 ἄτομα, συνελήφθησαν 317.800, ἀπὸ τοὺς ὁποίους 218.600 ἀντιφασίστες ἐργάτες, ἀγρότες, ὑπάλληλοι, διαγινόμενοι, κομμουνιστές, σοσιαλδημοκράτες καὶ μέλη ἀντιπολιτευομένων χριστιανικῶν ὀργανώσεων, τραυματίστηκαν καὶ βασανίστηκαν ἄγρια. Στὴν Αὐστρία, ἡ «χριστιανική» φασιστικὴ κυβέρνησις, ἀπὸ τὴν ἐξέγερση τοῦ Φλεβάρη τὸν περασμένο χρόνον μέχρι σήμερον, δολοφόνησε 1900 ἄτομα, τραυμάτισε καὶ ἀκρωτηρίασε 10.000 καὶ συνέλαβε 40.000 ἐπαναστάτες ἐργάτες. Καὶ ὁ κατάλογος αὐτός, σύντροφοι, δὲν εἶναι κἄν ὀλοκληρωμένος.

Μοῦ εἶναι δύσκολο νὰ θρῶ τὰ λόγια, γιὰ νὰ ἐκφράσω ὅλη μας τὴν ἀγανάχτηση, ὅταν ἀναλογιζόμαστε τὰ μαρτύρια, πὺ ὑφίστανται οἱ ἐργαζόμενοι τῶρα σὲ μιὰ σειρά φασιστικῶν χωρῶν. Οἱ ἀριθμοὶ καὶ τὰ γεγονότα πὺ ἀναφέρουμε, δὲν ἀνταποκρίνονται οὔτε στὸ ἓνα ἑκατοστὸ τῆς πραγματικότητος ἀπὸ ὅλη τὴν ἐκμετάλλευσή καὶ ὅλα τὰ θάσανα τῆς λευκῆς τρομοκρατίας, πὺ γεμίζουν τὴν καθημερινὴν ζωὴ τῆς ἐργατικῆς τάξεως σὲ μερικῶν καπιταλιστικῶν χωρῶν. Οὔτε ὀλοκληροὶ τόμοι δὲ μποροῦν νὰ δώσουν μιὰν ὀλοκληρωμένη εἰκόνα τῶν ἄπειρων χτηνωδιῶν τοῦ φασισμοῦ σὲ θάρος τῶν ἐργαζομένων.

Βαθεῖα συγκινημένοι καὶ γεμάτοι μῖσος ἐνάντια στοὺς φασίστες δῆμιους, χαμηλώνουμε τὴ σημαία τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθοῦς στὴ μνήμη τῶν ἀξέχαστων συντρόφων μας Τζὼν Σέρ, Φίτε Σουλτσε, Λίτγκενς στὴ Γερμανία, Κόλομαν Βάλλις καὶ Μύνιχράιτερ στὴν Αὐστρία, Σάλλαϊ καὶ Φῦρστ στὴν Οὐγγαρία, Κοφαρντσίγιεφ, Λιουτσιμπρόντσκι καὶ Βόϊκοφ στὴ Βουλγαρία, στὴ μνήμη τῶν χιλιάδων καὶ χιλιάδων κομμουνιστῶν, σοσιαλδημοκρατῶν καὶ ἐξωκομματικῶν ἐργατῶν, ἀγροτῶν, ἐκπροσώπων τῆς διανόησης, πὺ ἔδωσαν τὴ ζωὴ τους στὸν ἀγῶνα ἐνάντια στὸ φασισμό.

Χαιρετίζουμε ἀπὸ τὸ βῆμα αὐτὸ τὸν ἡγέτη τοῦ γερμανικοῦ προλεταριάτου καὶ ἐπίτιμο πρόεδρο τοῦ συνεδρίου μας, τὸ σύντροφο Ταίλμαν. Χαιρετίζουμε τοὺς συντρόφους Ράκοσι, Γκράμσι, Ἀντικαϊέν, Γιόνκο Πάνοφ. Χαιρετίζουμε τὸν ἡγέτη τῶν ἰσπανῶν σοσια-

λιστών Καμπαλλέρο, πού οί άντεπαναστάτες έριξαν στή φυλακή, τόν Τόμ Μούνεϋ, πού σαπίζει στο κελλι τώρα και 18 χρόνια, τίς χιλιάδες άλλους φυλακισμένους του κεφαλαίου και του φασισμού και τούς δηλώνουμε: «Σύντροφοι στόν άγώνα! Σύντροφοι στα όπλα! Δέν σ'αξ ξεχάσαμε! Είμαστε μαζί σας! Κάθε μας πνοή, τήν τελευταία σταγόνα από τό αίμα μας θα δώσουμε για τήν άπελευθέρωσή σας και για τήν άπελευθέρωση όλων των εργαζομένων από τό έ-παίσχυντο φασιστικό καθεστώς».

Σύντροφοι! 'Ο Λένιν μάς έχει κιόλας ύποδείξει, ότι ή άστική τάξη μπορεί να τ'α καταφέρει να έπιτεθει με τήν πιό λυσσαλέα τρομοκρατία ενάντια στους εργαζόμενους και να άποκρούσει για λιγότερο ή περισσότερο σύντομα χρονικά διαστήματα τίς άνερχόμενες δυνάμεις τής επανάστασης, αλλά παρόλα αυτά, ή άστική τάξη δέν μπορεί να άποφύγει τήν καταστροφή.

'Ο Λένιν γράφει:

«Η ζωή θα νικήσει. "Ας φωνάζει ή άστική τάξη, ας λυσσαέει σαν έξαλλη, ας υπερθάλει, ας κάνει άνοησίες, ας εκδικεΐται από τ'α πριν τούς μπολσεβίκους κι ας προσπαθει να δολοφονήσει άκόμη εκατοντάδες, χιλιάδες, εκατοντάδες χιλιάδες ανθρώπους, πού μόλις χτες έγιναν μπολσεβίκοι ή πρόκειται να γίνουν αύριο (Ινδίες, Ούγγαρία, Γερμανία κλπ.). Χρησιμοποιώντας τέτοια μέσα, ή άστική τάξη συμπεριφέρεται άκριθώς όπως συμπεριφέρθηκαν όλες οι καταδικασμένες από τήν ιστορία σε καταστροφή τάξεις. Οι Κομμουνιστές πρέπει να ξέρονν, ότι τό μέλλον ανήκει όπωςσδήποτε σ' αυτοές και γι αυτό μπορούμε (και πρέπει) να συνδράζουμε στήν πανίσχυρη επαναστατική πάλη τόν πιό μεγάλο ενθουσιασμό με τήν πιό ψύχραιμη και νηφάλια έχτίμηση τής μανίας τής άστικής τάξης».*

Ναί, αν έμεΐς και τό προλεταριάτο όλου του κόσμου, ακολουθήσουμε χωρίς παρεκκλίσεις τό δρόμο, πού μάς έδειξε ο Λένιν, ή άστική τάξη, ό,τι κι αν συμβεί, θα καταποντιστεί.

* Βλ. Β. Ι. ΛΕΝΙΝ «Έκλογή Έργων» Τόμος 2, μέρος 2.

Είναι αναπόφευκτη ή νίκη του φασισμού;

Γιατί και με ποιό τρόπο μπόρεσε να νικήσει ο φασισμός;

Ο φασισμός είναι ο χειρότερος έχθρος της εργατικής τάξης και όλων των εργαζομένων. Ο φασισμός είναι ο έχθρος, που στρέφεται ενάντια στα έννιά δέκατα του γερμανικού λαού, τα έννιά δέκατα του αυστριακού λαού, τα έννιά δέκατα των άλλων λαών των φασιστικών χωρών. Πώς, με ποιόν τρόπο κατόρθωσε να νικήσει αυτός ο φοβερός έχθρος;

Ο φασισμός μπόρεσε να έρθει στην εξουσία π ρ ι ν ά π ό λ α, έπειδή ή εργατική τάξη ήταν δ ι α σ π α σ μ έ ν η εξαιτίας της πολιτικής της συνεργασίας με την άστική τάξη, που άκολουθούσαν οι ήγέτες της σοσιαλδημοκρατίας και έπειδή, άπέναντι στην άστική τάξη, ήταν π ο λ ι τ ι κ ά και ό ρ γ α ν ω τ ι κ ά ά φ σ π λ ι σ μ έ ν η.

Τά κομμουνιστικά κόμματα, πάλι, δέν ήταν ά ρ κ ε τ ά δυνατά, για να κινητοποιήσουν τις μάζες χωρίς τη σοσιαλδημοκρατία ή και ενάντιά της και να τις οδηγήσουν σε άποφασιστική μάχη ενάντια στο φασισμό.

Πράγματι! "Ας σκεφτούν σοβαρά τα εκατομμύρια των σοσιαλδημοκρατών εργατών, που τώρα υποφέρουν μαζί με τα αδέρφια τους τους κομμουνιστές κάτω από την τρομοκρατία της φασιστικής βαρβαρότητας. "Αν το αυστριακό και γερμανικό προλεταριάτο, στα 1918 που ξέσπασε ή επανάσταση στη Γερμανία και την Αυστρία, δέν είχε άκολουθήσει τη σοσιαλδημοκρατική ήγεςία των "Όττο Μπάουερ, Φρίντριχ "Αντλερ και Ρέγερ στην Αυστρία, των "Εμπερτ και Σάϊντεμαν στη Γερμανία, αλλά είχε πάρει το δρόμο των ρώσων μπολσεβίκων, το δρόμο του Λένιν, τώρα δέ θα ύπήρχε φασισμός ούτε στην Αυστρία, ούτε στη Γερμανία, ούτε στην "Ιταλία, ούτε στην Ούγγαρία, ούτε στην Πολωνία, ούτε στα Βαλκάνια. "Όχι ή άστική τάξη, αλλά ή εργατική θα ήταν έδω και καιρό κύριος της κατάστασης στην Ευρώπη.

"Ας πάρουμε για παράδειγμα την αυστριακή σοσιαλδημοκρατία. "Η επανάσταση του 1918 την όδηγησε στο μεσουράνημα. Εί-

χε τή δύναμη στά χέρια της, κατείχε γερές θέσεις στο στρατό και τήν κρατική μηχανή. "Αν στηριζόταν σ' αυτές τις θέσεις, θα μπορούσε να πνίξει το σπόρο του φασισμού στη γέννησή του. "Όμως αυτή παράδωσε τις κατακτήσεις τής εργατικής τάξης τή μιὰ μετά τήν ἄλλη. Ἐπέτρεψε στήν αστική τάξη νά στεριώσει τή δύναμή της, νά καταργήσει τὸ Σύνταγμα, νά ἐκκαθαρίσει τήν κρατική μηχανή, τὸ στρατό και τήν αστυνομία ἀπὸ τὰ στελέχη τῆς σοσιαλδημοκρατίας και νά πάρει μέσα ἀπὸ τὰ χέρια τῶν ἐργατῶν τὰ ὄπλα. Ἐπέτρεψε στοὺς φασίστες ληστές, νά δολοφονοῦν ἀτιμώρητα σοσιαλδημοκράτες ἐργάτες, ἀποδέχτηκε τοὺς δρους τοῦ συμφύλου τοῦ Χύττεμπεργκ², πὺ ἀνοίξε στά φασιστικά στοιχεία τήν εἴσοδο στίς ἐπιχειρήσεις. Σύγχρονα οἱ ἡγέτες τῆς σοσιαλδημοκρατίας διαπότισαν τὰ μυαλά τῶν ἐργατῶν μὲ τὸ πρόγραμμα τοῦ Λίντς, πὺ πρόδλεψε τήν πιθανότητα χρήσης βίας ἐνάντια στήν αστική τάξη και τήν ἐγκαθίδρυση προλεταριακῆς δικτατορίας, και πὺ διαβεβαίωσε τοὺς ἐργάτες, ὅτι τὸ Κόμμα θὰ ἀπαντοῦσε μὲ γενική ἀπεργία και ἐνοπλο ἀγῶνα, σὲ περίπτωση πὺ ἡ κυρίαρχη τάξη χρησιμοποιοῦσε βία ἐνάντια στήν ἐργατιά. Λὲς και ὀλόκληρη ἡ πολιτική προετοιμασίας τῆς ἐπιδρομῆς τοῦ φασισμού ἐνάντια στήν ἐργατική τάξη δὲν ἦταν μιὰ και μόνη ἀλυσίδα βίαιων πράξεων πὺ καλύπτονταν μὲ συνταγματικὸ μανδύα. Ἀκόμη και τήν παραμονή, ἀλλὰ και κατὰ τή διάρκεια τῶν ἀγῶνων τοῦ Φλεβάρη, ἡ ἡγεσία τῆς αὐστριακῆς σοσιαλδημοκρατίας ἄφησε τήν ἡρωϊκὴ Ἀμυντική Συμμαχία ν' ἀγωνίζεται ἀπομονωμένη ἀπὸ τίς πλατειὲς μάξες και ὀδήγησε τὸ αὐστριακὸ προλεταριάτο στήν ἧττα.

Μήπως ἦταν στή Γερμανία ἀναπόφευκτη ἡ νίκη τοῦ φασισμού;

"Ὁχι, ἡ γερμανικὴ ἐργατικὴ τάξη μπορούσε νά τήν ἐμποδίσει.

Ἄλλὰ γιὰ νά τὸ καταφέρει αὐτό, ἔπρεπε γὰ δημιουργήσει τὸ ἀντιφασιστικὸ και προλεταριακὸ, ἐνιαῖο μέτωπο, ἔπρεπε νά ἀναγκάσει τοὺς ἡγέτες τῆς σοσιαλδημοκρατίας, νά σταματήσουν τήν ἐκστρατεία ἐνάντια στοὺς κομμουνιστές και νά ἀποδεχτοῦν τίς ἐπανεπιλημμένες προτάσεις τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος γιὰ ἐνότητα ἔδρασης ἐνάντια στο φασισμό.

Όταν εκδηλώθηκε η επίθεση του φασισμού και άρχισαν να περιορίζονται σταδιακά οι δημοκρατικές ελευθερίες από την πλευρά της αστικής τάξης, δεν έπρεπε να μείνει ευχαριστημένη από τα δμορφα ψηφίσματα της σοσιαλδημοκρατίας, αλλά έπρεπε να απαντήσει με μαζικούς αγώνες, που θα ματαίωναν την πραγματοποίηση των φασιστικών σχεδίων της γερμανικής αστικής τάξης.

Δεν έπρεπε να επιτρέψει από την κυβέρνηση Μπράουν - Σέβερινγκ την απαγόρευση του Κόκκινου Μετώπου, αλλά έπρεπε να δημιουργήσει αγωνιστικούς δεσμούς ανάμεσα στο Κόκκινο Μέτωπο και τους κοντά ένα εκατομμύριο σιδηροδρομικούς, ώστε να αναγκαστούν οι Μπράουν και Σέβερινγκ να οπλίσουν και τη μια και την άλλη οργάνωση και να συντρίψουν τις φασιστικές συμμορίες.

Έπρεπε να υποχρεώσει τους ηγέτες της σοσιαλδημοκρατίας που βρίσκονταν επικεφαλής της κυβέρνησης στην Πρωσία, να πάρουν μέτρα αντίστασης ενάντια στο φασισμό, να συλλάβουν τους ηγέτες των φασιστών, να απαγορέψουν τον τύπο τους, να κατάσχουν τα υλικά τους μέσα, καθώς και τις περιουσίες των καπιταλιστών, που υποστήριζαν οικονομικά τις φασιστικές κινήσεις, να διαλύσουν τις φασιστικές οργανώσεις, να τις αφοπλίσουν, κλπ.

Ακόμη, έπρεπε να επιβάλει την αποκατάσταση όλων των κοινωνικών παραχών και τη γενίκευσή τους, την άρση πληρωμής των χρεών και τη χορήγηση βοήθειας, κατά τις έποχές κρίσης, στους καταστραμένους αγρότες και μάλιστα από τη φορολογία των τραπεζών και των τράστ, ώστε να εξασφάλιζε την υποστήριξη της εργαζόμενης αγροτιάς. Αυτό όμως δεν έγινε και ο φταίχτης είναι η γερμανική σοσιαλδημοκρατία, γιατί και μ π ό ρ ε σ ε να νικήσει ο φασισμός.

Ήταν όπωσδήποτε αναπόφευχτος ο θρίαμβος της αστικής τάξης και της αριστοκρατίας σ τ ή ν 'Ι σ π α ν ί α,³ σε μια χώρα, που οι δυνάμεις της προλεταριακής επανάστασης είναι τόσο στενά δεμένες με τον πόλεμο των αγροτών;

Οι Ισπανοί σοσιαλιστές βρίσκονταν από τις πρώτες ημέρες της επανάστασης στην έξουσία. Πραγματοποίησαν αγωνιστικούς δεσμούς ανάμεσα στις εργατικές οργανώσεις όλων των πολιτικών κατευθύν-

σεων, συμπεριλαμβανομένων των κομμουνιστών και των αναρχικών; Συσπείρωσαν την εργατική τάξη σε μιάν ενιαία συνδικαλιστική οργάνωση; Απαίτησαν την κατάσχεση όλων των χτημάτων των γαιοχτημόνων, της εκκλησίας και των μοναστηριών σε όφελος των αγροτών, ώστε να τους κερδίσουν για την επανάσταση; Έκαναν καμμιὰ προσπάθεια ν' αγωνιστούν για την αυτοδιάθεση των Καταλάνων, των Βάσκων ή για την απελευθέρωση του Μαρόκου; Έκκαθάρισαν το στρατό από τὰ μοναρχικά και τὰ φασιστικά στοιχεία; Προετοίμασαν τὸ πέρασμα τοῦ στρατοῦ μὲ τὸ μέρος τῶν εργατῶν και αγροτῶν; Διάλυσαν τὴν πολιτικὴ φρουρά, τὸ δῆμιο ὅλων τῶν λαϊκῶν κινήματων, ποὺ τόσο τὴ μισοῦσε ὁ λαός; Χτύπησαν τὸ φασιστικὸ κόμμα τοῦ Γκιλ Ρόμπλες και τὴν ἐξουσία τῆς καθολικῆς εκκλησίας; Ὁχι, δὲν ἔκαναν τίποτα ἀπ' αὐτά. Ἀντίθετα, ἀπόριψαν τὴν πρόταση τῶν κομμουνιστῶν για τὴν ἀποκατάσταση ἐνότητας δράσης ἐνάντια στὴν ἐπίθεση τῆς ἀστικο - φεουδαρχικῆς ἀντίδρασης και τοῦ φασισμού. Πέτυχαν τὴν ψήφιση ἐκλογικῶν νόμων, ποὺ ἔδωσαν τὴ δυνατότητα στὴν ἀντίδραση νὰ κερδίσει τὴν πλειοψηφία στὰ Cortes, νόμων ποὺ καταδικάζουν τὸ λαϊκὸ κίνημα, ποὺ μὲ βάση αὐτοὺς διχάζονται τώρα οἱ ἡρωϊκοὶ ἀνθρακωρύχοι τῶν Ἀστουριῶν. Ἐπέτρεψαν, νὰ πυροδολοῦνται ἀγρότες, ποὺ ἀγωνίζονταν για γῆ, ἀπὸ τὴν πολιτικὴ φρουρά.

Κι ἔτσι, ἡ σοσιαλδημοκρατία, ἀποδιοργανώνοντας και διασκοπώντας τίς γραμμὲς τῆς εργατικῆς τάξης, προετοίμασε τὸ δρόμο για τὴν ἐξουσία στὸ φασισμό και στὴ Γερμανία και στὴν Αὐστρία και στὴν Ἰσπανία.

Σύντροφοι! Ὁ φασισμὸς νίκησε ἀκόμη ἐπειδὴ τὸ προλεταριάτο ἦταν ἀπομονωμένο ἀπὸ τοὺς φυσικοὺς του συμμάχους. Ὁ φασισμὸς νίκησε ἐπειδὴ μπόρεσε νὰ παρασύρει τὶς π λ α τ ε ι ἐς μ ἄ ζ ε ς τ ῆ ς ἄ γ ρ ο τ ι ᾶ ς, χάρη στὸ γεγονός, ὅτι ἡ σοσιαλδημοκρατία ἀκολουθοῦσε στὸ ὄνομα τῆς εργατικῆς τάξης ἐχθρική στὴν οὐσία πολιτικὴ ἀπέναντι στοὺς ἀγρότες. Ὁ ἀγρότης εἶδε νὰ περνοῦν ἀπὸ τὴν ἐξουσία μιὰ σειρὰ σοσιαλδημοκρατικῆς κυβερνήσεις. Οἱ κυβερνήσεις αὐτὲς ἀντιπροσώπευαν στὰ μάτια του τὴν ἐξουσία τῆς εργατικῆς τάξης, ὅμως καμμιὰ ἀπ' αὐτὲς δὲν ἔδα-

λε τέλος στά θάσανα τῶν ἀγροτῶν, καμμιά ἀπ' αὐτές δὲν ἔδωσε γῆ στους ἀγρότες. Στὴ Γερμανία ἡ σοσιαλδημοκρατία δὲν ἔθιξε καθόλου τοὺς μεγαλοκτηματίες. Ἀντίθετα, πῆρε μέτρα ἐνάντια στὶς ἀπεργίες τῶν ἐργατῶν γῆς. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν, οἱ ἀγρότες νὰ ἐγκαταλείψουν τὰ ρεφορμιστικὰ συνδικάτα προτοῦ νὰ ἔρθει ὁ Χίτλερ στὴν ἐξουσία καὶ οἱ περισσότεροι νὰ προσχωρήσουν στὴν ὀργάνωση «Ἀτσάλινα Κράνη» καὶ στους Ἐθνικοσοσιαλιστές.

Ὁ φασισμὸς νίκησε ἀκόμη, γιατί κατάφερε νὰ εἰσχωρήσει στὶς γραμμὲς τῆς νεολαίας, τὴ στιγμή πού ἡ σοσιαλδημοκρατία ἀπόδιωχνε τὴν ἐργαζόμενη νεολαία ἀπὸ τὴν ταξικὴ πάλη. Ὅμως καὶ τὸ ἐπαναστατικὸ προλεταριάτο δὲν ἀνάπτυξε τὴν ἀπαραίτητη διαπαιδαγωγικὴ δουλειά στὴ νεολαία καὶ δὲν ἔδωσε ἀρκετὴ προσοχὴ στὴν πάλη γιὰ τὰ ἰδιαιτέρως ἐνδιαφέροντα καὶ αἰτήματά της. Ὁ φασισμὸς πόνταρε στὴ χαρακτηριστικὰ μεγάλη ἐπαναστατικὸτητα τῆς νεολαίας γιὰ ἀγωνιστικὴ δραστηριότητα καὶ κατάφερε νὰ τραβήξει ἕνα σημαντικὸ μέρος στὶς γραμμὲς του. Ἡ νέα γενιά δὲν ἔχει δοκιμάσει τὴ φρίκη τοῦ πολέμου. Νοιώθει πάνω στὶς πλάτες της ὄλο τὸ βάρος τῆς οικονομικῆς κρίσης, τῆς ἀνεργίας καὶ τῆς κατάρπτωσης τῆς ἀστικῆς δημοκρατίας. Ἐνα σημαντικὸ μέρος τῆς νεολαίας, πού δὲν ἔβλεπε καμμιά προοπτικὴ γιὰ τὸ μέλλον, ἦταν ἰδιαιτέρως εὐπρόσβλητο στὴ φασιστικὴ δημαγωγία πού τοῦ ζωγράφιζε ἕνα δελεαστικὸ μέλλον γιὰ τὴν περίπτωση πού θὰ νικούσε ὁ φασισμὸς.

Καὶ μ' αὐτὴ τὴν εὐκαιρία δὲν μπορούμε νὰ παραλείψουμε καὶ μιὰ σειρά λ ά θ η τῶν Κομμουνιστικῶν Κομμάτων, λάθη πού ἐμπόδισαν τὸν ἀγῶνα μας ἐνάντια στὸ φασισμό. Στὶς γραμμὲς μας ὑποτιμήθηκε μὲ ἀπαράδεχτο τρόπο ὁ κίνδυνος τοῦ φασισμοῦ, πράγμα πού μέχρι σήμερα δὲν ἔχει ἐξαφανιστεῖ ἀπὸ παντοῦ. Στὰ κόμματά μας ὑπῆρχαν προηγούμενα ἀπόψεις, ὅπως «Ἡ Γερμανία δὲν εἶναι Ἰταλία», μὲ τὴν ἔννοια, πῶς ὁ φασισμὸς μπόρεσε βέβαια νὰ νικήσει στὴν Ἰταλία, ἀλλὰ στὴν Γερμανία, χώρα βιομηχανικὰ καὶ πολιτιστικὰ ἀναπτυγμένη καὶ μ' ἕνα ἐργατικὸ κίνημα μὲ παράδοση σαράντα χρόνων, ὁ φασισμὸς εἶναι κάτι ἀδύνατο καὶ ἡ νίκη του ἀποκλείεται. Σήμερα, πάλι, μπορεῖ ν' ἀκούσει κανεὶς τὴν ἔποψη. δ-

τι ο φασισμός δὲ βρίσκει ἔδαφος στὶς χώρες τῆς «κλασσικῆς» ἀστικῆς δημοκρατίας. Τέτοιες ἀπόψεις μπόρεσαν καὶ μποροῦν νὰ ὀδηγήσουν στὸ νὰ ἐλαττωθεῖ ἡ ἐπαγρύπνηση ἀπέναντι στὸ φασιστικὸ κίνδυνο καὶ νὰ δυσκολευτεῖ ἡ κινητοποίηση τοῦ προλεταριάτου σὲ ἀγῶνα ἐνάντια στὸ φασισμό.

Μπορεῖ κανεὶς νὰ ἀναφέρει καὶ ἄλλες περιπτώσεις, πού οἱ κομμουνιστὲς αἰφνιδιάστηκαν, ὅταν οἱ φασίστες κατέλαβαν τὴν ἐξουσία. Θυμηθεῖτε τὴ Βουλγαρία, ὅπου ἡ ἡγεσία τοῦ Κόμματός μας πῆρε σχετικὰ μὲ τὴν κατάληψη τῆς ἐξουσίας στὶς 9 Ἰούνη τοῦ 1923 «οὐδέτερη», ἀλλὰ στὴν οὐσία ὑπερτουριστικὴ θέση. Θυμηθεῖτε τὴν Πολωνία, ὅπου ἡ ἡγεσία τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος, μὴν ἐχτιμώντας σωστὰ τίς κινητήριες δυνάμεις τῆς ἐπανάστασης, δὲν μπόρεσε νὰ δεῖ τὸ φασιστικὸ χαραχτήρα κατάληψης τῆς ἀρχῆς ἀπὸ τὸν Πιλσούνσκι⁴ τὸ Μάη τοῦ 1926 καὶ ἔγινε οὐραγὸς τῶν γεγονότων. Θυμηθεῖτε τὴ Φιλλανδία, ὅπου τὸ Κόμμα μας, ξεκινώντας ἀπὸ τὴ λαθεμένη ἀποψη, ὅτι ἡ φασιστικοποίηση θὰ εἶναι πολὺ ἀργή, παράβλεψε τίς προετοιμασίες τῶν ἡγετικῶν ομάδων τῆς ἀστικῆς τάξης γιὰ φασιστικὴν κατάληψη τῆς ἐξουσίας, πράγμα πού αἰφνιδίασε κῆμα καὶ ἐργατικὴ τάξη.

Ὅταν ὁ ἐθνικοσοσιαλισμὸς ἦταν κιάλας στὴ Γερμανία ἕνα ἀπειλητικὸ μαζικὸ κίνημα, ὑπῆρχαν σύντροφοι, πού γιὰ αὐτοὺς ἡ κυβέρνηση Μπρύννινγκ ἦταν κιάλας μιὰ κυβέρνηση τῆς φασιστικῆς δικτατορίας καὶ δήλωναν ἀλαζονικά: «Ὅπου νὰ ἔρθει τὸ Γ' Ράιχ τοῦ Χίτλερ στὴν ἐξουσία, θὰ εἶναι κιάλας νεκρὸ, κι ἐμεῖς θὰ ἔχουμε ἐγκαθιδρύσει μιὰ νικηφόρα ἐργατικὴ ἐξουσία».

Στὴ Γερμανία, οἱ σύντροφοί μας γιὰ ἕνα μεγάλο διάστημα δὲν ἔλαβαν ἀρκετὰ ὑπόψη τους τὸ πληγωμένο ἐθνικὸ αἶσθημα καὶ τὴν ὀργὴ τῶν μαζῶν ἐνάντια στὴ συνθήκη τῶν Βερσαλλιών. Ἀντιμετώπισαν περιφρονητικὰ τίς ταλαντεύσεις τῆς ἀγροτιᾶς καὶ τῶν μικροαστικῶν στρωμάτων. Μὲ μεγάλη καθυστέρηση ἐμφάνισαν τὸ πρόγραμμα γιὰ κοινωνικὴ καὶ ἐθνικὴ ἀπελευθέρωση. Ἀλλὰ καὶ στὴ συνέχεια δὲν εἶχαν κατανοήσει, πῶς ἔπρεπε νὰ τὸ προσαρμόσουν στὶς συγκεκριμένες ἀνάγκες καὶ στὸ ἐπίπεδο τῶν μαζῶν, δὲν ἤξεραν κἄν, πῶς νὰ τὸ ἐκλαϊκέψουν. Σὲ πολλὲς χώρες ἡ ἀνάγκη ἀνάπτυξης μαζικοῦ ἀ-

γώνα ενάντια στο φασισμό, αντικαταστάθηκε από μια στείρα θεωρητικολογία για το χαρακτήρα του φασισμού «γενικά» και από τη σεχταριστική στενοκεφαλία για τη θέση και λύση των επίκαιρων πολιτικών καθηκόντων του Κόμματος.

Σύντροφοι! Αναφερόμαστε στις αιτίες, που οδήγησαν στη νίκη του φασισμού, καταγγέλλουμε την ιστορική ευθύνη της σοσιαλδημοκρατίας για την ήττα της εργατικής τάξης, σημειώνουμε και τα δικά μας λάθη στον αγώνα ενάντια στο φασισμό, όχι για το λόγο ότι μάς άρέσει να σκαλιζουμε το παρελθόν. Δεν είμαστε ιστορικοί του γραφείου, που ζούν μακριά από τη ζωή. Είμαστε αγωνιστές της εργατικής τάξης, που έχουν υποχρέωση να απαντήσουν στο ερώτημα, που βασανίζει εκατομμύρια εργάτες: «Είναι δυνατό να εμποδίσουμε τη νίκη του φασισμού και με τί τρόπο;» Ναι, σύντροφοι, μπορούμε να φράξουμε το δρόμο στο φασισμό. Είναι πέρα για πέρα δυνατό. Αυτό εξαρτιέται από μας, από τους εργάτες, τους αγρότες, από όλους τους εργαζόμενους!

Κατ' αρχήν, το να εμποδιστεί η νίκη του φασισμού έξι ριέται πρίν απ' όλα από την αγωνιστική δραστηριότητα της ίδιας της εργατικής τάξης, από τη συσπείρωση των δυνάμεών της σε ένια δύναμη, που ν' αγωνίζεται ενάντια στην επίθεση του κεφαλαίου και του φασισμού. Το προλεταριάτο, αν πετύχει την αγωνιστική του ενότητα, θα μπορούσε να παραλήσει την επιρροή του φασισμού πάνω στην αγροτιά, πάνω στα μικροαστικά στρώματα της πόλης και πάνω στη νεολαία, θα μπορούσε να κερδίσει.

Δεύτερο, εξαρτιέται από την ύπαρξη ενός δυνατού επαναστατικού κόμματος, που να καθοδηγεί σωστά τον αγώνα των εργαζομένων ενάντια στο φασισμό. Ένα κόμμα, που καλεί συστηματικά τους εργάτες σε υποχώρηση μπροστά στο φασισμό και επιτρέπει στη φασιστική αστική τάξη να δυναμώνει τις θέσεις της, ένα τέτοιο κόμμα οδηγεί αναγκαστικά τους εργάτες στην ήττα.

Τρίτο, εξαρτιέται από τη σωστή πολιτική της εργατικής τάξης απέναντι στην αγροτιά και τις μάζες των μικροαστών στις πόλεις. Αυτές τις μάζες πρέπει να τις πάρουμε όπως είναι και

ὄχι ὅπως θὰ θέλαμε νὰ εἶναι. Τίς ἀμφιβολίες καὶ τίς ταλαντεύσεις τους θὰ τίς ξεπεράσουν μόνο στὴν πορεία τοῦ ἀγῶνα. Μόνον ὅταν ἀντιμετωπίσουμε ὑπομονετικὰ τίς ταλαντεύσεις τους, μόνον ὅταν τὸ προλεταριάτο ὑποστηρίξει πολιτικὰ αὐτὲς τίς μάξες, θὰ μπορέσουν αὐτὲς νὰ φτάσουν σ' ἓνα ψηλότερο ἐπίπεδο ἐπαναστατικῆς συνείδησης καὶ δραστηριότητος.

Τέταρτο, ἐξαρτιέται ἀπὸ τὴν ἐπαναστατικὴ ἐπαγρύπνηση καὶ τὴν ἐγκαιρὴ δράση τοῦ προλεταριάτου. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ αἰφνιδιαστοῦμε ἀπὸ τὸ φασισμό. Δὲν πρέπει νὰ ἀφήσουμε σ' αὐτὸν τὴν πρωτοβουλία. Πρέπει νὰ τοῦ καταφέρουμε ἀποφασιστικὰ χτυπήματα προτοῦ προλάβει νὰ συγκεντρώσει τίς δυνάμεις του. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τὸν ἀφήνουμε νὰ δυναμώνει τίς θέσεις του. Ὅπου κι ἂν αὐτὸς ἐμφανίζεται, πρέπει νὰ τὸν παρακολουθοῦμε βῆμα πρὸς βῆμα καὶ νὰ προβάλλουμε ἀντίσταση. Δὲν πρέπει νὰ τοῦ ἐπιτρέπουμε νὰ καταχτᾷ καινούργιες θέσεις, ἔτσι ὅπως μᾶς τὸ διδάσκουν οἱ πετυχημένες προσπάθειες τοῦ γαλλικοῦ προλεταριάτου.

Αὐτὲς εἶναι οἱ σπουδαιότερες προϋποθέσεις γιὰ νὰ ἐμποδίσουμε τὸ ξάπλωμα τοῦ φασισμοῦ καὶ τὸ ἀνέδασμά του στὴν ἔξουσία.

Ὁ φασισμὸς εἶναι μιὰ ἀπάνθρωπη, ἀλλὰ ὄχι σταθερὴ ἔξουσία

Ἡ φασιστικὴ διχτατορία τῆς ἀστικῆς τάξης εἶναι μιὰ ἀπάνθρωπη, ἀλλὰ ὄχι σταθερὴ ἔξουσία.

Ποιὲς εἶναι οἱ κύριες αἰτίες, ποὺ κάνουν τὴ φασιστικὴ διχτατορία μιὰν ἀσταθῆ ἔξουσία;

Ὁ φασισμὸς, ποὺ ἀποφάσισε νὰ ἐξαλείψει τίς διαφωνίες καὶ τίς ἀντιθέσεις στὸ στρατόπεδο τῆς ἀσικῆς τάξης, δξύνει ἀκόμα περισσότερο αὐτὲς τίς ἀντιθέσεις. Ὁ φασισμὸς, στὴν προσπάθειά του νὰ ἐγκαθιδρύσει τὸ πολιτικὸ του μονοπώλιο, παραμερίζει βίαια τὰ ἄλλα πολιτικὰ κόμματα. Ὅμως ἡ ὑπαρξὴ τοῦ καπιταλιστικοῦ συστήματος, ἡ ὑπαρξὴ τῶν διαφόρων τάξεων καὶ ἡ ὄξυνση τῶν ταξικῶν ἀντιθέσεων, ἀναγκαστικὰ συγκλονίζουν καὶ ἀνατινάζουν τὸ πολιτικὸ μονοπώλιο τοῦ φασισμοῦ. Δὲν εἶναι τὸ ἴδιο στὴ Σοβιε-

τική χώρα, όπου πραγματοποιείται ή δικτατορία του προλεταριάτου με ένα κόμμα, γιατί αυτό το Κόμμα ανταποκρίνεται στα συμφέροντα εκατομμυρίων εργαζομένων και στηρίζεται δλο και περισσότερο στην οικοδόμηση της άταξικής κοινωνίας.

Σε μια φασιστική χώρα δεν μπορεί να κρατήσει για πολύν καιρό το μονοπώλιο του φασιστικού κόμματος, γιατί δεν είναι σε θέση να εξαλείψει τις τάξεις και τις ταξικές διαφορές. Καταργεί τη νόμιμη ύπαρξη των αστικών κομμάτων, αλλά μια σειρά από αυτά τα κόμματα εξακολουθούν να υπάρχουν παράνομα. Το Κομμουνιστικό Κόμμα προχωράει μπροστά και σε παράνομες καταστάσεις, άτσαλώνεται και καθοδηγεί τον αγώνα του προλεταριάτου ενάντια στη φασιστική δικτατορία. Μ' αυτόν τον τρόπο γκρεμίζεται υποχρεωτικά το πολιτικό μονοπώλιο του φασισμού από τα χτυπήματα των ταξικών αντιθέσεων.

Η φασιστική δικτατορία είναι, ακόμα, άσταθής, για το λόγο ότι το χάσμα ανάμεσα στην αντικαπιταλιστική δημοκρατία του φασισμού και στην πολιτική ληστρικού πλουτισμού της μονοπωλιακής αστικής τάξης, διευκολύνει το ξεσπάσμα της ταξικής ουσίας του φασισμού και οδηγεί στον κλονισμό και το στένεμα της κοινωνικής του βάσης.

Εξάλλου, η νίκη του φασισμού προκαλεί το βαθύ μίσος και την οργή των μαζών, εύνοει την επαναστατικοποίησή τους και δίνει μια μεγάλη ώθηση στο ένιαίο μέτωπο του προλεταριάτου ενάντια στο φασισμό.

Με την πολιτική της οικονομικής αὐτάρκειας και τη διάθεση του μεγαλύτερου μέρους του εθνικού εισοδήματος στην προετοιμασία για πόλεμο, ο φασισμός υπονομεύει δλόκληρη την οικονομία της χώρας και δξύνει τον οικονομικό πόλεμο ανάμεσα στα καπιταλιστικά κράτη. Δτίς διαφωνίες, που ξεσποῦν μέσα στην αστική τάξη, δίνει χαρακτήρα σκληρών και ὄχι σπάνια αίματηρών συγκρούσεων, πράγμα που καταστρέφει την πίστη του λαού για τη σταθερότητα της φασιστικής εξουσίας. Ένα καθεστώς, που δολοφονεί τους ἱδριους του τους ὀπαδούς, ὅπως ἔγινε τον περασμένο χρόνο στις 30 του Ἰούνη στη Γερμανία⁵, μια φασιστική εξουσία που ενάντια της

ἀγωνίζεται ἔνοπλα μιὰ ἄλλη μερίδα τῆς ἀστικῆς τάξης (τὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸ πραξικόπημα στὴν Αὐστρία, ἡ δυναμικὴ ἐμφάνιση μεμονωμένων φασιστικῶν ομάδων ἐνάντια στὴ φασιστικὴ κυβέρνησις στὴν Πολωνία, Βουλγαρία, Φιλλανδία καὶ ἄλλες χῶρες), μιὰ τέτοια ἐξουσία δὲν μπορεῖ νὰ κρατήσῃ γιὰ πολὺν καιρὸ τὸ κύρος τῆς στὶς πλατειεῖς μικροαστικὲς μάζες.

Ἡ ἐργατικὴ τάξη πρέπει νὰ ξέρει νὰ ἐκμεταλλεῖται τὶς ἀντιθέσεις καὶ διαφωνίες μέσα στὸ στρατόπεδο τῆς ἀστικῆς τάξης, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ ἔχει τὴν αὐταπάτη, ὅτι ὁ φασισμὸς θὰ πέσει ἀπὸ μόνος του. Μόνον ἡ ἐπαναστατικὴ δραστηριότητα τῆς ἐργατικῆς τάξης θὰ δοθῆσῃ, ὥστε οἱ διαμάχες, πὺ ἀναπόφευχτα γεννιοῦνται μέσα στὸ στρατόπεδο τῆς ἀστικῆς τάξης, νὰ χρησιμεύουν γιὰ τὴν ὑπομόνεψή καὶ πτώση τῆς φασιστικῆς δικτατορίας.

Μὲ τὴν ἐξάλειψη τῶν ὑπολειμμάτων τῆς ἀστικῆς δημοκρατίας, μὲ τὴν ἀνάδειξη τῆς ἀνοιχτῆς θίας σὲ κυβερνητικὸ σύστημα, ὁ φασισμὸς ἐξαφανίζει τὶς δημοκρατικὲς αὐταπάτες καὶ τὸ κύρος τῆς νομιμότητος στὶς μάζες τῶν ἐργαζομένων.

Αὐτὸ συμβαίνει κυρίως σὲ χῶρες, ὅπως γιὰ παράδειγμα στὴν Αὐστρία καὶ Ἰσπανία, ὅπου οἱ ἐργάτες ἀγωνίστηκαν μὲ τὸ ὄπλο στὸ χέρι ἐνάντια στὸ φασισμό. Στὴν Αὐστρία, ὁ ἥρωϊκὸς ἀγῶνας τῆς Ἀμυντικῆς Συμμαχίας καὶ τῶν κομμουνιστῶν κλόνησε, παρὰ τὴν ἥττα, τὴ σταθερότητα τῆς φασιστικῆς δικτατορίας. Στὴν Ἰσπανία ἡ ἀστικὴ τάξη δὲν μπόρεσε νὰ θάλει φασιστικὸ φίμωτρο στοὺς ἐργαζόμενους. Ὁ ἐνοπλὸς ἀγῶνας στὴν Αὐστρία καὶ Ἰσπανία ὁδήγησε στὴν κατανόηση τῆς ἀναγκαιότητας τῆς ἐπαναστατικῆς ταξικῆς πάλης ἀπὸ ὄλο καὶ πῖο πλατειεῖς μάζες.

Μόνον κάτι ἀπίθανοι Φιλισταῖοι καὶ λακέδες τῆς μπουρξουαζίας, ὅπως ὁ παλιὸς θεωρητικὸς τῆς II Διεθνούς, Κάρλ Κάουτσκι, μποροῦν νὰ κατηγοροῦν τοὺς ἐργάτες καὶ νὰ ὑποστηρίζουν, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ πάρουν τὰ ὄπλα στὴν Αὐστρία καὶ Ἰσπανία. Πῶς θὰ ἦταν τώρα τὸ ἐργατικὸ κίνημα στὴν Αὐστρία καὶ Ἰσπανία, ἀν ἡ ἐργατικὴ τάξη αὐτῶν τῶν χωρῶν δεχότανε νὰ ὀδηγηθεῖ ἀπ' τὶς προδοτικὲς συμβουλές τῶν Κάουτσκι; Ἡ ἐργατικὴ τάξη θὰ εἶχε

χτυπηθεῖ μέσα στις ἴδιες της τίς γραμμές ἀπὸ ἕναν βαθὺ ἐκφυλισμὸ.

Ἄλλο Λένιν λέει:

«Οἱ λαοὶ περνᾶνε τὸ σχολεῖο τοῦ ἐμφυλίου πολέμου, δὴ ὁμως ἄδικα. Αὐτὸ εἶναι ἕνα σκληρὸ σχολεῖο, ποὺ στὸ πρόγραμμα τοῦ ἀνήκουν ἀναπόφευχτα καὶ νίκες τῆς ἀντεπανστάσεως, τὸ μίσος μαριασμένων ἀντιδραστικῶν, ἄγριες πράξεις ἐκδίκησης ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς παλιᾶς ἐξουσίας σὲ βάρος τῶν ἐξεγερμένων, κλπ. Ὡστόσο, μόνο σκοριασμένοι σχολαστικοὶ καὶ ἀποβλακωμένες μούμιες μποροῦν νὰ κλαφουρίζουν, ἐπειδὴ οἱ λαοὶ περνᾶνε αὐτὸ τὸ σχολεῖο. Αὐτὸ τὸ σχολεῖο διδάσκει τίς καταπιεζόμενες τάξεις νὰ διεξαγάγουν τὸν ἐμφύλιο πόλεμο, τίς διδάσκει νὰ νικοῦν στὴν ἐπανάσταση, συγκεντρῶνει στὶς μάξες τῶν μοντέρνων σκλάβων ἐκεῖνο τὸ μίσος, ποὺ τρέφουν αἰῶνια οἱ κακομοιριασμένοι, ἀναίσθητοι καὶ ἀσυνειδητοποιημένοι σκλάβοι, μίσος ποὺ, ὅταν κατανοήσουν τὴν ταλείνωσή τῆς σκλαβιάς τους, τοὺς ὀδηγεῖ σὲ μεγάλες ἱστορικὲς ἠρωϊκὲς πράξεις».*

Ἡ νίκη τοῦ φασισμοῦ στὴ Γερμανία ἔφερε, ὅπως εἶναι γνωστὸ, ἕνα νέο κύμα φασιστικῆς ἐπίθεσης, ποὺ ὀδήγησε στὴν Αὐστρία στὴν προδοκᾶτσια Ντόλφους^β, στὴν Ἰσπανία σὲ νέες ἐπιθέσεις τῆς ἀντεπανστάσεως ἐνάντια στὶς ἐπαναστατικὲς καταχτήσεις τῶν μαξῶν, στὴν Πολωνία στὴ φασιστικὴ μεταρρύθμιση τοῦ Συντάγματος καὶ ποὺ στὴ Γαλλία ἐνθάρρυνε τὸ Φλεβάρη τοῦ 1934 τὰ ἐνοπλά τμήματα τῶν φασιστῶν σὲ προσπάθειες γιὰ πραξικόπημα. Ὁμως ἡ νίκη αὐτὴ καὶ ἡ μανία τῆς φασιστικῆς δικτατορίας προκάλεσαν σὲ διεθνὲς ἐπίπεδο ἕνα ἀντικίνημα τοῦ προλεταριακοῦ ἐνιαίου μετώπου ἐνάντια στὸ φασισμό. Ὁ ἐμπρησμοὺς τοῦ Ράιχσταγκ, ποὺ ἦταν τὸ σύνθημα γιὰ τὴ γενικὴ ἐπίθεση τοῦ φασισμοῦ ἐνάντια στὴν ἐργατικὴ τάξη, ἡ ληστεία καὶ λεηλασία τῶν συνδικάτων καὶ τῶν ἄλλων ἐργατικῶν ὀργανώσεων, οἱ κραυγὲς πόνου τῶν ἀντιφασιστῶν ποὺ ἀκούγονται ἀπὸ τὰ ὑπόγεια τῶν φασιστικῶν στρατῶνων

* Βλ. Β. Ι. ΛΕΝΙΝ «Ἄπαντα» τόμος 15.

καὶ ἀπὸ τὰ στρατόπεδα συγκέντρωσης, ὅλα αὐτὰ δείχνουν ὀλοκάθαρα στὶς μάζες, ποὺ ὠδήγησαν οἱ διασπαστικὲς ἐνέργειες τῶν ἡγετῶν τῆς γερμανικῆς σοσιαλδημοκρατίας, ποὺ ἀπόρριψαν τὶς προτάσεις τῶν κομμουνιστῶν γιὰ ἕναν κοινὸ ἀγῶνα ἐνάντια στὸ φασισμὸ ποὺ θρῆσκόταν σὲ ἐπίθεση. Ἀκόμα τὶς πείθουν γιὰ τὴν ἀναγκαιότητα συσπείρωσης ὅλων τῶν δυνάμεων τῆς ἐργατικῆς τάξης γιὰ τὸ γκρέμισμα τοῦ φασισμού.

Ἡ νίκη τοῦ Χίτλερ ἔδωσε καὶ στὴ Γαλλία μιὰν ἰσχυρὴ ὠθηση στὴ δημιουργία τοῦ ἐνιαίου μετώπου τῆς ἐργατικῆς τάξης ἐνάντια στὸ φασισμό. Ἡ νίκη τοῦ Χίτλερ δὲν προκάλεσε στοὺς ἐργάτες μόνον φόβο γιὰ τὴν τύχη τῶν γερμανῶν ἐργατῶν, δὲν ἀναφε μόνον τὸ μῖσος τοὺς ἐνάντια στοὺς δῆμιους τῶν γερμανῶν ἀδερφῶν τους, ἀλλὰ δυνάμωσε καὶ τὴν ἀποφασιστικότητά τους, νὰ μὴν ἐπιτρέψουν μὲ κανέναν τρόπο νὰ γίνῃ στὴ χώρα τους αὐτό, ποὺ ἔγινε μὲ τὴν ἐργατικὴ τάξη τῆς Γερμανίας.

Ἡ μεγάλη ἀνάγκη γιὰ τὴ δημιουργία τοῦ ἐνιαίου μετώπου σ' ὅλες τὶς καπιταλιστικὲς χώρες δείχνει, ὅτι τὰ διδάγματα ἀπὸ τὶς ἡττες δὲν ξεμείναν ἀναξιοποίητα. Ἡ ἐργατικὴ τάξη ἀρχίζει νὰ δρᾷ μὲ κ α ι ν ο ὄ ρ γ ι ο τ ρ ὀ π ο. Ἡ πρωτοβουλία τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος γιὰ τὴν ὁργάνωση τοῦ ἐνιαίου Μετώπου καὶ ἡ ἀπεριόριστη αὐτοθυσία τῶν κομμουνιστῶν, τῶν ἐπαναστατῶν ἐργατῶν στὸν ἀγῶνα ἐνάντια στὸ φασισμό, ὠδήγησαν σὲ μιὰ πρωτοφανῆ αὐξηση τοῦ κύρους τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνούς. Σὺγχρονα ἀναπτύσσεται καὶ μιὰ θαθεῖα κρίση στοὺς κόλπους τῆς II Διεθνούς, ποὺ, μετὰ τὴ χρεωκοπία τῆς γερμανικῆς σοσιαλδημοκρατίας, ἐμφανίστηκε στὶς μέρες μας πολὺ καθαρὰ καὶ ἐξαιρετικὰ ὀξυμένη. Οἱ σοσιαλδημοκράτες ἐργάτες μποροῦν ὅλο καὶ πιὸ πολὺ νὰ πείθονται ἀπὸ τὰ ζωντανὰ γεγονότα, ὅτι ἡ φασιστικὴ Γερμανία μὲ τὶς φρικαλεότητες καὶ τὴ βαρβαρότητά της, εἶναι σὲ τελευταία ἀνάλυση, ἀποτέλεσμα τῆς σοσιαλδημοκρατικῆς πολιτικῆς τῆς συνεργασίας μὲ τὴν ἀστικὴ τάξη. Αὐτὲς οἱ μάζες κατανοοῦν ὅλο καὶ περισσότερο, ὅτι δὲν πρέπει νὰ πάρουν ποτὲ πιά τὸ δρόμο, ποὺ ὠδήγησαν τὸ προλεταριάτο οἱ ἡγέτες τῆς σοσιαλδημοκρατίας. Στὶς γραμμὲς τῆς IIης Διεθνούς ποτὲ ἄλλοτε δὲν ὑπῆρξε μιὰ τέτοια

ιδεολογική σύγκριση. Στις γραμμές των σοσιαλδημοκρατικών κομμάτων συντελείται μιὰ διαφοροποίηση. Στις γραμμές τους διαμορφώνονται δυὸ μεγάλα στρατόπεδα: δίπλα στὸ στρατόπεδο τῶν ἀντιδραστικῶν στοιχείων, πού προσπαθεῖ μὲ κάθε μέσο νὰ διατηρήσει τὴν συμμαχία μὲ τὴν ἀστική τάξη καὶ πού ἀντιτίθεται στὴ δημιουργία ἐνιαίου μετώπου μὲ τοὺς κομμουνιστές, ἀρχίζει νὰ διαμορφώνεται τὸ στρατόπεδο τῶν ἐπαναστατικῶν στοιχείων, πού βάζει σὲ ἀμφισβήτηση τὴν ὀρθότητα τῆς πολιτικῆς τῆς συνεργασίας μὲ τὴν ἀστική τάξη, εἶναι ὑπὲρ τῆς δημιουργίας ἐνιαίου μετώπου μὲ τοὺς κομμουνιστές καὶ πού ἀρχίζει νὰ ἀποδέχεται σὲ ὄλο καὶ μεγαλύτερο βαθμὸ τὴν ἀποψη γιὰ ἀνάπτυξη ἐπαναστατικῆς ταξικῆς πάλης.

Ὁ φασισμός, πού δημιουργήθηκε σὰν συνακόλουθο τῆς φθορᾶς τοῦ καπιταλιστικοῦ συστήματος, ἐπιδρᾷ σὰν ἀποφασιστικὸς παράγοντας στὴν τελικὴ φάση γιὰ τὴν ἀποσύνθεσή του.

Ἔτσι, ὁ φασισμός πού ἔβαλε σὰ σκοπὸ του νὰ ἐξαφανίσει ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς γῆς τὸ μαρξισμό καὶ τὸ ἐπαναστατικὸ κίνημα τῆς ἐργατικῆς τάξης, πού εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς διαλεκτικῆς τῆς ζωῆς καὶ τῆς ταξικῆς πάλης, ὁδηγεῖ σὲ μιὰ μεγαλύτερη ἀνάπτυξη ἐκείνων τῶν δυνάμεων, πού θὰ φέρνουν οἱ νεκροθάφτες του, οἱ νεκροθάφτες τοῦ καπιταλισμοῦ.

2. Τὸ Ἐνιαῖο Μέτωπο τῆς ἐργατικῆς τάξης ἐνάντια στὸ φασισμό

Σύντροφοι! Ἑκατομμύρια ἐργάτες καὶ ἐργαζόμενοι στίς καπιταλιστικὲς χῶρες βάζουν τὸ ἐρώτημα: Πῶς μπορεῖ κανεὶς νὰ ἐμποδίσει τὴν ἀνοδο τοῦ φασισμοῦ στὴν ἔξουσία, πῶς μπορεῖ κανεὶς νὰ ἀνατρέψει τὸ φασισμό, ὅταν κιόλας ἔχει νικήσει; Ἡ Κομμουνιστικὴ Διεθνὴς ἀπαντᾷ: Τὸ πρῶτο πράγμα πού πρέπει νὰ γίνει, τὸ πρῶτο μὲ τ' ὄποιο πρέπει νὰ ἀρχίσει κανεὶς, εἶναι ἡ δημιουργία τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου, ἡ ἀποκατάσταση τῆς ἐνότητος δράσης τῶν ἐργατῶν σὲ κάθε ἐργοστάσιο, σὲ κάθε συνοικία, σὲ κάθε περιοχὴ, σὲ κάθε

χώρα, σ' όλόκληρο τὸν κόσμο. Ἡ ἐνότητα δράσης τοῦ προλεταριάτου σὲ ἐθνικὴ καὶ διεθνή κλίμακα — αὐτὸ εἶναι τὸ πιὸ ἰσχυρὸ ὄπλο, ποὺ κάνει τὴν ἐργατικὴ τάξη ἱκανὴ ὄχι μόνον γιὰ νὰ ἀμυνθεῖ μὲ ἐπιτυχία, ἀλλὰ καὶ νὰ προχωρήσει σὲ ἐπιτυχὴ ἀντεπίθεση ἐναντίον τοῦ φασισμού, ἐναντίον τὸν ταξικὸ ἐχθρό.

Ἡ σημασία τοῦ Ἑνιαίου Μετώπου

Δὲν εἶναι ὀλοφάνερο, ὅτι κοινὲς ἐνέργειες τῶν ὀπαδῶν τῶν κομμιάτων καὶ ὀργανώσεων τῶν δύο Διεθνῶν — τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς καὶ τῆς Π Διεθνοῦς — θὰ διευκόλυναν τίς μάξεις στὴν ἀντιμετώπιση τῆς φασιστικῆς ἐφόδου καὶ ὅτι θὰ ἀνύψωναν τὴν πολιτικὴ βαρύτητα τῆς ἐργατικῆς τάξης; Ὡστόσο, οἱ κοινὲς ἐνέργειες τῶν Κομμιάτων τῶν δύο Διεθνῶν ἐναντίον τοῦ φασισμού, δὲν θὰ εἶχαν μόνον ἐπίδραση στοὺς τωρινοὺς ὀπαδοὺς τους, στοὺς κομμουνιστὲς καὶ τοὺς σοσιαλδημοκράτες. Θὰ εἶχαν ἀκόμη τεράστια ἐπίδραση πάνω στοὺς κατ'ολικούς, τοὺς ἀναρχικοὺς καὶ ἀνοργανωτοὺς ἐργάτες, ἀκόμη καὶ πάνω σ' αὐτοὺς, ποὺ ἔπεσαν προσωρινὰ θύματα τῆς φασιστικῆς δημαγωγίας.

Καὶ παραπέρα. Τὸ ἰσχυρὸ Ἑνιαῖο Μέτωπο τοῦ προλεταριάτου θὰ ἀσκοῦσε μεγάλη ἐπιρροὴ π ἄ ν ω σ' ὀ λ α τ ἄ ὀ π ὀ λ ο ἰ π α σ τ ρ ὀ μ α τ α τ ο ὕ ἔ ρ γ α ζ ὀ μ ε ν ο ὀ λ α ο ὕ, στὴν ἀγροτιά, στὰ μικροαστικὰ στρώματα τῆς πόλης, στοὺς διανοοῦμενους. Τὸ Ἑνιαῖο Μέτωπο θὰ βοηθοῦσε τὰ στρώματα ποὺ ἀμφιταλαντεύονται νὰ ἀποκτήσουν ἐμπιστοσύνη στὶς δυνάμεις τῆς ἐργατικῆς τάξης.

Δὲν πρόκειται ὅμως μόνον γι'αὐτό. Τὸ προλεταριάτο τῶν ἰμπεριαλιστικῶν χωρῶν δὲν φτάνει νὰ κερδίσει σὰ συμμάχους τοὺς ἐργαζόμενους τῆς ἴδιας τοῦ τῆς χώρας, πρέπει ἀκόμη νὰ κερδίσει καὶ τὰ καταπιεζόμενα ἔ θ ν η τῶν ἀποικιῶν καὶ τῶν μισο - ἀποικιῶν. Τὸ γεγονός ὅτι σὲ ἐθνικὸ καὶ διεθνὲς ἐπίπεδο τὸ προλεταριάτο εἶναι διασπασμένο, ὅτι ἓνα τμήμα τοῦ ὕποστηρίζει τὴν πολιτικὴ τῆς συνεργασίας μὲ τὴν ἀστὴ ἢ τάξη καὶ τὸ καταπιεστικὸ καθεστῶς τῆς στὶς ἀποικίες καὶ μισο - ἀποικίες, ἀπομακρύνει τοὺς

καταπιεζόμενους λαούς των αποικιών και των μισο - αποικιών από την εργατική τάξη και αδυνατίζει το διεθνές αντιιμπεριαλιστικό μέτωπο. Κάθε βήμα του προλεταριάτου των ιμπεριαλιστικών μητροπόλεων στο δρόμο της ενότητας δράσης, με κατεύθυνση την υπεράσπιση του απελευθερωτικού αγώνα των λαών στις αποικίες, σημαίνει, ακόμη, ότι μεταβάλλει τις αποικίες και μισο - αποικίες σε μιὰ από τις κύριες έφεδρείες του παγκόσμιου προλεταριάτου.

Τέλος, όταν λάβουμε υπόψη μας, ότι ή διεθνής ενότητα δράσης του προλεταριάτου βασίζεται στην όλο και μεγαλύτερη ισχύ του προλεταριακού κράτους, της χώρας του σοσιαλισμού, της Σοβιετικής Ένωσης, τότε βλέπουμε τί πλατειές προοπτικές ανοίγει ή αποκατάσταση της ενότητας δράσης του προλεταριάτου σε έθνικό και διεθνές επίπεδο.

Είχαι απαραίτητο να αποκατασταθεί ή ενότητα δράσης όλων των τμημάτων της εργατικής τάξης, ανεξάρτητα από τό αν ανήκουν στο ένα ή άλλο κόμμα, σ' αυτήν ή την άλλη όργάνωση, π ρ ι ν ακόμη ένωθεί ή πλειοψηφία της εργατικής τάξης στον αγώνα για την άνατροπή του καπιταλισμού και τή νίκη της προλεταριακής επανάστασης.

Μπορεί να πραγματοποιηθεί αυτή ή ενότητα δράσης του προλεταριάτου στην κάθε χώρα και σ' όλοκληρο τον κόσμο; Ναι, αυτό είναι δυνατό. Μπορεί να γίνει τώρα κιόλας, άμέσως. Η Κομμουνιστική Διεθνής, δέν βάζει άπολύτως κανέναν άλλο όρο για την ενότητα δράσης, έχτός από έναν μοναδικό, στοιχειώδη, άποδεχτό από όλους τους εργάτες, δηλαδή, ή ενότητα δράσης να στρέφεται ενάντια στο φασισμό, ενάντια στην επίθεση του κεφαλαίου, ενάντια στον κίνδυνο πολέμου, ενάντια στον ταξικό έχθρό. Αυτός είναι ο δικός μας όρος.

Τά κύρια επιχειρήματα των αντιπάλων του Ένιαίου Μετώπου

Τί αντιρρήσεις μπορούν να προβάλουν οι αντίπαλοι του Ένιαίου Μετώπου και τί αντιρρήσεις κιόλας προβάλλουν;

«Τὸ σύνθημα τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου δὲν εἶναι γιὰ τοὺς κομμουνιστὲς παρὰ ἓνα· ἔλιγμός», λένε οἱ μὲν. Καὶ ἂν ἀκόμη ἦταν ἔτσι, ἀπαντᾶμε ἡμεῖς, δὲν θᾶπρεπε νὰ ξεσκεπάσετε τὸν «κομμουνιστικὸ αὐτὸ ἔλιγμό» μὲ τὴν εἰλικρινῆ συμμετοχὴ σας στὸ Ἐνιαῖο Μέτωπο; Ἡμεῖς δηλώνουμε καθαρά: Θέλουμε τὴν ἐνότητα δράσης τῆς ἐργατικῆς τάξης, γιὰ νὰ δυναμώσῃ τὸ προλεταριάτο στὸν ἀγῶνα τοῦ ἐναντία στὴν ἀστικὴ τάξη, γιὰ νὰ εἶναι σὲ θέση τὸ προλεταριάτο, πού σήμερα ὑπεραπίζεται τὰ ζωτικὰ του συμφέροντα ἐναντία στὸ ἐπιτιθέμενο κεφάλαιο, ἐναντία στὸ φασισμό, νὰ δημιουργήσῃ αὔριο τίς προϋποθέσεις γιὰ τὴν τελικὴ του ἀπελευθέρωση.

«Οἱ κομμουνιστὲς μᾶς ἐπιτίθενται», λένε οἱ δέ. Μὰ γιὰ ἀκοῦστε, ἔχουμε ἤδη ἐπανειλημμένα δηλώσει: δὲν θὰ ἐπιτεθοῦμε σὲ κανέναν, οὔτε σὲ πρόσωπο, οὔτε σὲ ὀργάνωση, οὔτε σὲ κόμμα, πού εἶναι ὑπὲρ τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου τῆς ἐργατικῆς τάξης ἐναντία στὸν ταξικὸ ἔχθρο. Ταυτόχρονα, ἔχουμε καθήκον, γιὰ τὸ συμφέρον τοῦ προλεταριάτου καὶ τῆς ὑπόθεσής του, νὰ κριτικάρουμε πρόσωπα, ὀργανώσεις καὶ κόμματα, τὸ παρεμποδίζουν τὴν ἐνότητα δράσης τῶν ἐργατῶν.

«Δὲν μπορούμε νὰ σχηματίσουμε μὲ τοὺς κομμουνιστὲς τὸ Ἐνιαῖο Μέτωπο, γιατί αὐτοὶ ἔχουν ἀλλιώτικο πρόγραμμα», λένε οἱ τρίτοι. Μὰ ἐσεῖς, ὑποστηρίζετε ὅτι ἔχετε ἓνα πρόγραμμα πού διαφέρει ἀπὸ τὰ προγράμματα τῶν ἀστικῶν κομμάτων, πράγμα πού δὲν σᾶς ἐμπόδισε καὶ δὲν σᾶς ἐμποδίζει, νὰ σχηματίσετε συνασπισμοὺς μὲ τὰ κόμματα αὐτά.

«Τὰ ἀστικο - δημοκρατικὰ κόμματα εἶναι καλύτεροι σύμμαχοι ἐναντία στὸ φασισμό, ἀπὸ τοὺς κομμουνιστὲς», λένε οἱ ἀτίπαλοι τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου καὶ ὑπερασπιστὲς τοῦ συνασπισμοῦ μὲ τὴν ἀστικὴ τάξη. Τὶ δείχνει ὁμως ἡ πείρα τῆς Γερμανίας; Πραγματικά, οἱ σοσιαλδημοκράτες ἐκεῖ σχημάτισαν ἓνα μπλόκ μὲ αὐτοὺς τοὺς «καλύτερους» συμμάχους. Ποιὸ ἦταν τὸ ἀποτέλεσμα;

«Ἄν σχηματίσουμε Ἐνιαῖο Μέτωπο μὲ τοὺς κομμουνιστὲς, οἱ μικροαστοὶ θὰ τρομοκρατηθοῦν μπῆκε τὰ στὸν «κόκκινο κίνδυνον» καὶ θὰ περάσουν μὲ τοὺς φασίστες, ἀκούγεται συχνά. Ἄπειλεῖ, μήπως,

τὸ Ἐνιαῖο Μέτωπο τοὺς ἀγρότες, τοὺς μικροέμπορους, τοὺς διοτέ-
χνες, τὴν ἐργαζόμενη διανόηση; Ὁχι, τὸ Ἐνιαῖο Μέτωπο ἀπειλεῖ
τὴ μεγαλοαστική τάξη, τοὺς μεγαστάνες τοῦ πλούτου, τοὺς μεγα-
λογαιοχτήμονες καὶ τοὺς ἄλλους ἐκμεταλλευτές, ποὺ τὸ καθεστῶς
τους φέρνει τὴν ὀλοκληρωτική καταστροφή σ' ὄλα αὐτὰ τὰ στρώ-
ματτα.

«Ἡ σοσιαλδημοκρατία εἶναι ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας, ἐνῶ οἱ
κομμουνιστές εἶναι ὑπὲρ τῆς διχτατορίας, γι' αὐτὸ καὶ δὲν μποροῦμε
νὰ σχηματίσουμε Ἐνιαῖο Μέτωπο μὲ τοὺς κομμουνιστές», λένε μιὰ
σειρὰ σοσιαλδημοκράτες ἡγέτες. Μὰ μήπως σᾶς προτείνουμε σήμε-
ρα κανένα Ἐνιαῖο Μέτωπο γιὰ τὴν ἐγκαθίδρυση τῆς διχτατορίας
τοῦ προλεταριάτου; Βέβαια, κάτι τέτοιο δὲν σᾶς προτείνουμε τώρα.

«Ἄν οἱ κομμουνιστές ἀναγνώρισουν τὴ δημοκρατία καὶ ἀγω-
νιστοῦν γιὰ τὴν ὑπεράσπισή της, τότε εἴμαστε πρόθυμοι νὰ σχηματί-
σουμε Ἐνιαῖο Μέτωπο». Σ' αὐτὸ ἐμεῖς ἀπαντᾶμε: Ἐμεῖς εἴμαστε
ὀπαδοὶ τῆς σοβιετικῆς δημοκρατίας, τῆς δημοκρατίας τῶν ἐργαζομέ-
νων, τῆς πῶς συνεποῦς δημοκρατίας τοῦ κόσμου. Ὑπερασπιζόμαστε,
ὡστόσο, στίς καπιταλιστικές χώρες κάθε σπιθαμὴ ἀπὸ τίς ἀστικο-
δημοκρατικές ἐλευθερίες, ποὺ κινδυνεύουν ἀπὸ τὸ φασισμό καὶ τὴν
ἀστική ἀντίδραση, πράγμα ποὺ θὰ κάνουμε καὶ στὸ μέλλον, γιὰτι
αὐτὸ ἀπαιτεῖ τὸ συμφέρον τῆς ταξικῆς πάλης τοῦ προλεταριάτου.

«Ἀλλὰ τί μποροῦν νὰ προσθέσουν μὲ τὴ συμμετοχὴ τους τὰ
μικρὰ κομμουνιστικά κόμματα σὲ ἓνα ἐνιαῖο μέτωπο, ἔτσι ὅπως τὸ
πραγματοποίησε τὸ Ἐργατικὸ Κόμμα»; — λένε, γιὰ παράδειγμα,
οἱ ἡγέτες τοῦ Ἐργατικοῦ Κόμματος στὴν Ἀγγλία. Θυμηθεῖτε, ὅ-
μως, ὅτι τὸ ἴδιο ἰσχυρίστηκαν καὶ οἱ αὐστριακοὶ σοσιαλδημοκρά-
τες ἡγέτες σχετικὰ μὲ τὸ μικρὸ αὐστριακὸ Κομμουνιστικὸ Κόμμα.
Τί ἔδειξαν, ὅμως, τὰ γεγονότα; Ὅτι ἡ αὐστριακὴ σοσιαλδημοκρα-
τία μὲ τοὺς Ὄττο Μπάουερ καὶ Κάρλ Ρένγκερ δὲν εἶχε δίκιο·
δίκιο εἶχε τὸ μικρὸ αὐστριακὸ Κομμουνιστικὸ Κόμμα, ποὺ προει-
δοποίησε ἔγκαιρα γιὰ τὸ φασιστικὸ κίνδυνο στὴν Αὐστρία καὶ ποὺ
κάλεσε τοὺς ἐργάτες σὲ ἀγῶνα. Ὁλόκληρη ἡ πείρα τοῦ ἐργατικοῦ
κινήματος ἔχει δείξει, ὅτι οἱ κομμουνιστές, ἀκόμη καὶ δταν ἀριθμη-
τικά εἶναι σχετικὰ ἀδύναμοι, εἶναι παρὸλ' αὐτὰ ἡ κινητήρια δύνα-

μη τῆς ἀγωνιστικῆς δραστηριότητος τοῦ προλεταριάτου. Περ' ἀπ' αὐτό, ἕνα δὲν πρέπει νὰ ξεχνᾷ κανεὶς: Τὸ Κομμουνιστικὸ Κόμμα τῆς Αὐστρίας ἢ τῆς Ἀγγλίας δὲν εἶναι μόνο οἱ δεκάδες χιλιάδες ἐργάτες, ποὺ εἶναι ὁπαδοὶ αὐτῶν τῶν Κομμάτων. Αὐτὰ τὰ Κόμματα εἶναι τμήματα τοῦ διεθνοῦς κομμουνιστικοῦ κινήματος, τ μ ἡ μ ι α τ α τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνoῦς, ποὺ τὸ Κόμμα ποὺ τὴν κ α θ ο δ η γ ε ἰ εἶναι τὸ Κόμμα ἐνὸς προλεταριάτου, ποὺ ἤδη ἔχει νικήσει καὶ θρίσκειται στὴν ἐξουσία στὸ ἕνα ἕκτο τῆς γῆς.

«Τὸ Ἐνιαῖο Μέτωπο δὲν μπόρεσε νὰ ἐμποδίσῃ τὴν νίκη τοῦ φασισμού στὴν περιοχὴ τοῦ Σάαρ», προβάλλουν οἱ ἀντίπαλοι τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου. Πραγματικά, περιέργη λογικὴ ποὺ τὴν ἔχουν αὐτοὶ οἱ κύριοι! Πρῶτα κάνουν ὅ,τι μποροῦν γιὰ νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν νίκη τοῦ φασισμού, κι ὕστερα γελᾶνε χαϊρέκακα, ἐπειδὴ τὸ Ἐνιαῖο Μέτωπο, στὸ ὁποῖο μπήκαν τὴν τελευταία στιγμή, δὲν ὁδήγησε σὲ νίκη τῶν ἐργατῶν.

«Ἄν σχηματίζαμε Ἐνιαῖο Μέτωπο μὲ τοὺς κομμουνιστές, θᾶπρεπε νὰ ἐγκαταλείψουμε τὸ συνασπισμὸ, ὅποτε τὰ ἀντιδραστικὰ καὶ φασισικὰ κόμματα θὰ ἀνέβαιναν στὴν ἐξουσία», λένε ἐκεῖνοι οἱ σοσιαλδημοκράτες ἡγέτες, ποὺ θρίσκονται στὶς κυβερνήσεις διαφόρων χωρῶν. Σύμφωνοι. Ἡ γερμανικὴ σοσιαλδημοκρατία δὲν συμμετείχε στὴν κυβέρνησις συνασπισμοῦ; Βεβαίως! Δὲν ἦταν στὴν κυβέρνησις ἢ αὐστριακὴ σοσιαλδημοκρατία; Ἐπίσης! Οἱ ἰσπανοὶ σοσιαλιστὲς δὲν θρίσκονταν μαζί μὲ τὴν ἀστικὴ τάξη στὴν κυβέρνησις; Βεβαίως! Ἐμπόδισε στὶς χῶρες αὐτὲς ἢ συμμετοχὴ τῆς σοσιαλδημοκρατίας στὶς ἀστικὲς κυβερνήσεις συνασπισμοῦ τὴν ἐπίθεσις τοῦ φασισμού ἐναντὶα στὸ προλεταριάτο; Ὁχι, δὲν τὴν ἐμπόδισε. Ὅποτε εἶναι ὀλοφάνερο, ὅτι ἢ συμμετοχὴ σοσιαλδημοκρατῶν ὑπουργῶν σὲ μιὰ ἀστικὴ κυβέρνησις δ ἔ ν ἄ π ο τ ε λ ε ἰ ἀμυντικὸ ὄχυρό ἐναντὶα στὸ φασισμό.

«Οἱ κομμουνιστὲς φέρονται διχτατορικά, σὲ ὅλα θέλουν νὰ μᾶς δίνουιν ἐντολὲς καὶ νὰ μᾶς τὰ ὑπαγορεύουιν». Ὁχι, ἐμεῖς οὔτε ἐντολὲς θέλουμε νὰ δίνουμε, οὔτε ὑπαγορεύουμε. Ἐμεῖς κάνουμε μόνο προτάσεις γιὰ τίς ὁποῖες εἴμαστε πεισμένοι, ὅτι ἢ πραγματοποιήσῃ τους εἶναι πρὸς τὸ συμφέρο τοῦ ἐργαζόμενου λαοῦ. Αὐτὸ δὲν ἀποτελεῖ

μόνο δικαίωμα, αλλά και καθήκον όλων, δσων μιλάνε στο όνομα τών εργατῶν. Φοβάστε τή «διχτατορία» τών κομμουνιστῶν; Τότε ἐλάτε νά δώσουμε ἀπό κοινού τίς προτάσεις στούς εργάτες, τίς δικές σας και τίς δικές μας, νά τίς συζητήσουμε ἀπό κοινού, μαζί με όλους τούς εργάτες και νά διαλέξουμε ἐκεῖνες τίς προτάσεις, πού εἶναι οἱ πιό ὠφέλιμες στήν ὑπόθεση τῆς εργατικῆς τάξης.

Ἔλα αὐτά, ἐπομένως, τὰ ἐπιχειρήματα ἐνάντια στο Ἐνιαῖο Μέτωπο, δ ἐ ν ἄ ν τ ἔ χ ο υ ν σ ἔ κ α μ μ ι ἄ κ ρ ι τ ι κ ῆ. Πρόκειται περισσότερο γιά προφάσεις τών αντιδραστικῶν ἡγετῶν τῆς σοσιαλδημοκρατίας, πού προτιμοῦν τὸ ἐνιαῖο τους μέτωπο με τὴν ἀστική τάξη παρά τὸ Ἐνιαῖο Μέτωπο τοῦ προλεταριάτου.

Ἦχι, οἱ προφάσεις αὐτές δὲν περνᾶνε! Τὸ διεθνὲς προλεταριατὺ ἔνοιωσε πάνω στο πετσί του τὰ ἀποτελέσματα τῆς διάσπασης τοῦ εργατικοῦ κινήματος και πείθεται ὄλο και περισσότερο, ὅτι τὸ Ἐνιαῖο Μέτωπο, ἡ ἐ ν ὀ τ η τ α δ ρ ἄ σ η ς τοῦ π ρ ο λ ε τ α ρ ι ἄ τ ο υ σ ἔ ἔ θ ν ι κ ὸ κ α ἰ δ ι ε - θ ν ἔ ς ἐ π ἰ π ε δ ο , κ α ἰ ἄ ν α γ κ α ἰ ο ε ἶ ν α ἰ κ α ἰ ὀ υ ν α τ ὸ.

Περιεχόμενο και μορφές τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου

Ποῖο εἶναι και ποῖο πρέπει νά εἶναι τὸ κύριο περιεχόμενο τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου στο δοσμένο στάδιο;

Ἡ ἀ φ ε τ η ρ ἰ ἄ κ α ἰ τὸ κ ὴ ρ ἰ ο π ε ρ ἰ ε χ ὸ μ ε ν ο τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου σ' ὅλες τίς καπιταλιστικές χώρες πρέπει νά εἶναι ἡ ὑπεράσπιση τῶν ἄμεσων οικονομικῶν και πολιτικῶν συμφερόντων τῆς εργατικῆς τάξης, ἡ ὑπεράσπιση τῆς εργατικῆς τάξης ἐνάντια στο φασισμό.

Δὲν πρέπει νά περιοριζόμαστε σὲ ἀπλές ἐκκλήσεις γιά ἀγῶνα γιά τὴν προλεταριακὴ διχτατορία, πρέπει νά ρίχνουμε τέτοια συνθήματα και νά θρίσκουμε τέτοιες μορφές πάλης, πού νά ἀνταποκρίνονται στίς ζωτικές ἀνάγκες τῶν μαζῶν, και στο βαθμὸ τῆς ἀγωνιστικῆς τους ἐκάνότητας στο δοσμένο στάδιο ἀνάπτυξης.

Πρέπει νά δείξουμε στίς μάζες, τί πρέπει νά κάνουν σ ἡ μ ε -

ρα, για ν' άμυνθοῦν μπροστά στην καπιταλιστική καταλήστεψη και τή φασιστική βαρβαρότητα.

Πρέπει νά αγωνιστοῦμε νά οικοδομήσουμε τὸ πιδ πλατὺ Ἐνιαῖο Μέτωπο με κοινές ἐνέργειες τῶν ἐργατικῶν ὀργανώσεων διαφόρων κατευθύνσεων για τήν υπεράσπιση τῶν ζωτικῶν συμφερόντων τῶν ἐργαζόμενων μαζῶν.

Π ῶ τ ο, αὐτὸ σημαίνει κοινὸ ἀγώνα για πραγματική μεταφορά τῶν συνεπειῶν τῆς κρίσης πάνω στις πλάτες τῆς κυρίαρχης τάξης, πάνω στις πλάτες τῶν καπιταλιστῶν, τῶν μεγαλοβιομηχανῶν, μ' ἄλλα λόγια πάνω στις πλάτες τῶν πλουσίων.

Δ ε ὑ τ ε ρ ο, αὐτὸ σημαίνει κοινὸ ἀγώνα ἐνάντια σὲ ὅλες τὲς μορφές τῆς φασιστικῆς ἐπίθεσης, για τήν υπεράσπιση τῶν κατὰχτήσεων και τῶν δικαιωμάτων τῶν ἐργαζόμενων, ἐνάντια στην κατάρρευση τῶν ἀστικοδημοκρατικῶν ἐλευθεριῶν.

Τ ρ ῖ τ ο, αὐτὸ σημαίνει κοινὸ ἀγώνα ἐνάντια στὸν ἐπερχόμενο κίνδυνο ἐνὸς ἱμπεριαλιστικοῦ πολέμου, ἀγώνα, ποῦ θὰ δυσκόλευε τὲς προετοιμασίες ἐνὸς τέτοιου πολέμου.

Πρέπει ἀκούραστα νά προετοιμάζουμε τήν ἐργατική τάξη, νά ἀλλάξει γοργὰ τὲς μορφές και μέθοδες ἀγώνα, ὅταν μεταβληθοῦν οἱ συνθῆκες. Στὸ βαθμὸ ποῦ θὰ ἀναπτύσσεται τὸ κίνημα και θὰ δυναμώνει ἢ ἐνόττητα τῆς ἐργατικῆς τάξης, πρέπει νά προχωρήσουμε παραπέρα και νά προετοιμάσουμε τὸ πέρασμα ἀ π ὀ τ ῆ ν ἄ μ υ ν α σ τ ῆ ν ἐ π ῖ θ ε σ ῆ ἐ ν ἄ ν τ ι α σ τ ὸ κ ε φ ἄ λ α ῖ ο, και νά κατευθυνθοῦμε πρὸς τήν ὀργάνωση τῆς μαζικῆς πολιτικῆς ἀπεργίας. Ἀπαράβατος ὁρος για μιὰ τέτοια ἀπεργία πρέπει νά εἶναι ἢ συμμετοχὴ τῶν βασικῶν συνδικάτων τῆς κάθε χώρας.

Φυσικά, οἱ κομμουνιστῆς δὲν πρέπει νά παραιτηθοῦν οὔτε στιγμή ἀπὸ τήν ἀ ν ε ξ ἄ ρ τ ῆ τ ῆ δ ρ ἄ σ ῆ, νά διαφωτίσουν τὲς μάζες σύμφωνα με τὲς κομμουνιστικῆς ἀρχές, νά τὲς ὀργανώσουν και νά τὲς κινητοποιοῦν.

Για νά ὀδηγήσουμε ὁμῶς τοὺς ἐργάτες στὸ δρόμο τῆς ἐνότητας ὀράσης, πρέπει ταυτόχρονα νά προσπαθοῦμε νά κλείνουμε και ἐραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες συμφωνίες για κ ο ῖ ν ἔ ς

ἐ ν ἐ ρ γ ε ι ε ς μὲ τὰ σοσιαλδημοκρατικὰ κόμματα, τὰ ρεφορμιστικά συνδικάτα καὶ τὶς ἄλλες ὀργανώσεις τῶν ἐργαζομένων ἐνάντια στοὺς ταξικούς ἐχθροὺς τοῦ προλεταριάτου. Ἰδιαίτερη προσοχὴ πρέπει νὰ δώσουμε στὴν ἀνάπτυξη μ α ζ ι κ ῶ ν ἐ ν ε ρ γ ε ι ῶ ν στὰ διάφορα μέρη, ἐνέργειες ποὺ θὰ πραγματοποιηθοῦν ἀπὸ τὶς κατώτερες ὀργανώσεις, πάνω στὴ βάση τοπικῶν συμφωνιῶν. Θὰ ἐκπληρώσουμε ἐντὶμα τοὺς δρους δλων τῶν συμφωνιῶν ποὺ θὰ κλείσουμε μαζί τους, ἀλλὰ ταυτόχρονα θὰ ξεσκεπάσουμε ἀνελέητα τὸ κάθε σαμποτάρισμα τῶν κοινῶν ἐνεργειῶν ἀπὸ πρόσωπα καὶ ὀργανώσεις ποὺ θὰ συμμετέχουν στὸ Ἑνιαῖο Μέτωπο. Σ' ὅλες τὶς προσπάθειες νὰ διαλυθοῦν οἱ συμφωνίες — ἐνδεχόμενα νὰ γίνουν τέτοιες προσπάθειες — θὰ ἀπαντήσουμε κάνοντας ἐκκλήση στὶς μάζες καὶ συνεχίζοντας τὸν ἀκούραστο ἀγώνα γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τῆς κλονισμένης ἐνότητος δράσης.

Φυσικά, ἡ συγκεκριμένη πραγματοποίηση τοῦ Ἑνιαίου Μετώπου θὰ γίνῃ στὶς διάφορες χῶρες μὲ διαφορετικὸ τρόπο. Θὰ παρῇ διάφορες μορφές, ἀνάλογα μὲ τὴν κατάσταση καὶ τὸ χαρακτήρα τῶν ἐργατικῶν ὀργανώσεων, ἀνάλογα μὲ τὸ πολιτικὸ τους ἐπίπεδο καὶ τὴν συγκεκριμένην κατάσταση στὴ δοσμένη χώρα, ἀνάλογα μὲ τὶς ἀναδιαρθρώσεις στὸ διεθνὲς ἐργατικὸ κίνημα, κλπ.

Τέτοιες μορφές γιὰ παράδειγμα μπορεῖ νὰ εἶναι: Κατὰ περίπτωσιν συμφωνημένες κοινῆς ἐνέργειες τῶν ἐργατῶν μὲ συγκεκριμένες ἀφορμές, γιὰ μεμονωμένες ἀπαιτήσεις ἢ στὴν βάση κοινῆς πλατφόρμας. Συμφωνημένες ἐνέργειες σὲ μεμονωμένα ἐργοστάσια ἢ βιομηχανικούς κλάδους, συμφωνημένες ἐνέργειες σὲ τοπικὸ ἐπίπεδο ἢ σὲ ἐπίπεδο περιοχῆς ἢ χώρας ἢ σὲ διεθνή κλίμακα. Συμφωνημένες ἐνέργειες γιὰ τὴν ὀργάνωση ο ἰ κ ο ν ο μ ι κ ῶ ν ἀ γ ῶ ν ῶ ν τῶν ἐργατῶν, γιὰ τὴν πραγματοποίηση μαζικῶν πολιτικῶν ἐνεργειῶν, γιὰ τὴν ὀργάνωση κοινῆς α ὐ τ ο ἄ μ υ ν α ς ἐνάντια στὶς φασιστικὰς ἐπιθέσεις. Συμφωνημένες ἐνέργειες γιὰ τὴν ὕ π ο σ τ ῆ ρ ῖ ξ ῆ τ ῶ ν φ υ λ α κ ι σ μ ῆ ν ῶ ν κ α ἰ τ ῶ ν ο ἰ κ ο γ ε ν ε ι ῶ ν τ ο υ ς, γιὰ τὸν ἀγώνα ἐνάντια στὴν κοινωνικὴ ἀντίδραση. Κοινῆς ἐνέργειες γιὰ τὴν ὑπεράσπιση τῶν συμφε-

ρόντων τῆς νεολαίας καὶ τῶν γυναικῶν. Στὸ πεδίο τῶν συνεταιρισμῶν, στὸ πολιτιστικὸ πεδίο, στὸν ἀθλητισμὸ κλπ. κλπ.

Δὲν ἀρκεῖ ὅμως νὰ περιοριζόμαστε σὲ συμμαχίες γιὰ κοινὲς ἐνέργειες καὶ ἐπιτροπὲς ἐπαφῶν μὲ τὰ κόμματα καὶ ὀργανώσεις, ποὺ συμμετέχουν στὸ Ἐνιαῖο Μέτωπο — ὅπως ἔχουμε στὴ Γαλλία —. Αὐτὸ εἶναι μόνον τὸ πρῶτο βῆμα. Ἡ συμμαχία εἶναι μόνον ἓνα βοηθητικὸ μέσο γιὰ τὴν πραγματοποίηση κοινῶν ἐνεργειῶν, στὴν πραγματικότητα δὲν εἶναι αὐτὴ τὸ Ἐνιαῖο Μέτωπο. Μιὰ ἐπιτροπὴ ἐπαφῶν ἀνάμεσα στὶς καθοδηγήσεις τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος καὶ τοῦ Σοσιαλιστικοῦ Κόμματος εἶναι ἀπαραίτητη, γιὰ νὰ διευκολύνει τὴ διεργασία, ὅμως αὐτὴ μόνη τῆς δὲν ἀρκεῖ σὲ καμμιά περίπτωση, γιὰ νὰ ἀναπτύξει πραγματικὰ τὸ Ἐνιαῖο Μέτωπο, γιὰ νὰ ὁδηγήσει τὶς πρὸ πλατειῆς μάζες στὸν ἀγῶνα ἐνάντια στὸ φασισμό.

Οἱ κομμουνιστὲς καὶ ὅλοι οἱ ἐπαναστάτες ἐργάτες πρέπει νὰ ἀγωνιστοῦν, ὥστε νὰ σχηματιστοῦν αἰρετὰ (στὶς χῶρες τῆς φασιστικῆς διχτατορίας αὐτὰ θὰ πρέπει νὰ ἀποτελοῦνται ἀπὸ ἔντιμα μέλη τοῦ κινήματος τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου) ὕ π ε ρ ο μ μ α τ ι κ ἄ τ α ξ ι κ ἄ ὄ ρ γ α ν α τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου μέσα στὰ ἐργαστάσια, ἀνάμεσα στοὺς ἀνεργούς, στὶς ἐργατικὲς συνοικίες, ἀνάμεσα στοὺς ἀπλοὺς ἀνθρώπους τῆς πόλης καὶ τοῦ χωριοῦ. Μόνο μὲ τέτοια ὄργανα μπορεῖ νὰ ἀγκαλιάσει τὴν τεράστια ἀναργάνωτη μάζα τῶν ἐργαζομένων τὸ κίνημα τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου. Μόνο τέτοια ὄργανα μποροῦν νὰ βοηθήσουν στὴν ἀνύψωση τῆς πρωτοβουλίας τῶν μαζῶν στὸν ἀγῶνα ἐνάντια στὴν ἐπίθεση τοῦ κεφαλαίου, ἐνάντια στὸ φασισμό καὶ τὴν ἀντίδραση, μποροῦν ἀπὸ τὴν πλευρὰ τους νὰ βοηθήσουν στὴ δημιουργία πάνω σ' αὐτὴ τὴ βάση τοῦ ἀπαραίτητου π λ α τ ε ι ο ὕ ὄ ρ γ ἄ ν ο υ ἐ ρ γ α τ ι κ ῶ ν σ τ ε λ ε χ ῶ ν στὴ διαπαιδαγώγηση ἑκατοντάδων χιλιάδων ἐξωκομματικῶν μπολσεβίκων στὶς καπιταλιστικὲς χῶρες.

Οἱ κοινὲς ἐνέργειες τῶν ὀ ρ γ α ν ω μ ἔ ν ω ν ἐργατῶν εἶναι ἡ ἀρχή, ἡ βάση. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ παραβλέπουμε τὸ γεγονός, ὅτι οἱ ἀναργάνωτες μάζες ἀποτελοῦν τὴ συντριπτικὴ πλειοψηφία τῶν ἐργατῶν. *Ἔτσι, στὴ Γαλλία, ὁ ἀριθμὸς τῶν ὀργανωμένων

ἐργατῶν, τῶν κομμουνιστῶν, τῶν σοσιαλιστῶν, τῶν μελῶν τῶν συνδικάτων διαφόρων κατευθύνσεων ἀνέρχεται σὲ ἓνα περίπου ἑκατομμύριο, ἐνῶ τὸ σύνολο τῶν ἐργατῶν εἶναι 11 ἑκατομμύρια. Στὴν Ἀγγλία, περίπου 5 ἑκατομμύρια εἶναι μέλη τῶν συνδικάτων καὶ τῶν κομμάτων κάθε κατεύθυνσης, ἐνῶ τὸ σύνολο τῶν ἐργατῶν ἀνέρχεται σὲ 14 ἑκατομμύρια. Στὶς Ἐνωμένες Πολιτεῖες Ἀμερικῆς ὑπάρχουν περίπου 5 ἑκατομμύρια ὀργανωμένοι ἐργάτες, ἐνῶ τὸ σύνολο τῶν ἐργατῶν ἀνέρχεται σὲ 38 ἑκατομμύρια. Περίπου ἡ ἴδια ἀναλογία ὑπάρχει καὶ σὲ μιὰ σειρά ἄλλες χώρες. Σὲ «ὀμαλές» ἐποχές, ἡ μάζα αὐτὴ θρίσκεται κυρίως ἔξω ἀπὸ τὴν πολιτικὴ ζωὴ. Τώρα, όμως, ἡ πελώρια αὐτὴ μάζα μπαίνει ὄλο καὶ πιὸ πολὺ σὲ κίνηση, τραβιέται στὴν πολιτικὴ ζωὴ, ἀνεβαίνει στὴν πολιτικὴ σκηνή.

Ἡ δημιουργία ὑπερκομματικῶν ταξικῶν ὀργάνων εἶναι ἡ κ α λ ὕ τ ε ρ ἡ μ ο ρ φ ἡ γιὰ τὴν πραγματοποίηση, τὴ διεύρυνση καὶ τὸ δυνάμωμα τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου ἀνάμεσα στὶς πιὸ πλατεῖες μάζες. Τὰ ὄργανα αὐτὰ θὰ ἀποτελέσουν καὶ τὸν καλύτερο προμαχῶνα ἐνάντια σ' ὄλες τὶς προσπάθειες τῶν ἀντιπάλων τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου, νὰ διαλύσουν τὴν ἀναπτυσσόμενη ἐνότητα δράσης τῆς ἐργατικῆς τάξης.

Γιὰ τὸ ἀντιφασιστικὸ λαϊκὸ Μέτωπο

Ἐνα ἰδιαιτέρα σπουδαῖο καθήκον στὴν κινητοποίηση τῶν ἐργαζομένων μαζῶν στὸν ἀγῶνα ἐνάντια στὸ φασισμό, εἶναι ἡ δημιουργία ἐνὸς π λ α τ ε ι ο ὦ ἀντιφασιστικοῦ Λαϊκοῦ Μετώπου πᾶνω στὴ βάση τοῦ προλεταριακοῦ Ἐ ν ι α ί ο υ Μ ε τ ὠ π ο υ. Ἡ ἐπιτυχία δλόκληρου τοῦ ἀγῶνα τοῦ προλεταριάτου εἶναι στενά δεμένη μὲ τὴ δημιουργία ἀγωνιστικῶν συμμαχιῶν τοῦ προλεταριάτου μὲ τὴν ἐργαζόμενη ἀγροτιά καὶ τὴν κύρια μάζα τῶν μικροαστικῶν στρωμάτων τῆς πόλης, ποὺ ἀκόμη καὶ στὶς βιομηχανικὰ ἀναπτυσσόμενες χώρες, ἀποτελοῦν τὴν πλειοψηφία τοῦ πληθυσμοῦ.

Ὁ φασισμός, ποὺ θέλει νὰ κερδίσει τὶς μάζες, προσπαθεῖ μὲ τὴν προπαγάνδα του, νὰ ἀντιπαραθέσει τὶς ἐργαζόμενες μάζες τοῦ χωριοῦ καὶ τῆς πόλης στὸ ἐπαναστατικὸ προλεταριάτο καὶ νὰ ἐκφο-

βίσει τὴ μικροαστικὴ τάξη μὲ τὸ φάντασμα τοῦ «κόκκινου κινδύνου». Πρέπει νὰ ἀλλάξουμε τὸ φύλλο καὶ νὰ δείξουμε στοὺς ἐργαζόμενους ἀγρότες, στοὺς βιοτέχνες, καθὼς καὶ στὴν ἐργαζόμενη διανόηση, ποῖος εἶναι ὁ πραγματικὸς κίνδυνος γι' αὐτούς. Πρέπει νὰ τοὺς ἀποδείξομε συγκεκριμένα, ποῖος ρίχνει πάνω στοὺς ἀγρότες τὸ βάρος τῶν φόρων καὶ δασμῶν, ποῖος τοὺς ξεξουμίζει μὲ τεράστιους τόκους. Ποῖος κατέχει τὴν καλύτερη γῆ καὶ ὄλα τὰ ἀγαθὰ, καὶ διώχνει τοὺς ἀγρότες καὶ τὶς οἰκογένειές τους ἀπὸ τὸ κομματάκι γῆς τους, καὶ τοὺς ρίχνει στὴν ἀνεργία καὶ τὴν ἀθλιότητα. Πρέπει νὰ δείξουμε συγκεκριμένα καὶ νὰ ἐξηγοῦμε ἐπίμονα, ποῖος καταστρέφει τοὺς βιοτέχνες καὶ τοὺς τεχνίτες μὲ φόρους, τέλη, ὑψηλὰ μισθώματα καὶ ἀφόρητο γι' αὐτούς ἀνταγωνισμό. Ποῖος πετάει στὸ δρόμο καὶ ἀφήνει ἀνεργες τὶς πλατείες μάζες τῆς ἐργαζόμενης διανόησης.

Αὐτὸ δμως δὲν φτάνει.

Τὸ βασικόν, τὸ ἀποφασιστικόν γιὰ τὴ δημιουργία τοῦ ἀντιφασιστικοῦ λαϊκοῦ μετώπου εἶναι ἡ ἀποφασιστικὴ δράση τοῦ ἐπαναστατικοῦ προλεταριάτου γιὰ τὴν ὑπεράσπιση τῶν αἰτημάτων τῶν στρωμάτων αὐτῶν καὶ ἰδιαίτερα τῆς ἐργαζόμενης ἀγροτιάς.

Τὰ αἰτήματα αὐτά, ποὺ συμφωνοῦν μὲ τὰ βασικά συμφέροντα τοῦ προλεταριάτου πρέπει στὴν πορεία τοῦ ἀγώνα νὰ τὰ συνενώσουμε μὲ τὰ αἰτήματα τῆς ἐργατικῆς τάξης.

Γιὰ τὴ δημιουργία τοῦ ἀντιφασιστικοῦ Λαϊκοῦ Μετώπου ἔχει μεγάλη σημασία, νὰ πλησιάσουμε σωστὰ ἐκεῖνες τὶς ὁργανώσεις καὶ τὰ κόμματα, στὰ ὁποῖα ἀνήκουν σὲ μεγάλο βαθμὸ ἡ ἀγροτιά καὶ οἱ κύριες μάζες τῆς μικροαστικῆς τάξης τῆς πόλης.

Στὶς καπιταλιστικὲς χώρες, ἡ πλειοψηφία αὐτῶν τῶν κομμάτων καὶ ὁργανώσεων, τόσο τῶν πολιτικῶν ὅσο καὶ τῶν οἰκονομικῶν βρίσκεται κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιρροὴ τῆς ἀστικῆς τάξης καὶ τὴν ἀκολουθεῖ.

Ἡ κοινωνικὴ σύνθεση αὐτῶν τῶν κομμάτων καὶ ὁργανώσεων δὲν εἶναι ἐνιαία. Σ' αὐτὰ ἀνήκουν πλούσιοι μεγαλοαγρότες καὶ ἀχτήμονες ἀγρότες, μεγάλοι ἐπιχειρηματίες καὶ μικροῦμποροι. Ἡ ἡγε-

σία όμως βρίσκεται στα χέρια των πρώτων, των πραχτόρων του μεγάλου κεφαλαίου. Αυτό μας βάζει το καθήκον, να π λ η σ ι ά σ ο υ μ ε μ έ δ ι α φ ο ρ ε τ ι κ ό τ ρ ό π ο αυτές τις οργανώσεις και να πάρουμε υπόψη μας ότι τα μέλη συχνά δεν γνωρίζουν το πραγματικό πολιτικό πρόσωπο της ίδιας τους της καθοδήγησης. Κάτω από όρισμένες συνθήκες, μπορούμε και πρέπει να προσπαθούμε να κερδίσουμε τα κόμματα αυτά και τις οργανώσεις ή μεμονωμένα τμήματά τους, για το αντιφασιστικό Λαϊκό Μέτωπο, παρά το ότι έχουν άστική ηγεσία. Αυτό συμβαίνει, για παράδειγμα, αυτό τον καιρό στη Γαλλία με το Ριζοσπαστικό Κόμμα. Στις Ένωμένες Πολιτείες με τις διάφορες οργανώσεις των φάρμαερς. Στην Πολωνία με το Στροννίστβο Λούντοβε⁷. Στη Γιουγκοσλαβία με το κροατικό Άγροτικό Κόμμα. Στη Βουλγαρία με το Άγροτικό Κόμμα. Στην Ελλάδα με τους Άγροτιστές κλπ.

Άνεξάρτητα όμως από το αν υπάρχει περιθώριο ή όχι να κερδίσουμε τέτοια κόμματα και οργανώσεις για το Λαϊκό Μέτωπο, ή ταχική μας πρέπει ό π ω σ δ ή π ο τ ε να έχει την κατεύθυνση να κερδίσουμε τους μικροαγρότες, βιοτέχνες, τεχνίτες κλπ., που είναι μέλη τους, στο αντιφασιστικό Λαϊκό Μέτωπο.

Βλέπετε, λοιπόν, ότι πρέπει να σταματήσουμε δλότελα, να υποτιμάμε και να αγνοούμε τις διάφορες οργανώσεις και κόμματα των αγροτών, βιοτεχνών και τη μάζα των μικροαστικών στρωμάτων της πόλης, πράγμα που δεν συνέβαινε και σπάνια.

Κεντρικά ζητήματα του Ένιαίου Μετώπου στις διάφορες χώρες

Σε κάθε χώρα υπάρχουν κεντρικά ζητήματα, που σ' ένα δοσμένο στάδιο απασχολούν τις πλατειές μάζες και γύρω από τα οποία πρέπει να αναπτυχτεί ο αγώνας για τη δημιουργία του Ένιαίου Μετώπου. Το να πιάσουμε σωστά τα κεντρικά αυτά σημεία, τα κεντρικά αυτά ζητήματα, σημαίνει ότι εξασφαλίζουμε και επιταχύνουμε τη δημιουργία του Ένιαίου Μετώπου.

α) Ένωμένες Πολιτείες τής Ἀμερικής.

Ἐς πάρουμε γιὰ παράδειγμα μιὰ τόσο σπουδαία χώρα τοῦ καπιταλιστικοῦ κόσμου, ὅπως εἶναι οἱ Ένωμένες Πολιτείες τής Ἀμερικής. Ἡ κρίση κινητοποίησε ἐκεῖ ἑκατομμύρια μάζες. Τὸ πρόγραμμα τής ἐξυγίανσης τοῦ καπιταλισμοῦ σκορπίστηκε στοὺς πέντε ἀνέμους. Τεράστιες μάζες ἀρχίζουν νὰ γυρνᾶν τὴν πλάτη στὰ ἀστικὰ κόμματα καὶ αὐτὴ τὴ στιγμή θρίσκονται σὲ δίλημμα.

Ὁ ἀναπτυσσόμενος ἀμερικάνικος φασισμὸς προσπαθεῖ νὰ κατευθύνει τὴν ἀπογοήτευση καὶ δυσἀρέσκεια τῶν μαζῶν αὐτῶν σὲ ἕναν ἀντιδραστικὸ φασιστικὸ δρόμο. Ἡ ἰδιομορφία τής ἀνάπτυξης τοῦ ἀμερικάνικου φασισμοῦ ἔγκειται στὸ γεγονός, ὅτι στὸ σημερινὸ στάδιο ἐμφανίζεται κυρίως μὲ τὴ μορφή τής ἀντιπολίτευσης ἐναντία στὸ φασισμὸ σὰ μιὰ «ὄχι ἀμερικάνικη» κίνηση, σὰ μιὰ κίνηση, πού εἰσάγεται ἀπὸ τὸ ἐξωτερικόν. Σὲ ἀντίθεση μὲ τὸ γερμανικὸ φασισμὸ, πού ἐμφανίστηκε μὲ ἀντισυνταγματικὰ συνθήματα, ὁ ἀμερικάνικος φασισμὸς προσπαθεῖ νὰ ποζάρει σὰν ἀγωνιστὴς ὑπὲρ τοῦ συντάγματος καὶ τής «ἀμερικάνικης δημοκρατίας». Δὲν πρόκειται ἀκόμη γιὰ ἄμεσα ἀπειλητικὸ κίνδυνο. Ἀλλὰ ἂν κατορθώσει νὰ εἰσχωρήσει στὶς πλατεῖες καὶ ἀπογοητευμένες ἀπὸ τὰ παλιὰ ἀστικὰ κόμματα μάζες, μπορεῖ νὰ ἀποτελέσει σοβαρὸ κίνδυνο σὲ σύντομο χρονικὸ διάστημα.

Τί θὰ σήμαινε ὁμως μιὰ νίκη τοῦ φασισμοῦ στὶς Ένωμένες Πολιτείες; Γιὰ τίς ἐργαζόμενες μάζες θὰ σήμαινε φυσικὰ τεράστια ὀξυνση τοῦ καθεστώτος τής ἐκμετάλλευσης καὶ τὴ συντριβὴ τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος. Καὶ τί διεθνή σημασία θὰ εἶχε ἡ νίκη αὐτὴ τοῦ φασισμοῦ; Οἱ Ένωμένες Πολιτείες δὲν εἶναι φυσικὰ οὔτε Οὐγγαρία, οὔτε Φιλλανδία, οὔτε Βουλγαρία, οὔτε Λεττονία. Ἡ νίκη τοῦ φασισμοῦ στὶς Ένωμένες Πολιτείες θὰ ἄλλαζε σημαντικὰ δόκλιση τὴ διεθνή κατάσταση.

Ἐπιτρέπεται, λοιπόν, κάτω ἀπὸ αὐτὲς τίς συνθήκες νὰ μὲνει ἱκανοποιημένο τὸ ἀμερικάνικο προλεταριάτο, ὀργανώνοντας μόνον τὴν ταξικὰ συνειδητὴ πρωτοπορία του, πού εἶναι ἕτοιμη νὰ πάρει τὸν ἐπαναστατικὸ δρόμο; Ὁχι!

Είναι ολοφάνερο, ότι τα συμφέροντα του αμερικάνικου προλεταριάτου απαιτούν, να ξεκόψει χωρίς την παραμικρή καθυστέρηση όλες του τις δυνάμεις από τα καπιταλιστικά κόμματα. Πρέπει να βρεθούν δρόμοι και κατάλληλοι τρόποι, για να εμποδίσουμε έγκαιρα το μάντρωμα των δυσσαρεστημένων πλατειών μαζών των εργαζομένων, από το φασισμό. Και πάνω σ' αυτό οφείλουμε να πούμε: Η δημιουργία ενός μαζικού κόμματος των εργαζομένων, ενός «Εργατικού και Αγροτικού Κόμματος» θα μπορούσε να ήταν για τις αμερικάνικες συνθήκες ένας τέτοιος κατάλληλος τρόπος. Ένα τέτοιο κόμμα θα ήταν μιὰ ειδική μορφή Λαϊκού Μετώπου των μαζών στην Αμερική, που θα αντιπαραθέταμε στα κόμματα των τράστ και των τραπεζών, καθώς και στον αναπτυσσόμενο φασισμό. Ένα τέτοιο κόμμα δε θα ήταν, φυσικά, σοσιαλιστικό ούτε κομμουνιστικό. Π ρ έ π ε ι όμως να είναι ά ν τ ι φ α σ ι σ τ ι κ ό και όχι ά ν τ ι κ ο μ μ ο υ ν ι σ τ ι κ ό κόμμα. Το πρόγραμμα του κόμματος αυτού θα πρέπει να κατευθύνεται ενάντια στις τράπεζες, τα τράστ και τα μονοπώλια, ενάντια στους κύριους έχθρους του λαού, που πλουτίζουν σέ θάρος του. Ένα τέτοιο κόμμα τότε μόνο μπορεί να εκπληρώσει τον προορισμό του, όταν αγωνιστεί για τα άμεσότερα αίτηματα της εργατικής τάξης, για πραγματική κοινωνική νομοθεσία, για την ασφάλιση των ανέργων· όταν αγωνιστεί για να αποχτήσουν οι λευκοί και μαύροι ήμιμισθωτές⁸ γη και να απελευθερωθούν από τα δάρη των χρεών· όταν αγωνιστεί για την κατάργηση των χρεών των αγροτών· όταν αγωνιστεί για την ισοτιμία των νέγρων, για την υπεράσπιση των αιτημάτων των βετεράνων του πολέμου, για τή διαφύλαξη των συμφερόντων των ελεύθερων επαγγελματιών. των μικροεμπόρων και βιοτεχνών. Και τα λοιπά.

Είναι αυτονόητο, ότι ένα τέτοιο κόμμα θα αγωνιστεί για την αποστολή εκπροσώπων του στα τοπικά διοικητικά σωματεία, στα αντιπροσωπευτικά όργανα των διαφόρων πολιτειών, καθώς και στο Κογκρέσο και τή Γερουσία.

Οι σύντροφοι στις Ένωμένες Πολιτείες ενήργησαν σωστά, παίρνοντας τή πρωτοβουλία για τή δημιουργία ενός τέτοιου κόμ-

ματος. Ἀλλά θὰ πρέπει νὰ πάρουν ἀκόμη πιὸ δραστήρια μέτρα, γιὰ νὰ γίνει ἡ δημιουργία ἐνὸς τέτοιου κόμματος ὑπόθεση τῶν ἴδιων τῶν μαζῶν. Τὸ ζήτημα τῆς δημιουργίας ἐνὸς «Ἔργατο - Ἀγροτικοῦ Κόμματος» καὶ τὸ πρόγραμμά του πρέπει νὰ ἀναλυθοῦν σὲ μαζικὲς συγκεντρώσεις. Εἶναι ἀπαραίτητο νὰ ἀναπτύξουμε ἕνα πολὺ πλατὺ κίνημα γιὰ τὴ δημιουργία τοῦ κόμματος αὐτοῦ καὶ νὰ τεθοῦμε ἐπικεφαλῆς αὐτοῦ τοῦ κινήματος. Δὲν πρέπει σὲ καμμιά περίπτωση νὰ ἐπιτρέψουμε νὰ περάσει ἡ πρωτοβουλία τῆς ὀργάνωσης τοῦ κόμματος στὰ χέρια ἐκείνων τῶν στοιχείων, ποὺ θέλουν νὰ ἐκμεταλλετοῦν τὴν ἁνθρωπότητα τῶν ἀπογοητευμένων ἀπὸ τὰ δύο ἀστικὰ κόμματα — τὸ δημοκρατικὸ καὶ τὸ ρεπουμπλικάνικο — ἑκατομμυρίων μαζῶν, γιὰ νὰ δημιουργήσουν στὶς Ἑνωμένες Πολιτεῖες ἕνα «τρίτο» κόμμα, ἕνα ἀντικομμουνιστικὸ κόμμα ἐνάντια στὸ ἐπαναστατικὸ κίνημα.

6) Ἀ γ γ λ ί α.

Στὴν Ἀγγλία, ἡ φασιστικὴ ὀργάνωση Μόσλεϋς πέρασε προσωρινὰ λόγῳ τῶν μαζικῶν ἐνεργειῶν τῶν ἄγγλων ἐργατῶν σὲ δευτέρη μοῖρα. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ κλείνουμε τὰ μάτια, ὅταν ἡ λεγόμενη «Ἐθνικὴ Κυβέρνηση» παίρνει διάφορα ἀντιδραστικὰ μέτρα ἐνάντια στὴν ἐργατικὴ τάξη, μὲ τὰ ὁποῖα δημιουργοῦνται καὶ στὴν Ἀγγλία συνθήκες, ποὺ σὲ περίπτωσι ἀνάγκης, θὰ διευκολύνουν τὴν ἀστικὴν τάξιν στὸ πέρασμα σὲ φασιστικὸ καθεστῶς.

Νὰ ἀγωνίζεσαι στὸ σημερινὸ στάδιο ἐνάντια στὸ φασιστικὸ κίνδυνο στὴν Ἀγγλία, σημαίνει πρὶν ἅπ' ὅλα νὰ ἀγωνίζεσαι ἐνάντια στὴν «Ἐθνικὴ Κυβέρνηση», ἐνάντια στὰ ἀντιδραστικὰ τῆς μέτρα, ἐνάντια στὴν ἐπίθεση τοῦ κεφαλαίου, γιὰ τὴν ὑπεράσπιση τῶν αἰτημάτων τῶν ἀνέργων, ἐνάντια στὴν περικοπὴ τῶν μισθῶν, γιὰ τὴν κατάργηση ὅλων τῶν νόμων, μὲ τὴ βοήθεια τῶν ὁποίων ἡ ἀγγλικὴ ἀστικὴ τάξιν ρίχνει τὸ ἐπίπεδο ζωῆς τῶν μαζῶν.

Ἀλλὰ τὸ ἀναπτυσσόμενο μῖσος τῆς ἐργατικῆς τάξης ἐνάντια στὴν «Ἐθνικὴ Κυβέρνηση», συνενώνει ὅλο καὶ πιὸ πλατεῖες μάζες κάτω ἀπὸ τὸ σύνθημα: «Σχηματισμὸς μιᾶς νέας κυβέρνησης τῶν

ἐργατικῶν στὴν Ἀγγλία». Μποροῦν οἱ κομμουνιστὲς νὰ μὴ πάρουν ὑπόψη τους τὴ διάθεση αὐτῆ τῶν πλατειῶν μαζῶν, ποὺ πιστεύουν ἀκόμη στὴν κυβέρνηση τῶν ἐργατικῶν; Ὁχι, σύντροφοι! Πρέπει νὰ βροῦμε τὸ δρόμο πρὸς αὐτὲς τὶς μάζες. Τοὺς λέμε καθαρά, δὲ πὼς ἀναφέρει τὸ 13ο Συνέδριο τοῦ Ἀγγλικοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος: «Ἐμεῖς οἱ κομμουνιστὲς εἴμαστε ὅπαδοὶ τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας, σὰ μοναδικῆς ἐξουσίας ποὺ μπορεῖ νὰ ἀπελευθερώσει τοὺς ἐργάτες ἀπὸ τὸ ζυγὸ τοῦ καπιταλισμοῦ. Ἐσεῖς ὅμως θέλετε κυβέρνηση τῶν Ἐργατικῶν; Πάει καλά. Ἀγωνιστήκαμε καὶ ἀγωνιζόμαστε χέρι μὲ χέρι μαζί σας γιὰ τὴ συντριβὴ τῆς «Ἐθνικῆς Κυβέρνησης». Εἴμαστε ἔτοιμοι νὰ ὑποστηρίξουμε τὸν ἀγῶνα σας γιὰ τὸ σχηματισμὸ μιᾶς νέας κυβέρνησης τῶν Ἐργατικῶν, παρόλο ποὺ οἱ δυὸ προηγούμενες κυβερνήσεις τῶν Ἐργατικῶν δὲν κράτησαν τίς ὑποσχέσεις ποὺ ἔδωσε τὸ Ἐργατικὸ Κόμμα στὴν ἐργατικὴ τάξη. Δὲν περιμένουμε νὰ ἐφαρμόσει ἡ κυβέρνηση αὐτὴ σοσιαλιστικὰ μέτρα. Ἀλλὰ στὸ ὄνομα ἑκατομμυρίων ἐργατῶν β ἄ ζ ο υ μ ε τ ὸ α ἶ τ η μ α, νὰ προασπίσει τὰ ἀμεσότερα οἰκονομικὰ καὶ πολιτικὰ συμφέροντα τῆς ἐργατικῆς τάξης καὶ ὄλων τῶν ἐργαζομένων. Θὰ ἀναλύσουμε μαζί ἓνα κοινὸ πρόγραμμα ἀπὸ τέτοια αἰτήματα καὶ θὰ πραγματοποιήσουμε ἐκεῖνη τὴν ἐνόητα δράση, ποὺ χρειάζεται τὸ προλεταριάτο, γιὰ νὰ μπορέσει νὰ προβάλει ἀντίσταση στὶς ἀντιδραστικὲς ἐπιθέσεις τῆς «Ἐθνικῆς Κυβέρνησης», στὴν ἐπίθεση τοῦ κεφαλαίου καὶ τοῦ φασισμού, στὴν προετοιμασία ἐνὸς νέου πολέμου». Οἱ Ἀγγλοὶ σύντροφοι εἶναι ἔτοιμοι νὰ ἐμφανιστοῦν στὶς ἐπερχόμενες κοινοβουλευτικὲς ἐκλογὲς πάνω σ' αὐτὴ τὴ βάση μαζί μὲ τίς ὀργανώσεις τοῦ Ἐργατικοῦ Κόμματος ἐνάντια στὴν «Ἐθνικὴ Κυβέρνηση», καθὼς καὶ ἐνάντια στὸ Λόυντ Τζώρτζ, ποὺ προσπαθεῖ μὲ τὸν τρόπο του νὰ παρασύρει τίς μάζες γιὰ τὸ συμφέρον τῆς ἀγγλικῆς ἀστικῆς τάξης ἐνάντια στὴν ὑπόθεση τῆς ἐργατικῆς τάξης.

Ἡ στάση αὐτὴ τῶν ἀγγλῶν κομμουνιστῶν εἶναι σωστὴ. Θὰ τοὺς διευκολύνει στὴ δημιουργία τοῦ ἀγωνιστικοῦ Ἐνιαίου Μετώπου μαζί μὲ τὰ ἑκατομμύρια μαζῶν τῶν ἀγγλικῶν συνδικάτων καὶ τὸ Ἐργατικὸ Κόμμα. Μένοντας πάντα οἱ κομμουνι-

στὲς στὶς πρῶτες γραμμὲς τοῦ ἀγωνιζόμενου προλεταριάτου, δείχνοντας στὶς μάζες τὸ μόνο σωστὸ δρόμο — τὸ δρόμο τῆς πάλης γιὰ τὴν ἐπαναστατικὴ ἀνατροπὴ τῆς κυριαρχίας τῆς ἀστικῆς τάξης καὶ γιὰ τὴν οἰκοδόμησιν τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας — δὲν πρέπει νὰ κοιτᾶνε νὰ παραλείψουν τὸν καθορισμὸ τῶν ἐπίκαιρων πολιτικῶν καθηκόντων τους ἐκεῖνα τὰ ἀπαραίτητα στάδια τοῦ μαζικοῦ κινήματος, ποῦ στὴν πορεία τους, οἱ ἐργατικὲς μάζες ξεπερνοῦν, μὲ τὴν ἴδια τους τὴν πείρα, τὶς αὐταπάτες τους καὶ περνᾶνε μὲ τὸ μέτρο τοῦ κομμουνισμοῦ.

γ) Γ α λ λ ί α.

Ἡ Γαλλία εἶναι ἡ χώρα, ὅπου, ὅπως εἶναι γνωστὸ, ἡ ἐργατικὴ τάξις δίνει σ' ὀλόκληρο τὸ διεθνὲς προλεταριάτο τὸ παράδειγμα, γιὰ τὸ πῶς διεξάγεται ὁ ἀγῶνας ἐνάντια στὸ φασισμό. Τὸ γαλλικὸ Κομμουνιστικὸ Κόμμα δίνει σ' ὅλα τὰ τμήματα τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνούς τὸ παράδειγμα, γιὰ τὸ πῶς πρέπει νὰ ἐφαρμόζεται ἡ ταχτικὴ τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου, οἱ σοσιαλιστὲς ἐργάτες δίνουν τὸ παράδειγμα, γιὰ τὸ τί πρέπει νὰ κάνουν τώρα οἱ σοσιαλδημοκράτες ἐργάτες τῶν ἄλλων καπιταλιστικῶν χωρῶν στὸν ἀγῶνα ἐνάντια στὸ φασισμό.

Εἶναι τεράστια ἡ σημασία τῆς ἀντιφασιστικῆς διαδήλωσης, ποῦ πραγματοποιήθηκε στὶς 14 Ἰούλιου τούτου τοῦ χρόνου στὸ Παρίσι, ὅπου πῆραν μέρος μισὸ ἑκατομμύριον ἄτομα, καθὼς ἐπίσης καὶ τῶν πολυάριθμων διαδηλώσεων σὲ ἄλλες πόλεις τῆς Γαλλίας.

Ἐδῶ δὲν πρόκειται πιά γιὰ ἀπλὸ ἐντασιομετωπικὸ κίνημα, πρόκειται ἤδη γιὰ τὴν ἀρχὴ ἐνὸς πλατειοῦ, γενικοῦ, Λαϊκοῦ Μετώπου ἐνάντια στὸ φασισμό στὴ Γαλλία. Τὸ κίνημα αὐτὸ τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου μεγαλώνει τὴν πίστη τῆς ἐργατικῆς τάξης στὶς δυνάμεις τῆς, δυναμώνει τὴ συνείδησιν γιὰ τὸν ἡγετικὸ τῆς ρόλο ἀπέναντι στὴν ἀγροτιά, τὰ μικροαστικὰ στρώματα τῆς πόλης καὶ τοὺς διανοομένους. Διευρύνει τὴν ἐπιρροὴ τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος στὶς ἐργατικὲς μάζες καὶ δυναμώνει, ἔτσι, τὸ προλεταριάτο στὸν ἀγῶνα του ἐνάντια στὸ φασισμό. Τὸ κίνημα αὐτὸ κινητο-

ποιεί ἔγκαιρα τὴν ἐπαγρύπνηση τῶν μαζῶν ἀπέναντι στὸ φασιστικὸ κίνδυνο. Θὰ ἀποτελέσει φωτεινὸ παράδειγμα γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ ἀντιφασιστικοῦ ἀγώνα στὶς ἄλλες καπιταλιστικὲς χῶρες καὶ θὰ ἐπιδράσει ἐνθάρρυντικά πάνω στὸ καταπιεσμένο ἀπὸ τὴ φασιστικὴ δικτατορία προλεταριάτο τῆς Γερμανίας.

Πρόκειται ἀναμφίβολα γιὰ μεγάλη νίκη, πού ὅμως δὲν ἔχει κρίνει ἀκόμη τὴν ἔκβαση τοῦ ἀντιφασιστικοῦ ἀγώνα. Ἡ συντριπτικὴ πλειοψηφία τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ εἶναι χωρὶς ἀμφιβολία ἐνάντια στὸ φασισμὸ. Ἡ ἀστικὴ τάξη ὅμως ξέρεи νὰ κακοποιεῖ μὲ τὴ βοήθεια τῆς ἔνοπλης ἐξουσίας τὴ θέληση τῶν λαῶν. Χάρη στὴ δραστήρια ὑποστήριξη τοῦ μονοπωλιακοῦ κεφαλαίου, τῆς κρατικῆς μηχανῆς τῆς ἀστικῆς τάξης, τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ καὶ τοὺς ἀντιδραστικούς ἡγέτες τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, τοῦ προμαχῶνα κάθε ἀντίδρασης, τὸ φασιστικὸ κίνημα ἀναπτύσσεται παρὰ πέρα ἐντελῶς ἐλεύθερα.

Ἡ πιὸ δυνατὴ φασιστικὴ ὀργάνωση, ἡ ὀργάνωση τῶν «Σταυροφόρων τοῦ Πυρός», διαθέτει σήμερα πάνω ἀπὸ 300.000 ἔνοπλα μέλη, πού ὁ πυρήνας τους ἀποτελεῖται ἀπὸ 60.000 ἑφεδρους ἀξιωματικούς. Κατέχει θέσεις στὴν ἀστυνομία, στὴ χωροφυλακὴ, στὸ στρατό, στὴν ἀεροπορία, σ' ὀλόκληρη τὴν κρατικὴ μηχανή. Οἱ τελευταῖες δημοτικὲς ἐκλογὲς δείχνουν, ὅτι στὴ Γαλλία δὲν προσδεύουν μόνο οἱ ἐπαναστατικὲς δυνάμεις, ἀλλὰ καὶ οἱ δυνάμεις τοῦ φασισμοῦ. Ἄν ὁ φασισμὸς κατορθώσῃ νὰ εἰσχωρήσῃ στὶς πλατειῆς ἀγροτικὲς μάζες καὶ ἐξασφαλίσῃ τὴν ὑποστήριξη ἑνὸς τμήματος τοῦ στρατοῦ, οὐδετεροποιώντας τὸ ἄλλο, τότε οἱ ἐργαζόμενες μάζες στὴ Γαλλία δὲν θὰ μπορέσουν νὰ ἐμποδίσουν τὸν ἐρχομὸ τοῦ φασισμοῦ στὴν ἐξουσία. Μὴν ξεχνᾶτε, σύντροφοι, τὴν ὀργανωτικὴ ἀδυναμία τοῦ γαλλικοῦ ἐργατικοῦ κινήματος, πράγμα πού διευκολύνει τὴν ἐπιτυχία τῆς φασιστικῆς ἐπίθεσης. Δὲν ὑπάρχει κανένας λόγος, νὰ μείνουν ἡ ἐργατικὴ τάξη καὶ ὅλοι οἱ ἀντιφασίστες στὴ Γαλλία ἰκανοποιημένοι ἀπὸ τὰ μέχρι τώρα ἐπιτυχεῖ ἀποτελέσματα.

Μπροστὰ σὲ ποιά καθήκοντα βρίσκεται ἡ ἐργατικὴ τάξη στὴ Γαλλία;

Π ρ ὦ τ ο, δημιουργία τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου ὄχι μόνο σὲ

πολιτικό, αλλά και σὲ οἰκονομικὸ πεδίο γιὰ τὴν ὀργάνωση τοῦ ἀγώνα ἐνάντια στὴν ἐπίθεση τοῦ κεφαλαίου. Σπάσιμο, ἀσκώντας πίεση, τῆς ἀντίστασης τῆς κορυφῆς τῆς ρεφορμιστικῆς Ἑνώσεως Συνδικάτων (C.G.T.) ἐνάντια στὸ Ἑνιαῖο Μέτωπο.

Δ ε ὑ τ ε ρ ο, δημιουργία συνδικαλιστικῆς ἐνότητας στὴ Γαλλία. Ἑνιαῖα συνδικάτα πάνω στὴ βάση τῆς ταξικῆς πάλης.

Τ ρ ί τ ο, προσεταιρισμὸς τῶν πλατειῶν ἀγροτικῶν μαζῶν, τῶν μαζῶν τῶν μικροαστῶν στὸ ἀντιφασιστικὸ κίνημα, δίνοντας στὰ καθημερινὰ τους αἰτήματα μιὰν ἰδιαίτερη θέση μέσα στὸ πρόγραμμα τοῦ ἀντιφασιστικοῦ Λαϊκοῦ Μετώπου.

Τ έ τ α ρ τ ο, ὀργανωτικὴ σταθεροποίηση τοῦ ἀντιφασιστικοῦ κινήματος καὶ διεύρυνση τοῦ Λαϊκοῦ Μετώπου μὲ τὴ δημιουργία μαζικῶν αἰρετῶν ὑπερκομματικῶν ὀργάνων, ποὺ ἢ ἐπιρροή τους νὰ ἀγκαλιάζει πιὸ πλατεῖες μάζες ἀπὸ ὅ,τι τὰ σημερινὰ Κόμματα στὴ Γαλλία καὶ οἱ ὀργανώσεις τῶν ἐργαζομένων.

Π έ μ π τ ο, διάλυση καὶ ἀφοπλισμὸς, μὲ τὴν ἀσκηση πίεσης, τῶν φασιστικῶν ὀργανώσεων, τῶν ὀργανώσεων τῶν συνομητῶν ἐνάντια στὴ δημοκρατία καὶ τῶν πραχτόρων τοῦ Χίτλερ στὴ Γαλλία.

Ἐ κ τ ο, ἐκκαθάριση τῆς κρατικῆς μηχανῆς, τοῦ στρατοῦ καὶ τῆς ἀστυνομίας ἀπὸ τοὺς συνομηῶτες, ποὺ προετοιμάζουν φασιστικὸ πραξικόπημα.

Ἐ β ὀ μ ο, ἀνάπτυξη ἀγώνα ἐνάντια στοὺς ἡγέτες τῶν ἀντιδραστικῶν κλικῶν τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, ποὺ εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς σοβαρότερους προμαχῶνες τοῦ γαλλικοῦ φασισμοῦ.

Ὅ γ ὀ ο, σύνδεση τοῦ στρατοῦ μὲ τὸ ἀντιφασιστικὸ κίνημα, μὲ τὴ δημιουργία μέσα στὸ στρατὸ ἐπιτροπῶν γιὰ τὴν προάσπιση τῆς δημοκρατίας καὶ τοῦ συντάγματος, ἐνάντια σ' ἐκείνους ποὺ θέλουν νὰ χρησιμοποιοῦν τὸ στρατὸ γιὰ νὰ πραγματοποιήσουν πραξικόπημα, μὲ σκοπὸ τὴν κατάλυση τοῦ συντάγματος. Νὰ μὴν ἐπιτραπῆ στὶς ἀντιδραστικὲς δυνάμεις στὴ Γαλλία, νὰ διαλύσουν τὴ γαλλοσοβιετικὴ συμφωνία, ποὺ προασπίζει τὴν ὑπόθεση τῆς εἰρήνης ἐνάντια στὴν ἐπίθεση τοῦ γερμανικοῦ φασισμοῦ.

Καὶ ἂν τὸ ἀντιφασιστικὸ κίνημα στὴ Γαλλία ὀδηγήσει στὸ σχηματισμὸ κυβέρνησης, ποὺ νὰ διεξάγει πραγματικὸ ἀγώνα — ὄχι

μόνο με λόγια, αλλά με έργα — ενάντια στο γαλλικό φασισμό και να εφαρμόζει το πρόγραμμα των αιτημάτων του αντιφασιστικού λαϊκού μετώπου: μπροστά στον αυξανόμενο φασιστικό κίνδυνο, οι κομμουνιστές, παρόλο που παραμένουν άσπονδοι εχθροί κάθε άστικης κυβέρνησης και όπαδοί της σοβιετικής εξουσίας, είναι πρόθυμοι, παρόλα αυτά, να ύποστηρίξουν μιὰ τέτοια κυβέρνηση.

Τὸ Ἐνιαῖο Μέτωπο καὶ οἱ φασιστικὲς μαζικὲς ὀργανώσεις

Σύντροφοι! Ὁ ἀγώνας γιὰ τὴ δημιουργία τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου στὶς χῶρες, ὅπου οἱ φασίστες εἶναι στὴν ἐξουσία, εἶναι τὸ πιὸ σπουδαῖο πρόβλημα, πού μπαίνει μπροστά μας. Ἐκεῖ, ὁ ἀγώνας αὐτὸς διεξάγεται φυσικὰ κάτω ἀπὸ ἀφάνταστα πιὸ δύσκολες συνθήκες, ἀπὸ ὅ,τι στὶς χῶρες μὲ νόμιμο ἐργατικὸ κίνημα. Στὶς φασιστικὲς χῶρες, ὡστόσο, ὑπάρχουν ὅλες οἱ προϋποθέσεις γιὰ τὴν ἀνάπτυξη ἑνὸς πραγματικοῦ ἀντιφασιστικοῦ Λαϊκοῦ Μετώπου, στὸν ἀγώνα ἐνάντια στὴ φασιστικὴ δικτατορία, γιὰτὶ οἱ σοσιαλδημοκράτες, οἱ καθολικοὶ καὶ οἱ ἄλλοι ἐργάτες στὴ Γερμανία γιὰ παράδειγμα, μποροῦν νὰ δοῦν ἄμεσα τὴν ἀναγκαιότητα, νὰ διεξάγουν ἐνιαῖο ἀγώνα μαζὶ μὲ τοὺς κομμουνιστὲς ἐνάντια στὴ φασιστικὴ δικτατορία. Ἀνάμεσα στὰ πλατειὰ στρώματα τῶν μικροαστῶν καὶ τῆς ἀγροτιάς, πού δοκίμασαν ἤδη τοὺς πικροὺς καρποὺς τῆς φασιστικῆς κυριαρχίας, αὐξάνει ὄλο καὶ περισσότερο ἡ δυσἀρέσκεια καὶ ἡ ἀπογοήτευση, πράγμα πού διευκολύνει τὴν προσάρτησή τους στὸ ἀντιφασιστικὸ Λαϊκὸ Μέτωπο.

Στὶς φασιστικὲς χῶρες, ἰδιαιτέρα στὴ Γερμανία καὶ Ἰταλία, ὅπου ὁ φασισμὸς κατόρθωσε νὰ δημιουργήσῃ μιὰ μαζικὴ βάση καὶ μάντρωσε μὲ τὴ βία τοὺς ἐργάτες καὶ τοὺς ἄλλους ἐργαζόμενους στὶς ὀργανώσεις του, τὸ κύριο καθῆκον εἶναι νὰ συνδυάσουμε σωστὰ τὸν ἀγώνα ἐνάντια στὴ φασιστικὴ δικτατορία ἀπὸ τὰ ἔξω μὲ τὴν ὑπονόμεισή του ἀπὸ τὰ μέσα, μέσα στὰ πλαίσια τῶν φασιστικῶν μαζικῶν ὀργανώσεων καὶ μαζικῶν ὀργάνων. Πρέπει, ἀνάλογα μὲ τὶς

συγκεκριμένες συνθήκες τῶν χωρῶν αὐτῶν νὰ ἐξετάσουμε, κατανοήσουμε καὶ ἐφαρμόσουμε ἰδιαίτερες μέθοδες καὶ τρόπους, ποὺ βοηθᾶνε στὴν ἀστραπιαία διάλυση τῆς μαζικῆς βάσης τοῦ φασισμού καὶ στὴν προετοιμασία τῆς ἀνατροπῆς τῆς φασιστικῆς διχτατορίας. Αὐτὰ πρέπει νὰ τὰ ἐξετάσουμε, νὰ τὰ κατανοήσουμε καὶ νὰ τὰ ἐφαρμόσουμε, κι ὄχι μόνο νὰ φωνάζουμε: «Κάτω ὁ Χίτλερ!» καὶ «Κάτω ὁ Μουσσολίνι!». Ναί, νὰ τὰ ἐξετάσουμε, νὰ τὰ κατανοήσουμε καὶ νὰ τὰ ἐφαρμόσουμε!

Ἰσχύει γιὰ ἓνα δύσκολο καὶ πολύπλοκο καθήκον. Καὶ γίνεταί ἀκόμη δυσκολότερο, γιὰτὶ ἡ πείρα μας σ' ὅτι ἀφορᾶ τὴν ἐπιτυχή καταπολέμηση τῆς φασιστικῆς διχτατορίας εἶναι ἐξαιρετικὰ μικρή. Οἱ ἰταλοὶ σύντροφοι γιὰ παράδειγμα, ἀγωνίζονται ἤδη ἐδῶ καὶ δεκατρία χρόνια κάτω ἀπὸ τὶς συνθήκες τῆς φασιστικῆς διχτατορίας. Ἀκόμη ὅμως δὲν κατόρθωσαν νὰ ἀναπτύξουν ἓναν πραγματικὸ μαζικὸ ἀγῶνα ἐνάντια στὸ φασισμό. Γι' αὐτὸ καὶ δὲν μπόρεσαν στὸ ζήτημα αὐτὸ νὰ βοηθήσουν ἀρκετὰ μὲ θετικὴ πείρα τὰ ἄλλα κομμουνιστικὰ κόμματα τῶν φασιστικῶν χωρῶν.

Οἱ γερμανοὶ καὶ ἰταλοὶ κομμουνιστὲς καὶ οἱ κομμουνιστὲς ἄλλων φασιστικῶν χωρῶν, καθὼς καὶ τὰ μέλη τῶν κομμουνιστικῶν συνδέσμων νεολαίας ἔκαναν ἀπίστευτους ἡρωϊσμούς. Πρόσφεραν καὶ προσφέρουν καθημερινὰ τεράστιες θυσίες. Μπροστὰ στὸν ἡρωϊσμὸ αὐτὸ, μπροστὰ σ' αὐτὲς τὶς θυσίες, σκύδουμε ὅλοι τὸ κεφάλι. Ἀλλὰ μόνον ὁ ἡρωϊσμὸς δὲ φτάνει. Πρέπει νὰ συνδυάσουμε τὸν ἡρωϊσμὸ αὐτὸ μὲ μιὰ τέτοια καθημερινὴ δουλειὰ μέσα στὶς μάζες. μὲ ἓναν τέτοιο συγκεκριμένον ἀγῶνα ἐνάντια στὸ φασισμό, ποὺ νὰ ἔχουμε ὅσο τὸ δυνατό πιδὸ χειροπιαστὰ ἀποτελέσματα. Στὸν ἀγῶνα μας ἐνάντια στὴ φασιστικὴ διχτατορία εἶναι ἰδιαίτερα ἐπικίνδυνον, νὰ παίρνομε τὴν ἐπιθυμία γιὰ πραγματικότητα. Πρέπει νὰ ξεκινᾶμε ἀπὸ τὰ γεγονότα, ἀπὸ τὴν πραγματικὴ συγκεκριμένη κατάσταση.

Πῶς ὅμως ἔχει σήμερα, στὴ Γερμανία γιὰ παράδειγμα, ἡ πραγματικότητα;

Ἡ δυσαρέσκεια καὶ ἀπογοήτευση τῶν μαζῶν γιὰ τὴν πολιτικὴ τῆς φασιστικῆς διχτατορίας αὐξάνει καὶ παίρνει μάλιστα τὴ μορφή

μερικῶν ἀπεργιῶν καὶ ἄλλων ἐνεργειῶν. Παρόλες τίς προσπάθειές του, ὁ φασισμὸς δὲν κατόρθωσε νὰ καταχτήσῃ πολιτικὰ τίς κύριες μάζες τῆς ἐργατιᾶς. Χάνει μάλιστα καὶ τοὺς πρώην ὀπαδοὺς του καὶ θὰ τοὺς χάσῃ σὲ ἀκόμη μεγαλύτερο βαθμὸ. Ἄλλὰ πρέπει νὰ ξεκαθαρίσουμε, ὅτι οἱ ἐργάτες ἐκεῖνοι, ποὺ ἔχουν πειστεῖ γιὰ τὴ δ υ ν α τ ὄ τ η τ α τῆς συντριβῆς τῆς φασιστικῆς διχτατορίας καὶ ποὺ σήμερα εἶναι κιόλας ἔτοιμοι νὰ ἀγωνιστοῦν ἐνεργᾶ γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτό, εἶναι πρὸς τὸ παρὸν ἀκόμη μειοψηφία. Εἴμαστε ἐμεῖς οἱ κομμουνιστὲς καὶ τὸ ἐπαναστατικὸ τμήμα τῶν σοσιαλδημοκρατῶν ἐργατῶν. Ἡ πλειοψηφία τῶν ἐργαζομένων, ἀντίθετα, δὲν ἔχει κατανοήσει ἀκόμη πρὸς τὸ παρὸν τίς πραγματικὲς καὶ συγκεκριμένους δυνατότητες καὶ δρόμους γιὰ τὴ συντριβὴ τῆς διχτατορίας αὐτῆς καὶ περιμένει πρὸς τὸ παρὸν. Αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ λάβουμε ὑπόψη μας στὸν καθορισμὸ τῶν καθηκόντων μας στὸν ἀγῶνα ἐνάντια στὸ φασισμό στὴ Γερμανία, καθὼς καὶ ὅταν ψάχνουμε, μελετᾶμε καὶ ἐφαρμόζουμε τίς ἰδιαίτερες μέθοδους γιὰ τὸν κλονισμό καὶ τὴν ἀνατροπὴ τῆς φασιστικῆς διχτατορίας στὴ Γερμανία.

Γιὰ νὰ καταφέρουμε βαρὺ χτύπημα στὴ φασιστικὴ διχτατορία, πρέπει νὰ γνωρίσουμε τὸ πιὸ τρωτὸ τῆς σημείου. Ποῦ θρίσκειται ἡ ἀχιλλεῖος φτέρνα τῆς φασιστικῆς διχτατορίας; Στὴν κοινωνικὴ τῆς θάση, ποὺ εἶναι ἐξαιρετικὰ ἀνάμιχτη. Περιλαμβάνει διάφορες τάξεις καὶ διάφορα στρώματα τῆς κοινωνίας. Ὁ φασισμὸς αὐτοκηρύχεται σὰν ὁ μοναδικὸς ἐκπρόσωπος ὅλων τῶν τάξεων καὶ στρωμάτων τοῦ πληθυσμοῦ: τοῦ βιομήχανου καὶ τοῦ ἐργάτη, τοῦ ἑκατομμυριούχου καὶ τοῦ ἀνεργοῦ, τοῦ μεγαλογαιοχτήμονα καὶ τοῦ φτωχοῦ ἀγρότη, τοῦ μεγαλοκεφαλαιοκράτη καὶ τοῦ χειροτέχνη. Κάνει σὰ νὰ ὑπερασπίζεται τὰ συμφέροντα ὅλων αὐτῶν τῶν στρωμάτων, τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους. Μιᾶς ὅμως καὶ ὁ φασισμὸς εἶναι ἡ διχτατορία τῆς μεγαλοαστικῆς τάξης, ἔρχεται ἀναπόφευχτα σὲ σύγκρουση μὲ τὴν κοινωνικὴ μαζικὴ θάση του, πολὺ περισσότερο, ἐπειδὴ ἀκριβῶς κάτω ἀπὸ τὴ φασιστικὴ διχτατορία ἐμφανίζονται ἀκόμη πιὸ χτυπητὰ οἱ ταξικὲς ἀντιθέσεις ἀνάμεσα στὴν κλίμα τῶν μεγιστάνων τοῦ κεφαλαίου καὶ τῆς συντριφτικῆς πλειοψηφίας τοῦ λαοῦ.

Μόνο τότε μπορούμε να συγκεντρώσουμε τις μάζες στον αποφασιστικό αγώνα για την αποτροπή της φασιστικής δικτατορίας, όταν τραθήξουμε τους εργάτες, που χώθησαν με τη βία στις φασιστικές οργανώσεις ή έγιναν μέλη τους από έλλειψη ταξικώς συνείδησης, μέσα στις πιό σ τ ο ι χ ε ι ώ δ ε ι ς κ ι ν ή σ ε ι ς για την υπεράσπιση των οικονομικών, πολιτικών και πολιτιστικών συμφερόντων τους. 'Ακριβώς γι' αυτό, οι καμμουνιστές πρέπει να δουλεύουν στις οργανώσεις αυτές σαν οι καλύτεροι υπερασπιστές των καθημερινών συμφερόντων της μάζας των μελών, έχοντας υπόψη μας, ότι: οι εργάτες που δρίσκονται μέσα σ' αυτές τις οργανώσεις, έρχονται αναπόφευχτα σε σύγκρουση με τη φασιστική δικτατορία, στο βαθμό που απαιτούν δλο και πιό συχνά δικαιώματα και που υπερασπίζονται τὰ συμφέροντά τους.

Πάνω στη βάση της υπεράσπισης των πιό άμεσων, στην αρχή έντελώς στοιχειωδών συμφερόντων των εργαζόμενων μαζών του χωριού και της πόλης, είναι σχετικά πιό εύκολο, να βρεθεί μιὰ κοινή γλώσσα όχι μόνο με τους ξεκαθαρισμένους αντιφασίστες, αλλά και με εκείνους τους εργαζόμενους, που είναι ακόμη όπαδοί του φασισμού, αλλά έχουν απογοητευτεί από την πολιτική του· είναι δυσαρεστημένοι, μουρμουρίζουν και ψάχνουν να βρούν εύκαιρία, για να έώσουν διέξοδο στη δυσαρέσκειά τους. Πρέπει γενικά να ξεκαθαρίζουμε ότι στις χώρες της φασιστικής δικτατορίας, δλόκληρη ή ταχτική μας, πρέπει να έχει σά στόχο, να μή διώχνουμε μακριά τους άπλους όπαδούς του φασισμού, να μήν τους ξαναρίχνουμε στην άγκαλιά του φασισμού, αλλά να θαθαίνουμε τὸ χάσμα ανάμεσα στη φασιστική κορυφή και τη μάζα των απογοητευμένων άπλών εργαζόμενων — όπαδών του φασισμού. Δέν πρέπει να αποτελεί για μᾶς εμπόδιο, σύντροφοι, τὸ γεγονός ότι άνθρωποι, που κινητοποιούνται για τὰ καθημερινά αὐτά συμφέροντα, πιστεύουν ότι είναι πολιτικά άδιαφοροποίητοι ή ακόμη και όπαδοί του φασισμού. Τὸ σπουδαίο για μᾶς είναι, να τους θάλουμε μέσα σε ένα κίνημα, που, κι αν ακόμη αρχικά ίσως να μήν προχωρεί καθαρά κάτω από τὰ συνθήματα της πάλης ενάντια στὸ φασισμό, αντικειμενικά όμως είναι ήδη ένα

άντιφασιστικό κίνημα, άφου άντιπαραθέτει τις μάζες αυτές στη φασιστική διχτατορία.

Ή πείρα μās διδάσκει, πώς ή άποψη, ότι στις χώρες τής φασιστικής διχτατορίας είναι π έ ρ α γ ι ά π έ ρ α ά δ ύ ν α τ ο, νά έμφανιζόμαστε νόμιμα ή ήμινόμιμα, είναι θ λ α θ ε ρ ή και λ ο θ ε μ έ ν η. Τό νά έπιμένουμε σέ μιá τέτοια θέση σημαίνει ότι πέφτουμε σέ παθητικότητα, ότι παραιτούμαστε γενικά άπό τήν πραγματική μαζική δουλειά. Όπωςδήποτε, είναι δύσκολο και πολύπλοκο καθήκον, νά βρίσκουμε κάτω άπό τις συνθήκες τής φασιστικής διχτατορίας μορφές και μέθοδες για νόμιμη ή ήμινόμιμη έμφάνιση. Άλλά έπιweis και σέ πολλά άλλα ζητήματα. τό δρόμο μās τόν δείχνει και σ' αυτή τήν περίπτωση ή ίδια ή ζωή και ή πρωτοβουλία τών μαζών. Έχουν δώσει ήδη πολλά παραδείγματα, πού τά διδάγματά τους πρέπει νά τά γενικέψουμε και νά τά εφαρμόσουμε οργανωμένα και ανάλογα με τήν περίσταση.

Πρέπει νά σταματήσουμε άποφασιστικά νά ύποτιμάμε τή δουλειά στις φασιστικές μαζικές οργανώσεις. Τόσο στην Ίταλία, όσο και στην Γερμανία και σέ μιá σειρά άλλες φασιστικές χώρες, οι σύντροφοι προσπάθησαν νά καλύψουν τήν παθητικότητά τους και συχνά μάλιστα και τήν άμεση άρνησή τους νά δουλέψουν μέσα στις φασιστικές μαζικές οργανώσεις άντιπαραθέτοντας στη δουλειά στις φασιστικές μαζικές οργανώσεις τή δουλειά στα έργοστάσια. Στην πραγματικότητα, όμως, ή σχηματική αυτή άντιπαράθεση οδήγησε άκριβώς, στο νά πραγματοποιείται ή δουλειά τόσο μέσα στις φασιστικές μαζικές οργανώσεις όσο και στα έργοστάσια, έξαιρετικά χαλαρά ή καιμια φορά και καθόλου.

Άντίθετα, είναι ιδιαίτερα σπουδαίο για τούς κομμουνιστές στις φασιστικές χώρες νά βρίσκονται παντού όπου είναι οι μάζες. Ό φασισμός πήρε άπό τούς εργάτες τις δικές τους νόμιμες οργανώσεις. Τούς επέβαλε τις φασιστικές οργανώσεις, και έ κ ε ι βρίσκονται οι μάζες — με έξαναγκασμό ή κατά ένα μέρος και ήθελοντικά. Οι μαζικές αυτές οργανώσεις του φασισμού μπορούν και πρέπει νά αποτελούν τό νόμιμο και ήμινόμιμο πεδίο δράσης μας, όπου θά μπορούμε νά έρχόμαστε σέ έπαφή με τις μάζες. Μπορούν

και πρέπει να αποτελέσουν για μας μια νόμιμη ή ημινόμιμη άφετηρία για την υπεράσπιση των καθημερινών συμφερόντων των μαζών. Για την αξιοποίηση των δυνατοτήτων αυτών, οι κομμουνιστές πρέπει να καταχτούν στις φασιστικές μαζικές οργανώσεις θέσεις, που αποχτιούνται με εκλογές, για να έρθουν σε επαφή με τις μάζες. Πρέπει να απελευθερωθούν μια και καλή από τις προκαταλήψεις, ότι τάχα μια τέτοια δραστηριότητα δεν ταιριάζει και είναι ανάξια για έναν επαναστάτη εργάτη.

Στη Γερμανία για παράδειγμα, υπάρχει το σύστημα των λεγόμενων Συμβουλίων Έμπιστοσύνης. Ποῦ βρίσκεται όμως γραμμένο, ότι πρέπει στις οργανώσεις αυτές να αφήσουμε το μονοπώλιο στους φασίστες; Δεν μπορούμε να προσπαθήσουμε να συνενώσουμε τους κομμουνιστές, σοσιαλδημοκράτες, καθολικούς και άλλους αντιφασίστες εργάτες στα εργοστάσια, ώστε κατά την ψηφοφορία να δώσουν από τον κατάλογο των «Συμβουλίων Έμπιστοσύνης» τα ονόματα των άνοιχτων πραχτόρων του επιχειρηματία και να βάζουν άλλους υποψηφίους, που να έχουν την έμπιστοσύνη των εργατών; Ή πράξη έχει ήδη δείξει, ότι αυτό είναι δυνατό.

Μήπως ή πράξη δε μας διδάσκει ακόμη ότι, μαζί με τους σοσιαλδημοκράτες και άλλους δυσαρεστημένους εργάτες, μπορούμε να απαιτήσουμε από τα «Συμβούλια Έμπιστοσύνης» να υπερασπιστούν πραγματικά τα συμφέροντα των εργατών;

Άς πάρουμε το «Μέτωπο Έργασίας» στη Γερμανία ή τα φασιστικά συνδικάτα στην Ίταλία. Δεν μπορούμε να απαιτήσουμε να εκλέγονται και να μη διορίζονται τα στελέχη του «Μετώπου Έργασίας»; Δεν μπορούμε να επιμείνουμε να λογοδοτούν οι ανώτερες βαθμίδες των τοπικών ομάδων μπροστά στη συνέλευση των μελών της οργάνωσης; Δεν μπορούμε με απόφαση της ομάδας να απευθύνουμε τις απαιτήσεις αυτές στον επιχειρηματία, τον «έκπρόσωπο της εργασίας», στις ανώτερες βαθμίδες του «Μετώπου Έργασίας»; Αυτά όλα είναι δυνατά με την προϋπόθεση, ότι οι επαναστάτες εργάτες δουλεύουν πραγματικά και καταχτούν θέσεις στο «Μέτωπο Έργασίας».

Τέτοιες μέθοδες δουλειάς είναι δυνατές και αναγκαίες και σε

Άλλες φασιστικές μαζικές οργανώσεις. Στη Χιτλερική Νεολαία, στις αθλητικές οργανώσεις, στην οργάνωση «Ίσχυς με χάρα», στο «Ντόπο Λαδόρο»⁹ στην Ίταλία, στους συνεταιρισμούς κλπ.

Σύντροφοι, θυμᾶστε τὸν παλιὸ μῦθο γιὰ τὴν κατάληψη τῆς Τροίας. Ἡ Τροία προστατεύτηκε ἀπὸ τὸν ἐπιτιθέμενο στρατὸ μὲ ἀπόρρητα τείχη. Καὶ ὁ ἐπιτιθέμενος στρατὸς, ποὺ δὲν εἶχε ὑποστῆ καὶ λίγες ἀπώλειες, δὲν μπόρεσε νὰ κατακτήσει τὴ νίκη, παρὰ μόνο ὅταν μὲ τὴ βοήθεια τοῦ περίφημου δούρειου ἵππου εἰσχώρησε μέσα στὴν πόλη, στὴν καρδιὰ τοῦ ἐχθροῦ.

Νομίζω, ὅτι ἐμεῖς οἱ ἐπαναστάτες ἐργάτες δὲν πρέπει νὰ δειλιάζουμε νὰ ἐφαρμόζουμε τὴν ἴδια ταχτική ἀπέναντι στοῦ ἐχθροῦ φασισμοῦ, ποὺ προστατεύεται ἀπὸ τὴν ὀργὴ τοῦ λαοῦ μὲ τὰ ζωντανὰ τείχη τῶν τραμπούκων του.

Ὅποιος δὲν κατανοεῖ τὴν ἀναγκαιότητα νὰ ἐφαρμόζουμε ἀπέναντι στοῦ φασισμοῦ μιὰ τέτοια ταχτική, ὅποιος θεωρεῖ μιὰ τέτοια ταχτική «ἐξευτελιστική», μπορεῖ νὰ εἶναι ἕνας ἐξαίρετος σύντροφος, ἀλλὰ — ἂν μοῦ ἐπιτρέπετε — εἶναι φαφλατὰς καὶ ὄχι ἐπαναστάτης, ποὺ δὲν θὰ μάθει ποτὲ νὰ ὀδηγεῖ τίς μάζες στὴν ἀνατροπὴ τῆς φασιστικῆς διχτατορίας.

Τὸ μαζικὸ κίνημα τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου, ποὺ ἀναπτύσσεται ἔξω καὶ μέσα σὲ φασιστικές οργανώσεις τῆς Γερμανίας, Ἱταλίας καὶ ἄλλων χωρῶν, ὅπου ὁ φασισμὸς ἔχει μαζικὴ βάση, ποὺ ξεκινάει ἀπὸ τὴν ὑπεράσπιση τῶν πρὸ στοιχειωδῶν ἀναγκῶν καὶ μὲ τὸ ἀπλωμα καὶ τὸ δυνάμωμα τοῦ ἀγῶνα αὐτοῦ ἀλλάζει τίς μορφές καὶ τὰ ἀγωνιστικὰ του συνθήματα, θὰ ἀποτελέσει τὴν πολιορκητικὴ μηχανή, ποὺ θὰ καταστρέψει τὸ δόρυμα τῆς φασιστικῆς διχτατορίας, ποὺ σὲ πολλοὺς σήμερα φαίνεται ἀπόρητο.

Τὸ Ἐνιαῖο Μέτωπο σὲ χώρες ὅπου οἱ σοσιαλδημοκράτες βρίσκονται στὴν ἐξουσία

Ὁ ἀγῶνας γιὰ τὴ δημιουργία τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου δάξει ἕνα ἀκόμη ἰδιαιτέρα σπουδαῖο πρόβλημα, τὸ πρόβλημα τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου σὲ χώρες, ὅπου στὴν ἐξουσία βρίσκονται σοσιαλδη-

μοκρατικές κυβερνήσεις ή κυβερνήσεις συνασπισμού με τη συμμετοχή των σοσιαλιστών, όπως, για παράδειγμα, στη Δανία, Νορβηγία, Σουηδία, Τσεχοσλοβακία και Βέλγιο.

Είναι πέρα, για πέρα γνωστή η θέση μας που απορρίπτει τις σοσιαλδημοκρατικές κυβερνήσεις, σαν κυβερνήσεις συμβιβασμού με την αστική τάξη. Άλλα παρά τα αυτά δεν πιστεύουμε, ότι η ύπαρξη μιας σοσιαλδημοκρατικής κυβέρνησης ή μιας κυβέρνησης συνασπισμού του σοσιαλδημοκρατικού κόμματος με τα αστικά κόμματα αποτελεί ά ν υ π έ ρ β λ η τ ο εμπόδιο για το σχηματισμό σέ δρισμένα ζητήματα του Ένιαίου Μετώπου με τους σοσιαλδημοκράτες. Είμαστε τής γνώμης, ότι και σ' αυτή την περίπτωση, το Ένιαίο Μέτωπο για την υπεράσπιση των ζωτικών συμφερόντων του εργαζόμενου λαού και στον αγώνα ενάντια στο φασισμό, είναι πέρα για πέρα δ υ ν α τ ό και ά ν α γ κ α ι ο. Είναι αυτόνομο, ότι η σοσιαλδημοκρατική ήγηση στις χώρες, που συμμετέχουν στην κυβέρνηση εκπρόσωποι του σοσιαλδημοκρατικού κόμματος, προκαλεί την ισχυρότερη ά ν τ ί σ τ α σ η στο προλεταριακό Ένιαίο Μέτωπο. Αυτό είναι πέρα για πέρα κατανοητό. Γιατί θέλουν να δείξουν στην αστική τάξη, ότι αυτοί ακριβώς, ξέρουν καλύτερα και σωστότερα από όλους τους άλλους στο να δέξουν χαλινάρι στις δυσαρεστημένες εργατικές μάζες και να τις προφυλάξουν από την επιρροή του κομμουνισμού. Και μόνο το γεγονός, ότι οι σοσιαλδημοκράτες ύπουργοί αντιτίθενται στο προλεταριακό Ένιαίο Μέτωπο, δεν μπορεί ούτε στο ελάχιστο να δικαιολογήσει τη θέση, ότι ο ί κ ο μ μ ο υ ν ι σ τ έ ς δ έ ν κ ά ν ο υ ν τ ί π ο τ α για τη δημιουργία του Ένιαίου Μετώπου του προλεταριάτου.

Στις σκανδιναδικές χώρες, οι σύντροφοι παίρνουν συχνά το δρόμο της μικρότερης αντίστασης, αρκούνται να ξ ε σ κ ε π ά ζ ο υ ν μ ό ν ο π ρ ο π α γ α ν δ ι σ τ ι κ ά τη σοσιαλδημοκρατική κυβέρνηση. Αυτό είναι λάθος. Στη Δ α ν ί α, για παράδειγμα, οι σοσιαλδημοκράτες ήγέτες βρίσκονται ήδη εδώ και δέκα χρόνια στην κυβέρνηση, και οι κομμουνιστές επαναλαμβάνουν μέρα μπαίνει - μέρα βγαίνει, ότι πρόκειται για αστική, καπιταλιστική κυβέρνηση. Θα μπορούσε κανείς να πει, πώς ή προπαγάνδα αυτή

είναι γνωστή στους δανούς εργάτες. Το γεγονός, όμως, ότι μια σημαντική πλειοψηφία δίνει την ψήφο της στο σοσιαλδημοκρατικό κυβερνωτικό κόμμα, αποδείχνει απλά και μόνο, ότι το προπαγανδιστικό ξεσκέπασμα της κυβέρνησης από τους κομμουνιστές δεν φ τ ά ν ε ι ν' αποδείξει όμως, ότι όλες αυτές οι εκατοντάδες χιλιάδες εργάτες είναι ικανοποιημένοι με όλα τα μέτρα της κυβέρνησης των σοσιαλδημοκρατών υπουργών. "Όχι, δ έ ν ε ι ν α ι ε ύ χ α ρ ι σ τ η μ έ ν ο ι, πού η σοσιαλδημοκρατική κυβέρνηση με τη λεγόμενη «συμφωνία για την κρίση» δρομολογεί τους μεγαλοκαπιταλιστές και μεγαλογαιοκτήμονες και όχι τους εργάτες και φτωχούς αγρότες. Δεν είναι ευχαριστημένοι, που με το διάταγμα του Γενάρη του 1933 αφαιρέσει από τους εργάτες το δ ι κ α ί ω μ α ά π ε ρ γ ί α ς. Δεν είναι ευχαριστημένοι, που η σοσιαλδημοκρατική ηγεσία σχεδιάζει μια επικίνδυνη αντιδημοκρατική έκλογική μεταρρύθμιση (με ιδιαίτερη μείωση του αριθμού των εντολέων). Μάλλον δε θα άστοχίσω, σύντροφοι, αν ισχυριστώ, ότι το 99% των εργατών της Δανίας δεν επικροτεί τα πολιτικά αυτά μέτρα της σοσιαλδημοκρατικής ηγεσίας και των υπουργών.

Δεν μπορούν οι κομμουνιστές να καλέσουν τα συνδικάτα και τις σοσιαλδημοκρατικές οργανώσεις στη Δανία, να συζητήσουν το ένα ή το άλλο επίκαιρο ζήτημα, να εκφράσουν τη γνώμη τους γι' αυτό και να εμφανιστούν από κοινού για το προλεταριακό Ένιαίο Μέτωπο για το πέρας των εργατικών αιτημάτων; Τον περασμένο χρόνο, τον Οχτώβρη, όταν οι δανοί σύντροφοι απευθύνθηκαν στα συνδικάτα με το αίτημα να πάρουν θέση ενάντια στη μείωση του επιδόματος ανεργίας και για τα δημοκρατικά δικαιώματα των συνδικατών, 100 περίπου τοπικές συνδικαλιστικές οργανώσεις μπήκαν στο Ένιαίο Μέτωπο.

Στη Σ ο υ η δ ί α, βρίσκεται για τρίτη φορά σοσιαλδημοκρατική κυβέρνηση στην εξουσία, οι σουηδοί κομμουνιστές όμως για πολύ καιρό παραιτήθηκαν στην πράξη από την εφαρμογή της ταχτικώς του Ένιαίου Μετώπου. Γιατί; Μήπως ήταν ενάντια στο Ένιαίο Μέτωπο; "Όχι βέβαια, κατ' αρχή ήταν υπέρ του Ένιαίου Μετώπου, υπέρ του Ένιαίου Μετώπου γ ε ν ι κ ά, αλλά δεν

κατανοούσαν, με τι άφορμή, σε ποιά ζητήματα και για την ύπερ-άσπιση ποιών αίτημάτων μπορούμε να δημιουργήσουμε με έπιτυχία το προλεταριακό Ένιαίο Μέτωπο, που και πώς πρέπει να πιάσουμε το ζήτημα. Μερικούς μήνες πριν από το σχηματισμό τής σοσιαλδημοκρατικής κυβέρνησης, στή διάρκεια του έκλογικού άγώνα, το σοσιαλδημοκρατικό κόμμα έμφανίστηκε με μία πλατφόρμα, που περιείχε μιá σειρά αίτήματα, που θα μπορούσαν να περιέχονται και σε μιá πλατφόρμα του προλεταριακού Ένιαίου Μετώπου. Για παράδειγμα τά συνθήματα: «Έναντια στους δασμούς», «Έναντια στή στρατιωτικοποίηση», «Τέλος με την άναβολή τής άσφάλισης τών άνέργων», «Έξασφάλιση έπαρκους σύνταξης», «Άπαγόρευση παρόμοιων όργανώσεων όπως τά Munch Corps» (φασιστική όργάνωση), «Κάτω οι ταξικοί νόμοι έναντια στα συνδικάτα, που άπαιτούν τά άστικά κόμματα».

Πάνω από ένα εκατομμύριο έργαζόμενοι τής Σουηδίας φήφισαν το 1932 για τά αίτήματα αυτά που έθεσε ή σοσιαλδημοκρατία και χαιρέτισαν το 1933 το σχηματισμό σοσιαλδημοκρατικής κυβέρνησης, έλπίζοντας, ότι τώρα πιά θα πραγματοποιούνταν τά αίτήματα αυτά. Τι θα ήταν πιο φυσικό σ' αυτή την κατάσταση και τι θα άνταποκρινόταν περισσότερο στις έπιθυμίες τών έργατικών μαζών από το πλησίασμα του Κομμουνιστικού Κόμματος σε όλες τις σοσιαλδημοκρατικές και συνδικαλιστικές όργανώσεις με την πρόταση, να διεξάγουν κοινές έέργειες για την έ π ί τ ε υ ξ η αυτών τών αίτημάτων που έθεσε το Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα;

Άν πετυχαίναμε να κινητοποιήσουμε πραγματικά τις πλατειές μάζες για την έπίτευξη τέτοιων μέτρων, που έχουν προτείνει οι ίδιοι οι σοσιαλδημοκράτες, να συνενώσουμε τις σοσιαλδημοκρατικές και κομμουνιστικές έργατικές όργανώσεις σε ένα Ένιαίο Μέτωπο, ή έργατική τάξη τής Σουηδίας θα κέρδιζε άσφαλώς. Οι σοσιαλδημοκράτες ύπουργοί τής Σουηδίας δέ θα χαιρόνταν φυσικά και πολύ. Γιατι σ' αυτή την περίπτωση, ή κυβέρνηση θα ήταν άναγκασμένη να ίκανοποιήσει τουλάχιστον μερικά αίτήματα. Όπωςδήποτε, δέ θα είχε συμβεί, αυτό που συνέβηκε τώρα, που ή κυβέρνηση άντι

νά κρει τούς δασμούς, ανέδασε μερικούς. Πού άντι νά περιορίσει τó μιλιταρισμό, τόν μεγάλωσε και πού άντι νά άπορίφει δλους τούς νόμους ενάντια στá συνδικάτα, έφερε ή **ϊ δ ι α** ένα τέτοιο νομοσχέδιο στó κοινοβούλιο. Πάντως, σέ σχέση με τó τελευταίο ζήτημα, τó Κ.Κ. Σουηδίας έκανε μιá καλή μαζική καμπάνια στó πνεύμα του προλεταριακού Ένιαίου Μετώπου και πέτυχε, νά αναγκαστούν τελικά άκόμη και οι εκπρόσωποι τής σοσιαλδημοκρατίας, στó κοινοβούλιο νά ψηφίσουν κι αύτοί ενάντια στó νομοσχέδιο τής κυβέρνησης, πού προσωρινά δέν ψηφίστηκε.

Οί **· Ν ο ρ β η γ ο ι** κομμουνιστές έπραξαν σωστά, όταν τήν Πρωτομαγιά κάλεσαν τίς οργανώσεις του εργατικού κόμματος σέ κοινή διαδήλωση και έθεσαν διάφορα αίτήματα, πού στá κύρια σημεία συμπίπτανε με τá αίτήματα του έκλογικού προγράμματος του Νορβηγικού Έργατικού Κόμματος. Παρόλο πού τó θήμα αύτό σέ όφελος του Ένιαίου Μετώπου δέν ήταν καλά προετοιμασμένο και ή ήγεσία του Νορβηγικού Έργατικού Κόμματος πήρε θέση ενάντιά του, **π α ρ ό λ α α ύ τ á** έγιναν διαδηλώσεις του Ένιαίου Μετώπου σέ 30 μέρη.

Προηγούμενα, πολλοί κομμουνιστές φοβάνταν μήπως πέσουν σέ όππορτουνισμό, εάν σέ **κ á θ ε** μερικό αίτημα τών σοσιαλδημοκρατών δέν άντιτάσαν τά δικά τους, και δυό φορές πιό ριζοσπαστικά αίτήματα. Πρόκειται για άφελές λάθος. "Όταν για παράδειγμα οι σοσιαλδημοκράτες άπαιτούν τή διάλυση τών φασιστικών οργανώσεων, σέ καμμιά περίπτωση δέ χρειάζεται νά προσθέσουμε έμεις «και τής κρατικής άστυνομίας» (γιατι είναι σκοπιμότερο νά θέσουμε τó αίτημα σέ μιá άλλη περίπτωση), αλλά πρέπει νά πούμε στους σοσιαλδημοκράτες εργάτες: είμαστε έτοιμοι νά δεχτούμε τó αίτημα του Κόμματός σας σαν αίτημα του προλεταριακού Ένιαίου Μετώπου και νά άγωνιστούμε ως τó τέλος για τήν πραγματοποίησή του. "Ας αρχίσουμε μαζί τόν άγώνα!

Και στήν **· Τ σ ε χ ο σ λ ο β α κ ί α** μπορούμε και πρέπει νά αρχίσουμε τή δημιουργία του Ένιαίου Μετώπου τής εργατικής τάξης άπό δρισμένα αίτήματα, πού έχουν θέσει ή τσέχικη και γερμανική σοσιαλδημοκρατία, καθώς και τά ρεφορμιστικά συνδικάτα.

Όταν η σοσιαλδημοκρατία για παράδειγμα απαιτεί εύρεση εργασίας για τους άνεργους ή — όπως συμβαίνει ήδη από το 1927 — κατάργηση των νόμων, που περιορίζουν την αυτοδιοίκηση των κοινοτήτων, έμεις πρέπει σε κάθε μέρος, σε κάθε περιφέρεια να συγκεκριμενοποιούμε τα αίτήματα αυτά και να αγωνιζόμαστε χέρι-χέρι με τις σοσιαλδημοκρατικές οργανώσεις για την δλόπλευρη πραγματοποίησή τους. Ή όταν τα σοσιαλδημοκρατικά κόμματα στηλιτεύουν τους φορείς του φασισμού μέσα στην κρατική μηχανή «γενικά», έμεις πρέπει σε κάθε περιφέρεια να ξεσκεπάζουμε τους συγκεκριμένους φασίστες εκπρόσωπους και να ζητάμε μαζί με τους σοσιαλδημοκράτες εργάτες την απομάκρυνσή τους από τις κρατικές υπηρεσίες.

Στό Βέλιγο, οι ηγέτες του Έργατικού Κόμματος με επικεφαλής τον Έμιλ Βαντερβέλντε, μπήκαν στην κυβέρνηση συνασπισμού. Ή «έπιτυχία» αυτή σημειώθηκε με τη μακρόχρονη πλατεία καμπάνια τους για δυο κύρια αίτήματα: 1. «Κατάργηση των αναγκαστικών νόμων» και 2. «Πραγματοποίηση του Σχεδίου ντε Μάν».¹⁰ Το πρώτο ζήτημα έχει ξεαιρετική σημασία. Ή προηγούμενη κυβέρνηση είχε ψηφίσει συνολικά 150 αντιδραστικά νομοθετικά διατάγματα, που θαράιγουν ανυπόφορα πάνω στους άημους του εργαζόμενου λαού. Ή άμεση κατάργησή τους ήταν αίτημα του Έργατικού Κόμματος. Ήλλά η νέα κυβέρνηση κατάργησε πολλά από αυτά τα αναγκαστικά διατάγματα; Ούτε ένα. Μόνο που μετρίασε κάπως μερικά νομοθετικά διατάγματα, για να πραγματοποιήσει ένα είδος «συμβολικής πληρωμής» για τις γενναϊόδωρες υποσχέσεις των σοσιαλιστών ηγετών του Βελγίου (κάτι παρόμοιο όπως το «συμβολικό δόλλάριο», που μερικές ευρωπαϊκές δυνάμεις πρόσφεραν στην Ήμερική σαν πληρωμή για τα εκατομμύρια δολάρια του πολεμικού χρέους τους).

Σ' ότι αφορά την πραγματοποίηση του σχεδίου ντε Μάν, το ζήτημα πήρε μιὰ τελείως απρόδλεφτη στροφή για τις μάξες των σοσιαλδημοκρατών: Οι σοσιαλιστές ύπουργοί δήλωσαν, ότι πρέπει πρώτα να ξεπεραστεί η οικονομική κρίση και να εφαρμοστούν εκείνα τα τμήματα του σχεδίου ντε Μάν, που βελτιώ-

νουν τὴν κατάστασιν τῶν καπιταλιστῶν τῆς βιομηχανίας καὶ τῶν τραπεζῶν, καὶ μετὰ μποροῦν νὰ ἐφαρμοστοῦν ἐκεῖνα τὰ μέτρα, ποῦ ἀποσκοποῦν στὴ βελτίωσιν τῆς κατάστασιν τῶν ἐργατῶν. Π ὅ σ ο θὰ πρέπει λοιπὸν νὰ περιμένουν οἱ ἐργάτες γιὰ τὸ δικό τους μερίδιο «βελτίωσιν», ποῦ ὑπόσχεται τὸ σχέδιον γτὲ Μάν; Στούς βέλγους τραπεζίτες τὰ λεφτὰ ἔπασαν κιόλας βροχή. Τὸ βελγικὸ φράγκα ὑποτιμήθηκε κατὰ 28%. Χάρη σ' αὐτὸ τὸ μανιπουλᾶρισμα, οἱ τραπεζίτες κέρδισαν 4½ δισεκατομμύρια φράγκα σὰν τρόπαιον σὲ θάρος τῶν μισθωτῶν καὶ τῶν ἀποταμιεύσεων τῶν ἀπλῶν ἀνθρώπων. Πῶς συνδυάζεται αὐτὸ μὲ τὸ περιεχόμενον τοῦ σχεδίου γτὲ Μάν: "Ἄν θὰ ἤθελε κανεὶς νὰ πιστέψῃ κατὰ λέξιν τὸ σχέδιον, θὰ ἔλεπε ὅτι μιλάει γιὰ «ἀντίποινα ἐνάντια στὶς μονοπωλιακὰ καταχρήσεις καὶ τὶς κερδοσκοπικὰς μαγούδρες».

Ἡ κυβέρνησις σχηματίζει ἐκείνην τὴν ἐπιτροπὴν γιὰ τὸν ἔλεγχον τῶν τραπεζῶν. Ἡ ἐπιτροπὴ ὅμως αὐτὴ ἀποτελεῖται ἀπὸ τραπεζίτες, ποῦ χαρούμενοι καὶ ξένοιαστοὶ ἐλέγχουν πρὸς τοὺς ἑαυτοὺς τοὺς!

Τὸ σχέδιον γτὲ Μάν ὑπόσχεται καὶ ἄλλα ὠραία πράγματα: «μείωσις τῆς διάρκειας τῆς ἐργασίμης ἡμέρας», «ἐξομάλυνσις τῶν μισθῶν», «κατώτατα ὅρια μισθῶν», «ὀργάνωσις ἐνὸς ὀλόπλευρου συστήματος κοινωνικῆς ἀσφάλειας», «βελτίωσις τῶν ὄρων διαβίωσιν μὲ οἰκοδόμησιν καινούργιων κατοικιῶν». κλπ. "Ὅλα αὐτὰ ἀποτελοῦν αἰτήματα, ποῦ ἡμεῖς οἱ κομμουνιστὰς μποροῦμε νὰ ὑποστηρίξομε. Πρέπει νὰ πλησιάσομε τὶς ἐργατικὰς ὀργανώσεις τοῦ Βελγίου καὶ νὰ τοὺς ποῦμε: Οἱ καπιταλιστὰς πῆραν κιόλας ἀρκετὰ ἢ μᾶλλον πάρα πολλὰ. "Ἄς ἀπαιτήσομε ἀπὸ τοὺς σοσιαλδημοκράτες ὑπουργοὺς νὰ ἐκπληρώσουν τὶς ὑποσχέσεις, ποῦ ἔδωσαν στοὺς ἐργάτες. "Ἄς συνενωθοῦμε στὸ Ἐ ν ι α ἰ ο Μ έ τ ω π ο γιὰ τὴν ἐπιτυχὴ ὑπεράσισιν τῶν συμφερόντων μας. Ὑπουργὲ Βαντερβέλντε, ἡμεῖς ὑποστηρίζομε τὰ ἐργατικὰ αἰτήματα ποῦ περιέχονται στὸ πρόγραμμά σ α ς, ἀλλὰ δηλώνομε ἀνοιχτὰ: ἡμεῖς τὰ παίρνομε σ τ ἄ σ ο θ α ο ἂ αὐτὰ τὰ αἰτήματα. θέλομε πράξεις καὶ ὄχι λόγια τοῦ ἀέρα, γι' αὐτὸ συνενώσομε ἐκατοντάδες χιλιάδες ἐργάτες στὸν ἀγῶνα γιὰ τὰ αἰτήματα αὐτὰ!

Στις χώρες με σοσιαλδημοκρατικές κυβερνήσεις, οι κομμουνιστές χρησιμοποιούν τα ανάλογα μερικά αίτήματα από το πρόγραμμα των σοσιαλδημοκρατικών κομμάτων και τις εκλογικές υποσχέσεις των σοσιαλδημοκρατών υπουργών, σαν άφετηρία για κοινές ενέργειες με τα σοσιαλδημοκρατικά κόμματα και οργανώσεις. Με αυτό τον τρόπο θα τους είναι μετά πιδ εύκολο, να αναπτύξουν καμπάνια για τη δημιουργία του Ένιαίου Μετώπου, πάνω στη βάση διαφόρων άλλων αιτημάτων των μαζών στην πάλη ενάντια στην επίθεση του κεφαλαίου, ενάντια στο φασισμό και τον κίνδυνο πολέμου.

Ακόμη πρέπει να προσέξουμε και το παρακάτω: Ήδη οι κοινές ενέργειες με τα σοσιαλδημοκρατικά κόμματα και οργανώσεις κάνουν αναγκαίο, να ασκούν οι κομμουνιστές σοβαρή, θεμελιωμένη κριτική στη σοσιαλδημοκρατία, σαν ιδεολογία και πραχτική της συνεργασίας με την άστική τάξη, και να διαφωτίζουν ακούραστα και συναδελφικά τους σοσιαλδημοκράτες εργάτες πάνω στο πρόγραμμα και τα συνθήματα του κομμουνισμού. Το καθήκον όμως αυτό αποχτάει ιδιαίτερη σπουδαιότητα στον αγώνα για το Ένιαίο Μέτωπο στις χώρες με σοσιαλδημοκρατικές κυβερνήσεις.

Ο αγώνας για την ενότητα των συνδικάτων

Σύντροφοι! Η πραγματοποίηση της ενότητας των συνδικάτων σε έθνικό και διεθνές επίπεδο, πρέπει να αποτελέσει την σπουδαιότερη φάση για την εμπέδωση του Ένιαίου Μετώπου.

Όπως είναι γνωστό, η διασπαστική ταχτική των ρεφορμιστών ήγετων εφαρμόστηκε με ιδιαίτερη οξύτητα μέσα στα συνδικάτα. Αυτό είναι εύκολονόητο. Πάνω σ' αυτό το έδαφος, ή πολιτική της συνεργασίας με την άστική τάξη βρήκε την πραχτική της ολοκλήρωσης μέσα ακριβώς στα εργοστάσια, σε βάρος των ζωτικών συμφερόντων των εργατικών μαζών. Αυτό προκάλεσε φυσικά οξεία κριτική και αντίσταση των επαναστατών εργατών, με πρωτοπόρα τους κομμουνιστές, ενάντια στην πραχτική αυτή. Γι' αυτό, ο σκλη-

ρός αγώνας ανάμεσα στον κομμουνισμό και το ρεφορμισμό διαδραματίστηκε σε συνδικαλιστικό επίπεδο.

Όσο πιο δύσκολη και πολύπλοκη γινόταν η θέση του καπιταλισμού, τόσο πιο αντιδραστική ήταν η πολιτική των ηγετών των συνδικάτων του Άμστερνταμ, τόσο πιο επιθετικά ήταν τα μέτρα που έπαιρναν ενάντια σε όλα τα αντίθετα στοιχεία μέσα στα συνδικάτα. Ούτε καν η εγκαθίδρυση της φασιστικής δικτατορίας στη Γερμανία και η δξυμένη επίθεση του κεφαλαίου σε όλες τις καπιταλιστικές χώρες δεν παράλυσε την επίθεση αυτή. Δεν είναι χαρακτηριστικό, ότι μόνο το 1933 στην Αγγλία, Ολλανδία, Βέλγιο, Σουηδία στάλθηκαν ύβριστικοί εγκύκλιοι, που ζητούσαν τον αποκλεισμό των κομμουνιστών και επαναστατών εργατών από τα συνδικάτα; Στην Αγγλία, το 1933, εμφανίστηκε μία εγκύκλιος, που απαγόρευε στις τοπικές συνδικαλιστικές ομάδες την είσοδο στις αντιπολεμικές και άλλες επαναστατικές οργανώσεις. Ήταν ο πρόεδρος της περίφημης «Μαύρης Εγκυκλίου» του Γενικού Συμβουλίου των συνδικατών, που κηρύχνει «παράνομο» κάθε συνδικαλιστικό καρτέλ, που δέχεται αντιπροσώπους, που «με τον έναν ή άλλο τρόπο συνδέονται με κομμουνιστικές οργανώσεις». Και τι να πει κανείς για την ηγεσία των γερμανικών συνδικάτων, που έφάρμοσε ανήκουστα αντίποινα ενάντια στα επαναστατικά στοιχεία μέσα στα συνδικάτα!

Η ταχτική μας όμως δεν πρέπει να ξεκινάει από τη στάση μεμονωμένων ηγετών των συνδικάτων του Άμστερνταμ, όσο μεγάλες κι αν είναι οι δυσκολίες που η στάση αυτή δημιουργεί για την ταξική πάλη, αλλά από το γεγονός, **π ο υ θ ρ ί σ κ ο ν τ α ι ο ί έ ρ γ α τ ι κ έ ς μ ά ζ ε ς**. Και εδώ πρέπει να δηλώσουμε καθαρά: Η δουλειά μέσα στα συνδικάτα είναι το φλέγον ζήτημα όλων των κομμουνιστικών κομμάτων. Πρέπει να κάνουμε μια πραγματική μεταστροφή στη δουλειά μας στα συνδικάτα και να θέσουμε σαν κεντρικό ζήτημα, τον αγώνα για την ενότητα των συνδικατών.

Ο σύντροφος Στάλιν μας έλεγε ήδη εδώ και δέκα χρόνια:

«Ποῦ βρίσκεται η δύναμη της σοσιαλδημοκρατίας στη

Δύση; Στο γεγονός ότι στηρίζεται στα συνδικάτα.

Ποῦ ἔγκειται ἡ ἀδυναμία τῶν κομμουνιστικῶν μας κομμάτων στή Δύση;

Στό γεγονός ὅτι δέν ἔχουν πετύχει στενή σύνδεση μέ τὰ συνδικάτα καί ὅτι ὀρισμένα στοιχεῖα δέ θέλουν κἄν νά πετύχουν στενή σύνδεση μέ τὰ συνδικάτα.

Γι' αὐτό, τὸ κύριο καθήκον τῶν κομμουνιστικῶν κομμάτων τῆς Δύσης στήν τωρινή περίοδο εἶναι, νά ἀναπτύξουν καί νά διεξάγουν ὡς τὸ τέλος τὴν καμπάνια γιὰ τὴν ἐνότητα τοῦ συνδικαλιστικοῦ κινήματος, νά βάλουν σέ ὄλους ἀνεξαιρέτα τοὺς κομμουνιστὲς τὸ καθήκον, νά μποῦν στα συνδικάτα, νά κάνουν ἐκεῖ σοσιηματική ὑπομογετική δουλειά γιὰ τὸ συμφέρον τῆς ἐνότητας τῆς ἐργατικῆς τάξης ἐνάντια σὲ κεφάλαιο καί νά πειύχουν ἔτσι, ὥστε νά μποροῦν τὰ κομμουνιστικά κόμματα νά στηρίζονται στα συνδικάτα»*.

Ἐκπληρώθηκε ἡ ὁδηγία αὐτὴ τοῦ συντρόφου Στάλιν; Ὁχι σύντροφοι, δέν ἐκπληρώθηκε.

Πολλοὶ σύντροφοι ἀγνόησαν τὴν ὁρμὴ τῶν ἐργατῶν νά μποῦν στα συνδικάτα καί μπροστὰ στίς δυσκολίες πού ἔχει ἡ δουλειά μέσα στα συνδικάτα τοῦ Ἄμστερνταμ, προτίμησαν νά ἀποφύγουν τὸ πολύπλοκο αὐτὸ καθήκον. Μιλοῦσαν ἀσταμάτητα γιὰ τὴν ὀργανωτική κρίση τῶν συνδικάτων τοῦ Ἄμστερνταμ, γιὰ τὴ φυγὴ τῶν ἐργατῶν ἀπὸ τὰ συνδικάτα καί παραβλέπαν, ὅτι μετὰ ἀπὸ μιὰν ὀρισμένη ὑποχώρηση στήν ἀρχὴ τῆς οἰκονομικῆς κρίσης, τὰ συνδικάτα ἄρχισαν πάλι νά μεγαλώνουν. Ἡ ἰδιομορφία τοῦ συνδικαλιστικοῦ κινήματος ἔγκειται ἀκριβῶς σὲ τὸ γεγονός, ὅτι ἡ ἐπίθεση τῆς ἀστικῆς τάξης ἐνάντια στα συνδικαλιστικά δικαιώματα, οἱ προσπάθειες νά εὐθυγραμμιστοῦν τὰ συνδικάτα σὲ μιὰ σειρά χώρες (Πολωνία, Οὐγγαρία, κλπ.), ἡ κατάρρευση τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων, ἡ καταλήστεψη τῶν μισθῶν, ἀνάγκασαν τοὺς ἐργάτες, νά συμπτυχτοῦν ἀκόμη πιὸ στενὰ γύρω ἀπὸ τὰ συνδικάτα, παρόλο πὸ οἱ ρεφορμιστὲς συνδικαλιστὲς ἡγέτες δέν ἀντιστάθηκαν ἐνάν-

* Βλ. I. B. ΣΤΑΛΙΝ «Ἀπαντα», τόμος 7.

τια στίς ἐπιθέσεις. Γιατί οἱ ἐργάτες θέλαν καὶ θέλουν νὰ δλέ-
πουν τὰ συνδικάτα σάν τὸν ἀγωνιστικὸ ὑπερασπιστὴ τῶν καυτῶν
ταξικῶν συμφερόντων τους. Αὐτὸ ἐξηγεῖ τὸ γεγονὸς, γιατί ἡ πλει-
οψηφία τῶν συνδικατῶν τοῦ Ἄμστερνταμ — στὴ Γαλλία, Τσε-
χοσλοβακία, Βέλγιο, Σουηδία, Ὀλλανδία, Ἑλβετία κλπ. — αὖξη-
σαν τὰ τελευταῖα χρόνια τὸν ἀριθμὸ τῶν μελῶν τους. Καὶ ὁ ἀμε-
ρικάνικος Σύνδεσμος Συνδικατῶν αὖξησε τὰ τελευταῖα δυὸ χρόνια
σημαντικὰ τὸν ἀριθμὸ τῶν μελῶν του.

Ἄν οἱ γερμανοὶ σύντροφοι εἶχαν κατανοήσει καλύτερα τὸ
καθῆκον τῆς δουλειᾶς στὰ συνδικάτα, γιὰ τὸ ὅποιο ἐπανεπιλημμένα
τοῦς μιλοῦσε ὁ σύντροφος **Τ α ἰ λ μ α ν**, θὰ εἶχαμε σίγουρα
μιὰ πρὸ εὐνοϊκὴ κατάστασις στὰ συνδικάτα, ἀπ' ὅτι εἶχαμε τὸν και-
ρὸ πρὸ ἐγκαθιδρύθηκε ἡ φασιστικὴ δικτατορία. Στὰ τέλη τοῦ 1932,
μόνο 10% τῶν κοιμητικῶν μελῶν ἦταν στὰ ἐλεύθερα συνδικάτα,
παρόλο πρὸ μετὰ τὸ 6ο Συνέδριον τῆς Κομμιντέρν, οἱ κομμουνιστὲς
δρέθησαν ἐπικεφαλῆς μιᾶς σειρᾶς ἀπεργιῶν. Στὸν τύπο, οἱ σύντρο-
φοι ἔγραψαν, ὅτι εἶναι ἀναγκαῖο νὰ ἀφιερῶσουμε τὸ 90% τῶν δυ-
νάμεών μας στὴ δουλειὰ στὰ συνδικάτα. Ἄλλὰ στὴν πράξις συγκεν-
τρώθηκε τὸ πλῆν στὴν Ἐπαναστατικὴ Συνδικαλιστικὴ Ἀντιπολίτευ-
σι, πρὸ στὴν οὐσία ἀποσκοποῦσε στὴν ἀντικατάστασι τῶν συνδικά-
των. Καὶ μετὰ τὴν κατάληψι τῆς ἐξουσίας ἀπὸ τὸ Χίτλερ; Σὲ διά-
στημα δυὸ χρόνων, πολλοὶ σύντροφοι ἀρνιοῦνταν ἐπίμονα καὶ συ-
στηματικὰ νὰ δεχτοῦν τὸ σωστὸ σύνθημα τῆς πάλης γιὰ τὴν ἐπα-
νοικοδόμησι τῶν ἐλευθέρων συνδικατῶν.

Θὰ μπορούσα νὰ φέρω παρόμοια παραδείγματα ἀπὸ ὅλες σχε-
δὸν τίς ἄλλες καπιταλιστικὲς χώρες.

Ἔχουμε ὅμως κιόλας καὶ τὸν πρῶτο σοβαρὸ ἐνεργὸ φρουρὸ
στὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν ἐνότητι τοῦ συνδικαλιστικοῦ κινήματος στίς
εὐρωπαϊκὲς χώρες. Ἐννοῶ τὴ μικρὴ Αὐστρία, ὅπου μὲ πρωτοβου-
λία τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος δημιουργήθηκε ἡ βάση γιὰ ἓνα
παράνομο συνδικαλιστικὸ κίνημα. Μετὰ τοὺς ἀγῶνες τοῦ Φλεδάρη,
οἱ σοσιαλδημοκράτες μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Ὀττο Μπάουερ ἔρριξαν τὸ
σύνθημα: «Τὰ ἐλεύθερα συνδικάτα μποροῦν νὰ ἐπανοικοδομηθοῦν
μόνον ὀστερα ἀπὸ τὴν ἀνατροπὴ τοῦ φασισμού». Ἀντίθετα οἱ κομ-

μουνιστές άρχισαν τή δουλειά για τὸ ξαναχτίσιμο τῶν συνδικάτων. Κάθε φάση αὐτῆς τῆς δουλειᾶς ἦταν ἓνα κομμάτι ζωντανοῦ Ἐννιαίου Μετώπου τοῦ αὐστριακοῦ προλεταριάτου. Τὸ πετυχημένο ξαναχτίσιμο τῶν ἐλεύθερων συνδικάτων στήν παρανομία, ἦταν μιὰ σοβαρὴ ἥττα τοῦ φασισμού. Οἱ σοσιαλδημοκράτες βρίσκονταν μπροστὰ σὲ δίλημμα. Ἐνα τμήμα τους προσπαθοῦσε νὰ διεξάγει διαπραγματεύσεις μὲ τὴν κυβέρνηση. Ἐνα ἄλλο τμήμα τους δημιούργησε μπροστὰ στίς ἐπιτυχίες μας δικά του παράνομα παράλληλα συνδικάτα. Ἀλλὰ μόνο ἓνας δρόμος ὑπῆρχε: Ἡ σ υ ν ῆ κ ο λ ὄ γ η σ η μπροστὰ στὸ φασισμό ἢ κ ο ι ν ὄ ς ἄ γ ῶ ν α ς ἐνάντια στὸ φασισμό γιὰ τὴν ἐνότητα τῶν συνδικάτων. Κάτω ἀπὸ τὴν πίεση τῶν μαζῶν, ἡ ταλαντευόμενη ἡγεσία τῶν δημιουργημένων ἀπὸ τοὺς πρώην συνδικαλιστὲς ἡγέτες παράλληλων συνδικάτων, ἀποφάσισε τὴ συνένωση. Ἡ βᾶση αὐτῆς τῆς συνένωσης εἶναι ὁ ἀδιάλλαχτος ἀγώνας ἐνάντια στήν ἐπίθεση τοῦ κεφαλαίου καὶ τὸ φασισμό καὶ ἡ ἐγγύηση τῆς δημοκρατίας μέσα στὰ συνδικάτα. Χαιρετίζουμε τὸ γεγονός τῆς συνένωσης τῶν συνδικάτων, πού εἶναι ἡ πρώτη αὐτοῦ τοῦ εἴδους μετὰ ἀπὸ τὴν τυπικὴ διάσπαση τοῦ συνδικαλιστικοῦ κινήματος ὕστερα ἀπὸ τὸν πόλεμο, καὶ γι' αὐτὸ ἔχει δ ι ε θ ν ἦ σ η μ α σ ί α.

Τὸ Ἐνιαῖο Μέτωπο στὴ Γ α λ λ ί α ἀποτέλεσε χωρὶς ἀμφιβολία μιὰν ἰσχυρὴ ὄθηση γιὰ τὴν πραγματοποίηση τῆς ἐνότητας τῶν συνδικάτων. Οἱ ἡγέτες τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργασίας ἐμπόδιζαν καὶ ἐμποδίζουν μὲ κάθε τρόπο τὴν πραγματοποίηση τῆς ἐνότητας, ἀντιπαραθέτοντας στὸ κύριο ζήτημα, στὸ ζήτημα τῆς ταξικῆς πολιτικῆς τῶν συνδικάτων, ζητήματα μικρότερης, δευτερεύουσας ἢ τυπικῆς σημασίας. Μιὰ ἀναμφισβήτητη ἐπιτυχία τῆς πάλης γιὰ τὴν ἐνότητα τῶν συνδικάτων ἀποτέλεσε ἡ δημιουργία Ἐνιαίων Συνδέσμων σὲ τοπικὴ κλίμακα, πού, ὅπως συνέβηκε μὲ τοὺς σιδηροδρομικούς, ἀγκάλιαζαν σχεδὸν τὰ δύο τρίτα τῆς μάζας τῶν μελῶν καὶ τῶν δυὸ συνδικάτων.

Ἐλάστε ἀποφασιστικὰ ὑπὲρ τῆς ἐπανοικοδόμησής τῆς ἐ ν ὄ τ ῆ τ α ς τ ῶ ν σ υ ν δ ι κ ᾶ τ ω ν σ ἐ κ ᾄ θ ε · χ ῶ ρ α κ α ἰ σ ἐ δ ι ε θ ν ἦ κ λ ῖ μ α κ α.

Εἴμαστε ὑπὲρ ἐνὸς ἐνιαίου συνδικάτου σὲ κάθε κλάδο παραγωγῆς.

Εἴμαστε ὑπὲρ ἐνὸς ἐνιαίου Συνδέσμου Συνδικάτων σὲ κάθε χώρα.

Εἴμαστε ὑπὲρ τῶν ἐνιαίων διεθνῶν Ἑνώσεων Συνδικάτων κατὰ κλάδους παραγωγῆς.

Εἴμαστε ὑπὲρ μιᾶς ἐνιαίας Συνδικαλιστικῆς Διεθοῦς πάνω στὴ βάση τῆς ταξικῆς πάλης.

Εἴμαστε ὑπὲρ τῶν ἐνιαίων ταξικῶν συνδικάτων, σὰν τὸ σπουδαιότερο προπύργιο τῆς ἐργατικῆς τάξης ἐναντία στὴν ἐπίθεση τοῦ κεφαλαίου καὶ τὸ φασισμό. Καὶ γιὰ τὴ συνένωση τῶν συνδικάτων βάζουμε μόνον ἕναν ὄρο: Ἀγώνας ἐναντία στὸ κεφάλαιο, ἀγώνας ἐναντία στὸ φασισμό, ἐσωσυνδικαλιστικὴ δημοκρατία.

Ὁ καιρὸς δὲν περιμένει. Γιὰ μᾶς, τὸ ζήτημα τῆς ἐνότητας τοῦ συνδικαλιστικοῦ κινήματος, σὲ ἐθνικὸ καὶ διεθνὲς ἐπίπεδο, εἶναι ζήτημα τῆς μεγάλης ὑπόθεσης τῆς συνένωσης τῆς τάξης μας σὲ ἰσχυρὲς ἐνιαῖες συνδικαλιστικὲς ὁργανώσεις ἐναντία στὸν ταξικὸ ἐχθρό. Χαιρετίζουμε τὴν πρόταση ποὺ ἔγινε τὴν παραμονὴ τῆς Πρωτομαγιάς αὐτοῦ τοῦ χρόνου ἀπὸ τὴν Κόκκινη Συνδικαλιστικὴ Διεθνὴ πρὸς τὴ Διεθνὴ τοῦ Ἀμστερνταμ, νὰ συζητήσουν ἀπὸ κοινοῦ τίς προϋποθέσεις, τίς μέθοδες καὶ τοὺς τρόπους τῆς συνένωσης τοῦ διεθοῦς συνδικαλιστικοῦ κινήματος. Οἱ ἡγέτες τῆς Διεθοῦς τοῦ Ἀμστερνταμ ἀρνήθηκαν τὴν πρόταση μὲ τὸ τετριμμένο ἐπιχείρημα, ὅτι ἡ ἐνότητα τοῦ συνδικαλιστικοῦ κινήματος εἶναι δυνατὴ μόνο μέσα στὶς γραμμὲς τῆς Διεθοῦς τοῦ Ἀμστερνταμ, ποὺ, παρεμπιπτόντως, ἀποτελεῖται σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου ἀπὸ συνδικαλιστικὲς ὁργανώσεις ἐνὸς μέρους τῶν εὐρωπαϊκῶν χωρῶν.

Ἀλλὰ οἱ κομμουνιστὲς ποὺ δουλεύουν μέσα στὰ συνδικάτα, πρέπει νὰ συνεχίσουν ἀκούραστοι τὸν ἀγώνα γιὰ τὴν ἐνότητα τοῦ συνδικαλιστικοῦ κινήματος. Εἶναι καθῆκον τῶν κόκκινων συνδικάτων καὶ τῆς Κ.Σ.Δ., νὰ κάνουν ὅ,τι περνάει ἀπὸ τὸ χέρι τους, γιὰ νὰ ἔρθει ὅσο τὸ δυνατό πιὸ γρήγορα ἢ ὥρα τοῦ κοινοῦ ἀγώνα ὅλων τῶν συνδικάτων ἐναντία στὴν ἐπίθεση τοῦ κεφαλαίου καὶ τὸ φασισμό, γιὰ νὰ ἐπέλθει ἡ ἐνότητα τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος παρόλη

τήν επίμονη αντίσταση τῶν ἀντιδραστικῶν ἡγετῶν τῆς Συνδιακαλι-
στικῆς Διεθνούς τοῦ Ἀμστερνταμ. Τὰ κόκκινα συνδικάτα καί ἡ
ΚΣΔ πρέπει νά ἔχουν σ' αὐτό τήν δλόπλευρη ὑποστήριξή μας.

Προτείνουμε: Στίς χῶρες, ὅπου ὑπάρχουν μικρά κόκκινα συν-
δικάτα, αὐτά θά πρέπει νά δουλεύουν γιά τήν εἰσοδή τους στούς με-
γάλους ρεφορμιστικούς συνδέσμους καί νά ἀπαιτοῦν ταυτόχρονα
τό δικαίωμα γιά ἐλεύθερη ἀνταλλαγή ἀπόψεων καί γιά ἐπάνοδο
τῶν ἀποκλεισμένων. Στίς χῶρες, ὅπου ὑπάρχουν τόσο μεγάλα κόκ-
κινα, ὅσο καί μεγάλα ρεφορμιστικά συνδικάτα, προτείνουμε σύγ-
κληση ἐ ν ω τ ι κ ῶ ν σ υ ν ε δ ρ ί ω ν πάνω στή βάση ἐνός
προγράμματος ἀγώνα ἐνάντια στήν ἐπίθεση τοῦ κεφαλαίου καί τῆς
ἐγγύησης τῆς σ υ ν δ ι κ α λ ι σ τ ι κ ῆ ς ὀ η μ ο κ ρ α τ ί α ς.

Πρέπει νά τονίσουμε ἰδιαίτερα. ὅτι ἕνας κομμουνιστής ἐργά-
της, ἕνας ἐπαναστάτης ἐργάτης, πού δέν εἶναι μέλος τοῦ μαζικοῦ
συνδικάτου τοῦ κλάδου του, πού δέν ἀγωνίζεται γιά τή μετατροπή
τοῦ ρεφορμιστικοῦ συνδικάτου σέ πραγματικό ταξικό συνδικάτο,
πού δέν παλεύει γιά τήν ἐνότητα τοῦ συνδικαλιστικοῦ κινήματος
πάνω στή βάση τῆς ταξικῆς πάλης, ἕνας τέτοιος κομμουνιστής
ἐργάτης, ἕνας τέτοιος ἐπαναστάτης ἐργάτης δέν ἐκπληρώνει τό
πρῶτο προλεταριακό καθήκον του.

Τό Ἐνιαῖο Μέτωπο καί ἡ νεολαία

Σύντροφοι! Τόνισα ἤδη τή σημασία πού εἶχε ὁ προσεταιρι-
σμός τῆς νεολαίας στίς φασιστικές ὀργανώσεις γιά τή νίκη τοῦ φα-
σισμού. Ὅταν μιλάμε γιά τή νεολαία, πρέπει νά δηλώνουμε καθαρά:
Παραμελήσαμε τό καθήκον μας νά τραβήξουμε τίς μάζες τῆς ἐρ-
γαζόμενης νεολαίας στόν ἀγώνα ἐνάντια στήν ἐπίθεση τοῦ κεφα-
λαίου, ἐνάντια στό φασισμό καί τόν κίνδυνο πολέμου. Παραμελή-
σαμε τό καθήκον αὐτό σέ μιᾶ σειρά χῶρες. Ὑποτιμήσαμε τήν τερά-
στια σημασία τῆς νεολαίας γιά τόν ἀγώνα ἐνάντια στό φασισμό. Δέ
λάθαμε ὑπόψη μας πάντα τὰ ἰδιαίτερα οἰκονομικά, πολιτικά καί πο-
λιτιστικά συμφέροντα τῆς νεολαίας. Δέ δώσαμε κἄν τήν ἀπαραί-
τητη προσοχή στήν ἐπαναστατική διαπαιδαγώγηση τῆς νεολαίας.

Ὁ φασισμὸς τὰ ἐκμεταλλετέυτηκε διὰ αὐτὰ μὲ μεγάλη μα-
εστρία, καὶ σὲ μερικές χώρες, καὶ κυρίως στὴ Γερμανία ὠδήγησε με-
γάλα τμήματα τῆς νεολαίας σ' ἓνα δρόμο ἐνάντια στὸ προλεταριάτο.
Πρέπει νὰ ἀναλογιστοῦμε, ὅτι ὁ φασισμὸς δὲν παγιδεύει τὴ νεολαία
μόνο μὲ τὸ στρατιωτικὸ ρομαντισμὸ. Μερικοὺς τοὺς ταΐζει καὶ τοὺς
ντύνει στοὺς στρατιωτικοὺς σχηματισμοὺς του, σ' ἄλλους δίνει δου-
λειά. Ἰδρύει μάλιστα καὶ τοὺς λεγόμενους συνδέσμους πολιτισμοῦ
γιὰ τὴ νεολαία καὶ μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ἀποσκοπεῖ νὰ τοὺς ποτίσει
μὲ τὴν πίστη, ὅτι εἶναι πραγματικὰ πρόθυμος καὶ σὲ θέση, νὰ δώσει
ψωμὶ καὶ ρούχα στὴ μάζα τῆς ἐργαζόμενης νεολαίας, νὰ τὴν ἀ-
φήσει νὰ σπουδάσει καὶ νὰ τῆς βρεῖ δουλειά.

Οἱ κομμουνιστικὰ σύνδεσμοι νεολαίας σὲ μιὰ σειρά καπιταλι-
στικῆς χώρες ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι κυρίως σχεταριστικῆς ὀργανώ-
σεις ἀποσπασμένες ἀπὸ τὶς μάζες. Ἡ κύρια ἀδυναμία τους ἔγκειται
στὸ γεγονός, ὅτι προσπαθοῦν ἀκόμη νὰ ἀντιγράφουν τὰ κομμουνι-
στικὰ κόμματα καὶ τοὺς τρόπους καὶ μέθοδοι δουλειᾶς τους. Ξε-
χνοῦν, ὅτι ὁ κομμουνιστικὸς σύνδεσμος νεολαίας δὲν εἶναι
τὸ κομμουνιστικὸ κόμμα τῆς νεολαίας. Δὲν παίρνουν ἀρκετὰ ὑπό-
ψη τους τὸ γεγονός, ὅτι ὁ ΚΣΝ εἶναι μιὰ ὀργάνωση μὲ εἰδικὰ κα-
θήκοντα. Οἱ μέθοδοι καὶ οἱ τρόποι τῆς δουλειᾶς του, τῆς διαπαιδα-
γωγῆσής, τῆς πάλης πρέπει νὰ προσαρμόζονται στὸ συγκεκριμένο
ἐπίπεδο καὶ τὶς ἀπαιτήσεις τῆς νεολαίας.

Οἱ σύντροφοι ἀπὸ τὶς γραμμὲς τῆς κομμουνιστικῆς νεολαίας ἔ-
δωσαν στὸν ἀγῶνα ἐνάντια στὶς φασιστικῆς βιαιότητες καὶ τὴν
ἀστική ἀντίδραση ἀλησμόνητα παραδείγματα ἡρωϊσμοῦ. Τοὺς λεί-
πει ὁμως ἀκόμη ἡ ἱκανότητα, νὰ ἀγωνίζονται συγκεκριμένα καὶ
ἐπίμονα γιὰ νὰ ἀποσπάσουν τὶς μάζες τῆς νεολαίας ἀπὸ τὴν ἐ-
πιρροή τοῦ ἐχθροῦ. Αὐτὸ ἔρχεται ἀπὸ τὴ μέχρι τὰ σήμερα προ-
βαλλόμενη ἀντίσταση ἐναντίον τῆς δουλειᾶς μέσα στὶς φασιστικῆς
μαζικῆς ὀργανώσεις καὶ ἀπὸ τὸ ὅχι πάντα σωστὸ πλησίασμα τῆς
σοσιαλιστικῆς καὶ τῆς ἄλλης μὴ κομμουνιστικῆς νεολαίας.

Γιὰ διὰ αὐτὰ εὐθύνονται φυσικὰ σὲ μεγάλο βαθμὸ καὶ τὰ
κομμουνιστικὰ κόμματα, ποὺ πρέπει νὰ καθοδηγοῦν καὶ νὰ βοηθῶ-
νε τὸν Κομμουνιστικὸ Σύνδεσμο Νεολαίας στὴ δουλειά του. Τὸ

πρόβλημα της νεολαίας δὲν εἶναι μόνο πρόβλημα τοῦ Κομμουνιστικοῦ Σύνδεσμου Νεολαίας. Εἶναι πρόβλημα ὀλοκληροῦ τοῦ κομμουνιστικοῦ κινήματος. Στὸ πεδίο τῆς πάλης γιὰ τὴ νεολαία, τὰ κομμουνιστικὰ κόμματα καὶ οἱ ὀργανώσεις τῆς νεολαίας πρέπει νὰ κάνουν μιὰ πραγματικὴ, ἀποφασιστικὴ μεταστροφή. Τὸ κύριο καθήκον τοῦ κομμουνιστικοῦ νεολαιστικοῦ κινήματος στὶς καπιταλιστικὲς χώρες, εἶναι νὰ τραβήξει θαρραλέα τὸ δρόμο τῆς δημιουργίας τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου, τὸ δρόμο τῆς ὀργάνωσης καὶ συνένωσης τῆς ἐργαζόμενης νέας γενιᾶς. Τὸ πόσο τεράστια ἀπήχηση πάνω στὸ ἐπαναστατικὸ νεολαιστικὸ κίνημα ἔχουν καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ πρῶτα βήματα πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση, τὸ δείχνουν τὰ πρόσφατα παραδείγματα τῆς Γαλλίας καὶ τῶν Ἐνωμένων Πολιτειῶν. Πρὶν ἀκόμη νὰ ἀρχίσει καλὰ - καλὰ στὶς χώρες αὐτὲς ἡ δημιουργία τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου, εἶχαν κιόλας σημειωθεῖ σημαντικὲς ἐπιτυχίες. Σὲ σχέση μὲ αὐτό, ἀξίζει νὰ σημειώσουμε τὴν ἐπιτυχή πρωτοβουλία τῶν ἀντιφασιστικῶν καὶ ἀντιπολεμικῶν ἐπιτροπῶν τοῦ Παρισιοῦ γιὰ διεθνή συνεργασία ὀλων τῶν μὴ φασιστικῶν ὀργανώσεων νεολαίας.

Αὐτὴ ἡ νέα ἐπιτυχὴς ἀνάπτυξη τοῦ κινήματος τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου τῆς νεολαίας δείχνει ἀκόμη, ὅτι οἱ μορφὲς τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου τῆς νεολαίας δὲν πρέπει νὰ ἐφαρμόζονται σχηματικὰ, οὔτε νὰ εἶναι ὀπωσδήποτε πιστὴ ἀντιγραφή τῆς πρακτικῆς τῶν κομμουνιστικῶν κομμάτων. Οἱ κομμουνιστικοὶ σύνδεσμοι νεολαίας πρέπει μὲ κάθε τρόπο νὰ ἐπιδιώκουν τὴ συνένωση τῶν δυνάμειν ὀλων τῶν μὴ φασιστικῶν μαζικῶν ὀργανώσεων τῆς νεολαίας, ὡς τὴ δημιουργία διαφόρων κοινῶν ὀργανώσεων γιὰ τὴν πάλη ἐνάντια στὸ φασισμό, ἐνάντια στὴν ἀνήκουστη ἔλλειψη δικαιωμάτων καὶ τὴ στρατιωτικοποίηση τῆς νεολαίας: γιὰ τὰ ὀικονομικὰ καὶ πολιτιστικὰ δικαιώματα τῆς νέας γενιᾶς νὰ ἐπιδιώκουν νὰ κερδίσουν τὴ νεολαία, ὅπου κι ἂν αὐτὴ βρίσκεται — στὰ ἐργοστάσια, στὰ στρατόπεδα ἐργασίας, στὰ γραφεῖα εὑρέσεως ἐργασίας, στοὺς στρατῶνες καὶ στὸ ναυτικὸ, στὰ σχολεῖα ἢ στὶς διάφορες ἀθλητικὲς, πολιτιστικὲς καὶ ἄλλες ὀργανώσεις, — γιὰ τὸ ἀντιφασιστικὸ μέτωπο.

Παράλληλα με την οικοδόμηση και εμπέδωση του Κομμουνιστικού Συνδέσμου Νεολαίας, οι σύντροφοι από τις γραμμές της κομμουνιστικής νεολαίας πρέπει να επιδιώκουν τη δημιουργία αντιφασιστικών ενώσεων των κομμουνιστικών και σοσιαλιστικών συνδέσμων νεολαίας πάνω στη βάση του προγράμματος της ταξικής πάλης.

Τὸ Ἐνιαῖο Μέτωπο καὶ οἱ γυναῖκες

Σύντροφοι! Ἡ δουλειὰ μέσα στις ἐργαζόμενες γυναῖκες, τίς ἐργάτριες, τίς ἀνεργές γυναῖκες, τίς ἀγρότισσες καὶ τίς νοικοκυρές, δὲν ὑποτιμῆθηκε λιγώτερο ἀπὸ τὴ δουλειὰ μέσα στὴ νεολαία. Ἄν ὁ φασισμὸς παίρνει ἀπὸ τὴ νεολαία περισσότερα ἀπὸ ὅ,τι παίρνει ἀπὸ τοὺς ἄλλους, τὴ γυναῖκα τὴν ὑποδουλώνει ἀνελέητα καὶ κυνικά, ποντάροντας στὰ πιὸ βαθεῖα μητρικὰ αἰσθήματα, στὰ αἰσθήματα τῆς νοικοκυρᾶς, τῆς ἐργάτριας ποὺ δὲν ἔχει οἰκογένεια καὶ σιγουριά γιὰ τὸ αὐριο. Ὁ φασισμὸς, ποὺ ἐμφανίζεται μὲ τὸ προσωπεῖο τοῦ εὐεργέτη, πετάει στις πεινασμένες οἰκογένειες ἕνα θλιβερὸ ξεροκόμματο καὶ προσπαθεῖ ἔτσι νὰ πνίξει τὰ πικρὰ συναισθήματα, ποὺ γεννιοῦνται ἰδιαίτερα στις ἐργαζόμενες γυναῖκες ἐξαιτίας τῆς ἀνήκουστης ὑποδούλωσης ποὺ τοὺς φέρνει ὁ φασισμὸς. Πετάει τίς ἐργάτριες ἔξω ἀπὸ τὰ ἐργοστάσια. Στέλνει μὲ τὴ βία ἄπορα κορίτσια στὴν ὑπαιθρο καὶ τὰ παραδίνει σὰν ἀπλήρωτους ὑπηρέτες στοὺς πλούσιους ἀγρότες καὶ μεγαλοκτηματίες. Ὑπόσχεται στὴ γυναῖκα ἕνα εὐτυχισμένον σπιτικό, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ τὴν σπρώχνει ὅσο κανένα ἄλλο καπιταλιστικὸ καθεστῶς στὸ δρόμο τῆς πορνείας.

Οἱ κομμουνιστές, καὶ πρὶν ἀπ' ὅλα οἱ κομμουνίστριες, πρέπει νὰ θυμοῦνται, ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ υπάρξει ἐπιτυχὴς ἀγῶνας ἐνάντια στὸ φασισμὸ καὶ ἐνάντια στὸν πόλεμο, ἂν δὲ συμμετέχουν στὸν ἀγῶνα αὐτὸ οἱ πλατειές μάζες τῶν γυναικῶν. Αὐτὸ ὅμως δὲν πετυχαίνεται μόνο μὲ τὴν προπαγάνδα. Παίρνοντας ὑπόψη μας κάθε συγκεκριμένη κατάσταση, πρέπει νὰ βροῦμε τὴ δυνατότητα νὰ κινητοποιήσουμε τίς μάζες τῶν ἐργαζομένων γυναικῶν γιὰ τὰ ζωτι-

κά τους συμφέροντα και τὰ αἰτήματά τους, στὸν ἀγώνα γιὰ αἰτήματα ἐνάντια στὴν ἀκρίβεια, γιὰ αὐξηση τῶν μισθῶν σύμφωνα μὲ τὴν ἀρχὴ «ἴδιος μισθὸς γιὰ ἴδια ἐργασία», ἐνάντια στὶς μαζικὲς ἀπολύσεις, ἐνάντια σὲ κάθε μορφή τῆς στέρησης τῶν δικαιωμάτων και τῆς φασιστικῆς ὑποδούλωσης τῆς γυναίκα.

Στὴν προσπάθειά μας νὰ ἐνταχτοῦν οἱ ἐργαζόμενες γυναῖκες στὸ ἐπαναστατικὸ κίνημα, δὲν πρέπει νὰ μᾶς τρομάζει τὸ γεγονός νὰ δημιουργοῦμε ἰδιαίτερες ὀργανώσεις γυναικῶν, ὅπου αὐτὸ εἶναι ἀναγκαῖο. Συχνά, ἢ προκατάληψη ὅτι εἶναι ἀναγκαῖο γιὰ τὸ συμφέρον τῆς πάλης ἐνάντια στὴν «αὐτονομία τοῦ γυναικείου κινήματος» νὰ διαλύσουμε τίς ὀργανώσεις τῶν γυναικῶν τῶν καπιταλιστικῶν χωρῶν, ποὺ εἶναι κάτω ἀπὸ τὴν καθοδήγηση τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος, προξένησε μεγάλη ζημιὰ.

Πρέπει νὰ ἀνακαλύψουμε τίς πιὸ ἀπλές, τίς πιὸ ἐλαστικὲς μορφές γιὰ τὴ δημιουργία ἐπαφῶν και ἀγωνιστικῆς συνεργασίας τῶν ἐπαναστατικῶν, σοσιαλδημοκρατικῶν και προοδευτικῶν ἀντιφασιστικῶν και ἀντιπολεμικῶν ὀργανώσεων τῶν γυναικῶν. Πρέπει μὲ κάθε τρόπο νὰ πετύχουμε, νὰ ἀγωνιστοῦν οἱ ἐργάτριες και οἱ ἐργαζόμενες γυναῖκες χέρι μὲ χέρι μαζί μὲ τὰ ταξικὰ ἀδέρφια τους στὸ Ἐνιαῖο Μέτωπο τῆς ἐργατικῆς τάξης και στὸ ἀντιφασιστικὸ Λαϊκὸ Μέτωπο.

Τὸ ἀντιμπεριαλιστικὸ Ἐνιαῖο Μέτωπο

Σὲ σχέση μὲ τὴν ἀλλαγὴ τῆς διεθνούς και τῆς ἐσωτερικῆς κατάστασης σὲ ὅλες τίς ἀποικιακὲς και μισοαποικιακὲς χώρες, τὸ ζήτημα τοῦ ἀντιμπεριαλιστικοῦ Ἐνιαίου Μετώπου ἀποχτάει ἐξαιρετικὴ σημασία.

Στὴ δημιουργία ἐνὸς πλατειοῦ ἀντιμπεριαλιστικοῦ ἀγωνιστικοῦ Ἐνιαίου Μετώπου στὶς ἀποικίες και μισοαποικίες, πρέπει πρὶν ἀπὸ ὅλα νὰ παίρνομε ὑπόψη μας τὴν ποικιλία τῶν συνθηκῶν, κάτω ἀπὸ τίς ὁποῖες διεξάγεται ὁ ἀντιμπεριαλιστικὸς ἀγώνας τῶν μαζῶν, τὸ διαφορετικὸ βαθμὸ ὀριμότητας τοῦ ἐθνικοῦ ἀπελευθερωτικοῦ κινήματος, τὸ ρόλο τοῦ προλεταριάτου στὸ κίνημα αὐτὸ και

τὴν ἐπιρροή τῶν Κομμουνιστικῶν Κομμάτων πάνω στίς πλατειές μάζες.

Τὸ ζήτημα μπαίνει διαφορετικὰ στή Βραζιλία ἀπὸ ὅ,τι στίς Ἰνδίες, τὴν Κίνα καὶ ἄλλες χῶρες.

Στὴ Β ρ α ζ ι λ ί α, τὸ Κομμουνιστικὸ Κόμμα, πού μὲ τὸ σχηματισμὸ τῆς Ἐθνικῆς Ἀπελευθερωτικῆς Συμμαχίας¹¹ δημιούργησε σωστὴ βάση γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ ἀντιιμπεριαλιστικοῦ Ἐνιαίου Μετώπου, πρέπει νὰ θάλει ὅλες του τίς δυνάμεις, γιὰ νὰ πλατύνει τὸ μέτωπο αὐτό, κυρίως μὲ τὴν ἐνταξὴ τῶν ἑκατομμυρίων τῶν ἀγροτικῶν μαζῶν. Πρέπει νὰ δουλέψει γιὰ νὰ σχηματιστοῦν τμήματα ἐπαναστατικοῦ λαϊκοῦ στρατοῦ, ἀπόλυτα ἀφοσιωμένα στὴν ἐπανάσταση. Πρέπει νὰ θάλει ὅλες του τίς δυνάμεις γιὰ νὰ πετύχει τὴν ἀνοδο στὴν ἐξουσία τῆς Ἐθνικῆς Ἀπελευθερωτικῆς Συμμαχίας.

Στίς Ἰ ν δ ί ε ς, οἱ κομμουνιστές πρέπει νὰ ὑποστηρίζουν, νὰ διευρύνουν καὶ νὰ συμμετέχουν σὲ ὅλες τίς ἀντιιμπεριαλιστικὲς μαζικὲς ἐνέργειες, ἀκόμη καὶ σὲ ἐκεῖνες τίς ἐνέργειες πού ἐπιχειρήσονται εἶναι οἱ ἐθνικοὶ ρεφορμιστές. Διαφυλάγοντας τὴν πολιτικὴ καὶ ὀργανωτικὴ ἀνεξαρτησία τους, πρέπει νὰ κάνουν δραστηριὰ δουλειὰ μέσα στίς ὀργανώσεις πού θρῖσκονται στὸ Ἐθνικὸ Συνέδριο τῶν Ἰνδιῶν, καὶ νὰ προωθοῦν στίς ὀργανώσεις αὐτὲς τὴ διαμόρφωση μιᾶς ἐθνικῆς ἐπαναστατικῆς πτέρυγας, γιὰ νὰ ἀναπτύξουν παραπέρα τὸ ἐθνικὸ ἀπελευθερωτικὸ κίνημα τῶν λαῶν τῶν Ἰνδιῶν ἐναντίον τοῦ βρετανικοῦ ἱμπεριαλισμοῦ.

Στὴν Κ ί ν α, ὅπου τὸ λαϊκὸ κίνημα ὀδήγησε κιάλας στὴ δημιουργία ἀπελευθερωμένων περιοχῶν σὲ μιὰ σημαντικὴ ἔκταση τῆς χώρας καὶ στὴν ὀργάνωση ἑνὸς ἰσχυροῦ Κόκκινου Στρατοῦ, ἡ ληστρική ἐπίθεση τοῦ γιαιπωνέζικου ἱμπεριαλισμοῦ καὶ ἡ προδοσία τῆς κυβέρνησης τοῦ Νανκίγγκ, ἔθεσαν σὲ κίνδυνο τὴν ἐθνικὴ ὑπαρξὴ τοῦ μεγάλου κινέζικου λαοῦ. Οἱ κινέζικες ἀπελευθερωμένες περιοχὲς ἐμφανίζονται σὰν πόλος συσπείρωσης στὸν ἀγῶνα ἐναντίον τὴν ὑποδούλωση καὶ τὸ μοίρασμα τῆς Κίνας ἀπὸ τοὺς ἱμπεριαλιστές, σὰν πόλος συσπείρωσης, πού θὰ συγκεντρώσει ὅλες τίς ἀντιιμπεριαλιστικὲς δυνάμεις στὸν ἐθνικοαπελευθερωτικὸ ἀγῶνα τοῦ κινέζικου λαοῦ.

Γι' αυτό, επιδοκιμάζουμε την πρωτοβουλία του θαρραλέου κινέζικου αδελφού Κομμουνιστικού Κόμματος για τη δημιουργία του πιο πλατειού αντιιμπεριαλιστικού Ένιαίου Μετώπου ενάντια στο γαπωνέζικο ιμπεριαλισμό και τους κινέζους πράχτορές του, Ένιαίου Μετώπου από όλες τις υπάρχουσες οργανωμένες δυνάμεις μέσα στην Κίνα, που είναι έτοιμες να διεξάγουν έναν πραγματικό αγώνα για τη σωτηρία της χώρας τους και του λαού τους.

Είμαι πεισμένος, ότι εκφράζω τα αισθήματα και τη σκέψη ολόκληρου του Συνεδρίου μας, λέγοντας: Στο όνομα του επαναστατικού προλεταριάτου όλου του κόσμου, στέλνουμε σ' όλα τα σοβιέτ της Κίνας, στον κινέζικο επαναστατικό λαό, φλογερό αδελφικό χαιρετισμό. Στέλνουμε φλογερό χαιρετισμό στον ήρωικό Κόκκινο Στρατό της Κίνας, τον δοκιμασμένο σε χιλιάδες αγώνες. Διαβεβαιώνουμε τον κινέζικο λαό, ότι είμαστε σταθερά αποφασισμένοι, να υπερασπιστούμε τον αγώνα του για την πλήρη απελευθέρωσή του από όλους τους ιμπεριαλιστές ληστές και τους κινέζους πράχτορές τους.

Γιά την κυβέρνηση του Ένιαίου Μετώπου

Σύντροφοι! Χαράξαμε μιάν αποφασιστική και τολμηρή γραμμή για το Ένιαίο Μέτωπο της εργατικής τάξης και είμαστε έτοιμοι, να την ακολουθήσουμε με απόλυτη συνέπεια.

Αν μᾶς ρωτήσει κανείς, αν ἡμεῖς οἱ κομμουνιστές στεκόμαστε πάνω στη βάση του Ένιαίου Μετώπου μ ὁ ν ο στον αγώνα για τὰ μερικά αἰτήματα ἢ ἂν εἴμαστε καὶ ἔτοιμοι, νὰ μοιραστοῦμε τὴν εὐθύνη, ὅταν πρόκειται γιὰ τὸ σχηματισμὸ μιᾶς κυβέρνησης πάνω στη βάση τοῦ Ένιαίου Μετώπου, τότε θὰ ἀπαντήσουμε, ἔχοντας πλήρη συναίσθηση τῆς εὐθύνης: Ναι, ἔχουμε ὑπόψη μας, ὅτι μπορεῖ νὰ δημιουργηθεῖ μιὰ τέτοια κατάσταση, ὅπου ὁ σχηματισμὸς μιᾶς κυβέρνησης τοῦ προλεταριακοῦ Ένιαίου Μετώπου ἢ τοῦ ἀντιφασιστικοῦ λαϊκοῦ μετώπου, δὲν θὰ εἶναι μόνο δυνατός, ἀλλὰ καὶ ἀναγκαῖος γιὰ τὸ συμφέρον τοῦ προλεταριάτου. Καὶ ἡμεῖς σὲ μιὰ τέτοια περίπτωση, θὰ ἀγωνιστοῦμε χωρὶς ταλαντεύσεις γιὰ τὴ δημιουργία μιᾶς τέτοιας κυβέρνησης.

Δὲ μιλάω ἐδῶ γιὰ κυβέρνησι, ποὺ θὰ σχηματιστεῖ μ ε τ ἄ ἀπὸ τῆ νίκης τῆς προλεταριακῆς ἐπανάστασης. Δὲν εἶναι βέβαια ἀπιθάνο, νὰ σχηματιστεῖ σὲ μιὰ χώρα ἀμέσως μετὰ τὴν ἐπαναστατικὴ ἀνατροπὴ τῆς ἀστικῆς τάξης μιὰ σοβιετικὴ κυβέρνησι, πάνω στὴ βάση ἐνὸς κυβερνητικοῦ μπλόκ τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος μὲ ἓνα ὀρισμένο κόμμα (ἢ μὲ τὴν ἀριστερὴν τοῦ πτέρυγα), ποὺ παίρνει μέρος στὴν ἐπανάστασι. Τὸ νικηφόρο Κόμμα τῶν ρώσων μπολσεβίκων πῆρε ὅπως εἶναι γνωστὸ μετὰ τὴν Ὀχτωβριανὴ ἐπανάστασι στὴ σοβιετικὴ κυβέρνησι καὶ ἐκπρόσωπους τῶν ἀριστερῶν σοσιαλ - ἐπαναστατῶν. Ἦταν μιὰ ἰδιομορφία τῆς πρώτης σοβιετικῆς κυβέρνησης ὕστερα ἀπὸ τὴν νίκην τῆς Ὀχτωβριανῆς Ἐπανάστασης.

Δὲν πρόκειται γιὰ μιὰ τέτοια περίπτωσι, ἀλλὰ γιὰ τὸν πιθανὸν σχηματισμὸ μιᾶς κυβέρνησης τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου στὶς παραμονὲς τῆς νίκης τῆς σοβιετικῆς ἐπανάστασης.

Τί εἶδους κυβέρνησι εἶναι αὕτη; Καὶ σὲ ποιά περίπτωσι μποροῦμε νὰ μιᾶμε γιὰ κάτι τέτοιο;

Πρόκειται πρῶτα ἀπ' ὅλα γιὰ κυβέρνησι τοῦ ἀγῶνα ἐνάντια στὸ φασισμὸ καὶ τὴν ἀντίδρασι. Πρέπει νὰ εἶναι κυβέρνησι, ποὺ δημιουργήθηκε ὡς ἀποτέλεσμα τοῦ κινήματος τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου καὶ ποὺ μὲ κανέναν τρόπο δὲν περιορίζει τὴ δραστηριότητα τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος καὶ τῶν μαζικῶν ὀργανώσεων τῆς ἐργατικῆς τάξης, ἀλλὰ ἀντίθετα, παίρνει ἀποφασιστικὰ μέτρα ἐνάντια στοὺς ἀντεπαναστάτες μεγιστάνες τοῦ πλούτου καὶ τοὺς φασίστες πράχτορές τους.

Στὴν κατάλληλη στιγμή, τὸ Κομμουνιστικὸ Κόμμα τῆς δοσμένης χώρας, στηριγμένο πάνω στὸ ἀνερχόμενον κίνημα τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου, θὰ ἀγωνιστεῖ γιὰ τὸ σχηματισμὸ μιᾶς τέτοιας κυβέρνησης πάνω στὴν βάση ἐνὸς συγκεκριμένου ἀντιφασιστικοῦ προγράμματος.

Κάτω ἀπὸ ποιὲς ἀντικειμενικὲς συνθήκες εἶναι δυνατὸς ὁ σχηματισμὸς μιᾶς τέτοιας κυβέρνησης; Σ' αὕτη τὴν ἐρώτησι μπορεῖ κανεὶς νὰ ἀπαντήσῃ μόνο μὲ γενικὸν τρόπο: Στὶς συνθήκες π ο λ ι τ ι κ ῆ ς κρίσης, ὅταν οἱ κυρίαρχες τάξεις δὲν εἶναι πιὰ

σέ θέση νά τά βγάλουν πέρα μέ τήν ισχυρή άνοδο τοῦ αντιφασιστικοῦ μαζικοῦ κινήματος. Αὐτό όμως εἶναι μόνο ἡ γενική προοπτική, χωρίς τήν ὁποία δέν εἶναι καί δυνατός ὁ σχηματισμός στήν πράξη μιᾶς κυβέρνησης τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου. Μόνον ἡ ὑπαρξη ὀρισμένων ἰδιαιτέρων συνθηκῶν μπορεῖ νά θέσει στήν ἡμερησία διάταξη τὸ ζήτημα τοῦ σχηματισμοῦ μιᾶς τέτοιας κυβέρνησης σάν πολιτικά ἀναγκαῖο καθήκοντος. Μοῦ φαίνεται, ὅτι οἱ παρακάτω προϋποθέσεις χρειάζονται τή μεγαλύτερη προσοχή:

Πρῶτο, ὅταν ἡ κρατική μηχανή τῆς ἀστικής τάξης εἶναι ἤδη ἀρκετά ἀποδιοργανωμένη καί ἔχει παρὰ λύσει, ἔτσι ὥστε ἡ ἀστική τάξη νά μὴν εἶναι ἱκανή, νά ἐμποδίσει τὸ σχηματισμὸ μιᾶς κυβέρνησης ἀγῶνα ἐνάντια στήν ἀντίδραση καί τὸ φασισμό.

Δεύτερο, ὅταν οἱ πιὸ πλατειᾶς μάζες τῶν ἐργαζομένων, ἰδιαίτερα τὰ μαζικά συνδικάτα, ἐμφανίζονται ὀρμητικὰ ἐνάντια στὸ φασισμό καί τήν ἀντίδραση, ἀλλὰ δέν εἶναι ἀκόμη ἔτοιμα, νά ξεσηκωθοῦν σέ ἀγῶνα, γιὰ νά παλαίψουν κάτω ἀπὸ τήν ἡγεσία τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος γιὰ τήν κατάληψη τῆς σοδιετικῆς ἐξουσίας.

Τρίτο, ὅταν ἡ διαφοροποίηση καί ὀργανικισμός στίς γραμμὲς τῆς σοσιαλδημοκρατίας καί τῶν ἄλλων κομμάτων, πού παίρνουν μέρος στὸ Ἐνιαῖο Μέτωπο, ἔχουν ἤδη ὀδηγήσει στὸ νά ἀπαιτεῖ ἓνα σημαντικό τμήμα τους ἀνελέητα μέτρα ἐνάντια στοὺς φασίστες καί ἄλλους ἀντιδραστικούς καί νά ἀγωνίζεται μαζί μέ τοὺς κομμουνιστὲς ἐνάντια στὸ φασισμό καί νά ἀντιτίθεται στὸ ἀντιδραστικὸ τμήμα τοῦ ἴδιου τοῦ Κόμματος, πού παίρνει ἐχθρική στάση ἀπέναντι στὸν κομμουνισμό.

Πότε καί σέ ποιᾶς χώρες θὰ δημιουργηθεῖ πραγματικὰ μιὰ τέτοια κατάσταση, ὅπου θὰ ὑπάρχουν σέ ἀρκετὸ βαθμὸ αὐτὲς οἱ προϋποθέσεις, δέν μπορεῖ κανεὶς νά τὸ πεῖ ἀπὸ πρῖν. Δεδομένου όμως ὅτι μιὰ τέτοια προοπτικὴ δέν ἀποκλείεται γιὰ καμμιά καπιταλιστικὴ χώρα, πρέπει νά τήν ἔχουμε ὑπόψη μας καί ὄχι μόνο νά προσανατολιζόμεστε ἐμεῖς οἱ ἴδιοι καί νά προετοιμα-

ζόμαστε γι' αυτήν, αλλά να προσανατολιζόμαστε με ανάλογο τρόπο και την εργατική τάξη.

Τò γεγονός, ότι εάξουμε σήμερα τò ζήτημα γενικά σέ συζήτηση, έχει να κάνει, φυσικά, με τήν ἐχτίμησή μας γιά τήν κατάσταση και τήν ἐπόμενη προοπτική τῆς ἀνάπτυξης, καθώς και με τήν τελευταία πραγματική ἀνοδο τοῦ κινήματος τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου σέ μιὰ σειρά χωρες. Πάνω ἀπό δέκα χρόνια τώρα, ἡ κατάσταση στίς καπιταλιστικές χωρες δέν ἦταν τέτοια, ὥστε νά πρέπει ἡ Κομμουνιστική Διεθνῆς νά ἀσχοληθεῖ με παρόμοια ζητήματα.

Θυμᾶστε, σύντροφοι, ὅτι στό 4ο Συνέδριο τò 1922 και στό 5ο Συνέδριό μας τò 1924, συζητήθηκε τò θέμα τοῦ συνθήματος τῆς εργατικῆς ἢ τῆς ἔργατο - ἀγροτικῆς κυβέρνησης. Ἐδῶ ἐπρόκειτο ἀρχικά, στήν οὐσία τοῦ πράγματος, γιά τò ἴδιο σχεδόν ζήτημα με αὐτò πού θάξουμε ἐμεῖς σήμερα. Οἱ συζητήσεις πού ἔγιναν τότε πάνω σ' αὐτò τò ζήτημα στήν Κομμουνιστική Διεθνή και ἰδιαίτερα τὰ πολιτικά λάθη πού διαπράχτηκαν, ἔχουν ἀκόμη και σήμερα σημασία, γιά νά ὀξύνουμε τήν ἐπαγρύπνησή μας ἀπέναντι στόν κίνδυνο, νά παρεκκλίνουμε στό ζήτημα αὐτò πρòς τὰ δεξιά και «ἀριστερά» ἀπό τῆ μπολσεβίκικη γραμμῆ. Γιά τò λόγο αὐτò, θέλω νά τονίσω σύντομα μερικά ἀπό τὰ λάθη αὐτά, γιά νά βγάλουμε ἀπό αὐτά τὰ ἀπαραίτητα διδάγματα γιά τῆ σημερινῆ πολιτικῆ τῶν κομμιάτων μας.

Ἡ π ρ ὶ τ ῆ κατηγορία λαθῶν εἶχε τῆ ρίζα της ἀκριβῶς στό γεγονός, ὅτι τò ζήτημα τῆς εργατικῆς κυβέρνησης δέ συνδέθηκε ξεκάθαρα και γερά με τò ἀν ὑπάρχει πολιτικῆ κρίση ἢ ὄχι. Ἔτσι, οἱ δ ε ξ ι ο ἰ ὀ π ἰ ο ρ τ ο υ ν ι σ τ ἔ ς ἐρμήνευαν τò ζήτημα με τήν ἔννοια, ὅτι πρέπει νά ἐπιδιώκεται ὁ σχηματισμός εργατικῆς κυβέρνησης πού νά ὑποστηρίζεται ἀπό τò Κομμουνιστικό Κόμμα σέ κάθε ἄς πούμε «δύμαλή» κατάσταση. Οἱ ὑ π ε ρ α ρ ι σ τ ε ρ ο ἰ, ἀντίθετα, ἀναγνώριζαν, σέ τελευταία ἀνάλυση, μιὰ τέτοια εργατικῆ κυβέρνηση, ὅτι μπορεῖ νά δημιουργηθεῖ ἀποκλειστικά και μόνο ἀπό τήν ἔνοπλη ἐξέγερση, ὕστερα ἀπό τήν ἀνατροπῆ τῆς ἀστικῆς τάξης. Και τò ἓνα και τò ἄλλο ἦταν λάθος. Γι' αὐτò και τονίζουμε τώρα — γιά νά ἀποφύγουμε τήν ἐπανάληψη

παρόμοιων λαθῶν — με τόση ἔμφαση τὸ καθήκον, νὰ παίρνοῦμε ἀ κ ρ ι β ῶ ς ὑπόψη μας τὶς ἰδιαίτερες συγκεκριμένες συνθήκες τῆς πολιτικῆς κρίσης καὶ τῆς ἀνόδου τοῦ μαζικοῦ κινήματος, μέσα στὶς ὁποῖες θὰ ἀποδειχτεῖ, ὅτι ἡ δημιουργία μιᾶς κυβέρνησης τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου εἶναι δυνατὴ καὶ πολιτικὰ ἀπαραίτητη.

Ἡ δ ε ὑ τ ε ρ ῆ κατηγορία λαθῶν εἶχε τὴ ρίζα της στὸ γεγονός, ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ἐργατικῆς κυβέρνησης δὲ συνδέθηκε μὲ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ ἀγωνιστικοῦ μαζικοῦ κινήματος τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου τοῦ προλεταριάτου. Γι' αὐτό, ο ἰ δ ε ξ ι ο ἰ ὀ π π ο ρ τ ο υ ν ι σ τ ἔ ς εἶχαν τὴ δυνατότητα νὰ διαστρεβλώσουν τὸ ζήτημα καὶ νὰ τὸ μειώσουν ὡς τὴν χωρὶς ἀρχές ταχτικὴ τοῦ σχηματισμοῦ ἐνὸς μπλόκ μὲ τὰ σοσιαλδημοκρατικὰ κόμματα, πάνω στὴ βάση καθαρὰ κοινοβουλευτικῶν συνδυασμῶν. Ο ἰ ὑ π ε ρ α ρ ι σ τ ε ρ ο ἰ, ἀντίθετα, κραύγαζαν: «Κανένα εἶδος συνασπισμοῦ μὲ τὴν ἀντεπαναστατικὴ σοσιαλδημοκρατία!», καὶ θεωροῦσαν, οὐσιαστικὰ ὅλους τοὺς σοσιαλδημοκράτες ὡς ἀντεπαναστάτες.

Καὶ τὸ ἓνα καὶ τὸ ἄλλο ἦταν λάθος. Ἐμεῖς ὑπογραμμίζουμε τώρα ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά ὅτι σὲ καμμιά περίπτωση δὲ θέλοῦμε μιὰ «ἐργατικὴ κυβέρνηση», ποὺ νὰ εἶναι ἀπλὰ καὶ μόνο μιὰ διευρυμένη σοσιαλδημοκρατικὴ κυβέρνηση. Προτιμᾶμε, μάλιστα, νὰ παραιτηθοῦμε ἀπὸ τὸ χαρακτηρισμὸ «ἐργατικὴ κυβέρνηση» καὶ μιλάμε γιὰ κυβέρνηση τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου, ποὺ, σὲ σχέση μὲ τὸν πολιτικὸ της χαραχτήρα, εἶναι κάτι τελείως διαφορετικὸ, διαφορετικὸ στὶς ἀρχές ἀπὸ ὅλες τὶς σοσιαλδημοκρατικὲς κυβερνήσεις, ποὺ συνηθίζουν νὰ αὐτο - ονομάζονται «ἐργατικὲς κυβερνήσεις». Τὴ στιγμὴ ποὺ ἡ σοσιαλδημοκρατικὴ κυβέρνηση ἀποτελεῖ ὄργανο τῆς συνεργασίας μὲ τὴν ἀστικὴ τάξη γιὰ τὸ συμφέρον τῆς διατήρησης τοῦ καπιταλιστικοῦ συστήματος, ἡ κυβέρνηση τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου εἶναι ὄργανο τῆς συνεργασίας τῆς ἐπαναστατικῆς πρωτοπορίας τοῦ προλεταριάτου μὲ ἄλλα ἀντιφασιστικὰ κόμματα γιὰ τὸ συμφέρον ὁλόκληρου τοῦ ἐργαζόμενου λαοῦ, εἶναι κυβέρνηση τῆς πάλης ἐνάντια στὸ φασισμό καὶ τὴν ἀντίδραση. Εἶναι φανερὸ, ὅτι πρόκειται γιὰ δύο θεμελιακὰ διαφορετικὰ πράγματα.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά τονίζουμε, ὅτι εἶναι ἀπαραίτητο νὰ

βλέπουμε τή διαφορά ανάμεσα στά δυο διαφορετικά στρατόπεδα τής σοσιαλδημοκρατίας. Όπως είπα ήδη, υπάρχει ένα αντιδραστικό στρατόπεδο τής σοσιαλδημοκρατίας, όμως παράλληλα υπάρχει και μεγαλώνει τὸ στρατόπεδο τῶν ἀριστερῶν σοσιαλδημοκρατῶν (χωρίς εἰσαγωγικά), τῶν ἐπαναστατικοποιημένων ἐργατῶν: Ἡ ἀποφασιστική διαφορά ανάμεσά τους θρίσκειται πραχτικά στή στάση τους ἀπέναντι στοῦ Ἐνιαῖο Μέτωπο τής ἐργατικῆς τάξης. Οἱ ἀντιδραστικοὶ σοσιαλδημοκράτες εἶναι ἐ ν ά ν τ ι α στοῦ Ἐνιαῖο Μέτωπο. Συκοφαντοῦν, σαμποτάρουν και ὑπομονεύουν τὸ κίνημα τοῦ Ἐνιαῖου Μετώπου, γιατί τὸ Ἐνιαῖο Μέτωπο ματαιώνει τήν πολιτική τους τοῦ συμβιβασμοῦ μέ τήν ἀστική τάξη. Οἱ ἀριστεροὶ σοσιαλδημοκράτες εἶναι ὁ π ἔ ρ τοῦ Ἐνιαῖου Μετώπου. Αὐτοὶ ὑπερασπίζου, ἀναπτύσσουν και δυναμώνουν τὸ κίνημα τοῦ Ἐνιαῖου Μετώπου. Μιάς και τὸ κίνημα αὐτὸ τοῦ Ἐνιαῖου Μετώπου εἶναι ἕνα ἀγωνιστικὸ κίνημα ἐνάντια στοῦ φασισμού και τήν ἀντίδραση, θά ἀποτελέσει τήν κινήτηρια δύναμη, πού θά ὠθεῖ ἀσταμάτητα τήν κυβέρνηση τοῦ Ἐνιαῖου Μετώπου στὸν ἀγῶνα ἐνάντια στήν ἀντιδραστικὴ ἀστική τάξη. Ὅσο πιὸ δυνατὰ θά ἀναπτύσσεται τὸ μαζικὸ αὐτὸ κίνημα, τόσο πιὸ μεγάλη ἰσχὺ θά μπορεῖ νά δίνει αὐτὸ στήν κυβέρνηση, στὸν ἀγῶνα ἐνάντια στοὺς ἀντιδραστικούς. Και ὅσο πιὸ καλὰ ὀργανωμένο ἀ π ὀ τ ἄ κ ἄ τ ω εἶναι τὸ κίνημα αὐτὸ, τόσο πιὸ ἐλόπλευρο θά εἶναι τὸ δίχτυ τῶν ὁ π ε ρ - κ ο μ μ α τ ι κ ῶ ν ταξικῶν ὀργάνων τοῦ Ἐνιαῖου Μετώπου μέσα στά ἐργοστάσια, μέσα στοὺς ἀνεργούς, στίς ἐργατικὲς συνοικίες, στοὺς ἀπλοὺς ἀνθρώπους τοῦ χωριοῦ και τής πόλης, τόσο πιὸ μεγάλες θά εἶναι οἱ ἐγγυήσεις ἐνάντια σὲ ἕναν πιθανὸ ἐκφυλισμὸ τής πολιτικῆς τῆς κυβέρνησης τοῦ Ἐνιαῖου Μετώπου.

Ἡ τ ρ ῖ τ η κατηγορία λαθεμένων ἀπόψεων, πού ἐκφράστηκαν στίς προηγούμενες συζητήσεις, ἀφοροῦσε τήν πραχτικὴ πολιτικὴ τῆς «ἐργατικῆς κυβέρνησης». Οἱ δ ε ξ ι ο ἰ ὀππορτουμιστὲς ἦταν τῆς ἀποψῆς, ὅτι ἡ «ἐργατικὴ κυβέρνηση» πρέπει νά παραμείνει μέσα στά «πλαίσια τῆς ἀστικῆς δημοκρατίας» και ἐπομένως νά μὴν κάνει κανενὸς εἶδους βήματα, πού νά ξεπερνῶν τὰ πλαίσια αὐτά. Οἱ ὁ π ε ρ α ρ ι σ τ ε ρ ο ἰ, ἀντίθετα, παραι-

του ήταν ουσιαστικά από κάθε προσπάθεια να δημιουργήσουν μια κυβέρνηση του Έθνικου Μετώπου.

Το 1923, στη Σαξωνία και το Τύριγγκεν, μπορούσε κανείς να πάρει μια ξεκάθαρη εικόνα της δεξιάς όππορτουμιστικής πρακτικής κάποιας «εργατικής κυβέρνησης». Η συμμετοχή των κομμουνιστών στη σαξωνική κυβέρνηση μαζί με τους αριστερούς σοσιαλδημοκράτες (ομάδα Τσάιγκνερ), σε συμμετοχή, δεν ήταν λάθος. Αντίθετα, το δόγμα αυτό δικαιώθηκε πέρα για πέρα από την επαναστατική κατάσταση στη Γερμανία. Άλλα οι κομμουνιστές, που συμμετείχαν στην κυβέρνηση, θα έπρεπε να εκμεταλλευτούν τις θέσεις τους κυρίως για τον έξοπισμό του προλεταριάτου. Αυτό δεν το έκαναν. Δεν κατάσχεσαν καν ούτε ένα σπίτι πλούσιου, παρόλο που η κρίση στέγης ανάμεσα στους εργάτες ήταν τόσο μεγάλη, που πολλοί παρόλο που είχαν γυναίκα και παιδιά ήταν άστεγοι. Δεν έκαναν, ακόμη, τίποτα, για να οργανώσουν το επαναστατικό μαζικό κίνημα των εργατών. Γενικά, αυτοί φέρθηκαν σε συνθητισμό οι κοινοδολευτικοί ύπουργοι «μέσα στα πλαίσια της αστικής δημοκρατίας». Αυτό, όπως είναι γνωστό, ήταν το αποτέλεσμα της όππορτουμιστικής πολιτικής του Μπράντλερ και της παρέας του. Το τελικό αποτέλεσμα ήταν τέτοια χρεωκοπία, που να είμαστε αναγκασμένοι ακόμη και σήμερα, να φέρνουμε την κυβέρνηση της Σαξωνίας σαν κλασικό παράδειγμα, για το πώς δεν πρέπει να φέρονται οι επαναστάτες σε μια κυβέρνηση.

Σύντροφοι! Έμεις απαιτούμε από κάθε κυβέρνηση του Έθνικου Μετώπου μια τελείως διαφορετική πολιτική. Έμεις απαιτούμε να εκπληρώνει όρισμένα βασικά επαναστατικά αίτηματα, που βάζει η κατάσταση, όπως για παράδειγμα έλεγχος στην παραγωγή, έλεγχος στις τράπεζες, διάλυση της αστυνομίας, αντικατάστασή της από ένοπλη εργατική πολιτοφυλακή κλπ.

Πριν από δεκαπέντε χρόνια, ο Λένιν μας πρότρεψε να συγκεντρώσουμε όλη μας την προσοχή, «για να ανακαλύψουμε μορφές περάσματος ή πλησιάσματος στην προλεταριακή επανάσταση». Πιθανό, να αποδειχτεί η κυβέρνηση Έθνικου Μετώπου σε μια σειρά

χώρες σὰ μ ι ἄ ἀπὸ τὶς πιδ' σπουδαῖες μορφές περάσματος. Οἱ «ἀριστεροὶ» δογματιστὲς δὲν ἔδωσαν σημασία στὴν ὑπόδειξη αὐτῆ τοῦ Λένιν. Σὰ στενοκέφαλοι προπαγανδιστὲς, μιλοῦσαν πάντα μόνο γιὰ τὸ «σκοπὸ», χωρὶς νὰ νοιάζονται γιὰ τὶς «μορφές περάσματος». Οἱ δεξιοὶ ὀππορτουμιστὲς, πάλι, προσπαθοῦσαν νὰ κατασκευάσουν ἓνα ιδιαίτερο «δημοκρατικὸ ἐνδιάμεσο στάδιο» ἀνάμεσα στὴ διχτατορία τῆς ἀστικῆς τάξης καὶ τὴ διχτατορία τοῦ προλεταριάτου, καὶ νὰ ξυπνήσουν μέσα στὴν ἐργατιά τὴν αὐταπάτη γιὰ ἓναν εἰρηνικὸ κοινοβουλευτικὸ περίπατο ἀπὸ τὴ μιὰ διχτατορία στὴν ἄλλη. Αὐτὸ τὸ φανταστικὸ «ἐνδιάμεσο στάδιο» τὸ ὀνόμαζαν κι αὐτὸ «μορφὴ περάσματος», καὶ μάλιστα ἐπικαλοῦνταν καὶ τὸ Λένιν! Ἄλλὰ δὲν ἦταν καὶ πολὺ δύσκολο νὰ ξεσκεπάσουμε αὐτὴ τὴν ἀπάτη. Γιατὶ ὁ Λένιν μιλοῦσε γιὰ μιὰ μορφὴ περάσματος καὶ πλησιάζματος στὴν «προλεταριακὴ ἐπανάσταση», δηλ. στὴν ἀνατροπὴ τῆς διχτατορίας τῆς ἀστικῆς τάξης καὶ ὅ χ ι γιὰ μιὰ ὁποιαδήποτε μορφὴ περάσματος ἀπὸ τὴν ἀστικὴ στὴν προλεταριακὴ διχτατορία.

Γιατὶ ἔδινε ὁ Λένιν τόσο ἐξαιρετικὴ σημασία στὴ μορφὴ περάσματος στὴν προλεταριακὴ ἐπανάσταση; Ἐπειδὴ εἶχε πάντα μπροστὰ του «τὸ θεμελιώδη νόμο ἔλων τῶν μεγάλων ἐπαναστάσεων», ὅτι μόνον ἡ προπαγάνδα καὶ ἡ διαφώτιση δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ μεταδώσουν στὶς μάζες τὴν πραγματικὴ πολιτικὴ πείρα, ὅταν θέλουμε νὰ κερδίσουμε πραγματικὰ πλατειεῖς μάζες ἐργαζομένων μὲ τὸ μέρος τῆς ἐπαναστατικῆς πρωτοπορίας, πράγμα ποῦ εἶναι ἀναγκαῖο γιὰ τὸ νικηφόρο ἀγῶνα γιὰ τὴν ἐξουσία. Συνήθως πρόκειται γιὰ λάθος «ἀριστεροῦ» χαραχτήρα, ὅταν φανταζόμαστε, ὅτι στὸ ξέσπασμα μιᾶς πολιτικῆς (ἢ ἐπαναστατικῆς) κρίσης ἀρκεῖ νὰ ρίξει ἡ κομμουνιστικὴ ἡγεσία τὸ σύνθημα τῆς ἐπαναστατικῆς ἐξέγερσης, γιὰ νὰ ἀκολουθήσουν οἱ πλατειεῖς μάζες τὸ σύνθημα αὐτό. Ὅχι, ἀκόμη καὶ σὲ μιὰ τέτοια κρίση, οἱ μάζες δὲν εἶναι σὲ καμμιά περίπτωση πρόθυμες γιὰ κάτι τέτοιο. Γιὰ νὰ βοηθήσουμε τὰ ἑκατομμύρια μάζες νὰ μάθουν ὅσο τὸ δυνατό πιδὸ σύντομα μὲ βάση τὴν ἴδια τους τὴν πείρα, τί πρέπει νὰ κάνουν, ποῦ δρῖσκεται ἡ ἀποφασιστικὴ διέξοδος, ποῖο Κόμμα εἶναι ἀξιο τῆς ἐμπιστοσύνης τους, εἶναι ἀπαραίτητα ἐχτός ἀπὸ τὰ ἄλλα καὶ μεταβατικὰ συνθήματα,

και ιδιαίτερες «μορφές περάσματος ή πλησιάσματος στην προλεταριακή επανάσταση». Διαφορετικά, οι πιο πλατειές λαϊκές μάζες, δυνατά παγιδευμένες σε μικροαστικές δημοκρατικές αυταπάτες και παραδόσεις, θα ταλαντεύονται, θα διστάζουν, θα αποπροσανατολίζονται, ακόμη και σε μιάν επαναστατική κατάσταση, χωρίς να βρίσκουν το δρόμο προς την επανάσταση, για να βρεθούν τελικά κάτω από τα χτυπήματα των φασιστών δήμευ.

Γι' αυτό έχουμε πάντα μπροστά μας την πιθανότητα, να σχηματιστεί μέσα στις συνθήκες πολιτικής κρίσης μιιά κυβέρνηση του αντιφασιστικού Έθνιού Μετώπου. Όσο μιιά τέτοια κυβέρνηση θα διεξάγει πραγματικά αγώνα ενάντια στους έχθρους του λαού και θα αφήνει ελευθερία δράσης στην εργατική τάξη και στο Κομμουνιστικό Κόμμα, έμεις οι κομμουνιστές θα την υποστηρίξουμε με κάθε τρόπο και θα αγωνιστούμε στις πρωτες γραμμές σά στρατιώτες τής επανάστασης. Δηλώνουμε όμως ανοιχτά στις μάζες: Η κυβέρνηση αυτή δέν μπορεί να φέρει την τελική σωτηρία. Δέν είναι σε θέση να ανατρέψει την ταξική κυριαρχία των έκμεταλλευτών, γι' αυτό και δέν μπορεί να ματαιώσει όριστικά τον κίνδυνο τής φασιστικής αντεπανάστασης. Έπομένως, πρέπει να προετοιμαζόμαστε για τή σοσιαλιστική επανάσταση! Η σωτηρία θα έρθει αποκλειστικά και μόνο από την έξοσια τών σοβιέτ!

Αν εξέτάσουμε την τωρινή εξέλιξη τής διεθνούς κατάστασης, θα δούμε, ότι σε πολλές χώρες δημιουργείται πολιτική κρίση. Από τó γεγονός αυτό, βγαίνει ή μεγάλη επικαιρότητα και σημασία που αποχτάει μιιά ξεκάθαρη απόφαση του Συνεδρίου μας πάνω στο ζήτημα τής κυβέρνησης του Έθνιού Μετώπου.

Όταν τά Κόμματά μας μάθουν να έχτιμούν μολσεδίικα τή δυνατότητα σχηματισμού, τόν αγώνα για τó σχηματισμό, καθώς και την άσκηση τής έξουσίας μιās κυβέρνησης του Έθνιού Μετώπου για τήν επαναστατική προετοιμασία τών μαζών, αυτό θα είναι ή καλύτερη πολιτική δικαίωση τής κατεύθυνσής μας, ή δημιουργία κυβέρνησης του Έθνιού Μετώπου.

Γιά τήν ιδεολογική πάλη ἐνάντια στό φασισμό

Μιά ἀπό τίς πιό ἀδύνατες πλευρές τοῦ ἀντιφασιστικοῦ ἀγώνα τῶν κομμάτων μας εἶναι, ὅτι δ ἐ ν ἄ ν τ ι δ ρ ο ὦ ν ἀρκετά καί ἔγκαιρα στή δ η μ α γ ω γ ί α τοῦ φασισμοῦ καί ὅτι συνεχίζουν μέχρι σήμερα νά ὑποτιμοῦν τὸ ζήτημα τῆς πάλης ἐνάντια στή φασιστική ιδεολογία. Πολλοί σύντροφοι δὲν πίστευαν ὅτι ἔνα τόσο ἀντιδραστικὸ ἔκτρωμα τῆς ἀστικής ιδεολογίας, ὅπως εἶναι ἡ ιδεολογία τοῦ φασισμοῦ, ποῦ συχνά στὸν παραλογισμό της φτάνει ὡς τὴν τρέλλα, εἶναι γενικὰ ἱκανὴ νά ἀποχτήσει ἐπιρροή πάνω στις μάζες. Αὐτὸ ἦταν μεγάλο λάθος. Ἡ προχωρημένη σήψη τοῦ καπιταλισμοῦ εἰσχωρεῖ στὰ κατάβραθα τῆς ιδεολογίας του καί τοῦ πολιτισμοῦ του, ἐνῶ ἡ ἀπελπιστικὴ κατάσταση τῶν πλατειῶν λαϊκῶν μαζῶν κάνει ὀρισμένα εὐαίσθητα στρώματα νά κολλᾶνε ἀπὸ τὰ ιδεολογικὰ ἀπορρίματα τῆς σήψης αὐτῆς.

Δὲν πρέπει σὲ καμμιά περίπτωση νά ὑποτιμᾶμε τὴν ἀποτελεσματικὴ ἱκανότητα τῆς ιδεολογικῆς ἐπιδημίας τοῦ φασισμοῦ. Ἄντιθέτως, ἐμεῖς πρέπει ἀπὸ τὴν πλευρά μας νά ἀναπτύξουμε μιὰ πλατεῖα ιδεολογικὴ πάλη, νά χρησιμοποιοῦμε μιὰ ξεκάθαρη, ἐκλαϊκωμένη ἐπιχειρηματολογία, νά πιάνουμε μὲ κατανόηση τὴν ἰδιομορφία τῆς ἐθνικῆς ψυχολογίας τῶν λαϊκῶν μαζῶν.

Οἱ φασίστες κατακρεουργοῦν δλόκληρη τὴν ἱστορία τοῦ κάθε λαοῦ, γιὰ νά παρουσιαστοῦν ὡς ἀπόγονοι καί συνεχιστὲς τοῦ κάθε τι ἀνώτερου καί ἡρωϊκοῦ στὸ παρελθόν του καί χρησιμοποιοῦν κάθε τι ποῦ ταπεινῶνε καί ἔθιγε τὰ ἐθνικὰ αἰσθήματα τοῦ λαοῦ ὡς ὄπλο ἐνάντια στοὺς ἐχθροὺς τοῦ φασισμοῦ. Στὴ Γερμανία, ἐκδίδονται ἑκατοντάδες βιβλία, μὲ μοναδικὸ σκοπὸ νά πλαστογραφήσουν τὴν ἱστορία τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ μὲ φασιστικὸ τρόπο. Οἱ νιόβγαλτοι ἐθνικοσοσιαλιστὲς ἱστοριογράφοι προσπαθοῦν νά παρουσιάσουν τὴν ἱστορία τῆς Γερμανίας ὡς νά ὑπῆρχε, θάσει μιᾶς «ἱστορικῆς νομοτέλειας», ἐδῶ καί 2.000 χρόνια, ἕνα κόκκινο νήμα, μιὰ γραμμὴ ἐξέλιξης, ποῦ ὀδήγησε στὴν ἐμφάνιση ἐνὸς ἐθνικοσωτήρα στὸ προσκηνιο τῆς ἱστορίας — ἐνὸς «Μεσσία» τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ: τοῦ γνωστοῦ «δεκανέα» αὐστριακῆς καταγωγῆς! Στὰ

βιβλία αυτά, οι μεγάλοι άντρες του παρελθόντος του γερμανικού λαού παρουσιάζονται σὰ φασίστες, ενώ τὰ μεγάλα άγροτικά κινήματα σάν άμεσοι πρόδρομοι του φασιστικού κινήματος.

Ό Μουσσολίνι προσπαθεί σπασμωδικά νά κερδίσει από την ήρωική μορφή του Γκαριμπάλντι .Οί Γάλλοι φασίστες ύψώνουν στή σημαία τους την Παρθένα της Όρλεάνης σάν ήρωίδα τους. Οί άμερικάνοι φασίστες έπικαλούνται τις παραδόσεις των άμερικάνικων πολέμων άνεξαρτησίας, τις παραδόσεις του Ούάσινγκτον, του Λίνκολν. Οί δούλγαροι φασίστες εκμεταλλεύονται τó έθνικοαπελευθερωτικό κίνημα της δεκαετίας του 70 (1870 - 1879) και των λαοφιλών ήρώων του κινήματος αυτού, Βασίλ Λέβσκι, Στεφάν Καράντσα και άλλων.

Κομμουνιστές που πιστεύουν, ότι όλα αυτά δεν έχουν σχέση με την υπόθεση της έργατικής τάξης, που δεν κάνουν τίποτα, για νά φωτίσουν στις έργαζόμενες μάζες ιστορικά, πιστά, με πραγματικά μαρξιστικό, λενινιστικό - μαρξιστικό πνεύμα τó παρελθόν του ίδιου τους του λαού, για νά συνδέσουν τον τωρινό τους άγώνα με τις επαναστατικές παραδόσεις του λαού τους στο παρελθόν, τέτοιοι κομμουνιστές παρατάνε έθελοντικά ό,τι έχει αξία στο ιστορικό παρελθόν του έθνους στους φασίστες πλαστογράφους, για την αποδλάκωση των λαϊκών μαζών.

Όχι, σύντροφοι! Μάς άφορα κάθε σπουδαίο ζήτημα, όχι μόνο του παρόντος και του μέλλοντος, αλλά και του παρελθόντος του λαού μας. Έμεις οι κομμουνιστές δεν κάνουμε στενή πολιτική για τὰ συντεχνιακά συμφέροντα των έργατών. Έμεις δεν είμαστε περιορισμένα στελέχη συνδικάτων ή ήγέτες σε μεσαιωνικές γκιλντες χειροτεχνών και καλφάδων. Έμεις είμαστε εκπρόσωποι των ταξικών συμφερόντων της πιδ σπουδαίας, της πιδ μεγάλης τάξης της σύγχρονης κοινωνίας, της έργατικής τάξης, που ή ιστορική αποστολή της είναι νά απελευθερώσει την ανθρωπότητα από τὰ δεινά του καπιταλιστικού συστήματος· της έργατικής τάξης, που στο 1/6 της γής, έχει αποτινάξει κιόλας τó ζυγό του καπιταλισμού και άποτελεί την τάξη που βρίσκειται στην έξουσία. Έμεις υπερασπίζόμαστε τὰ ζωτικά συμφέροντα όλων των καταπιεζόμενων έργαζό-

μενων στρωμάτων, πού σημαίνει, τῆς συντριπτικῆς πλειοψηφίας τοῦ λαοῦ σέ κάθε καπιταλιστική χώρα.

Ἐμεῖς οἱ κομμουνιστές εἴμαστε οἱ ἄσπονδοι, οἱ κύριοι ἀντίπαλοι τοῦ ἀστικοῦ ἐθνικισμοῦ σέ ὅλες του τίς παραλλαγές. Ἄλλά δέν εἴμαστε ὀπαδοί τοῦ ἐθνικοῦ μηδενισμοῦ καί ποτέ δέν πρέπει νά παρουσιαζόμαστε σάν τέτοιοι. Τὸ καθῆκον τῆς διαπαιδαγώγησης τῶν ἐργατῶν καί ὄλων τῶν ἐργαζόμενων στό πνεῦμα τοῦ προλεταριακοῦ διεθνισμοῦ, εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ θεμελιώδη καθήκοντα κάθε Κομμουνιστικοῦ Κόμματος. Ἄλλά αὐτὸς πού πιστεύει, ὅτι τὸ γεγονός αὐτὸ τοῦ ἐπιτρέπει ἢ τὸν προτρέπει, νά μὴ δίνει δεκάρα γιὰ τὰ ἐθνικὰ αἰσθήματα τῶν πλατειῶν ἐργαζόμενων μαζῶν, αὐτὸς ἀπέχει πολὺ ἀπὸ τὸν πραγματικὸ μπολσεβικισμό, αὐτὸς δέν ἔχει καταλάβει τίποτα ἀπὸ τὴ διδασκαλίαν τοῦ Λένιν καί τοῦ Στάλιν γιὰ τὸ ἐθνικὸ ζήτημα.

Ὁ Λένιν, πού ἀγωνίστηκε πάντα ἀποφασιστικά καί μὲ συνέπεια ἐναντία στὸν ἀστικὸ ἐθνικισμό, μᾶς ἔδωσε στὸ ἄρθρο του «Γιὰ τὴν ἐθνικὴ περηφάνεια τῶν Μεγαλορώσων» πού ἔγραψε τὸ 1914, ἕνα παράδειγμα, γιὰ τὸ πῶς νά χειριζόμαστε σωστά τὸ ζήτημα τῶν ἐθνικῶν αἰσθημάτων. Γράφει:

«Εἶναι ἄραγε ξένο γιὰ μᾶς, τοὺς μεγαλορώσους συνειδητοῦς προλετάρους, τὸ αἰσθημα τῆς ἐθνικῆς περηφάνειας; Φυσικὰ ὄχι! Ἀγαποῦμε τὴ γλώσσα μας καί τὴν πατρίδα μας, περισσότερο ἀπ' ὅλα δουλεύουμε γιὰ ν' ἀνεβάσουμε τίς ἐργαζόμενες μάζες τ η ς (δηλαδή τὰ 9)10 τοῦ πληθυσμοῦ τ η ς) στὴ συνειδητὴ ζωὴ τῶν δημοκρατῶν καί τῶν σοσιαλιστῶν. Μᾶς προξενεῖ τὸν πιὸ μεγάλο πόνον νὰ βλέπουμε καί νὰ αισθανόμαστε σὲ πόση θία, καταπίεση καί ἐξουτελισμὸ ὑποβάλλον τὴν ὁμορφὴ πατρίδα μας οἱ δῆμοι τοῦ τσάρου, τὸ ἀρχοντολόδι καί οἱ κεφαλαιοκράτες. Εἴμαστε περήφανοι γιὰτὴ ἢ θία βρῆκε ἀντίσταση στὸν περίγυρό μας, σ' ἐμᾶς τοὺς μεγαλορώσους, γιὰτὴ ὁ περίγυρος αὐτὸς ἀνάδειξε τὸν Ραντίσεφ, τοὺς δεκεμβριστές, τοὺς ἐπαναστάτες — ραζνοσίντσι τοῦ 1870 - 1880, γιὰτὴ ἢ μεγαλορώσικη

εργατική τάξη δημιούργησε το 1905 ένα ισχυρό επαναστατικό κόμμα μαζών (...).

Είμαστε γεμάτοι από αίσθημα έθνικης περηφάνειας, γιατί το μεγαλορωσικό έθνος δημιούργησε κι αυτό επαναστατική τάξη, απόδειξε κι αυτό ότι είναι ικανό να δώσει στην ανθρωπότητα μεγάλα πρότυπα αγώνα για την ελευθερία και το σοσιαλισμό και όχι μονάχα μεγάλα πογκρόμ, σειρές από κρεμάλες, μπουντρούμια, μεγάλους λιμούς και μεγάλη δουλοπρέπεια μπροστά στους παπάδες, τους τσάρους, τους τσιφλικάδες και τους κεφαλαιοκράτες.

Είμαστε γεμάτοι από αίσθημα έθνικης περηφάνειας και γι' αυτό ίσα - ίσα μισούμε *ι δ ι α ί τ ε ρ α* το δουλικό παρελθόν μας (...) και το δουλικό παρόν μας, όταν οι ίδιοι πάλι τσιφλικάδες με τη βοήθεια των κεφαλαιοκρατών, μᾶς όδηγοῦν στον πόλεμο, για να πνίξουμε την Πολωνία και την Ουκρανία, για να καταστειλόμαστε το δημοκρατικό κίνημα στην Περσία και στην Κίνα, για να δυναμώσουμε τη συμμορία των Ρωμανόφ, Μπομπρίνσκι, Πορόϊσκέβιτς, που άτιμάζει τη μεγαλορωσική έθνικη μας αξιοπρέπεια»*.

Αυτά έγραφε ο Λένιν για την έθνικη ύπερηφάνεια.

Πιστεύω, σύντροφοι, ότι δεν έκανα λάθος στη δίκη της Λειψίας, που στην προσπάθεια των φασιστών να βρίσουν το βουλγάρικο λαό σὰ θάρδαρο λαό, υπερασπίστηκα την έθνικη τιμή των εργαζόμενων μαζών του βουλγάρικου λαού, που αγωνίζεται με αὐταπάρνηση ενάντια στους φασίστες σφετεριστές, τους πραγματικούς θάρδαρους και ἄγριους, και όταν δήλωνα, ότι δεν έχω κανένα λόγο να ντρέπομαι που είμαι βούλγαρος, αλλά αντίθετα είμαι περήφανος που είμαι παιδί της ήρωϊκής βουλγάρικης εργατικῆς τάξης.

Σύντροφοι! Ο προλεταριακός διεθνισμός πρέπει ἄς ποῦμε να «έγκλιματιστεῖ» σὲ κάθε χώρα, ὥστε να πιάσει βαθειές ρίζες στο πάτριο ἔδαφος. Οἱ ἔ θ ν ι κ ἔ ς μ ο ρ φ ἔ ς τῆς προλεταρια-

* Βλ. Β. Λένιν. Διαλεχτά Έργα σὲ δυό τόμους, ἑλλ. Έκδοση σελ. 386 - 387.

κής ταξικής πάλης και του εργατικού κινήματος των διαφόρων χωρών, δεν αντιτίθενται στον προλεταριακό διεθνισμό. Αντίθετα, ακριβώς με τις μορφές αυτές μπορούμε να υπερασπιστούμε νικηφόρα και τα διεθνή συμφέροντα του προλεταριάτου.

Φυσικά, πρέπει πάντα και σε κάθε ευκαιρία να δείχνουμε στις μάζες και να τους αποδείχνουμε συγκεκριμένα, ότι η φασιστική μπουρζουαζία, με το πρόσχημα ότι υπερασπίζεται τα πανεθνικά συμφέροντα, πραγματοποιεί την έγωιστική της πολιτική καταπίεσης και εκμετάλλευσης του ίδιου της του λαού και καταλήστευσης και υποδούλωσης άλλων λαών. Αλλά δεν πρέπει να περιοριστούμε σε αυτό. Πρέπει ταυτόχρονα, με την πάλη της ίδιας της εργατικής τάξης και με τις ενέργειες των Κομμουνιστικών Κομμάτων, να δείχνουμε, ότι το προλεταριάτο που ξεσηκώνεται ενάντια σε κάθε υποδούλωση και ενάντια σε κάθε εθνική καταπίεση, είναι ο μόνος γνήσιος αγωνιστής για την εθνική ελευθερία και την ανεξαρτησία του λαού.

Τα συμφέροντα της ταξικής πάλης του προλεταριάτου ενάντια στους ντόπιους εκμεταλλευτές και καταπιεστές δεν αντιτίθενται στα συμφέροντα ενός λεύτερου και εύτυχισμένου μέλλοντος του έθνους. Αντίθετα, η σοσιαλιστική επανάσταση θα σημάνει τη σωτηρία του έθνους και θα του ανοίξει το δρόμο για ανώτερες κατακτήσεις. Με το γεγονός, ότι η εργατική τάξη τώρα οικοδομεί την ταξική της οργάνωση και εδραιώνει τις θέσεις της, ότι υπερασπίζεται τα δημοκρατικά δικαιώματα και τη λευτεριά ενάντια στο φασισμό, ότι αγωνίζεται για την ανατροπή του καπιταλισμού. Και μόνο με αυτά παλεύει για το μέλλον του έθνους.

Το επαναστατικό προλεταριάτο αγωνίζεται για τη σωτηρία του πολιτισμού του λαού, για την απελευθέρωσή του από τα δεσμά του σάπιου μονοπωλιακού κεφαλαίου, από το βάρβαρο φασισμό, που τον εκχυδαίζει. Μόνον η προλεταριακή επανάσταση μπορεί να αποτρέψει την καταστροφή του πολιτισμού, μπορεί να τον οδηγήσει στο αποκορύφωμα της άνθισης σαν πραγματικό λαϊκό πολιτισμό, στη μορφή εθνικό, στο περιεχόμενο σοσιαλιστικό, πράγμα που

γίνεται πραγματικότητα μπροστά στα μάτια μας στη Σοβιετική Ένωση κάτω από την καθοδήγηση του Στάλιν.

Ο προλεταριακός διεθνισμός όχι μόνο δεν αντιτίθεται στην πάλη των εργαζόμενων της κάθε χώρας για εθνική, κοινωνική και πολιτιστική ελευθερία, αλλά και, χάρη της διεθνούς προλεταριακής αλληλεγγύης και αγωνιστικής ενότητας, της εξασφαλίζει την ύποστηριξη εκείνη, που είναι αναγκαία για τη νίκη στην πάλη αυτή. Μόνο σε στενωτάτη συμμαχία με τη νικηφόρα εργατική τάξη της μεγάλης Σοβιετικής Ένωσης μπορεί να νικήσει το προλεταριάτο των καπιταλιστικών χωρών. Μόνο σε κοινό αγώνα με το προλεταριάτο των ιμπεριαλιστικών χωρών μπορούν να κερδίσουν οι άποικιακοί λαοί και οι καταπιεζόμενες εθνικές μειονότητες την απελευθέρωσή τους. Μόνο μέσα από την επαναστατική συμμαχία της εργατικής τάξης των ιμπεριαλιστικών χωρών με το εθνικοαπελευθερωτικό κίνημα των άποικιών και εξαρτημένων χωρών, περνάει ο δρόμος για τη νίκη της προλεταριακής επανάστασης στις ιμπεριαλιστικές χώρες, γιατί, όπως μας διδάσκει ο Μάρξ,

«Ένας λαός που καταπιέζει άλλους λαούς, δεν μπορεί να είναι ελεύθερος».

Οι κομμουνιστές που ανήκουν σε ένα καταπιεζόμενο, εξαρτημένο έθνος, δεν μπορούν να εμφανιστούν με επιτυχία ενάντια στο σωβινισμό μέσα στις γραμμές του έθνους τους, αν ταυτόχρονα δεν δείξουν εμπραχτα στο μαζικό κίνημα, ότι αυτοί πραγματικά αγωνίζονται για την απελευθέρωση του έθνους τους από τον ξένο ζυγό. Από την άλλη πάλι μεριά, οι κομμουνιστές του έθνους - καταπιεστή δεν είναι σε θέση να διαπαιδαγωγήσουν τις εργαζόμενες μάζες του έθνους τους στο πνεύμα του διεθνισμού, όπως είναι απαραίτητο, αν δεν δείξουν αποφασιστικό αγώνα ενάντια στην πολιτική καταπίεσης της «ϊδίας τους» της μπουρζουαζίας, για το πλήριο δικαίωμα αυτοδιάθεσης των υποδουλωμένων από αυτήν εθνών. Αν δεν το κάνουν αυτό, δε διευκολύνουν ούτε και τους εργαζόμενους του καταπιεζόμενου έθνους να ξεπεράσουν τις εθνικιστικές τους προκαταλήψεις.

Μόνο αν εμφανιζόμαστε με αυτό το πνεύμα, αν αποδείχνουμε πειστικά σε όλη μας τη μαζική δουλειά, ότι είμαστε το ίδιο ελεύθεροι τόσο από εθνικό μηδενισμό όσο και από άστικό εθνικισμό, μόνο τότε θα μπορέσουμε να διεξάγουμε έναν πραγματικά πετυχημένο αγώνα ενάντια στη σωβινιστική δημαγωγία των φασιστών.

Γι' αυτό, η σωστή και συγκεκριμένη εφαρμογή της πολιτικής σχετικά με το εθνικό ζήτημα των Λένιν — Στάλιν, έχει τεράστια σπουδαιότητα. Αυτή είναι ο π ω σ δ ή π ο τ ε απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχή πάλη ενάντια στο σωβινισμό, το κύριο όργανο της ιδεολογικής επίδρασης των φασιστών πάνω στις μάζες.

3. Ἡ ἐδραίωση τῶν κομμουνιστικῶν κομμάτων καὶ ἡ πάλη γιὰ τὴν πολιτικὴ ἐνότητα τοῦ προλεταριάτου

Σύντροφοι! Στὴν πάλη γιὰ τὴν δημιουργία τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου, ὁ ἡγετικὸς ρόλος τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος ἀποχτάει ἐξαιρετικὴ σημασία. Ὁ πρωτεργάτης, ὁ ὀργανωτὴς, ἡ κινητήρια δύναμη τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου τῆς ἐργατικῆς τάξης εἶναι στὸ βάθος μόνο τὸ Κομμουνιστικὸ Κόμμα.

Τὰ κομμουνιστικὰ κόμματα μ ὄ ν ο τ ὅ τ ε εἶναι σὲ θέση νὰ κινητοποιήσουν μὲ ἐπιτυχία τὶς πρὸ πλατειῆς μάζες τῶν ἐργαζομένων στὸν ἐνιαῖο αγώνα ενάντια στὸ φασισμό καὶ τὴν ἐπίθεση τοῦ κεφαλαίου, ὅ τ α ν δ υ ν α μ ὴ ν ο υ ν ὁ λ ὅ π λ ε υ ρ α τὶς ἴδιες τοὺς τὶς γραμμές, ἀναπτύσσουν πρωτοβουλία, ἐφαρμόζουν μαρξιστικὴ λενινιστικὴ πολιτικὴ καὶ χρησιμοποιοῦν σωστὴ, καὶ εὐκίνητη ταχτικὴ, ἀνάλογη μὲ τὴ συγκεκριμένη κατάσταση καὶ τὸ συσχετισμὸ τῶν ταξικῶν δυνάμεων.

Ἡ ἐδραίωση τῶν κομμουνιστικῶν κομμάτων

Στὴν περίοδο ἀνάμεσα στὸ 6ο καὶ 7ο Συνέδριο, χωρὶς ἀμφιβολία τὰ κόμματά μας στὶς καπιταλιστικὲς χῶρες δυνάμωσαν

καί άτσαλώθήκαν σημαντικά. Θά ήταν ώστόσο τρομερά επικίνδυνο λάθος, άν μέναμε ικανοποιημένοι με αυτό. Όσο περισσότερο άπλώνεται τó Ένιαίο Μέτωπο τής έργατικής τάξης, τόσο πιό πολύ θά ξεπηδάνε νέα, πολύπλοκα καθήκοντα μπροστά μας, τόσο πιό πολύ θά πρέπει νά δουλεύουμε πάνω στην πολιτική και οργανωτική έδραΐωση τών κομμάτων μας. Τό Ένιαίο Μέτωπο τού προλεταριάτου δημιουργεί στρατιά έργατών, πού μπορεί νά εκπληρώσει τήν άποστολή της, όταν επικεφαλής αυτής τής στρατιάς βρίσκεται μία ήγετική δύναμη, πού δείχνει τó σκοπό και τó δρόμο της. Η ήγετική αυτή δύναμη μπορεί νά είναι μ ό ν ο ένα ισχυρό προλεταριακό επαναστατικό κόμμα.

Άν έμείς σί κομμουνιστές δάζουμε όλες μας τίς δυνάμεις για νά δημιουργήσουμε τó Ένιαίο Μέτωπο, αυτό δέν τó κάνουμε άπό στενοκεφαλιά, για νά άποχτήσουμε νέα μέλη για τά κομμουνιστικά κόμματα. Πρέπει όμως νά έδραιώνουμε όλόπλευρα τά κομμουνιστικά κόμματα, ά κ ρ ι β ώ ς έ π ε ι δ ή θέλουμε νά δυναμώσουμε σέ σοβαρό βαθμό τó Ένιαίο Μέτωπο. Η έδραΐωση τών κομμουνιστικών κομμάτων δέν είναι κανένα στενό κομματικό συμφέρον, αλλά συμφέρον όλόκληρης τής έργατικής τάξης.

Η ένότητα, ή επαναστατική συσπείρωση και ή αγωνιστική έτοιμότητα τών κομμουνιστικών κομμάτων είναι ζήτημα ύψιστης άξίας, πού δέν άφορά μόνο έμάς, αλλά όλόκληρη τήν έργατική τάξη. Η προθυμία μας, νά διεξάγουμε τόν άγώνα ενάντια στό φασισμό μαζί με τά σοσιαλδημοκρατικά κόμματα και οργανώσεις, συνδυάζεται και θά συνδυάζεται με τήν άνελέητη πάλη ενάντια στό σοσιαλδημοκρατισμό σάν ιδεολογία και πράξη τού συμβιβασμού με τήν άστική τάξη και συνεπώς και ενάντια σέ κ ά θ ε διείσδυση τής ιδεολογίας αυτής μέσα στις δικές μας γραμμές.

Όταν εφαρμόζουμε θαρραλέα και άποφασιστικά τήν ταχτική τού Ένιαίου Μετώπου, σκοντάφτουμε μέσα στις ίδιες μας τίς γραμμές σέ έμπόδια, πού όπωσδήποτε πρέπει νά παραμερίσουμε όσο τó δυνατό γρηγορώτερα.

Μετά τó 6ο Συνέδριο τής Κομιντέρν αναπτύχθηκε σέ όλα τά κομμουνιστικά κόμματα τών καπιταλιστικών χωρών ένας έπιτυχής

ἀγώνας ἐνάντια στήν τάση τῆς ὀππορτουμιστικῆς π ρ ο σ α ρ -
μ ο γ ῆ ς στίς συνθήκες τῆς καπίταλιστικῆς σταθεροποίησης καί
ἐνάντια στή μετάδοση ρεφορμιστικῶν καί λεγκαλιστικῶν αὐταπα-
τῶν. Τά κόμματά μας ἐκκαθάρισαν τίς γραμμίες τους ἀπό κάθε εἴ-
δους· δεξιούς ὀππορτουμιστές καί ἐδραίωσαν ἔτσι τή μπολσεβίκικη
ἐνότητά τους καί τήν ἀγωνιστική τους ἰκανότητα. Λιγότερο πετυ-
χημένα (καί καμμιά φορά καθόλου) διεξάγαμε τήν πάλη ἐνάντια
στό σεχταρισμό. Ἡδῆ ὁ σεχταρισμός δέν ἐκφραζότανε πιά μὲ πρω-
τόγονες ἀνοιχτές μορφές, ὅπως στὰ πρῶτα χρόνια τῆς ὕπαρξης τῆς
Κομμουνιστικῆς Διεθνούς, ἀλλά ἐμπόδιζε κάτω ἀπὸ τὸ προσωπεῖο
τῆς τυπικῆς ἀναγνώρισης τῶν μπολσεβίκικων θέσεων, τήν ἀνάπτυξη
τῆς μπολσεβίκικης μαζικῆς πολιτικῆς. Στὸν καιρὸ μας, αὐτὸς συ-
χνὰ δέν εἶναι πιά μιὰ ἀπλή «π α ι ὀ ι κ ῆ ἄ ρ ρ ῶ σ τ ε ι α»,
ὅπως ἔγραψε ὁ Λένιν, ἀλλὰ ἓνα θ α θ ε ι ἄ ρ ι ζ ω μ ἔ ν ο ἔ λ ἄ τ ω μ α .
Ἄν δέν ἔχουμε λευτερωθεῖ ἀπὸ αὐτό, δέν μπορούμε νὰ ἐκπληρώσου-
με τὸ καθῆκον τῆς δημιουργίας τοῦ προλεταριακοῦ Ἐνιαίου Μετώ-
που καί τοῦ τραδήγματος τῶν μαζῶν ἀπὸ τίς θέσεις τοῦ ρεφορμι-
σμοῦ στήν ἐπανάσταση.

Στήν τωρινή κατάσταση, κυρίως ὁ σεχταρισμός, ὁ ἐγωιστικὸς
σεχταρισμός, ὅπως τὸν ἐξηγοῦμε στὸ σχέδιο ἀπόφασης, ἐμποδίζει
τὸν ἀγώνα μας γιὰ τήν πραγματοποίηση τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου —
ὁ σεχταρισμός, ποὺ ἀρέσκεται στή δογματική του στενότητα, στήν
ἀπόσπασή του ἀπὸ τήν πραγματική ζωὴ τῶν μαζῶν, ποὺ ἀρέσκεται
στὶς ἀπλοποιημένες του μέθοδες γιὰ τὴ λύση τῶν πιὸ πολύπλοκων
προβλημάτων τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος μὲ βάση τυποποιημένα σχή-
ματα, ὁ σεχταρισμός ποὺ διεκδικεῖ τήν παντογνωσία καί θεωρεῖ πε-
ριττὸ νὰ μαθαίνει ἀπὸ τίς μάζες, ἀπὸ τὰ διδάγματα τοῦ ἐργατικοῦ
κινήματος, — μὲ λίγα λόγια, ὁ σεχταρισμός, ποὺ γι' αὐτὸν ὄλα
εἶναι ὅπως λέμε παιχιδάκι. Ὁ ἐγωιστικὸς σεχταρισμός δ ἔ θ ἔ -
λ ε ι κ α ἰ . δ ἔ ν μ π ο ρ ε ἰ ν ἄ κατανοήσει, ὅτι ἡ καθοδήγηση
τῆς ἐργατικῆς τάξης ἀπὸ τὸ Κομμουνιστικὸ Κόμμα δέν μπορεῖ νὰ
ἐπιτευχθεῖ ἀπὸ μόνη της.

Ὁ ἡγετικὸς ρόλος τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος στοὺς ἀγῶνες
τῆς ἐργατικῆς τάξης πρέπει νὰ κατακτηθεῖ. Σ' αὐτὸ δὲ χρησιμεύουν

διακηρύξεις για τὸν ἡγετικὸ ρόλο τῶν κομμουνιστῶν. Πρέπει νὰ κ ε ρ δ ί σ ο υ μ ε καὶ νὰ κ α τ α χ τ ῆ σ ο υ μ ε τὴν ἐμπιστοσύνη τῶν ἐργατικῶν μαζῶν μὲ καθημερινὴ μαζικὴ δουλειὰ καὶ μὲ σωστὴ πολιτικὴ. Αὐτὸ μόνον τότε εἶναι δυνατό, ὅταν ἐμεῖς οἱ κομμουνιστῆς, στὴν πολιτικὴ δουλειὰ μας, παίρνομε σοβαρὰ ὑπόψη μας τὸ πραγματικὸ ἐπίπεδο τῆς ταξικῆς συνείδησης τῶν μαζῶν, τὸ βαθμὸ τῆς ἐπαναστατικοποίησής τους, ὅταν ἐχτιμοῦμε σωστὰ τὴ συγκεκριμένη κατάσταση ὄχι μὲ δάση τίς ἐπιθυμίες μας, ἀλλὰ μὲ δάση τὴν πραγματικότητα. Πρέπει ὑπομονετικά, βῆμα πρὸς βῆμα, νὰ διευκολύνουμε τὸ πέρασμα τῶν πλατειῶν μαζῶν στὶς θέσεις τοῦ κομμουνισμοῦ. Δὲν πρέπει νὰ ξεχάσουμε ποτὲ τὰ λόγια τοῦ Λένιν, ποὺ μᾶς προειδοποιοῦσε μὲ τόση ἐμφαση, ὅτι

«Πρόκειται ἀκριβῶς γιὰ τὸ γεγονός, ὅτι δὲν πρέπει νὰ θεωροῦμε αὐτὸ ποὺ ἔχει ἐπιζήσει γιὰ μᾶς, σὰν νὰ ἔχει ἐπιζήσει γιὰ τὴν τάξη, σὰν νὰ ἔχει ἐπιζήσει γιὰ τίς μάζες*.

Μήπως ὑπάρχουν τώρα, σύντροφοι, στὶς γραμμές μας λίγοι τέτοιοι δογματιστές, ποὺ στὴν πολιτικὴ τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου μωρίζονται παντοῦ καὶ πάντα μόνον κινδύνους; Γιὰ τοὺς συντρόφους αὐτούς, δλόκληρο τὸ Ἐνιαῖο Μέτωπο ἀποτελεῖ ἓνα μοναδικὸ κίνδυνο. Ἄλλὰ αὐτὴ ἡ σχεταριστικὴ «ἐμμονὴ στὶς ἀρχές» δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ πολιτικὴ ἀδυναμία ἀπέναντι στὶς δυσκολίες τῆς ἄμεσης καθοδήγησης τῆς πάλης τῶν μαζῶν.

Ὁ σχεταρισμὸς ἐκφράζεται ἰ δ ι α ί τ ε ρ α στὴν ὑπερεχτίμηση τῆς ἐπαναστατικοποίησης τῶν μαζῶν, στὴν ὑπερεχτίμηση τοῦ ρυθμοῦ ἀπόσπασης ἀπὸ τίς θέσεις τοῦ ρεφορμισμού, στὶς προσπάθειες ὑπερπήδησης δύσκολων φάσεων καὶ πολὺπλοκων καθηκόντων τοῦ κινήματος. Οἱ μέθοδοι καθοδήγησης τῶν μαζῶν συχνὰ στὴν πράξη ἀντικαταστάθηκαν μὲ τίς μέθοδοι καθοδήγησης μιᾶς στενῆς κομματικῆς ομάδας. Ὑποτιμήθηκε ἡ δύναμη τῆς παραδοσιακῆς σύνδεσης τῶν μαζῶν μὲ τίς ὁργανώσεις τους καὶ τίς καθοδηγήσεις τους καὶ ὅταν οἱ μάζες δὲν ἔσπαζαν ἀμέσως αὐτὴ τὴ σχέση, δέχονταν μιὰν ἐξίσου σκληρὴ μεταχείριση ὅπως οἱ ἀντιδραστικοὶ ἡγέτες τους.

* Βλ. Β. Ι. Λένιν, Διαλεχτὰ ἔργα.

Σχηματοποιήθηκαν ή ταχτική και τὰ συνθήματα για όλες τις χώρες, δὲν παίρνονταν υπόψη οἱ ιδιομορφίες τῆς συγκεκριμένης κατάστασης σὲ κάθε μιὰ χώρα. Ἄγνοήθηκε ἡ ἀναγκαιότητα τῆς ἐπίμονης πάλης μέσα στὶς μάζες για νὰ κερδηθεῖ ἡ ἐμπιστοσύνη τους. Παραμελήθηκε ὁ ἀγώνας για τὰ μερικά αἰτήματα τῶν ἐργατῶν και ἡ δουλειὰ στὰ ρεφορμιστικά συνδικάτα και στὶς φασιστικὲς μαζικὲς ὀργανώσεις. Ἡ πολιτικὴ τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου ἀντικαταστάθηκε συχνὰ ἀπὸ ἀπλὲς ἐκκλήσεις και ἀφηρημένη προπαγάνδα.

ἌΟχι λιγότερο ἐπιβραδυντικὰ ἐπέδρασαν οἱ σχεταριστικὲς ἀπόψεις πάνω στὴ σωστὴ ἐπιλογή τῶν ἀνθρώπων, πάνω στὴ διαπαιδαγώγηση και διαμόρφωση στελεχῶν, ποὺ νὰ ἔχουν σύνδεση μὲ τις μάζες και νὰ ἔχουν τὴν ἐμπιστοσύνη τους, ποὺ νὰ εἶναι ἀτσαλωμένα ἐπαναστατικὰ και νὰ ἔχουν δοκιμαστῆ σὲ ταξικὸς ἀγῶνας, ποὺ νὰ ξέρουν νὰ συνδέουν τὴν πραχτικὴ πείρα τῆς μαζικῆς δουλειᾶς μὲ τὴν ἐμμονὴ στὶς ἀρχὲς τοῦ μπολσεβίκου.

Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο, ὁ σχεταρισμὸς ἐμπόδισε σὲ σημαντικὸ βαθμὸ τὸ δυνάμωμα τῶν κομμουνιστικῶν κομμάτων, ἔκανε δύσκολη μιὰ σωστὴ μαζικὴ πολιτικὴ, ἐμπόδισε τὴν ἐκμετάλλευση τῶν δυσκολιῶν τοῦ ταξικοῦ ἐχθροῦ για τὸ δυνάμωμα τῶν θέσεων τοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματος, ἐμπόδισε τὸν προσεταιρισμὸ τῶν πλατειῶν προλεταριακῶν μαζῶν για τὰ κομμουνιστικὰ κόμματα.

Παλεύοντας ἀποφασιστικὰ για τὸ ξερίζωμα και τὸ ξεπέραςμα τῶν τελευταίων ὑπολλειμμάτων τοῦ ἐγωιστικοῦ σχεταρισμοῦ, πρέπει παράλληλα νὰ δυναμώνουμε μὲ κάθε τρόπο τὴν ἐπαγρύπνηση και τὴν πάλη μας ἐνάντια στὸ δεξιὸ ὀμπουρτουρισμὸ, καθὼς και ἐνάντια σὲ όλες του τὶς συγκεκριμένες μορφὲς ἐμφάνισης, ἔχοντας υπόψη μας, ὅτι ὁ κίνδυνος αὐτὸς θὰ μεγαλώνει μὲ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ πλαταιοῦ Ἐνιαίου Μετώπου. Ὑπάρχουν ἤδη τάσεις νὰ μειωθεῖ ἡ σημασία τοῦ ρόλου τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος μέσα στὶς γραμμὲς τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου και νὰ συμφιλιωθοῦμε μὲ τὴ σοσιαλδημοκρατικὴ ἰδεολογία. Δὲν πρέπει νὰ ξεχνᾶμε, ὅτι ἡ ταχτικὴ τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου εἶναι ἡ μέθοδος για νὰ πείσουμε πραγματικὰ τοὺς σοσιαλδημοκράτες ἐργάτες για τὸ ὀρθὸ τῆς κομμουνιστικῆς και τὸ λαθεμένο τῆς ρεφορμιστικῆς γραμμῆς, ὄχι ὁμως για νὰ συμφιλιω-

θοῦμε μὲ τὴ σοσιαλδημοκρατικὴ ἰδεολογία καὶ πράξη. Ὁ ἐπιτυχὴς ἀγώνας γιὰ τὴ δημιουργία τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου ἀπαιτεῖ ὀπωσδήποτε συνεχῆ πάλη μέσα στὶς γραμμὲς μας ἐνάντια στὴν τάση μείωσης τοῦ ρόλου τοῦ Κόμματος, ἐνάντια στὶς λεγκαλιστικὲς αὐταπάτες. Ἐνάντια στὸν προσανατολισμὸ πρὸς τὸν αὐθορμητισμὸ καὶ τὸν αὐτοματισμὸ, τόσο σ' ὅτι ἀφορᾷ τὴν ἐξόντωση τοῦ φασισμοῦ, ὅσο καὶ στὴν πραγματοποίηση τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου. Ἐνάντια στὶς παραμικρότερες ταλαντεύσεις τῆ στιγμῆ τῆς ἀποφασιστικῆς ἐνέργειας.

«Εἶναι ἀπαραίτητο», μᾶς διδάσκει ὁ σύντροφος Στάλιν, «νὰ ξέρει τὸ Κόμμα νὰ συνδράζει στὴ δουλειά του τὴ μεγαλύτερη ἐμμονὴ στὶς ἀρχές (νὰ μὴν τὸ μπερδεύουμε μὲ τὸ σεχταρισμὸ!) μὲ τὸ μᾶξιμονι σὲ σύνδεση καὶ ἐπαφὴ μὲ τὶς μάζες (νὰ μὴν τὸ μπερδεύουμε μὲ τὴν πολιτικὴ τῆς οὐρᾶς!), μᾶς καὶ χωρὶς αὐτὴ τὴν προϋπόθεση εἶναι ἀδύνατο στὸ Κόμμα ὄχι μόνον νὰ διδάξει τὶς μάζες, ἀλλὰ καὶ νὰ διδάχῃ ἀπὸ αὐτές, ὄχι μόνον νὰ καθοδηγήσει τὶς μάζες καὶ νὰ τὶς ἀνεβάσει στὸ ἐπίπεδο τοῦ Κόμματος, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀκοῦσαι τὴ φωνὴ τῶν μαζῶν καὶ νὰ διακρίνει τὶς ζωτικὲς ἀνάγκες τους».*

Ἡ πολιτικὴ ἐνότητα τῆς ἐργατικῆς τάξης

Σύντροφοι! Ἡ ἀνάπτυξη τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου τῆς κοινῆς πάλης τῶν κομμουνιστῶν καὶ σοσιαλδημοκρατῶν ἐργατῶν ἐνάντια στὸ φασισμὸ καὶ τὴν ἐπίθεση τοῦ κεφαλαίου βάζει καὶ τὸ ζήτημα τῆς πολιτικῆς ἐνότητας, τοῦ ἐνιαίου πολιτικοῦ μαζικοῦ κόμματος τῆς ἐργατικῆς τάξης. Οἱ σοσιαλδημοκράτες ἐργάτες πείθονται μὲ βάση τὴν πείρα τους ὄλο καὶ περισσότερο, ὅτι ἡ πάλη ἐνάντια στὸν ταξικὸ ἔχθρὸ ἀπαιτεῖ μιὰν ἐνιαίαν πολιτικὴν ἡγεσία, μᾶς καὶ ἡ διπλὴ ἡγεσία δυσκολεύει τὴν παραπέρα ἀνάπτυξη καὶ τὸ δυνάμωμα τοῦ ἐνιαίου ἀγώνα τῆς ἐργατικῆς τάξης.

Τὰ συμφέροντα τῆς ταξικῆς πάλης τοῦ προλεταριάτου καὶ ἡ

* I. B. Στάλιν, "Ἀπαντα.

έπιτυχία τής προλεταριακῆς ἐπανάστασης ἀπαιτοῦν ἐπιταχτικά, νά ὑπάρχει σέ κάθε χώρα ἓνα ἐνιαῖο Κόμμα τοῦ προλεταριάτου. Δέν εἶναι φυσικά τόσο εὐκολο καί ἀπλό νά τὸ πετύχουμε αὐτό. Ἀπαιτεῖ ἐπίμονη δουλειά καί ἐπίμονο ἀγώνα καί ἀναγκαστικά μιὰ λίγο πολὺ μακρόχρονη πορεία. Τὰ κομμουνιστικά Κόμματα, στηριγμένα στήν ὄλο καί μεγαλύτερη ὀρμή τῶν ἐργατῶν γιά συνένωση τῶν σοσιαλδημοκρατικῶν κομμάτων καί μεμονωμένων ὀργανώσεων μέ τὰ κομμουνιστικά κόμματα, πρέπει νά πάρουν ἀποφασιστικά καί μέ ἐμπιστοσύνη στά χέρια τους τήν πρωτοβουλία γιά τήν πραγματοποίηση τῆς συνένωσης αὐτῆς. Ἡ ὑπόθεση τῆς συνένωσης τῶν δυνάμεων τῆς ἐργατικῆς τάξης σέ ἓνα ἐνιαῖο ἐπαναστατικό προλεταριακό Κόμμα τῆ στιγμῆ πού τὸ διεθνές ἐργατικό κίνημα μπαίνει στήν περίοδο τῆς ἄρσης τῆς διάσπασης, εἶναι δ ι κ ῆ μ α ς ὑ π ὅ θ ε σ η, ὑπόθεση τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνούς.

Ἐνῶ ὅμως γιά τή δημιουργία τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου τῶν κομμουνιστικῶν καί σοσιαλδημοκρατικῶν κομμάτων φτάνει μιὰ συμφωνία γιά τὸν ἀγώνα ἐναντία στὸ φασισμό, τὴν ἐπίθεση τοῦ κεφαλαίου καί τὸν πόλεμο, ἡ δημιουργία τῆς πολιτικῆς ἐνότητας εἶναι δυνατὴ μόνο πάνω στὴ βάση μιᾶς σειρᾶς συγκεκριμένων προϋποθέσεων ἀρχικοῦ χαρακτήρα.

Ἡ συνένωση αὐτὴ εἶναι δυνατὴ μόνο:

Π ρ ὠ τ ο, κάτω ἀπὸ τὴν προϋπόθεση τῆς ὀ λ ο κ λ η ρ ω τ ι κ ῆ ς ἀνεξαρτησίας ἀπὸ τὴν ἀστική τάξη καί τῆς ὀλοκληρωτικῆς παραίτησης τῆς σοσιαλδημοκρατίας ἀπὸ τὸ συνασπισμὸ μέ τὴν ἀστική τάξη,

δ ε ὑ τ ε ρ ο, κάτω ἀπὸ τὴν προϋπόθεση τῆς προηγούμενης πραγματοποίησης τῆς ἐνότητας δράσης,

τ ρ ί τ ο, κάτω ἀπὸ τὴν προϋπόθεση τῆς ἀναγνώρισης τῆς ἀναγκαιότητας τῆς ἐπαναστατικῆς ἀνατροπῆς τῆς κυριαρχίας τῆς ἀστικῆς τάξης καί τῆς ἐγκαθίδρυσης τῆς διχτατορίας τοῦ προλεταριάτου μέ τὴ μορφή τῶν σοβιέτ,

τ έ τ α ρ τ ο, κάτω ἀπὸ τὴν προϋπόθεση τῆς παραίτησης ἀπὸ κάθε ὑποστήριξη τῆς ἴδιας τῆς ἀστικῆς τάξης στὸν ἱμπεριαλιστικὸ πόλεμο,

π έ μ π ο, κάτω από την προϋπόθεση της οικόδομησης του Κόμματος πάνω στη βάση του δημοκρατικού συγκεντρωτισμού, που έγγυάται την ένότητα της θέλησης και της δράσης, που, όπως δειχνει η πείρα των ρώσων μπολσεβίκων, άντεξε στη δοκιμασία.

Υπομονετικά και συναδελφικά, πρέπει να εξηγήσουμε στους σοσιαλδημοκράτες εργάτες, γιατί η πολιτική ένότητα της εργατικής τάξης είναι αδύνατη χωρίς αυτές τις προϋποθέσεις. Πρέπει να συζητήσουμε από κοινού μαζί τους το νόημα και τη σημασία αυτών των προϋποθέσεων.

Γιατί είναι αναγκαίες η ολοκληρωτική ανεξαρτησία από την άστική τάξη και η παραίτηση της σοσιαλδημοκρατίας από το συνασπισμό με την άστική τάξη, για την πραγματοποίηση της πολιτικής ένότητας του προλεταριάτου;

Επειδή όλόκληρη η πείρα του εργατικού κινήματος και ιδιαίτερα η πείρα των δεκαπέντε χρόνων πολιτικής συνασπισμού στη Γερμανία έδειξαν, ότι η πολιτική της συνεργασίας, η πολιτική της εξάρτησης από την άστική τάξη οδηγεί στην ήττα της εργατικής τάξης και στη νίκη του φασισμού. Μόνον ο δρόμος της ανελέητης ταξικής πάλης ενάντια στην άστική τάξη, ο δρόμος των μπολσεβίκων, είναι ο βέβαιος δρόμος προς τη νίκη.

Γιατί η προηγούμενη πραγματοποίηση της ένότητας δράσης είναι η προϋπόθεση της πολιτικής ένότητας;

Επειδή η ένότητα δράσης είναι και δυνατή και απαραίτητη για την απόκρουση της επίθεσης του κεφαλαίου και του φασισμού, άκόμενη και πριν να συνενωθεί η πλειοψηφία των εργατών πάνω στο κοινό πολιτικό πρόγραμμα για άνατροπή του καπιταλισμού. Άπεναντίας, η δημιουργία της ένότητας των απόψεων για τους βασικούς δρόμους και τους στόχους της πάλης του προλεταριάτου, που χωρίς αυτή η συνένωση των κομμάτων είναι αδύνατη, άπαιτεί λίγο - πολύ άρκετον καιρό. Και η ένότητα των απόψεων, άποκρυσταλλώνεται καλύτερα, όταν ο άγώνας ενάντια στον ταξικό έχθρο διεξάγεται ήδη σήμερα από κοινού. Το να προτείνουμε τη γρήγορη συνένωση άντι Ένιαίο Μέτωπο, σημαίνει να ζεύουμε το άλογο πίσω από την άμαξα και να πιστεύουμε, ότι η άμαξα θα προχωρήσει προς

τὰ μπρός. Ἀκριβῶς ἐπειδὴ τὸ ζήτημα τῆς πολιτικῆς ἐνότητος δὲν εἶναι γιὰ μᾶς κανένας ἐλιγμός, ὅπως γιὰ πολλοὺς σοσιαλδημοκράτες ἡγέτες, ἐπιμένουμε στὴν πραγματοποίηση τῆς ἐνότητος δράσης σὰ μιὰ ἀπὸ τὶς σπουδαιότερες φάσεις στὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν πολιτικὴ ἐνότητα.

Γιατί εἶναι ἀπαραίτητη ἡ ἀναγνώριση τῆς ἐπαναστατικῆς ἀνατροπῆς τῆς ἀστικῆς τάξης καὶ τῆς ἐγκαθίδρυσης τῆς διχτατορίας τοῦ προλεταριάτου μὲ τὴ μορφή τῆς ἐξουσίας τῶν σοδιέτ;

Ἐπειδὴ ἀπὸ τῆ μιὰ μεριά ἡ πείρα τῆς νίκης τῆς Μεγάλης Σοσιαλιστικῆς Ὀχτωβριανῆς Ἐπανάστασης καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τὰ πικρὰ διδάγματα τῆς Γερμανίας, Αὐστρίας καὶ Ἰσπανίας στὴ διάρκεια ὀλόκληρης τῆς μεταπολεμικῆς περιόδου, ἀπόδειξαν καὶ πάλι, ὅτι ἡ νίκη τοῦ προλεταριάτου εἶναι δυνατὴ μόνο μὲ τὴν ἐπαναστατικὴ ἀνατροπὴ τῆς ἀστικῆς τάξης. "Ὅτι ἡ ἀστικὴ τάξη μᾶλλον θὰ πνίξει τὸ ἐργατικὸ κίνημα σ' ἓνα ποτάμι ἀπὸ αἷμα, παρά θὰ ἀφήσει τὸ προλεταριάτο νὰ πετύχει τὸ σοσιαλισμὸ μὲ εἰρηνικὸ τρόπο. Ἡ πείρα τῆς Ὀχτωβριανῆς Ἐπανάστασης ἔδειξε ὀλοφάνερα, ὅτι τὸ βασικὸ περιεχόμενον τῆς προλεταριακῆς ἐπανάστασης εἶναι τὸ ζήτημα τῆς προλεταριακῆς διχτατορίας, πού καλεῖται νὰ σπάσει τὴν ἀντίσταση τῶν γκρεμισμένων ἐκμεταλλευτῶν, νὰ ὀπλίσει τὴν ἐπανάσταση γιὰ τὴν πάλιν μὲ τὸν ἱμπεριαλισμὸ καὶ νὰ τὴν ὀδηγήσει ὡς τὴν τελικὴ νίκη τοῦ σοσιαλισμοῦ. Γιὰ νὰ πραγματοποιήσουμε τὴ διχτατορία τοῦ προλεταριάτου σὰ διχτατορία τῆς συντριπτικῆς πλειοψηφίας πάνω σὲ μιὰ ἀμελητέα μειοψηφία, τοὺς ἐκμεταλλευτές, — καὶ μόνο σὰν τέτοια μπορεῖ νὰ πραγματοποιηθεῖ, — εἶναι ἀπαραίτητα τὰ σοδιέτ, πού περιλαβαίνουν ὅλα τὰ στρώματα τῆς ἐργατικῆς τάξης, τὶς κύριες μάζες τῆς ἀγροτικῆς καὶ τῶν ἄλλων ἐργαζόμενων, πού χωρὶς τὸ ξύπνημά τους, χωρὶς τὴν προσχώρησή τους στὸ μέτωπο τῆς ἐπαναστατικῆς πάλης εἶναι ἀδύνατη ἡ ἐδραίωση τῆς νίκης τοῦ προλεταριάτου.

Γιατί εἶναι προϋπόθεση τῆς ἐνότητος ἡ παραίτηση ἀπὸ τὴν ὑποστήριξη τῆς ἀστικῆς τάξης στὸν ἱμπεριαλιστικὸ πόλεμο;

Ἐπειδὴ ἡ ἀστικὴ τάξη διεξάγει τὸν ἱμπεριαλιστικὸ πόλεμο — κάτω ἀπὸ ὅποιον προσωπεῖο κι ἂν τὸν διεξάγει — γιὰ χάρη τῶν

ληστρικών σκοπών της, ενάντια στα συμφέροντα της συντριπτικής πλειοψηφίας των λαών. Ἐπειδὴ ὅλοι οἱ ἰμπεριαλιστὲς συνδυάζουν τοὺς πυρετώδικους πολεμικοὺς ἐξοπλισμοὺς μὲ τὴ μεγαλύτερη ὄξυνση τῆς ἐκμετάλλευσης καὶ καταπίεσης τῶν ἐργαζόμενων στὴ χώρα. Τὸ νὰ ὑποστηρίζουμε τὴν ἀστική τάξη σ' ἓναν τέτοιο πόλεμο σημαίνει προδοσία τῶν συμφερόντων τῆς χώρας καὶ τῆς παγκόσμιας ἐργατικῆς τάξης.

Γιατί, τέλος, εἶναι προϋπόθεση τῆς ἐνότητας ἢ οἰκοδόμηση τοῦ Κόμματος πάνω στὴ βάση τοῦ δημοκρατικοῦ συγκεντρωτισμοῦ;

Ἐπειδὴ μόνον ἓνα Κόμμα οἰκοδομημένο πάνω στὴ βάση τοῦ δημοκρατικοῦ συγκεντρωτισμοῦ εἶναι σὲ θέση νὰ ἐγγυηθεῖ τὴν ἐνότητα θέλησης καὶ δράσης. Ἐπειδὴ μόνον αὐτὸ εἶναι σὲ θέση νὰ ὀδηγήσει τὸ προλεταριάτο στὴ νίκη ἐνάντια στὴν ἀστική τάξη, ποὺ διαθέτει ἓνα τόσο ἰσχυρὸ ὄπλο, ὅπως εἶναι ἡ συγκεντρωτικὴ κρατικὴ μηχανή. Ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἀρχῆς τοῦ δημοκρατικοῦ συγκεντρωτισμοῦ ἄντεξε σὲ μιὰ λαμπρὴ ἱστορικὴ δοκιμασία, ὅπως ἐδειξε ἡ πείρα τοῦ ρώσικο ὑπολαϊκιστικοῦ κόμματος, τοῦ Κόμματος τοῦ Λένιν.

Ναί, σύντροφοι, ἐμεῖς εἴμαστε ὑπὲρ τοῦ ἐνιαίου πολιτικοῦ μαζικοῦ κόμματος τῆς ἐργατικῆς τάξης. Ἀλλὰ ἀπὸ αὐτὸ βγαίνει καὶ ἡ ἀναγκαιότητα, ὅπως λέει ὁ σύντροφος Στάλιν,

«Ἐνὸς ἀγωνιστικοῦ κόμματος, ἐνὸς ἐπαναστατικοῦ κόμματος, ποὺ νὰ εἶναι ἀρκετὰ θαρραλέο, γιὰ νὰ ὀδηγήσει τοὺς προλετάρους στὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν ἐξουσία, ποὺ νὰ ἔχει ἀρκετὴ πείρα γιὰ νὰ προσανατολιστεῖ στὶς πολὺπλοκες συνθήκες τῆς ἐπαναστατικῆς κατάστασης, καὶ νὰ διαθέτει ἀρκετὴ ἐθλογοσία, γιὰ νὰ παρακάμψει ὅλων τῶν εἰδῶν τοὺς σκόπελους στὸ δρόμο πρὸς τὸν στόχο».*

Γι' αὐτὸ εἶναι ἀπαραίτητο, νὰ ἐπιδιώκουμε τὴν πολιτικὴ συνένωση πάνω στὴ βάση τῶν παραπάνω προϋποθέσεων.

Ἐμεῖς εἴμαστε ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς ἐνότητας τῆς ἐργατικῆς τάξης! Γι' αὐτὸ καὶ εἴμαστε πρόθυμοι, νὰ συνεργαστοῦμε στενὰ μὲ

* Βλ. Ι. Β. Στάλιν, "Ἀπαντα.

δλους τούς σοσιαλδημοκράτες, πού είναι ὑπέρ τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου καί ὑποστηρίζουν ειλικρινά τή συνένωση μὲ βάση τίς παραπάνω προϋποθέσεις. Ἀλλά ἀκριβῶς ἐπειδὴ εἴμαστε ὑπέρ τῆς ἔνωσης, θὰ ἀγωνιστοῦμε ἀποφασιστικά ἐνάντια σέ δλους τούς «ἀριστεροὺς» ῥημαγωγούς, πού θέλουν νὰ ἐκμεταλλευτοῦν τὴν ἀπογοήτευση τῶν σοσιαλδημοκρατῶν ἐργατῶν γιὰ τὴ δημιουργία νέων σοσιαλιστικῶν κομμάτων ἢ Διεθνῶν, πού νὰ κατευθύνονται ἐνάντια σὸ κομμουνιστικὸ κίνημα καί νὰ εαθαίνουν ἔτσι τὴ διάσπαση τῆς ἐργατικῆς τάξης.

Χαιρετίζουμε τὴν ὕλο καί μεγαλύτερη τάση τῶν σοσιαλδημοκρατῶν ἐργατῶν γιὰ τὸ Ἐνιαῖο Μέτωπο μὲ τούς Κομμουνιστές. Στὸ γεγονός αὐτό, ἐμεῖς βλέπουμε τὸ δυνάμιμα τῆς ἐπαναστατικῆς τους συνείδησης καί τὸ ξεπέρασμα τῆς διάσπασης τῆς ἐργατικῆς τάξης, πού ἀρχίζει. Ἐχοντας τὴ γνώμη, ὅτι ἡ ἐνότητα δράσης εἶναι ἐπείγουσα ἀναγκαιότητα κι ἀκόμη ὁ πιὸ σίγουρος δρόμος γιὰ τὴ δημιουργία τῆς πολιτικῆς ἐνότητας τοῦ προλεταριάτου, δηλώνουμε, ὅτι ἡ Κομμουνιστικὴ Διεθνὴς καί τὰ τμήματά της εἶναι ἔ τ ο ι μ α, νὰ ἀρχίσουν συζητήσεις μὲ τὴ Β' Διεθνή καί τὰ τμήματά της γιὰ τὴν ἐπίτευξη τῆς ἐνότητος τῆς ἐργατικῆς τάξης στὸν ἀγῶνα ἐνάντια στὴν ἐπίθεση τοῦ κεφαλαίου, ἐνάντια σὸ φασισμὸ καί ἐνάντια στὸν κίνδυνο ἐνὸς ἱμπεριαλιστικοῦ πολέμου.

Τελικά συμπεράσματα

Σύντροφοι! Τελειώνω τὴν εἰσήγησή μου. Ὅπως βλέπετε, συζητᾶμε γιὰ τὴν ἀλλαγὴ τῆς κατάστασης ἀπὸ τὸ 6ο Συνέδριο καί γιὰ τὰ διδάγματα τοῦ ἀγῶνα μας καί θάζουμε τώρα, στηριγμένοι, σὸ μέτρο πού πετύχαμε νὰ ἐδραιώσουμε τὰ κόμματά μας, πολλὰ ζητήματα καί κυρίως τὸ ζήτημα τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου καί τοῦ πλησιάζματος τῆς σοσιαλδημοκρατίας, τῶν ρεφορμιστικῶν συνδικάτων καί τῶν ἄλλων μαζικῶν ὀργανώσεων, μὲ νέο τρόπο.

Ἐπάρχουν ὀρισμένοι «σοφοί», πού μυρίζονται σέ ὅλα αὐτὰ ἀπομάκρυνση ἀπὸ τίς θέσεις μας ἀρχῆς, παρέκκλιση πρὸς τὰ δεξιὰ

ἀπὸ τῆ γραμμῆ τοῦ μπολσεβικισμοῦ. Ἐ λοιπόν, ὁ πεινασμένος καρβέλια ὄνειρεύεται, λέμε στὴ Βουλγαρία.

Ἄς τὸ πιστεύουν, οἱ πολιτικὰ πεινασμένοι.

Ἐμᾶς λίγο μᾶς ἐνδιαφέρει. Γιά μᾶς τὸ σπουδαῖο εἶναι νὰ κατανοοῦν σωστὰ τὰ δικά μας κόμματα καὶ οἱ πλατειεῖς μάζες ὅλου τοῦ κόσμου, τί ἐπιδιώκουμε.

Δὲ θὰ εἴμασταν ἐπαναστάτες μαρξιστές - λενινιστές, ἄξιοι μαθητὲς τῶν Μάρξ, Ἐνγκελς καὶ Λένιν, ἀν δὲν μετὰβάλλουμε τὴν πολιτικὴ μας καὶ τὴν ταχτικὴ μας ἀνάλογα μετὰ τὴ μεταβλημένη κατάσταση καὶ ἀνάλογα μετὰ τοὺς πραγματοποιημένους μετασχηματισμοὺς στὸ διεθνὲς ἐργατικὸ κίνημα.

Δὲ θὰ εἴμασταν πραγματικοὶ ἐπαναστάτες, ἀν δὲ μαθαίναμε ἀπὸ τὴν ἴδια μας τὴν πείρα καὶ ἀπὸ τὴν πείρα τῶν μαζῶν.

Θέλουμε νὰ ἐμφανίζονται τὰ κόμματά μας στὶς καπιταλιστικὲς χώρες ὡς π ρ α γ μ α τ ι κ ἄ πολιτικὰ κόμματα τῆς ἐργατικῆς τάξης καὶ νὰ κατορθώνουν νὰ παίξουν πραγματικὰ τὸ ρόλο πολιτικοῦ παράγοντα στὴ ζωὴ τῆς χώρας τους, νὰ ἐφαρμόζουν πάντοτε μιὰν ἐνεργητικὴ μπολσεβίκικη μαζικὴ πολιτικὴ καὶ νὰ μὴν περιορίζονται μόνον σὲ προπαγάνδα καὶ κριτικὴ καὶ σὲ ἀπλὲς ἐκκλήσεις γιὰ ἀγώνα γιὰ τὴ δικτατορία τοῦ προλεταριάτου.

Ἐμεῖς εἴμαστε ἐ χ θ ρ ο ἰ κάθε σχηματικῆς ἀντίληψης. Πρέπει νὰ παίρνομε ὑπόψη μας τὴ συγκεκριμένη κατάσταση σὲ κάθε στιγμή καὶ σὲ κάθε δοσμένο μέρος καὶ νὰ μὴν ἐνεργοῦμε παντοῦ σύμφωνα μετὰ ἕνα ἰρισμένο καλούπι. Δὲν πρέπει νὰ ξεχνᾶμε, ὅτι ἡ τοποθέτηση τῶν κομμουνιστῶν δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἡ ἴδια κάτω ἀπὸ διαφορετικὲς συνθῆκες.

Πρέπει νὰ παίρνομε ἤρεμα ὑπόψη μας ὅλες τὶς φάσεις στὴν ἀνάπτυξη τῆς ταξικῆς πάλης καὶ στὸ ἀνέβασμα τῆς ταξικῆς συνείδησης τῶν μαζῶν καὶ νὰ ξέρομε νὰ βρίσκουμε καὶ νὰ λύνομε τὰ ἀνάλογα συγκεκριμένα καθήκοντα τοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματος ποὺ ἀντιστοιχοῦν στὴν κάθε φάση.

Πρέπει νὰ θροῦμε μιὰ κ ο ι ν ἡ γ λ ῶ σ σ α μετὰ τὶς πιὸ πλατειεῖς μάζες, γιὰ νὰ διεξάγομε τὸν ἀγώνα ἐνάντια στὸν ταξικὸ ἐχθρό. Πρέπει νὰ θροῦμε τρόπους καὶ δρόμους, γιὰ νὰ σπάσομε

τελειωτικά την α π ο μ ό ν ω σ η της επαναστατικής πρωτοπορίας από τις μάζες του προλεταριάτου και όλων των εργαζόμενων. Πρέπει ακόμη να βρούμε τρόπους και δρόμους, για να σπάσουμε την καταστροφτική απομόνωση της ίδιας της εργατικής τάξης από τους φυσικούς της συμμάχους στον αγώνα ενάντια στην αστική τάξη, ενάντια στο φασισμό.

Πρέπει να τραβάμε δλο και πιο πλατειές μάζες στην επαναστατική ταξική πάλη και, ξεκινώντας από τα καυτά προβλήματα και τις ανάγκες τους και με βάση την ίδια τους την πείρα, να τις οδηγούμε στην προλεταριακή επανάσταση.

Πρέπει, ακολουθώντας το παράδειγμα των δοξασμένων μας ρώσων μπολσεβίκων, το παράδειγμα του καθοδηγητικού Κόμματος της Κομμουνιστικής Διεθνούς, του Κομμουνιστικού Κόμματος της Σοβιετικής Ένωσης, να συνδυάζουμε τον επαναστατικό ήρωισμό των γερμανών, ισπανών, αυστριακών και άλλων κομμουνιστών με γνήσιο επαναστατικό ρεαλισμό και να ξεκαθαρίσουμε και τα τελευταία υπολείμματα σχολαστικών ενεργειών σε σοβαρά πολιτικά ζητήματα.

Πρέπει να εξοπλίσουμε ολόπλευρα τα κόμματά μας για τη λύση των εξαιρετικά πολύπλοκων πολιτικών καθηκόντων, που μπαίνουν μπροστά μας. Γι' αυτό πρέπει να ανεβάζουμε πάντα το θεωρητικό τους επίπεδο, να τα διαπαιδαγωγούμε στο πνεύμα του ζωντανού Μαρξισμού - Λενινισμού και όχι του νεκρού δογματισμού.

Πρέπει να ξεριζώσουμε από τις γραμμές μας τον έγωιστικό σεχταρισμό, που σε πρώτη γραμμική μας αποκόβει το δρόμο προς τις μάζες και μας εμποδίζει να πραγματοποιήσουμε μια πραγματικά μπολσεβίκικη μαζική πολιτική. Πρέπει να δυναμώσουμε με κάθε τρόπο τον αγώνα ενάντια σε κάθε συγκεκριμένη έκφραση του δεξιού όπισθοιτισμού, έχοντας πάντα στη μνήμη μας, ότι από την πλευρά αυτήν ακριβώς θα μεγαλώσει ο κίνδυνος στην πράξη της διεξαγωγής της μαζικής πολιτικής μας και της μαζικής πάλης μας.

Οι κομμουνιστές σε κάθε χώρα πρέπει εγκαίρως να ασχολούνται και να έχτιμουνε όλα τα διδάγματα της ίδιας τους της πείρας σαν

ἐπαναστατική πρωτοπορία τοῦ προλεταριάτου. Πρέπει νὰ μάθουν ὅσο πιὸ γρήγορα γίνεται, νὰ κολυμποῦν μέσα στὴ θεελλώδικη θάλασσα τῆς ταξικῆς πάλης, καὶ ὄχι νὰ μένουν στὴν ὄχθη σὰν παρατηρητὲς καὶ καταχωρητὲς τῶν ὀρμητικῶν κυμάτων καὶ νὰ περιμένουν καλὸ καιρὸ.

Αὐτὰ πρέπει νὰ κάνουμε.

Καὶ ὅλα αὐτὰ π ρ έ π ε ι νὰ τὰ κάνουμε, γιατί μόνο μ' αὐτὸ τὸν τρόπο θὰ εἶναι ἰκανὴ ἡ ἐργατικὴ τάξη, ἐπικεφαλῆς ὄλων τῶν ἐργαζομένων, συνενωμένη σὲ μιὰ ἐπαναστατικὴ μαζικὴ στρατιὰ ποὺ νὰ καθοδηγεῖται ἀπὸ τὴν Κομμουνιστικὴ Διεθνή, νὰ ἐκπληρώσει τὴν ἱστορικὴ τῆς ἀποστολή — νὰ ἐξαφανίσει ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς γῆς τὸ φασισμὸ καὶ μαζὶ μὲ αὐτὸν τὸν καπιταλισμὸ.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟ ΦΑΣΙΣΜΟ

Τελικός λόγος στο 7ο παγκόσμιο Συνέδριο της Κομμουνιστικής Διεθνούς, 13 Αύγουστον 1935.

Σύντροφοι! Ἡ διεξοδική συζήτηση πάνω στην έκθεσή μου μαρτυράει τὸ δυνατό ἐνδιαφέρον τοῦ Συνεδρίου γιὰ τὰ θεμελιώδη προβλήματα ταχτικῆς καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ ἀγώνα τῆς ἐργατικῆς τάξης ἐναντία στην ἐπίθεση τοῦ κεφαλαίου καὶ τοῦ φασισμού, ἐναντία στὸν κίνδυνο τοῦ ἡπεριαλιστικοῦ πολέμου.

Ἄν συνοψίσουμε τώρα τὸ ἀποτέλεσμα τῆς 8-ήμερης συζήτησης, θὰ διαπιστώσουμε, ὅτι ὅλες οἱ οὐσιαστικὲς κατευθυντήριες γραμμὲς τῆς ἔκθεσης ἔρρηξαν τὴν ὁμόφωνη ἐπικρότηση τοῦ Συνεδρίου. Κανένας ὁμιλητῆς δὲν πρόβαλε ἀντιρρήσεις ἐναντία στις κατευθυντήριες γραμμὲς ταχτικῆς πού θέσαμε καὶ τὴν ἀπόφαση πού προτείναμε.

Μπορεῖ κανεὶς νὰ πεῖ ἄνετα, ὅτι σὲ κανένα ἀπολύτως ἀπὸ τὰ προηγούμενα Συνέδρια τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνούς δὲν ἐπικράτησε τέτοια ἰδεολογικὴ καὶ πολιτικὴ ἐνότητα, ὅπως σ' αὐτό. Ἡ πλέρια ὁμόφωνία τοῦ Συνεδρίου ἀποδείχνει, ὅτι στίς γραμμὲς μας ἔχει ὀριμάσει τελείως ἡ ἀναγνώριση, ὅτι πρέπει νὰ μεταβάλαμε τὴν πολιτικὴ μας καὶ τὴν ταχτικὴ μας ἀνάλογα μὲ τὴ μεταβληθεῖσα κατάσταση, μὲ βάση τὴν ὀλόπλευρη διδαχτικὴ πείρα τῶν τελευταίων χρόνων.

Τὴν ὁμοφωνία αὐτὴ μπορούμε χωρὶς ἀμφιβολία νὰ τὴν θεωρήσουμε σὰ μιὰ ἀπὸ τίς σπουδαιότερες προϋποθέσεις γιὰ τὴν ἐπιτυχή λύση τῶν ἐπόμενων κεντρικῶν καθηκόντων τοῦ διεθνούς πρε-

λεταριακού κινήματος, για να πραγματοποιήσουμε την ενότητα δράσης όλων των τμημάτων της εργατικής τάξης στον αγώνα ενάντια στο φασισμό.

Για να λύσουμε με επιτυχία αυτό το καθήκον, πρέπει οι κομμουνιστές πρώτα να χρησιμοποιούν σωστά το δπλο της μαρξιστικής - λενινιστικής ανάλυσης, να μελετούν προσεχτικά τη συγκεκριμένη κατάσταση και τη συγκρότηση των ταξικών δυνάμεων στην ανάπτυξή τους, και ανάλογα να καθορίζουν το πρόγραμμα της δραστηριότητάς τους και της πάλης τους. Πρέπει να εξαφανίσουμε ανέλετα τη ροπή για κατασκευασμένα σχήματα, νεκρές φόρμουλες, έτοιμα καλούπια, που συχνά παραλύουν τους συντρόφους μας. Πρέπει να τελειώνουμε με την κατάσταση, όπου κομμουνιστές, που τους λείπουν οι γνώσεις και οι ικανότητες για μια μαρξιστική - λενινιστική ανάλυση, αντικαθιστούν την ανάλυση αυτή με γενικές εκφράσεις και γενικά συνθήματα, όπως «επαναστατική διέξοδος από την κρίση», χωρίς να κάνουν καμμία απολύτως σοβαρή προσπάθεια να εξηγήσουν, κάτω από ποιές συνθήκες, με τι συσχετισμό ταξικών δυνάμεων, σε ποιο βαθμό επαναστατικής ώριμότητας του προλεταριάτου και των εργαζόμενων μαζών, με τι επίπεδο επιρροής του Κομμουνιστικού Κόμματος, είναι δυνατή μια τέτοια επαναστατική διέξοδος από την κρίση. Χωρίς μια τέτοια ανάλυση, όλα τα παρόμοια συνθήματα γίνονται κενές λέξεις, φράσεις χωρίς περιεχόμενο, που συσκοτίζουν μόνο τα τωρινά μας καθήκοντα. Χωρίς συγκεκριμένη μαρξιστική - λενινιστική ανάλυση, δε θα μπορέσουμε ποτέ να θέσουμε σωστά και να λύσουμε το ζήτημα του φασισμού, το ζήτημα του προλεταριακού Έθνικου Μετώπου και του Λαϊκού Μετώπου, της τοποθέτησης προς την αστική δημοκρατία, της κυβέρνησης του Έθνικου Μετώπου, των προσές που διεξάγονται μέσα στην εργατική τάξη και ιδιαίτερα μέσα στους σοσιαλδημοκράτες εργάτες, καθώς και πλήθος άλλα νέα και πολύπλοκα ζητήματα, που θάζει και θά θάζει ή ίδια ή ζωή, ή ανάπτυξη της ταξικής πάλης.

Δεύτερο χρειαζόμαστε ζωντανούς ανθρώπους, ανθρώπους που ξεπηδάνε μέσα από την εργατική μάζα, από την κα-

θημερινή πάλη της, ανθρώπους αποφασισμένους για αγώνα, απεριόριστα άφοσιωμένους στην υπόθεση του προλεταριάτου. Άνθρώπους, που με την ενεργητικότητά τους και με τα χέρια τους θα πραγματοποιήσουν τις αποφάσεις του Συνεδρίου μας. Χωρίς μπολοσεβίτικα στελέχη δε θα έχτελέσουμε τα τεράστια εκείνα καθήκοντα, που μπαίνουν στους εργαζόμενους στον αγώνα ενάντια στο φασισμό.

Τ ρ ί τ υ, χρειαζόμαστε ανθρώπους, έξοπλισμένους με την π υ ξ ί δ α τ η ς μαρξιστικής - λενινιστικής θεωρίας, που χωρίς την έμπειρη χρησιμοποίησή της πέφτει κανείς στο στενό πραχτικισμό, δεν μπορεί να δει προς τα μπρός, βρίσκει μόνο που και που λύσεις και χάνει την πλατειά προοπτική του αγώνα, που δείχνει στις μάζες που πηγαίνουμε, γιατί αγωνιζόμαστε και που οδηγούμε τους εργαζόμενους.

Τ έ τ α ρ τ ο, χρειαζόμαστε ό ρ γ ά ν ω σ η τ ῶ ν μ α ζ ῶ ν, για να εφαρμόζουμε στην πράξη τις αποφάσεις μας. Ή ιδεολογική και πολιτική μας έπιρροή μόνο δε φτάνει. Πρέπει να σταματήσουμε τον προσανατολισμό προς τον αυθορμητισμό του κινήματος, σαν μια από τις κύριες αδυναμίες μας. Πρέπει να σκεφτόμαστε, ότι χωρίς επίμονη, μακρόχρονη, υπομονετική, καμμιιά φορά άχαρη οργανωτική δουλειά, οι μάζες δε θα γυρίσουν το τιμόνι προς την κομμουνιστική δχθη. Για να μπορέσουμε να οργανώσουμε τις μάζες, πρέπει να μάθουμε την τέχνη να κάνουμε τις αποφάσεις μας χτῆμα όχι μόνον των κομμουνιστών, αλλά και των πιο πλατειών μαζών των εργαζομένων. Πρέπει να μάθουμε να μιλάμε με τις μάζες όχι σε στυλ θι:δλίου, αλλά στη γλώσσα αγωνιστών για την υπόθεση των μαζών. Άγωνιστών, που ή κάθε τους λέξη, ή κάθε τους σκέψη αντικατοπτρίζει τη σκέψη και τα αίσθήματα εκατομμυρίων.

Σ' αυτό το ζήτημα θα ήθελα να αναφερθώ σε πρώτη γραμμή στον τελικό λόγο μου.

Σύντροφοι! Το Συνέδριο αποδέχτηκε τις νέες κατευθυντήριες γραμμές ταχτικής με μεγάλο ένθουσιασμό και όμοφωνία. Ο ένθουσιασμός και ή όμοφωνία είναι όπωσδήποτε έξαιρετικά πράγματα. Άλλά ακόμη καλύτερα είναι, όταν συνδέονται με μια βαθειά έπε-

ξεργασμένη, κριτική αντιμετώπιση τῶν καθηκόντων πού μπαίνουν, με μιὰ σωστή ἀφομοίωση τῶν παρμένων ἀποφάσεων καί με πραγματική κατανόηση γιά τὰ μέσα καί τίς μέθοδες ἐφαρμογῆς τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν στή συγκεκριμένη κατάσταση τῆς κάθε χώρας.

Καί προηγούμενα δέν εἴχαμε πάρει ὁμόφωνα καθόλου ἄσκημες ἀποφάσεις. Ἄλλὰ τὸ ἀτύχημα ἦταν, ὅτι συχνά τίς παίρναμε μόνο τυπικά καί στήν καλύτερη περίπτωση τίς κάναμε χτήμα μιᾶς μικρῆς ἐμπροσθοφυλακῆς τῆς ἐργατικῆς τάξης. Οἱ ἀποφάσεις μας δέν διαπότησαν πέρα γιά πέρα τίς πλατειές μάζες, δὲ χρησίμεψαν σάν ὁδηγὸς γιά δράση σὲ ἑκατομμύρια ἀνθρώπους.

Μποροῦμε νὰ ἰσχυριστοῦμε, ὅτι σταματήσαμε τελειωτικά νὰ χειριζόμαστε μόνο τυπικά τίς παρμένες ἀποφάσεις; Ὁχι. Πρέπει νὰ ποῦμε, ὅτι καί σ' αὐτὸ τὸ Συνέδριο ἤρθαν στὸ φῶς στοὺς λόγους τῶν διαφόρων συντρόφων κατάλοιπα τοῦ φορμαλισμοῦ, ὅτι ποῦ καί ποῦ παρουσιάζεται ἡ τάση νὰ ἀντικατασταθεῖ ἡ συγκεκριμένη ἀνάλυση τῆς πραγματικότητας καί τῆς ζωντανῆς πείρας με ἓνα ὀποιοδήποτε σχῆμα, με μιὰ ὀποιαδήποτε νέα, ἀπλοποιημένη, νεκρὴ φόρμουλα, καί νὰ παρουσιαστεῖ αὐτὸ πού ἐπιθυμοῦμε, ἀλλὰ δέν ὑπάρχει ἀκόμη, σάν πραγματικότητα, σὰ νὰ ὑφίσταται πραγματικά.

Ὁ ἀγῶνας ἐνάντια στὸ φασισμό πρέπει νὰ εἶναι συγκεκριμένος

Κανένα γενικὸ χαρακτηριστικὸ τοῦ φασισμοῦ, ὅσο σωστὸ κι ἂν εἶναι, δὲ μᾶς ἀπαλλάσσει ἀπὸ τὸ καθῆκον νὰ μελετᾶμε συγκεκριμένα καί νὰ παίρνομε ὑπόψη μας τὴν ἰδιομορφία τῆς ἀνάπτυξης τοῦ φασισμοῦ καί τῶν διαφόρων μορφῶν φασιστικῆς δικτατορίας στὶς διάφορες χώρες καί στὶς διάφορες φάσεις. Εἶναι ἀπαραίτητο νὰ ἐρευνᾶμε, νὰ μελετᾶμε καί νὰ ἀνακαλύπτουμε σὲ κάθε χώρα τὸ ἐθνικὰ ἰδιαίτερο, τὸ ἐθνικὰ εἰδικὸ στὸ φασισμό, καί ἀνάλογα νὰ καθορίζουμε ἀποτελεσματικὲς μέθοδες καί μορφές πάλης ἐνάντια στὸ φασισμό.

Ὁ Λένιν μᾶς προειδοποίησε με μεγάλη ἐμφαση, γιά τὸν κίν-

δυο «τῶν καλουπιῶν, τῆς μηχανικῆς ἐξίσωσης, τῆς ἰσοπέδωσης τῶν κανόνων» ταχτικῆς, καὶ τῶν κανόνων τῆς πάλης». Ἡ προεξοποίησις αὐτῆ εἶναι ἰδιαίτερα εὐστοχη, ὅταν πρόκειται γιὰ ἀγῶνα ἐνάντια σὲ ἕναν ἐχθρό, πού θυσιάζει τόσο πανοῦργα, τόσο ὑποκριτικὰ τὰ ἐθνικὰ αἰσθήματα καὶ τίς προκαταλήψεις τῶν μαζῶν καὶ τίς ἀντικαπιταλιστικὰς διαθέσεις γιὰ τὸ συμφέρον τοῦ μεγάλου κεφαλαίου. Ἐναν τ ἔ τ ο ι ο ἐχθρὸ πρέπει νὰ τὸν γνωρίζουμε ἀ κ ρ ι β ῶ ς καὶ ἀ π ὸ ὀ λ ε ς τίς πλευρὰς. Πρέπει νὰ ἀντιδρούμε χωρὶς καμμιὰ καθυστέρηση στὶς ποικίλες μανουῦδρες του, νὰ ξεσκεπάσουμε τοὺς ἐλιγμούς του, νὰ εἴμαστε ἑτοιμοὶ νὰ τὸν ἀντιμετωπίσουμε σὲ κάθε πεδίο, σὲ κάθε στιγμή. Δὲν πρέπει νὰ δισταζοῦμε νὰ διδάχομε ἀπὸ τὸν ἴδιον ἐχθρὸ, ἂν αὐτὸ δοθῆται, νὰ τοῦ σπάσουμε τὴ ραχοκοκκαλιὰ γρηγορώτερα καὶ ἀσφαλέστερα.

Θὰ ἦταν μεγάλο λάθος, νὰ θέλαμε νὰ κατασκευάσουμε ἕνα ὀποιοδήποτε γενικὸ σχῆμα ἀνάπτυξης τοῦ φασισμού γιὰ ὅλες τίς χώρες καὶ ὅλους τοὺς λαούς. Ἐνα τέτοιο σχῆμα δὲ θὰ μᾶς δοθούσε, ἀλλὰ θὰ μᾶς ἐμπόδιζε νὰ διεξάγουμε τὸν πραγματικὸ ἀγῶνα. Πέρα ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα, ὀδηγεῖ εὐθὺς νὰ σπρωχτοῦν χωρὶς διάκριση εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ φασισμού, τὰ στρώματα ἐκεῖνα τοῦ πληθυσμοῦ, πού, ἂν τὰ πλησιάζαμε μὲ σωστὸ τρόπο, θὰ μπορούσαμε σὲ ἕνα ὀρισμένο στάδιον ἀνάπτυξης νὰ τὰ δραστηριοποιήσουμε εἰς τὸν ἀγῶνα ἐνάντια εἰς τὸν φασισμό ἢ τουλάχιστον νὰ τὰ οὐδετεροποιήσουμε.

Ἄς πάρουμε, γιὰ παράδειγμα, τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ φασισμοῦ εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ εἰς τὴν Γερμανίαν. Μερικοὶ σύντροφοι ἔχουν τὴ γνώμη, ὅτι ὁ φασισμὸς εἰς τὴν Γαλλίαν δὲν μπορεῖ νὰ ἀναπτυχθῆι γενικὰ τόσο εὐκόλως ὅπως εἰς τὴν Γερμανίαν. Τὶ εἶναι σ' αὐτὴ τὴ σκέψιν σωστὸ καὶ τί λάθος; Σωστὸ εἶναι, ὅτι εἰς τὴν Γερμανίαν δὲν ὑπῆρχαν τόσο θαθεῖαι ριζωμέναι δημοκρατικὰ παραδόσεις ὅπως εἰς τὴν Γαλλίαν, πού διεξήγαγε, τὸ 18ο καὶ 19ο αἶωνα ἀρκετὰς ἐπαναστάσεις. Σωστὸ εἶναι, ὅτι ἡ Γαλλία εἶναι μιὰ χώρα, πού κέρδισε τὸν πόλεμον καὶ ἐπέδρασε σὲ ἄλλαις χώραις τὴ συνθήκην τῶν Βερσαλλιών, ὅτι εἰς τὴν Γαλλίαν δὲν πληγώθηκε ἡ ἐθνικὴ εὐαισθησία τῶν μαζῶν ὅπως εἰς τὴν Γερμανίαν, ὅπου τὸ γεγονός αὐτὸ ἔπαιξε ἕνα τόσο μεγάλο ρόλον. Σωστὸ εἶναι,

δτι οί κύριες μάζες τῆς ἀγροτιᾶς στή Γαλλία ἔχουν δημοκρατικές ἀντιφασιστικές διαθέσεις, ιδιαίτερα στίς νότιες περιοχές, σέ ἀντίθεση μέ τή Γερμανία, ὅπου ἤδη πρὶν ἀπό τήν ἀνοδο τοῦ φασισμοῦ στήν ἐξουσία, ἔνα σημαντικό τμήμα τῆς ἀγροτιᾶς θρῖσκόταν κάτω ἀπό τήν ἐπιρροή τῶν ἀντιδραστικῶν κομμάτων.

Ἄλλά, σύντροφοι, πέρα ἀπό τίς ὑπάρχουσες διαφορές στήν ἀνάπτυξη τοῦ φασιστικοῦ κινήματος στή Γαλλία καί τή Γερμανία, πέρα ἀπό τίς στιγμές, πού δυσκόλεψαν τήν προέλαση τοῦ φασισμοῦ στή Γαλλία, θά πρέπει νά εἴμαστε κοντόφθαλμοι, ἂν δέ βλέπουμε τὸ ἀστασιόδητο δυνάμωμα τοῦ φασιστικοῦ κινδύνου στή χώρα αὐτή καί ἂν ὑποτιμᾶμε τή δυνατότητα φασιστικῆς ἀνατροπῆς. Πολλές περιστάσεις εὐνοοῦν πάλι στή Γαλλία τήν ἀνάπτυξη τοῦ φασισμοῦ. Μὴν ξεχνᾶτε, ὅτι ἡ οἰκονομική κρίση, πού ἄρχισε στή Γαλλία ἀργότερα ἀπό ὅ,τι στίς ἄλλες καπιταλιστικές χώρες, βαθαίνει καί ὀξύνεται παραπέρα, πράγμα πού διευκολύνει ιδιαίτερα τήν ἀχαλίνωτη δημαγωγία τῶν φασιστῶν. Ὁ γαλλικός φασισμός ἔχει τόσο γερές θέσεις μέσα στοῦ στρατό, στοῦ σώμα τῶν ἀξιωματικῶν, ὅσο δὲν εἶχαν οἱ ἐθνικοσοσιαλιστές στοῦ γερμανικοῦ στρατοῦ πρὶν ἀπό τὸ ἀνέθασμά τους στήν ἐξουσία. Ἀκόμη, σέ καμμιά χώρα ἡ διαφθορά τοῦ κοινοβουλευτικοῦ καθεστώτος δὲν ἔχει πάρει τέτοια τεράστια ἔχταση καί δὲν προκάλεσε τέτοια ἀγανάχτηση στίς μάζες, ὅπως στή Γαλλία, πράγμα στοῦ ὁποῖο ποντάρουν μέ δημαγωγικό τρόπο, ἔπως εἶναι γνωστό, οἱ γάλλοι φασίστες στοῦ ἀγῶνα τους ἐνάντια στήν ἀστική δημοκρατία. Μὴν ξεχνᾶτε ἀκόμη ὅτι ὁ μέγας φόδος τῆς γαλλικῆς ἀστικῆς τάξης νά χάσει τήν πολιτική καί στρατιωτική ἡγεμονία της στήν Εὐρώπη, εὐνοεῖ τήν ἀνάπτυξη τοῦ φασισμοῦ.

Ἀπὸ αὐτὸ θαίνει, ὅτι οἱ ἐπιτυχίες τοῦ ἀντιφασιστικοῦ κινήματος στή Γαλλία, γιὰ τίς ὁποῖες μίλησαν ἐδῶ οἱ σύντροφοι Τορέζ καί Κασὲν καί γιὰ τίς ὁποῖες χαιρόμαστε μέ ὄλη μας τήν καρδιά, δὲν μποροῦν σέ καμμιά περίπτωση νά εἰδωθοῦν ἀκόμη σὰ δείγμα γιὰ τὸ γεγονός, ὅτι οἱ ἐργαζόμενες μάζες πέτυχαν νά φράξουν μιὰ γιὰ πάντα τὸ δρόμο στοῦ φασισμοῦ. Πρέπει νά τονίσουμε μέ ὄλη μας τὴ δύναμη γιὰ μιὰ ἀκόμη φορά τὴ μεγάλη σπουδαιότητα τῶν καθ-

κόντων τῆς γαλλικῆς ἐργατικῆς τάξης στὸν ἀγῶνα ἐνάντια στὸ φασισμό, καθήκοντα, πού ἀνάφερα ἤδη στὴν ἐκθεσή μου.

Εἶναι ἀκόμη ἐπικίνδυνο νὰ τρέφουμε αὐταπάτες γιὰ τὴν ἀδυναμία τοῦ φασισμοῦ σὲ ἄλλες χῶρες, ὅπου αὐτὸς δὲ διαθέτει πλατειὰ μαζικὴ βάση. Ἔχουμε παραδείγματα τέτοιων χωρῶν, ὅπως εἶναι ἡ Βουλγαρία, ἡ Γιουγκοσλαβία, ἡ Φιλλανδία, ὅπου ὁ φασισμός, χωρὶς νὰ ἔχει πλατειὰ βάση, ἀνέβηκε στὴν ἐξουσία στῆριζόμενος στὶς ἔνοπλες δυνάμεις τοῦ κράτους καὶ ὕστερα προσπάθησε νὰ διευρύνει τὴν βάση του, χρησιμοποιοῦντας τὴν κρατικὴ μηχανή.

Δίκιο εἶχε ὁ σύντροφος Ντούττ, δταν ἰσχυρίστηκε, ὅτι στὶς γραμμὲς μας ὑπῆρχε ἡ τάση νὰ βλέπουμε τὸ φασισμό γενικά, χωρὶς νὰ παίρνομε ὑπόψη μας τίς συγκεκριμένες ἰδιομορφίες τοῦ φασιστικοῦ κινήματος στὴν κάθε χώρα καὶ νὰ θεωροῦμε ὅλα τὰ ἀντιδραστικὰ μέτρα τῆς ἀστικῆς τάξης σὰ φασισμό καὶ μάλιστα καὶ τὸ ὄχι κομμουνιστικὸ στρατόπεδο συνολικά σὰ φασιστικὸ. Τὸ ἀποτέλεσμα δὲν ἦταν τὸ δυνάμωμα, ἀλλὰ ἀντίθετα τὸ ἀδυνατίσμα τοῦ ἀγῶνα ἐνάντια στὸ φασισμό.

Ἄλλὰ καὶ τώρα ἀκόμη ὑπάρχουν ὑπολλείμματα σχηματικῆς τοποθέτησης ἀπέναντι στὸ φασισμό. Μήπως ὁ ἰσχυρισμὸς διαφόρων συντρόφων, ὅτι τὸ «Νιού Ντῆλ» τοῦ Ροῦσβελτ εἶναι μίᾳ ἀκόμη πιὸ φανερὴ, ἀκόμη πιὸ ὀξεία μορφή ἐξέλιξης τῆς ἀστικῆς τάξης στὸ φασισμό ἀπὸ ὅ,τι γιὰ παράδειγμα ἡ «Ἐθνικὴ Κυβέρνηση» τῆς Ἀγγλίας, δὲν εἶναι ἡ ἔκφραση μιᾶς τέτοιας σχηματικῆς τοποθέτησης; Χρειάζεται πραγματικὰ μεγάλη δόση σχηματικῆς ἀντίληψης γιὰ νὰ μὴ βλέπουμε, ὅτι οἱ ἀντιδραστικότεροι κύκλοι τοῦ ἀμερικάνικου χρηματιστικοῦ κεφαλαίου, πού ἐπιτίθενται στὸ Ροῦσβελτ, εἶναι κυρίως ἐκείνη ἀκριβῶς ἡ δύναμη, πού ὑποδαυλίζει καὶ ὀργανώνει τὸ φασιστικὸ κίνημα στὶς Ἐνωμένους Πολιτείες. Τὸ νὰ μὴν ἀντιλαμβανόμεστε πίσω ἀπὸ τίς ὑποκριτικὲς φράσεις τῶν κύκλων αὐτῶν γιὰ «ὑπεράσπιση τῶν δημοκρατικῶν δικαιωμάτων τῶν ἀμερικανῶν πολιτῶν» τὸν πραγματικὸ φασισμό πού γεννιέται στὶς Ἐνωμένους Πολιτείες, σημαίνει ὅτι ἀποπροσανατολίζομε τὴν ἐργατικὴ τάξη στὸν ἀγῶνα ἐνάντια στὸ χειρότερό της ἐχθρό.

Και στις άποικιακές και μισοαποικιακές χώρες αναπτύσσονται, όπως διαπιστώθηκε στη συζήτηση, όρισμένες φασιστικές ομάδες, αλλά φυσικά εδώ δεν πρόκειται για έναν τέτοιο φασισμό, όπως έχουμε συνηθίσει να τον βλέπουμε στη Γερμανία, στην Ίταλία και σε άλλες καπιταλιστικές χώρες. Έδώ πρέπει να μελετήσουμε και να πάρουμε υπόψη μας τις έντελως ιδιαίτερες οικονομικές, πολιτικές και ιστορικές συνθήκες, κάτω από τις οποίες ο φασισμός παίρνει και θα παίρνει ειδικές μορφές.

Στην ανικανότητά τους να πιάσουν συγκεκριμένα τα φαινόμενα της ζωντανής πραγματικότητας, μερικοί σύντροφοι, που πάσχουν από τεμπελιά σκέψης, αντικαθιστούν τη λεπτομερική και προσεχτική μελέτη της συγκεκριμένης κατάστασης και του συσχετισμού των ταξικών δυνάμεων με γενικές, κενές φόρμουλες. Αυτοί δεν μοιάζουν καθόλου με σκοπευτές, που πετυχαίνουν ακριβώς το στόχο, αλλά μ' εκείνα τα «σαίνα στη σκοποβολή», που λαθεύουν συστηματικά και συνέχεια, τότε ρίχνουν πιδό ψηλά, τότε πιδό χαμηλά, τότε πιδό μακριά, τότε πιδό κοντά στο στόχο. Έμεις όμως, σύντροφοι, σαν κομμουνιστές αγωνιστές του εργατικού κινήματος, σαν επαναστατική πρωτοπορία της εργατικής τάξης, θέλουμε να είμαστε εκείνοι οι σκοπευτές, που πετυχαίνουν πραγματικά αλάθητα το στόχο τους.

Προλεταριακό Ένιαίο Μέτωπο ή Αντιφασιστικό Λαϊκό Μέτωπο

Έτσι, μερικοί σύντροφοι σπᾶνε χωρίς λόγο το κεφάλι τους για το ζήτημα: με τί να αρχίσουμε — με το Ένιαίο Μέτωπο του προλεταριάτου ή με το αντιφασιστικό Λαϊκό Μέτωπο;

Οί μὲν λένε, ότι με τη δημιουργία του αντιφασιστικού Λαϊκού Μετώπου δε θα μπορέσουμε να αρχίσουμε πριν να έχει οργανωθεί ένα γερό Ένιαίο Μέτωπο του προλεταριάτου.

Μιᾶς όμως και ή δημιουργία του προλεταριακού Ένιαίου Μετώπου σε μιᾶ σειρά χώρες προσκρούει στην αντίσταση του αντιδραστικού τμήματος της σοσιαλδημοκρατίας, — κρίνουν οί άλλοι —

θα ήταν καλύτερα να αρχίσουμε άμεσα με το Λαϊκό Μέτωπο και ύστερα πάνω σ' αυτή τη βάση να αναπτύξουμε το Ένιαίο Μέτωπο της εργατικής τάξης.

Τόσο οί μὲν όσο και οί δὲ δὲν κατανοοῦν προφανῶς, ὅτι τὸ Ένιαίο Μέτωπο τοῦ προλεταριάτου και τὸ ἀντιφασιστικὸ Λαϊκὸ Μέτωπο εἶναι συνδεμένα μεταξύ τους, πλεγμένα μεταξύ τους με τὴ ζωντανή διαλεκτικὴ τοῦ ἀγώνα, ὅτι στὴν πορεία τοῦ πραχτικοῦ ἀγώνα ἐνάντια στὸ φασισμό τὸ ἓνα ἐνώνεται με τὸ ἄλλο και σὲ καμμιά περίπτωση δὲ χωρίζονται τὸ ἓνα ἀπὸ τὸ ἄλλο ἀπὸ κανένα σινικὸ τεῖχος.

Δὲ μπορεῖ κανεὶς βέβαια νὰ πιστεῦει στὰ σοβαρά, ὅτι εἶναι δυνατὸ νὰ δημιουργηθεῖ πραγματικὰ ἓνα ἀντιφασιστικὸ Λαϊκὸ Μέτωπο, χωρὶς νὰ πραγματοποιηθεῖ ἡ ἐνότητα δράσης τῆς ἴδιας τῆς εργατικῆς τάξης, πὺ εἶναι ἡ ἡγετικὴ δύναμη αὐτοῦ τοῦ Λαϊκοῦ Μετώπου. Σὺγχρονα πάλι, ἡ παραπέρα ἀνάπτυξη τοῦ προλεταριακοῦ Ένιαίου Μετώπου ἐξαρτιέται σὲ σημαντικὸ βαθμὸ ἀπὸ τὴ μεταβολὴ του σὲ ἓνα Λαϊκὸ Μέτωπο ἐνάντια στὸ φασισμό.

Φανταστεῖτε, σύντροφοι, ἓναν τέτοιο ἀνθρώπο πὺ βλέπει τὰ πράγματα σχηματικὰ, νὰ βρεθεῖ μπροστὰ στὴν ἀπόφασή μας και με τὸν ἐνθουσιασμὸ ἐνὸς γνήσιου «γραμματικοῦ» νὰ κατασκευάσει τὸ σχῆμα του:

Πρῶτα Ένιαίο Μέτωπο τοῦ προλεταριάτου ἀπὸ τὰ κάτω σὲ τοπικὴ κλίμακα.

ὕστερα Ένιαίο Μέτωπο ἀπὸ τὰ κάτω σὲ ἐπίπεδο περιοχῆς.

ὕστερα Ένιαίο Μέτωπο ἀπὸ τὰ πάνω με τὴν ἴδια σειρά.

Παραπέρα — Ένότητα τοῦ συνδικαλιστικοῦ κινήματος.

Κατόπιν — τράδηγμα τῶν ἄλλων ἀντιφασιστικῶν κομμάτων.

ὕστερα τὸ δλόπλευρα ἀναπτυγμένο Λαϊκὸ Μέτωπο ἀπὸ τὰ πάνω και τὰ κάτω.

μετὰ πρέπει νὰ ἀνεβάσουμε τὸ κίνημα σὲ ἓνα ἀνώτερο σκαλοπάτι, νὰ τὸ πολιτικοποιήσουμε, νὰ τὸ ἐπαναστατικοποιήσουμε κ.λ.π. κ.λ.π.

Σύντροφοι, θὰ μοῦ πεῖτε, ὅτι πρόκειται γιὰ μεγάλη ἀνοησία. Σὺμφωνοι. Ἀλλὰ τὸ ἄσκημο εἶναι, ὅτι μιὰ τέτοια σχεταριστικὴ ἀ-

νοησία, με αυτή ή την άλλη μορφή, υπάρχει ακόμη πολύ συχνά δυστυχώς μέσα στις γραμμές μας.

Και πώς έχουν τα πράγματα στην πραγματικότητα; Φυσικά, παντού πρέπει να επιδιώκουμε ένα πλατύ Λαϊκό Μέτωπο αγώνα ενάντια στο φασισμό. Άλλα σε αρκετές χώρες δε θα ξεπεράσουμε τη γενικολογία για το Λαϊκό Μέτωπο, αν δεν ξέρουμε, να σπάμε με την κινητοποίηση των εργατικών μαζών την αντίσταση του αντιδραστικού τμήματος της σοσιαλδημοκρατίας ενάντια στο ενιαίο αγωνιστικό μέτωπο του προλεταριάτου. Έτσι έχουν τα πράγματα κυρίως στην Αγγλία, όπου η εργατική τάξη αποτελεί την πλειοψηφία του πληθυσμού, όπου τα αγγλικά συνδικάτα και το Έργατικό Κόμμα έχουν πίσω τους την κύρια μάζα της εργατικής τάξης. Έτσι έχουν τα πράγματα στο Βέλγιο και στις Σκανδιναδικές γώρες, όπου τα αδύνατα αριθμητικά, κομμουνιστικά Κόμματα έχουν απέναντί τους ισχυρά μαζικά συνδικάτα και αριθμητικά ισχυρά σοσιαλδημοκρατικά κόμματα.

Οι κομμουνιστές θα έκαναν στις χώρες αυτές το μεγαλύτερο πολιτικό λάθος, αν παραιτούνταν από τον αγώνα για τη δημιουργία του προλεταριακού Ένιαίου Μετώπου και κρύβονταν πίσω από γενικές εκφράσεις για το Λαϊκό Μέτωπο, που δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί χωρίς τη συμμετοχή των μαζικών οργανώσεων της εργατικής τάξης. Για να φτιάξουμε στις χώρες αυτές ένα πραγματικό Λαϊκό Μέτωπο, οι κομμουνιστές πρέπει να κάνουν τεράστια πολιτική και οργανωτική δουλειά μέσα στις εργατικές μάζες. Πρέπει να βοηθήσουμε τις μάζες, που βλέπουν τις ρεφορμιστικές μαζικές οργανώσεις ήδη σαν την ενσάρκωση της προλεταριακής ενότητας, να ξεπεράσουν τις προκαταλήψεις τους. Πρέπει να πείσουν τις μάζες, ότι η δημιουργία του Ένιαίου Μετώπου με τους κομμουνιστές σημαίνει το πέρασμά τους στις θέσεις της ταξικής πάλης, ότι μόνο ένα τέτοιο πέρασμα έγγυάται την επιτυχία του αγώνα ενάντια στην επίθεση του κεφαλαίου και του φασισμού. Δε θα ξεπεράσουμε τις δυσκολίες που συναντάμε, βάζοντας έδω πλατύτερα καθήκοντα. Αντίθετα, θα τις ξεπεράσουμε, αν αγωνιζόμαστε για τον παραμερισμό αυτών των αδυναμιών, αν ετοιμάζουμε όχι με λόγια, αλλά στην

πραγματικότητα τή δημιουργία ενός πραγματικού Λαϊκού Μετώπου αγώνα ενάντια στο φασισμό, ενάντια στην επίθεση του κεφαλαίου, ενάντια στον κίνδυνο ενός ιμπεριαλιστικού πολέμου.

Διαφορετικά μπαίνει το ζήτημα σε εκείνες τις χώρες όπως η Πολωνία, όπου μαζί με το εργατικό κίνημα αναπτύσσεται ένα ισχυρό αγροτικό κίνημα, όπου οι αγροτικές μάζες έχουν δικές τους οργανώσεις, που κάτω από την επίδραση της αγροτικής κρίσης ριζοσπαστικοποιούνται, όπου η εθνική καταπίεση προκαλεί αγανάχτηση στις εθνικές μειονότητες. Έδω, η ανάπτυξη του Λαϊκού Μετώπου του αγώνα θα πραγματοποιηθεί παράλληλα με την ανάπτυξη του προλεταριακού Έθνιαίου Μετώπου, και καμμιά φορά, στις χώρες αυτές, το κίνημα του Λαϊκού Μετώπου μπορεί και να υπερφαλαγγίσει το κίνημα του Έργατικού Μετώπου.

Πάρτε μιὰ χώρα σαν την Ισπανία, που βρίσκεται στην πορεία της αστικο-δημοκρατικής επανάστασης. Μπορούμε να πούμε, ότι ο οργανωτικός κατακερματισμός του προλεταριάτου στην Ισπανία απαιτεί, να πραγματοποιήσουμε την ολοκληρωτική αγωνιστική ένωση της εργατικής τάξης, πριν ακόμη να δημιουργήσουμε ένα έργο - αγροτικό Μέτωπο ενάντια στο Λερρού¹² και Ζιλ Ρόμπλες;¹³ Βάζοντας έτσι το ζήτημα, θα απομονώναμε το προλεταριάτο από την αγροτιά, θα αποσύραμε στην πραγματικότητα το σύνθημα της αγροτικής επανάστασης θα διευκολύναμε τους έχθρους του λαού να διχάσουν το προλεταριάτο και την αγροτιά και να αντιπαραθέσουν την αγροτιά στην εργατική τάξη. Και αυτό υπήρξε, όπως είναι γνωστό, μιὰ από τις κύριες αιτίες της ήττας της εργατικής τάξης στους αγώνες του Όχτώβρη του 1934 στις Αστούριες.

Δέν πρέπει όμως να ξεχνάμε κάτι: Σε όλες τις χώρες, όπου το προλεταριάτο είναι αριθμητικά σχετικά αδύνατο, όπου η αγροτιά και τα μικροαστικά στρώματα της πόλης υπερτερούν, πρέπει τόσο περισσότερο να βάζουμε όλες μας τις δυνάμεις, για να δημιουργήσουμε ένα γερό Έθνιαίο Μέτωπο της ίδιας της εργατικής τάξης, ώστε η εργατική τάξη να μπορέσει να παίξει το ρόλο της σαν ήγετικός παράγοντας όλων των εργαζομένων.

Δέν μποροῦμε λοιπόν, σύντροφοι, νά δώσουμε γιά τή λύση τοῦ ζητήματος τοῦ προλεταριακοῦ Μετώπου καί τοῦ Λαϊκοῦ Μετώπου καμμιά γενική συνταγή γιά ὄλες τίς περιπτώσεις, γιά ὄλες τίς χώρες καί γιά ὄλους τοὺς λαούς. Ἡ γενικότητα σέ ἕνα τέτοιο ζήτημα, ἡ ἐφαρμογή μιᾶς καί μόνης συνταγῆς γιά ὄλες τίς χώρες, ἐπιτρέψτε μου νά πῶ, ὅτι θά σήμαινε ἀγνωστικισμό. Τὸν ἀγνωστικισμό ὅμως πρέπει νά τὸν χτυπᾶμε περισσότερο, ὅταν ἐμφανίζεται μὲ τὴ μορφή γενικῶν σχημάτων.

Γιὰ τὸ ρόλο τῆς σοσιαλδημοκρατίας καί τὴ θέση της στὸ Ἐνιαῖο Μέτωπο τοῦ προλεταριάτου

Σύντροφοι! Ἀπὸ τὴν ἀποψη τῶν καθηκόντων μας σ' ὅτι ἀφορᾶ τὴν ταχτική μας, ἔχει μεγάλη σημασία νά ἀπαντήσουμε σωστά στὸ ἐρώτημα: ἂν καί κατὰ πόσο ἡ σοσιαλδημοκρατία στὴν τωρινή στιγμή εἶναι ἀκόμη τὸ κύριο στήριγμα τῆς ἀστικῆς τάξης.

Μερικοὶ σύντροφοι ποὺ μίλησαν στὴ συζήτηση, (οἱ σύντροφοι Φλοριν καί Ντούττ), ἀνάφεραν τὸ ζήτημα αὐτό, ἀλλὰ λόγῳ τῆς σπουδαιότητάς του πρέπει νά δώσουμε μιὰ πιὸ ἐξαντλητικὴ ἀπάντηση. Εἶναι ἕνα ἐρώτημα, ποὺ βάζουν οἱ ἐργάτες ὄλων τῶν κατευθύνσεων, ἰδιαίτερα ὅμως οἱ σοσιαλδημοκράτες ἐργάτες.

Πρέπει νά προσέξουμε, ὅτι ἡ θέση τῆς σοσιαλδημοκρατίας στὸ ἀστικὸ κράτος καί ἡ σχέση της πρὸς τὴν ἀστικὴ τάξη ἔχει σέ ἀρχετές χώρες ἀλλάξει ἢ ἀλλάζει.

Πρῶτα, ἡ κρίση κλόνισε συθέμελα τὴν κατάσταση τῶν στρώματων ἐκείνων τῆς ἐργατικῆς τάξης, ποὺ θρίσκονταν σέ καλύτερη μοίρα, τῆς λεγομένης ἐργατικῆς ἀριστοκρατίας, ποὺ πάνω της στηρίζεται κυρίως, ὅπως εἶναι γνωστό, ἡ σοσιαλδημοκρατία. Καί τὰ στρώματα αὐτὰ ἀρχίζουν ὄλο καὶ περισσότερο νά ἀναθεωροῦν τίς προηγούμενες ἀπόψεις τους γιά τὴ σκοπιμότητα τῆς πολιτικῆς τῆς συνεργασίας μὲ τὴν ἀστικὴ τάξη.

Δεύτερο, σέ μιὰ σειρά χώρες, ὅπως εἶπα ἤδη καί στὴν κύρια

είσηγηση, ή ίδια ή άστική τάξη αναγκάζεται να ξεκόψει από την άστική δημοκρατία και να περάσει στην τρομοκρατική μορφή της δικτατορίας. Και τότε, δέν καταργεί μόνο την προηγούμενη θέση της σοσιαλδημοκρατίας στο κρατικό σύστημα του χρηματιστικού κεφαλαίου, αλλά κάτω από όρισμένες συνθήκες καταργεί και τή νομιμότητά της, τήν καταδιώκει, ή ακόμη τή συντρίβει όλοκληρωτικά.

Τρίτο, οι σοσιαλδημοκράτες εργάτες επαναστατικοποιούνται από τή μιá κάτω από τήν επίδραση των διδαγμάτων τής ήττας τής εργατιάς τής Γερμανίας, Αυστρίας και Ίσπανίας, ήττας, πού κύρια ήταν τó αποτέλεσμα τής σοσιαλδημοκρατικής πολιτικής τής συνεργασίας με τήν άστική τάξη, και από τήν άλλη κάτω από τήν επίδραση τής νίκης τού σοσιαλισμού στη Σοβιετική Ένωση, αποτέλεσμα τής μπολσεβίκικης πολιτικής και τής εφαρμογής τού επαναστατικού Μαρξισμού. Αρχίζει ή στροφή των σοσιαλδημοκρατών εργατών προς τήν ταξική πάλη ενάντια στην άστική τάξη.

Όλες αυτές οι αίτιες στο σύνολό τους, κάνουν όλο και περισσότερο δυσκολότερο — σε μερικές χώρες μάλιστα κάνουν πραγματικά αδύνατο — να παίξει ή σοσιαλδημοκρατία παραπέρα τόν προηγούμενο ρόλο της σά στήριγμα τής άστικής τάξης.

Τό να μήν κατανοείται αυτό τó γεγονός, είναι ιδιαίτερα όλαβερό για εκείνες τις χώρες, όπου ή φασιστική δικτατορία έχει καταργήσει τή νομιμότητα τής σοσιαλδημοκρατίας. Από αυτή τήν άποψη, ήταν σωστή ή αυτοκριτική εκείνων των γερμανών συντρόφων, πού τόγισαν στους λόγους τους, ότι πρέπει να σταματήσουμε να γαντζωνόμαστε στις λέξεις πού περιείχαν παλιές φόρμουλες και αποφάσεις για τή σοσιαλδημοκρατία και να άγνοούμε τις άλλαγές μέσα στο στρατόπεδό της, Είναι φανερό, ότι ή παράβλεψη αυτή δδηγεί στη διαστρέβλωση τής γραμμής μας, πού άποσκοπεί στην άποκατάσταση τής ένότητας τής εργατικής τάξης και διευκολύνει τά αντιδραστικά στοιχεία τής σοσιαλδημοκρατίας στο σάμποτάρισμα τού Ένταίου Μετώπου.

Άλλά ή παρεία τής επαναστατικοποίησης μέσα στα σοσιαλδημοκρατικά κόμματα, πού πραγματοποιείται τώρα σε όλες τις χώρες, άναπτύσσεται ανισόμετρα. Δέν πρέπει να φανταζόμαστε, ότι

οί σοσιαλδημοκράτες εργάτες που επαναστατικοποιούνται τώρα, θα περάσουν με μίαν και κατά μάζες στις θέσεις της συνεπούς ταξικής πάλης και ότι, χωρίς όλες τις ενδιάμεσες φάσεις, θα ένω-
θούν άπ' ε ύ θ ε ί ας με τούς κομμουνιστές. Αυτό, σε μιιά σειρά χώρες θα χρειαστεί μιιά λίγο - πολύ δύσκολη, λίγο - πολύ πολύπλοκη και μακρόχρονη πορεία, που όπωσδήποτε εξαρτιέται σε μεγάλο βαθμό από την όρθότητα της πολιτικής και της ταχτικής μας. Πρέπει μάλιστα να υπολογίζουμε και με την πιθανότητα, ότι μερικά σοσιαλδημοκρατικά κόμματα και οργανώσεις, όταν περάσουν από τη θέση της συνεργασίας με τη μπουρζουαζία στη θέση της ταξικής πάλης ενάντια στη μπουρζουαζία, θα εξακολουθήσουν να υπάρχουν για ένα όρισμένο διάστημα σαν αυτόνομες οργανώσεις και κόμματα. Φυσικά, σε μιιά τέτοια περίπτωση, δε γίνεται καν λόγος να θεωρούμε τέτοιες σοσιαλδημοκρατικές οργανώσεις ή κόμματα σαν στηρίγματα της άστικής τάξης.

Δέν πρέπει να υπολογίζουμε, ότι οί σοσιαλδημοκράτες εκείνοι εργάτες, που έρρίσκονται κάτω από την έπιρροή της ιδεολογίας της συνεργασίας με την άστική τάξη, θα άποσπαστούν από μόνοι τους, σαν άποτέλεσμα άντικειμενικών αιτιών, από την ιδεολογία αυτή, με την όποία διαποτίστηκαν τόσα χρόνια. "Όχι, είναι δική μας ύπόθεση, είναι ύπόθεση των κομμουνιστών, να βοηθήσουν τούς σοσιαλδημοκράτες εργάτες να άπελευθερωθούν από τη δικαιοδοσία της ρεφορμιστικής ιδεολογίας. Η διαφώτιση πάνω στις άρχές και τό πρόγραμμα του κομμουνισμού πρέπει να γίνεται συναδελφικά, ύπομονετικά και ανάλογα με τό επίπεδο της πολιτικής άνάπτυξης του κάθε σοσιαλδημοκράτη εργάτη. Η κριτική μας στο σοσιαλδημοκρατισμό πρέπει να γίνει πιο συγκεκριμένη και πιο συστηματική. Πρέπει να στηρίζεται πάνω στην πείρα των σοσιαλδημοκρατικών μαζών. Πρέπει να προσέξουμε, ότι μπορούμε και πρέπει να διευκολύνουμε και να έπιταχύνουμε την επαναστατική εξέλιξη των σοσιαλδημοκρατών εργατών κυρίως πάνω στη βάση της πείρας του κοινού άγώνα — χέρι με χέρι — με τούς κομμουνιστές ενάντια στον ταξικό έχθρο. Δέν ύπάρχει πιο άποτελεσματικό μέσο για τό ξεπέραςμα των ταλαντεύσεων και των άμφιβολιών των σοσιαλδημοκρατών έρ-

γατών από τη συμμετοχή τους στο προλεταριακό Ένιαίο Μέτωπο.

Θά κάνουμε ότι περνάει από το χέρι μας για να διευκολύνουμε όχι μόνο τους σοσιαλδημοκράτες εργάτες, αλλά και εκείνα τα στελέχη των σοσιαλδημοκρατικών κομμάτων και οργανώσεων, που θέλουν ειλικρινά να περάσουν στην επαναστατική ταξική τοποθέτηση, να διεξάγουν την κοινή δουλειά και την κοινή πάλη μαζί μ' έμας ενάντια στον ταξικό έχθρο. Άλλά ταυτόχρονα δηλώνουμε: Έκείνοι οι σοσιαλδημοκράτες ήγέτες, άπλά στελέχη και εργάτες, που συνεχίζουν να υποστηρίζουν τη διασπαστική πολιτική των αντιδραστικών ήγετών της σοσιαλδημοκρατίας και να εμφανίζονται ενάντια στο Ένιαίο Μέτωπο, και να έσηθάνε έτσι άμεσα ή έμμεσα τον ταξικό έχθρο, παίρνουν άπέναντι στην εργατική τάξη μια εϋθύνη, που δέν είναι μικρότερη από την ιστορική εϋθύνη εκείνων, που υποστήριξαν τη σοσιαλδημοκρατική πολιτική της συνεργασίας, την πολιτική εκείνη, που σέ μια σειρά εϋρωπαϊκές χώρες χαντάκωσε την επανάσταση του 1918 και άνοιξε τó δρόμο στο φασισμό.

Τó ζήτημα της τοποθέτησης άπέναντι στο Ένιαίο Μέτωπο, γίνεται ή διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στο αντιδραστικό τμήμα της σοσιαλδημοκρατίας και στα στρώματα εκείνα που επαναστατικοποιούνται. Η βοήθειά μας πρós τó τμήμα που επαναστατικοποιείται θά είναι τόσο πιδ άποτελεσματική, όσο πιδ δυνατή είναι ή πάλη μας ενάντια στο αντιδραστικό στρατόπεδο της σοσιαλδημοκρατίας, που θρίσκεται στο ίδιο μπλόκ με την άστική τάξη. Καί μέσα στο άριστερό στρατόπεδο, ή πορεία του ξεκαθαρίσματος των μεμονωμένων στοιχείων του θά είναι τόσο γρηγορότερη, όσο πιδ άποφασιστικά θά άγωνίζονται οι κομμουνιστές για τó Ένιαίο Μέτωπο με τά σοσιαλδημοκρατικά κόμματα. Η πράξη της ταξικής πάλης και ή συμμετοχή της σοσιαλδημοκρατίας στο κίνημα του Ένιαίου Μετώπου θά δείξουν, ποιός μέσα στο στρατόπεδο αυτό είναι, «άριστερός» στα λόγια και ποιός είναι πραγματικά άριστερός.

Για τήν κυβέρνηση του Ένιαίου Μετώπου

* Αν ή θέση της σοσιαλδημοκρατίας στην πραχτική πραγματο-

ποίηση του προλεταριακού Έθνείου Μετώπου σε κάθε χώρα γενικά είναι το κύριο χαρακτηριστικό για το εάν και κατά πόσο έχει αλλάξει ο προηγούμενος ρόλος του σοσιαλδημοκρατικού Κόμματος ή μεμονωμένων τμημάτων του μέσα στο αστικό κράτος, τότε η θέση της σοσιαλδημοκρατίας απέναντι στο ζήτημα της κυβέρνησης του Έθνείου Μετώπου, θα είναι ένα ιδιαίτερα χτυπητό χαρακτηριστικό.

Σε μία κατάσταση, όπου το ζήτημα του σχηματισμού μιας κυβέρνησης του Έθνείου Μετώπου βρίσκεται στην ημερήσια διάταξη σαν άμεσο πρακτικό καθήκον, το ζήτημα αυτό γίνεται το αποφασιστικό ζήτημα, ή λυδία λίθος για την πολιτική της σοσιαλδημοκρατίας της δοσμένης χώρας: "Η με τη φασιστικοποιούμενη αστική τάξη ενάντια στην εργατική τάξη, ή με το επαναστατικό προλεταριάτο ενάντια στο φασισμό και την αντίδραση, όχι με τα λόγια, αλλά με τις πράξεις." Έτσι θα μπει το αναπόφευχτο ερώτημα, τόσο τη στιγμή του σχηματισμού, όσο και στο διάστημα της άσκησης της εξουσίας της κυβέρνησης του Έθνείου Μετώπου.

Σ' ότι αφορά το χαρακτήρα και τις προϋποθέσεις της δημιουργίας μιας κυβέρνησης του Έθνείου Μετώπου ή του αντιφασιστικού Λαϊκού Μετώπου, πιστεύω, σύντροφοι, ότι στην έκθεση ειπώθηκε ήδη ότι είναι απαραίτητο για το γενικό προσανατολισμό στην τακτική μας. Το να απαιτεί κανείς να καθορίσουμε πέρα από αυτό όλα τα πιθανά είδη και όλες τις προϋποθέσεις για τη δημιουργία μιας τέτοιας κυβέρνησης, σημαίνει να μπλεχτούμε σ' ένα χωρίς νόημα γρίφο.

Θέλω να προειδοποιήσω για κάθε άπλοποίηση και για κάθε σχηματική αντίληψη στο ζήτημα αυτό. Η ζωή είναι πιο πολύπλοκη από ότι όλα τα σχήματα. Θα ήταν για παράδειγμα λάθος να δάζουμε το ζήτημα έτσι, οα να ήταν η κυβέρνηση του Έθνείου Μετώπου μια ά ν α π ό φ ε υ χ τ η φάση στο δρόμο για την εγκαθίδρυση της προλεταριακής δικτατορίας. Αυτό είναι εξίσου λάθος, όπως ήταν προηγούμενα λάθος που φανταζόμασταν το ζήτημα, ότι στις φασιστικές χώρες δε θα υπάρξουν καθόλου έ ν θ ι ά μ ε σ ε ς φάσεις και ότι η φασιστική δικτατορία θα αντικατασταθεί ό π ω σ-

δ ή π ο τ ε και ά μ ε σ α από την προλεταριακή δικτατορία.

Η ούσία του ζητήματος έγκειται στο αν το προλεταριάτο θα είναι έτοιμο στην αποφασιστική στιγμή για την άμεση ανατροπή της αστικής τάξης και την εγκαθίδρυση της εξουσίας του και αν θα έχει εξασφαλίσει στην περίπτωση αυτή την υποστήριξη των συμμάχων του ή πάλι αν το κίνημα του προλεταριακού Έθνείου Μετώπου και του αντιφασιστικού Λαϊκού Μετώπου στη δοσμένη φάση θα είναι σε θέση μονάχα να πιέσει το φασισμό ή να τον ανατρέψει, χωρίς όμως και να περάσει άμεσα στη συντριβή της δικτατορίας της αστικής τάξης. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, το να παραιτηθούμε μόνο και μόνο για το λόγο αυτό από τη δημιουργία και την υποστήριξη μιας κυβέρνησης του Έθνείου Μετώπου ή του Λαϊκού Μετώπου, θα ήταν πολιτικά ανεπίτρεπτα κοντόφθαλμο και δε θα ήταν σοβαρή επαναστατική πολιτική.

Δέν είναι δύσκολο να καταλάβουμε, ότι ά λ λ ο ι ω ς έχει ο σχηματισμός μιας κυβέρνησης του Έθνείου Μετώπου στις χώρες, όπου ο φασισμός δε βρίσκεται ακόμη στην εξουσία, από ότι στις χώρες της φασιστικής δικτατορίας. Στις χώρες αυτές, ή δημιουργία μιας τέτοιας κυβέρνησης είναι δυνατή μ ό ν ο στην πορεία της ανατροπής της φασιστικής εξουσίας. Σε χώρες, όπου αναπτύσσεται μια αστικό - δημοκρατική επανάσταση, μια κυβέρνηση του Λαϊκού Μετώπου, θα μπορούσε να γίνει ή κυβέρνηση της δημοκρατικής δικτατορίας της εργατικής τάξης και της αγροτιάς.

Όπως ανάφερα ήδη και στην έκθεση, οι κομμουνιστές θα υποστηρίξουν με κάθε τρόπο την κυβέρνηση του Έθνείου Μετώπου, αν αυτή καταπολεμάει πραγματικά τους έχθρους του λαού και αφήνει στο Κομμουνιστικό Κόμμα και στην εργατική τάξη ελεύθερο πεδίο δράσης. Το ζήτημα της συμμετοχής των κομμουνιστών στην κυβέρνηση εξαρτιέται αποκλειστικά από τη συγκεκριμένη κατάσταση. Ζητήματα αυτού του είδους θα αποφασίζονται σε κάθε μεμονωμένη περίπτωση. Καμιά έτοιμη συνταγή δέν μπορεί να δοθεί εδώ από τα πριν.

Γιὰ τὴ θέση μας ἀπέναντι στὴν ἀστικὴ δημοκρατία

Στὴ συζήτηση ἐδῶ ἀναφέρθηκε, ὅτι τὸ πολωνικὸ κόμμα, ποὺ κινητοποιεῖ τίς μάζες ἐνάντια στὰ χτυπήματα τοῦ φασισμού καὶ γιὰ τὰ δικαιώματα τῶν ἐργαζομένων, «παρόλα αὐτὰ ἐνοιωθε φόβος μπροστὰ σὲ μιὰ θετικὴ διατύπωση δημοκρατικῶν αἰτημάτων, γιὰ νὰ μὴ δημιουργήσῃ μέσα στὶς μάζες δημοκρατικὲς αὐταπάτες». Ἐνας τέτοιος φόβος μπροστὰ σὲ μιὰ θετικὴ διατύπωση δημοκρατικῶν αἰτημάτων ὑπάρχει μὲ τὴ μιὰ ἢ τὴν ἄλλη μορφή ὄχι μόνο στὸ πολωνικὸ κόμμα.

Ἄπὸ ποῦ προέρχεται ὁ φόβος αὐτός, σύντροφοι; Προέρχεται ἀπὸ τὸ λαθεμένο, ὄχι διαλεχτικὸ χεiriσμὸ τοῦ ζητήματος τῆς θέσης ἀπέναντι στὴν ἀστικὴ δημοκρατία. Ἐμεῖς οἱ κομμουνιστὲς εἴμαστε ἀκλόνητοι ὀπαδοὶ τῆς σοβιετικῆς δημοκρατίας, ποὺ ἡ μεγάλη πείρα τῆς πρόσφερε τὴν προλεταριακὴ δικτατορία στὴ Σοβιετικὴ Ἐνωση, ὅπου σὲ μιὰ ἐποχὴ, ποὺ στὶς καπιταλιστικὲς χώρες συντρίβονται καὶ τὰ τελευταῖα ὑπολείμματα τῆς ἀστικῆς δημοκρατίας, ἀνακοινώνονται μὲ ἀπόφαση τοῦ 7ου Συνεδρίου τῶν Σοβιέτ ἴσες, ἄμεσες καὶ μυστικὲς ἐκλογές. Ἡ δημοκρατία αὐτὴ τῶν σοβιέτ βά-ζει σὰν προϋπόθεση τὴ νίκη τῆς προλεταριακῆς ἐπανάστασης, τὴ μεταβολὴ τῆς ἀτομικῆς ιδιοκτησίας πάνω στὰ μέσα παραγωγῆς σὲ κοινωνικὴ ιδιοκτησία, τὸ πέρασμα τῆς συντριφτικῆς πλειοψηφίας τοῦ λαοῦ στὸ δρόμο τοῦ σοσιαλισμοῦ. Ἡ δημοκρατία αὐτὴ δὲν παρουσιάζει μιὰν ὀλοκληρωμένη μορφή, ἀναπτύσσεται καὶ θὰ ἀναπτύσσεται μὲ τίς παραπέρα ἐπιτυχίες τῆς σοσιαλιστικῆς οἰκοδόμη-σης, μὲ τὴ δημιουργία τῆς ἀταξικῆς κοινωνίας, καθὼς καὶ μὲ τὴν ἐξάλειψη τῶν ὑπολειμμάτων τοῦ καπιταλισμοῦ στὴν οἰκονομία καὶ στὴ συνείδηση τῶν ἀνθρώπων.

Σήμερα ὅμως ἑκατομμύρια ἐργαζόμενοι, ποὺ ζοῦν μέσα στὶς συνθήκες τοῦ καπιταλισμοῦ, πρέπει νὰ καθορίσουν τὴ θέση τους ἀπέναντι στὶς μορφὲς ἐκεῖνες, ποὺ παίρνει ἡ κυριαρχία τῆς ἀστικῆς τάξης στὶς διάφορες χώρες. Ἐμεῖς δὲν εἴμαστε ἀναρχικοί, καὶ

δὲν μᾶς εἶναι καθόλου ἀδιάφορο, τί πολιτικό καθεστῶς ὑπάρχει στὴ δοσμένη χώρα: ἀστική διχτατορία μὲ τὴ μορφή τῆς ἀστικῆς δημοκρατίας, ἔστω καὶ μὲ ἐξαιρετικά περιορισμένα δημοκρατικά δικαιώματα καὶ ἐλευθερίες, ἢ ἀστική διχτατορία μὲ ἀνοιχτὴ φασιστική μορφή. Σὰν ὅπαδοὶ τῆς δημοκρατίας τῶν σοδιέτ, θὰ ὕπερσπιστοῦμε κάθε δημοκρατικὸ ἐπίτευγμα, ποῦ ἡ ἐργατικὴ τάξη κατὰχτησε ὕστερα ἀπὸ μακροχρόνιο σκληρὸ ἀγῶνα καὶ θὰ ἀγωνιστοῦμε ἀποφασιστικά γιὰ τὴ διεύρυνσή τους.

Πόσες θυσίες δὲν πρόσφερε ἡ ἐργατικὴ τάξη τῆς Ἀγγλίας ὥσπου νὰ κατακτήσει τὸ δικαίωμα ἀπεργίας, τὴ νόμιμη ὑπαρξὴ τῶν συνδικάτων τῆς, τὴν ἐλευθερία τοῦ συνέρχεσθαι, τὴν ἐλευθερία τοῦ τύπου, τὴ διεύρυνση τοῦ ἐκλογικοῦ δικαιώματος κλπ.! Πόσες δεκάδες χιλιάδες ἐργάτες ἔδωσαν τὴ ζωὴ τους στοὺς ἐπαναστατικούς ἀγῶνες τὸ 19ον αἰῶνα στὴ Γαλλία, γιὰ νὰ ἀποκτήσουν τὰ στοιχειώδη δικαιώματα καὶ τὴ νόμιμη δυνατότητα νὰ ὀργανώνουν τίς δυνάμεις τους στὸν ἀγῶνα ἐνάντια στοὺς ἐκμεταλλετές! Χύθηκε αἷμα πολλῶν προλετάρων ὄλων τῶν χωρῶν, γιὰ νὰ κατακτηθοῦν οἱ ἀστικοδημοκρατικὲς ἐλευθερίες. Καὶ εἶναι αὐτονόητο, ὅτι τὸ προλεταριάτο θὰ ἀγωνιστεῖ μὲ ὄλες του τίς δυνάμεις γιὰ τὴ διατήρησή τους.

Ἡ θέση μας ἀπέναντι στὴν ἀστικὴ δημοκρατία δὲν εἶναι ἡ ἴδια κάτω ἀπὸ ὄλες τίς συνθήκες. Στὴ διάρκεια τῆς Ὀχτωβριανῆς Ἐπανάστασης γιὰ παράδειγμα, οἱ ρῶσοι μπολσεβίκοι ἔκαναν ἀγῶνα ζωῆς καὶ θανάτου ἐνάντια σὲ ὄλα ἐκεῖνα τὰ πολιτικά κόμματα, ποῦ ἐμφανίζονταν κάτω ἀπὸ τὴ σημαία τῆς υπέρσπησης τῆς ἀστικῆς δημοκρατίας ἐνάντια στὴν ἐγκαθίδρυση τῆς πρόλεταριακῆς διχτατορίας. Οἱ μπολσεβίκοι ἀγωνίζονταν ἐνάντια στὰ κόμματα αὐτά, ἐπειδὴ ἡ σημαία τῆς ἀστικῆς δημοκρατίας ἐγίνε τότε σημαία τῆς κινήσεως ὄλων τῶν ἀντεπαναστατικῶν δυνάμεων γιὰ τὸν ἀγῶνα ἐνάντια στὴ νίκη τοῦ προλεταριάτου. Διαφορετικά ἔχουν σήμερα τὰ πράγματα στίς καπιταλιστικὲς χώρες. Σήμερα, ἡ φασιστικὴ ἀντεπανάσταση ἐπιτίθεται στὴν ἀστικὴ δημοκρατία καὶ σκοπεύει νὰ ἐγκαθιδρύσει ἕνα καθεστῶς βάρβαρης ἐκμετάλλευσης καὶ

καταπίεσης σὲ βάρος τῶν ἐργαζομένων. Αὐτὸ τὸν καιρὸ, οἱ ἐργαζόμενες μάζες σὲ μιὰ σειρά καπιταλιστικῆς ἠώρες ἔχουν νὰ διαλέξουν, συγκεκριμένα γιὰ σήμερα, ὄχι ἀνάμεσα στὴν προλεταριακὴ δικτατορία καὶ τὴν ἀστική δημοκρατία, ἀλλὰ ἀνάμεσα στὴν ἀστική δημοκρατία καὶ τὸ φασισμό.

Ἐχτὸς ἀπὸ αὐτό, σήμερα εἶναι ἀλλιώτικη ἡ κατάσταση ἀπὸ δ,τι γιὰ παράδειγμα τὴν ἐποχὴ τῆς σταθεροποίησης τοῦ καπιταλισμοῦ. Τότε δὲν ὑπῆρχε τόσο ἄμεσος φασιστικὸς κίνδυνος ὅπως σήμερα. Τότε, οἱ ἐπαναστάτες ἐργάτες σὲ μιὰ σειρά ἠώρες εἶχαν μπροστὰ τους τὴν ἀστική δικτατορία μὲ τὴ μορφή τῆς ἀστικῆς δημοκρατίας, καὶ σὲ αὐτὴ συγκέντρωναν τὰ κύρια πυρὰ τους. Στὴ Γερμανία, δὲν ἀγωνίζονταν ἐνάντια στὴ Δημοκρατία τῆς Βαϊμάρης ἐπειδὴ ἦταν δημοκρατία, ἀλλὰ ἐπειδὴ ἦταν ἀστική δημοκρατία, πὺ καταπίεζε τὸ ἐπαναστατικὸ κίνημα τοῦ προλεταριάτου, ἰδιαίτερα στὰ χρόνια 1918 ὡς 1920 καὶ 1923.

Μποροῦσαν ὁμως οἱ κομμουνιστὲς νὰ κρατήσουν αὐτὴ τὴ θέση καὶ μετὰ, ὅταν τὸ φασιστικὸ κίνημα ἄρχισε νὰ σηκώνει κεφάλι, ὅταν τὸ 1932 στὴ Γερμανία, οἱ φασίστες ὀργάνωναν καὶ ἐξόπλιζαν ἑκατοντάδες χιλιάδες "Ἐς "Α ἐνάντια στὴν ἐργατικὴ τάξη; Φυσικὰ ὄχι. Τὸ λάθος τῶν κομμουνιστῶν μιᾶς σειρᾶς ἠωρῶν, καὶ ἰδιαίτερα τῆς Γερμανίας, ἦταν ὅτι δὲν πῆραν ὑπόψη τους τὶς ἀλλαγές πὺ ἐπῆλθαν καὶ συνέχισαν νὰ ἐπαναλαμβάνουν ἐκεῖνα τὰ συνθήματα καὶ νὰ ἐμμένουν σὲ ἐκεῖνες τὶς θέσεις, στὴν ταχτική, πὺ πρὶν ἀπὸ μερικὰ χρόνια ἦταν σωστά, σὲ ἐκείνην ἀκριδῶς τὴν ἐποχὴ, πὺ ὁ ἀγῶνας γιὰ τὴν προλεταριακὴ δικτατορία εἶχε ἐπίκαιρο χαραχτήρα καὶ πὺ γύρω ἀπὸ τὴ σημαία τῆς Δημοκρατίας τῆς Βαϊμάρης, ὅπως ἐγινε τὸ 1918 - 1920, συγκεντρώθηκε ὄλη ἡ γερμανικὴ ἀντεπανάσταση.

Καὶ τὸ γεγονός, ὅτι καὶ σήμερα στὶς γραμμές μας παρατηρεῖται φόβος μπροστὰ στὴ διατύπωση θετικῶν δημοκρατικῶν αἰτημάτων, σὲ τελευταία ἀνάλυση μαρτυρεῖ, πόσο λίγο κατέχουν οἱ σύντροφοι ἀκόμη τὴ μαρξιστικὴ - λενινιστικὴ μέθοδο γιὰ τὸ χειρισμὸ τόσο σπουδαίῶν ζητημάτων τῆς ταχτικῆς μας. Μερικοὶ λένε, ὅτι ἡ πάλι γιὰ τὰ δημοκρατικὰ δικαιώματα θὰ τραβήξει τοὺς ἐργά-

τες από την πάλη για την προλεταριακή δικτατορία. Δε θα ήταν άσκοπο να υπενθυμίσουμε τι είπε ο Λένιν με την αφορμή αυτή:

«Θα ήταν μεγάλο λάθος να πιστεύουμε, ότι ο αγώνας για τη δημοκρατία είναι ικανός να τραβήξει το προλεταριάτο από τη σοσιαλιστική επανάσταση ή έστω να σπρώξει την επανάσταση αυτή σε δεύτερη γραμμή, ή να τη συγκαλύψει κλπ. Αντίθετα, όπως ακριβώς ο νικηφόρος σοσιαλισμός ποδ δέν πραγματοποιεί την ολόπλευρη δημοκρατία είναι αδύνατος, έτσι και το προλεταριάτο, ποδ δε διεξάγει ολόπλευρο, σνεπλή, επαναστατικό αγώνα για τη δημοκρατία, δέν μπορεί να προετοιμασιεί για τη νίκη ενάντια στην αστική τάξη».*

Τα λόγια αυτά πρέπει να τα θυμούνται πολύ καλά όλοι οι σύντροφοι. Πρέπει να παίρνουν υπόψη τους, ότι στην ιστορία, από μικρά κινήματα για την υπεράσπιση των στοιχειωδών δικαιωμάτων της εργατικής τάξης, ξεπήδησαν μεγάλες επαναστάσεις. Για να μάθουμε όμως να συνδέουμε την πάλη για τα δημοκρατικά δικαιώματα με την πάλη της εργατικής τάξης για το σοσιαλισμό, πρέπει κυρίως να ξεκαθαρίσουμε με όλους τους σχηματικούς χειρισμούς του ζητήματος της υπεράσπισης της αστικής δημοκρατίας.

Δε φτάνει να έχουμε σωστή γραμμή

Σύντροφοι! Η έπεξεργασία της σωστής γραμμής είναι φυσικά το βασικό για την Κομμουνιστική Διεθνή και για κάθε τμήμα της. Αλλά ή σωστή γραμμή μόνο δε φτάνει για τη συγκεκριμένη καθοδήγηση της ταξικής πάλης.

Γι' αυτό, χρειάζεται ή εκπλήρωση μιας σειράς προϋποθέσεων και κυρίως των παρακάτω:

Πρώτο, να έ ξ α σ φ α λ ί ζ ο υ μ ε ό ρ γ α ν ω τ ι κ ά την έχτέλεση των παρμένων αποφάσεων σε ολόκληρη την πραχτι-

* Βλ. Β. Ι. ΛΕΝΙΝ «Η σοσιαλιστική επανάσταση και το δικαίωμα αυτοδιάθεσης των έθνών».

κῆ δουλειά, νὰ ξεπερνᾶμε ἀποφασιστικὰ ὅλα τὰ ἐμπόδια ποὺ παρεμβάλλονται. Αὐτὸ ποὺ ὁ σύντροφος Στάλιν εἶπε στὸ 17ο Συνέδριο τοῦ ΚΚΣΕ (Μπ.) γιὰ τὶς προϋποθέσεις τῆς ἐχτέλεσης τῆς κομματικῆς γραμμῆς, μπορεῖ καὶ πρέπει νὰ ἰσχύει πέρα γιὰ πέρα καὶ γιὰ τὶς ἀποφάσεις ποὺ πρόκειται νὰ πάρει τὸ Συνέδριό μας:

«Μερικοὶ πιστεύουν, ὅτι φτάνει νὰ ἐπεξεργαστοῦμε τὴ σωστὴ κομματικὴ γραμμὴ, νὰ τὴ διακηρύξουμε στὰ πέρατα τοῦ κόσμου, νὰ τὴ διατυπώσουμε μὲ τὴ μορφή γενικῶν θέσεων καὶ ἀποφάσεων καὶ νὰ τὴν ἀποδεχτοῦμε ὁμόφωνα, γιὰ νὰ ἐρθεῖ ἡ νίκη ἀπὸ μόνη τῆς, ὡς ποῦμε αὐτόματα. Αὐτὸ φυσικὰ δὲν εἶναι σωστό. Εἶναι μεγάλο λάθος. Ἔτσι μποροῦν νὰ σκέφτονται μόνο ἀδιόρθωτοι γραφειοκράτες καὶ γραμματικοί... Οἱ καλὲς ἀποφάσεις καὶ διακηρύξεις γιὰ τὴ γενικὴ γραμμὴ τοῦ Κόμματος εἶναι μόνον ἡ ἀρχή, γιατί σὲ τελευταία ἀνάλυση σημαίνουν ἐπιθυμία γιὰ νίκη, καὶ ὄχι τὴν ἴδια τὴ νίκη. Ἀφοῦ δοθεῖ ἡ σωστὴ γραμμὴ, ἀφοῦ βρεθεῖ ἡ σωστὴ λύση τοῦ προβλήματος, ἡ ἐπιτυχία τῆς ἐπιβολῆς ἐξαρτιέται ἀπὸ τὴν ὀργανωτικὴ δουλειά, ἀπὸ τὴν ὀργάνωση τοῦ ἀγῶνα γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ τῆς κομματικῆς γραμμῆς, ἀπὸ τὴ σωστὴ ἐπιλογὴ τῶν ἀνθρώπων, ἀπὸ τὸν ἔλεγχο πάνω στὴν ἐχτέλεση τῶν ἀποφάσεων τῶν καθοδηγητικῶν ὀργανῶν. Ἄν λείπει αὐτό, ὑπάρχει κίνδυνος νὰ ὑποστοῦν οἱ σωστὲς ἀποφάσεις σοβαρὴ ζημιὰ. Ἀκόμη περισσότερο: Ἀφοῦ δοθεῖ ἡ σωστὴ πολιτικὴ γραμμὴ, ἡ ὀργανωτικὴ δουλειὰ ἀποφασίζει γιὰ τὰ πάντα, καὶ γιὰ τὸ μέλλον τῆς ἴδιας τῆς πολιτικῆς γραμμῆς — τὴν ἐφαρμογὴ τῆς ἢ τὴν ἀποτυχία τῆς».*

Στὰ σημαντικὰ αὐτὰ λόγια τοῦ σύντροφου Στάλιν, ποὺ πρέπει νὰ γίνουν κατευθυντήρια γραμμὴ δλόκληρης τῆς δουλειᾶς τῶν κομμάτων μας, δὲ χρειάζεται νὰ προσθέσουμε τίποτα.

Ἡ δεύτερη προϋπόθεση εἶναι ἡ ἱκανότητα, νὰ κάνουμε τὶς ἀποφάσεις τῆς Κομιντέρν καὶ τῶν τμημάτων τῆς ἀποφάσεις

* I. B. Στάλιν, Ἔπαντα.

τῶν πιὸ πλατειῶν μαζῶν. Αὐτὸ εἶναι ἀκόμη πιὸ ἀπαραίτητο τῶρα, πού θρῖσκόμεσθε μπροστὰ στὸ καθήκον τῆς δημιουργίας τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου τοῦ προλεταριάτου καὶ τοῦ τραβήγματος τῶν πιὸ πλατειῶν λαϊκῶν μαζῶν στὸ ἀντιφασιστικὸ Λαϊκὸ Μέτωπο. Ἡ πολιτικὴ ἰδιοφυΐα καὶ ἡ ἰδιοφυΐα στὰ ζητήματα ταχτικῆς τοῦ Λένιν φαίνεται καλύτερα καὶ καθαρότερα στὴν ἐπιτήδεια μαστοριά του νὰ ὀδηγεῖ τίς μάζες μὲ βάση τὴν ἴδια τους τὴν πείρα στὴν κατανόηση τῆς σωστῆς γραμμῆς καὶ τῶν συνθημάτων τοῦ Κόμματος. Ἄν παρακολουθήσει κανεὶς δλόκληρη τὴν ἱστορία τοῦ μπολσεβικισμοῦ, αὐτὸ τὸ τόσο πλούσιο θησαυροφυλάκιο τῆς πολιτικῆς στρατηγικῆς καὶ ταχτικῆς τοῦ ἐπαναστατικοῦ ἐργατικοῦ κινήματος, θὰ πειστεῖ, ὅτι οἱ μπολσεβίκοι ποτὲ δὲν ἀντικατάστησαν τίς μέθοδες καθοδήγησης τῶν μαζῶν μὲ τίς μέθοδες καθοδήγησης τοῦ κόμματος.

Ὁ σύντροφος Στάλιν ἐπισήμανε μιὰ ἰδιομορφία τῆς ταχτικῆς τῶν ρώσων μπολσεβίκων τὴν ἐποχὴ τῆς προετοιμασίας τοῦ Ὀχτώβρη, ὅτι δηλαδὴ αὐτοὶ ἤξεραν νὰ καθορίζουν σωστὰ ἐκείνους τοὺς δρόμους καὶ τοὺς τρόπους, πού ὀδηγοῦν τίς μάζες μὲ φυσικὸ τρόπο στὰ συνθήματα τοῦ Κόμματος, στὸ «κατώφλι τῆς ἐπανάστασης» τῆς ἴδιας, βοηθώντας τες νὰ κατανοήσουν, νὰ ἐξετάσουν καὶ νὰ γνωρίσουν τὴν ὀρθότητα τῶν συνθημάτων αὐτῶν βάσει τῆς ἴδιας τους τῆς πείρας. Ὅτι αὐτοὶ δὲν ἔμπλεκαν τὴν καθοδήγηση τοῦ Κόμματος μὲ τὴν καθοδήγηση τῶν μαζῶν, ὅτι ἔβλεπαν καθαρὰ τὴ διαφορὰ ἀνάμεσα στὴν καθοδήγηση τοῦ πρώτου καὶ τὴν καθοδήγηση τοῦ δευτέρου εἶδους καὶ μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ἐπεξεργάστηκαν τὴν ταχτικὴ ὄχι μόνο σὰν τὴν ἐπιστήμη τῆς καθοδήγησης τοῦ Κόμματος, ἀλλὰ καὶ τῆς καθοδήγησης τῶν ἑκατομμυρίων ἐργαζομένων μαζῶν.

Παραπέρα πρέπει νὰ πάρουμε ὑπόψη μας, ὅτι εἶναι ἀδύνατο νὰ γίνουν οἱ ἀποφάσεις μας χτῆμα τῶν πλατειῶν μαζῶν, ἀνέμεϊς δὲ μάθουμε νὰ μιᾶμε σὲ μιὰ κατανοητὴ στίς μάζες γλώσσα. Δὲν ξέρουμε πάντα νὰ μιᾶμε ἀπλά, συγκεκριμένα, μὲ εἰκόνες, πού νὰ εἶναι γνωστὲς καὶ κατανοητὲς στίς μάζες. Ἀκόμη δὲν μποροῦμε νὰ παραιτηθοῦμε ἀπὸ ἀφηρημένες φόρμουλες πού μάθαμε ἀπ' ἔξω. Πραγματικά, κοιτάξτε τίς προκηρύξεις μας,

τις εφημερίδες, τις αποφάσεις και θέσεις μας, και θα δείτε, ότι συχνά είναι διατυπωμένες σε μια τέτοια γλώσσα, είναι γραμμένες τόσο δύσκολα, που είναι δυσκολονόητες ακόμη και για στελέχη των κομμάτων μας, για να μη μιλήσουμε για τους απλούς εργάτες.

Αν σκεφτούμε, σύντροφοι, ότι οι εργάτες, που μοιράζουν και διαβάζουν τις προκηρύξεις αυτές, ιδιαίτερα στις φασιστικές χώρες ριψοκινδυνεύουν τη ζωή τους, τότε θα γίνει ακόμη πιο φανερό, ότι πρέπει να γράφουμε σε μια κατανοητή γλώσσα στιςμάζες, ώστε να μην είναι μάταιες οι θυσίες που προσφέρουν.

Σε όχι μικρότερο βαθμό, ισχύει αυτό και για την προφορική άγκιτάτσια και προπαγάνδα. Από αυτή την άποψη, πρέπει να παραδεχτούμε ανοιχτά, ότι συχνά οι φασίστες είναι πιο επιδέξιοι και πιο ευέλιχτοι από ό,τι πολλοί από τους συντρόφους μας.

Θυμάμαι για παράδειγμα μια συγκέντρωση ανέργων στο Βερολίνο, πριν από την άνοδο του Χίτλερ στην εξουσία. Ήταν την εποχή της δίχης ενάντια στους γνωστούς άπατεώνες και τυχοδιώχτες αδερφούς Σκλάρεκ, που τράβαγε αρκετούς μήνες. Ο έθνικοσοσιαλιστής δμιλητής που εμφανίστηκε στη συγκέντρωση, εκμεταλλεύτηκε τη δίχη αυτή για τους δημαγωγικούς σκοπούς του. Ήπισήμανε την περίπτωση απάτης, τις δωροδοκίες και άλλες παλιοδοουλείες, που έκαναν οι αδερφοί Σκλάρεκ. Τόνισε, ότι η δίχη ενάντια τους κρατάει μήνες, υπολόγισε, πόσες εκατοντάδες χιλιάδες μάρκα κόστισε ήδη στο γερμανικό λαό, και ανάμεσα στα δυνατά χειροκροτήματα των παρισταμένων, δήλωσε, ότι τέτοιους ληστές, όπως είναι οι Σκλάρεκ, πρέπει να τους έχτελοθιμε χωρίς πολλά λόγια και τὰ λεφτά που ξοδεύτηκαν για τη δίχη, να τὰ δίνουμε στους άναργους.

Τότε σηκώνεται πάνω ένας κομμουνιστής και ζητάει το λόγο. Ο πρόεδρος άρνείται στην άρχή, αλλά κάτω από την πίεση των παρισταμένων, που ήθελαν να ακούσουν τον κομμουνιστή, αναγκάζεται να του δώσει το λόγο. Όταν ανέβηκε ο κομμουνιστής στο βήμα, όλοι οι παριστάμενοι ήταν περίεργοι να ακούσουν, τί θα πει ο κομμουνιστής δμιλητής. Και τί είπε λοιπόν;

«Σύντροφοι», είπε με δυνατή και τρανταχτή φωνή, μόλις

τέλειωσε ή 'Ολομέλεια τής Κομμουνιστικής Διεθνούς τή συνεδρίασή της. Αύτή κατέδειξε τόν δρόμο για τή σωτηρία τής εργατικής τάξης. Τό κύριο καθήκον πού μᾶς θέτει, σύντροφοι, είναι ή «κατάχτηση τής πλειοψηφίας τής εργατικής τάξης». 'Η 'Ολομέλεια τόνισε, ότι τόν κίνημα τών ἀνέργων πρέπει νά πολιτικοποιηθεῖ. 'Η 'Ολομέλεια μᾶς καλεῖ νά τόν ἀνεβάσουμε σέ ἕνα ἀνώτερο ἐπίπεδο...»

Καί πάνω σ' αὐτό τόν πνεῦμα μίλησε ὁ ὁμιλητής παραπέρα, προφανῶς πιστεύοντας, ὅτι «ἐξηγοῦσε» τίς πραγματικές ἀποφάσεις τής 'Ολομέλειας.

Μποροῦσε ἕνας τέτοιος λόγος νά ἐνθουσιάσει τούς ἀνεργούς; Μποροῦσε νά τούς ἐκπαιθεῖ τόν γεγονός, ὅτι θέλουμε πρῶτα νά τούς πολιτικοποιήσουμε, ὕστερα νά τούς ἐπαναστατικοποιήσουμε καί ὕστερα νά τούς κινητοποιήσουμε, γιά νά ἀνεβάσουμε τόν κίνημά τους σέ ἕνα ἀνώτερο ἐπίπεδο;

Καθόμουν σέ μιᾶ γωνιά καί παρατηροῦσα μέ θλίψη, πῶς οἱ παριστάμενοι ἀνεργοί, πού τόσο ἤθελαν νά ἀκούσουν τόν κομμουνιστή, γιά νά μάθουν ἀπό αὐτόν, τί νά κάνουν συγκεκριμένα, ἄρχισαν νά χασμουριῶνται καί νά δείχνουν φανερά τήν ἀπογοήτευσή τους. Καί δέν παραξενεύτηκα καθόλου, ὅταν ὁ πρόεδρος ἀφαίρεσε τελικά βίαια, χωρίς καμμιά διαμαρτυρία ἀπό τήν πλευρά τών συγκεντρωμένων, τόν λόγο ἀπό τόν ὁμιλητή μας.

Δέν πρόκειται δυστυχῶς γιά μεμονωμένη περίπτωση στήν ἀγκιτάτσιά μας. Τέτοιες περιπτώσεις δέν ὑπῆρξαν μόνο στή Γερμανία. Σύντροφοι, νά διαφωτίζουμε ἔτσι, σημαίνει νά διαφωτίζουμε ἑάναντι αὐτοῦ μᾶς τούς ἴδιους. Είναι καιρός νά τελειώνουμε πιά μιᾶ καί καλή μέ τέτοιες — μέ τήν ἄδειά σας — παιδαριώδεις μέθοδες διαφώτισης, γιά νά μή χρησιμοποιήσω καμμιά βαρύτερη λέξη.

Στή διάρκεια τής εἰσήγησής μου, ὁ πρόεδρος, σύντροφος Κουούσινεν, πήρε ἀπό τήν αἴθουσα συνεδριάσεων ἕνα χαρακτηριστικό γράμμα, πού ἀπευθυνότανε σέ μένα: Θά 'θελα νά σᾶς τόν διαβάσω:

«Σᾶς παρακαλῶ, νά τίξετε στό λόγο σας στό Συνέδριο ἕνα ζήτημα, δηλ. στό μέλλον νά γράφονται ὅλες οἱ ἀποφάσεις τής Κομιντέρν ἔτσι, πού νά μήν τίς καταλαβαίνουν μόνο διαπαιδαγωγημένοι κομμουνιστές, ἀλλά ὅποιοσδήποτε

ἐργαζόμενος, χωρίς καμμιὰ διαπαιδαγώγηση, νὰ εἶναι σὲ θέση, ὅταν διαβάξει τὰ ντοκουμέντα τῆς Κομιντέρν, νὰ καταλαβαίνει ἀμέσως τὶ θέλουν οἱ κομμουνιστὲς καὶ τὶ καλὸ φέρνει ὁ κομμουνισμὸς στὴν ἀνθρωπότητα. Αὐτὸ τὸ ξεχνοῦν μερικοὶ κομματικοὶ ἡγέτες. Πρέπει νὰ τοῦς τὸ ὀπενθυμίσουμε, καὶ μάλιστα ἀρκετὰ ἐπίμονα. Καθὼς καὶ ὅτι ἡ διαφώτιση πάνω στὸν κομμουνισμὸ πρέπει νὰ γίνεται σὲ κατανοητὴ γλώσσα».

Δὲν ξέρω ἀκριβῶς ποῖος εἶναι ὁ συντάχτης αὐτοῦ τοῦ γράμματος. Δὲν ἀμφιβάλλω ὅμως, ὅτι ὁ σύντροφος αὐτὸς μὲ τὸ γράμμα τοῦ ἐκφράζει τὴ γνώμη καὶ τὴν ἐπιθυμία ἑκατομμυρίων ἐργατῶν. Πολλοὶ σύντροφοι πιστεύουν, ὅτι τόσο πιδὸ καλὰ κάνουν τὴν ἀγκιτάτσια καὶ τὴν προπαγάνδα, ὅσο πιδὸ πολὺ χρησιμοποιοῦν πομπώδη λόγια, ἀκατανόητες στίς μάζες φόρμουλες καὶ θέσεις, ξεχνώντας, ὅτι ἀκριβῶς οἱ μεγαλύτεροι ἡγέτες καὶ θεωρητικοὶ τῆς ἐργατικῆς τάξης τῆς ἐποχῆς μας, ὁ Λένιν καὶ ὁ Στάλιν, ἔγραφαν καὶ μιλοῦσαν πάντα σὲ μιὰ, σὲ πολὺ μεγάλο ὁραθμὸ, κατανοητὴ στίς πλατειῆς μάζες γλώσσα.

Ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς πρέπει νὰ κάνει πραγματικὰ δικό του τὸν παρακάτω στοιχειώδη κανόνα σὰ νόμο, σὰ μπολσεβίκικο νόμο:

Ὁ τ α ν γ ρ ά φ ε ι ς κ α ῖ μ ι λ ᾶ ς , π ρ έ π ε ι π ᾶ ν τ α ν ᾶ σ κ έ φ τ ε σ α ι τ ὸ ν ᾶ π λ ὸ ἐ ρ γ ᾶ τ η , π ο ὺ π ρ έ π ε ι ν ᾶ σ ἐ κ α τ α λ ᾶ θ ε ι , ν ᾶ π ι - σ τ έ ψ ε ι σ τ ὸ κ ᾶ λ ε σ μ ᾶ σ ο υ κ α ῖ ν ᾶ σ ἐ ᾶ κ ο λ ο υ θ ῆ σ ε ι μ Ί π ρ ο θ υ μ ῖ α ! Π ρ έ π ε ι ν ᾶ σ κ έ φ τ ε σ α ι , γ ι ᾶ π ο ι ὸ ν γ ρ ᾶ φ ε ι ς κ α ῖ σ ἐ π ο ι ὸ ν μ ι λ ᾶ ς .

Γιὰ τὰ στελέχη

Σύντροφοι! Οἱ καλύτερες ἀποφάσεις μας θὰ μείνουν στὰ χαρτιά, ἂν δὲν ἔχουμε ἀνθρώπους, ποὺ νὰ ξέρουν νὰ τὶς ἐφαρμόσουν στὴν πράξη. Δυστυχῶς ὅμως, πρέπει νὰ κάνω τὴ διαπίστωση, ὅτι ἔνα ἀπὸ τὰ πιδὸ σπουδαῖα ζητήματα, τὸ ζήτημα τῶν

σ τ ε λ ε χ ῶ ν, ἔμεινε σχεδὸν τελείως ἀπαρατήρητο στὸ Συγ-
έδριό μας. Πάνω στὴν ἔκθεση δράσης τῆς Ε.Ε. τῆς Κ.Δ. συζητή-
σαμε ἑπτὰ μέρες, μίλησαν πολλοὶ ὁμιλητὲς ἀπὸ διάφορες χῶρες,
ἀλλὰ μόνο μερικοὶ εἶπαν ἴσα - ἴσα δυὸ λόγια γιὰ αὐτὸ τὸ ἐξαιρετικὰ
σπουδαῖο ζήτημα τῶν Κομμουνιστικῶν Κομμάτων καὶ τοῦ ἐργατικοῦ
κινήματος. Τὰ Κόμματά μας στὴν πραχτική τους δὲν κατανόησαν
ἀκόμη, ὅτι τὸ ἀ π ο φ α σ ι σ τ ι κ ὸ, εἶναι οἱ ἄ ν θ ρ ω π ο ι,
τὰ σ τ ε λ ἔ χ η. Δὲν ἔμαθαν, ὅμως μᾶς διδάσκει ὁ σύντροφος
Στάλιν, νὰ ἀνατρέφουν τὰ στελέχη.

*«Ὅπως ἕνας κηπουρὸς τὸ ἀγαπημένο του ὀπωροφόρο
δέντρο, νὰ ἔχτιμοῦν τοὺς ἀνθρώπους, νὰ ἔχτιμοῦν κάθε
ἐργατικὴ δύναμη, ποὺ εἶναι ἰκανὴ νὰ ὀφελήσῃ τὴν κοινὴ
μας ὑπόθεση».*

Ἡ περιφρονητικὴ συμπεριφορὰ στὸ ζήτημα τῶν στελεχῶν
εἶναι ἀκόμη πιὸ ἀπαράδεκτη, ὅταν χάνουμε συνέχεια ἕνα μέρος τῶν
πολυτιμότερων στελεχῶν μας μέσα στὸν ἀγῶνα. Γιατὶ ἔμεῖς δὲν
εἴμαστε ἐπιστημονικὸς σύλλογος, ἀλλὰ ἕνα ἀγωνιστικὸ κίνημα,
ποὺ θρῖσκεται συνέχεια μέσα στὴ φωτιά. Τὰ πιὸ ἐνεργητικὰ,
τὰ πιὸ θαρραλέα, τὰ πιὸ ἀποφασιστικὰ στοιχεῖα σὲ μᾶς, εἶναι στίς
πρῶτες γραμμές. Ὁ ἔχθρὸς ἀκριβῶς αὐτὰ κυνηγᾷ, τοὺς ἀγωνι-
στὲς τῶν πρῶτων γραμμῶν, τοὺς δολοφονεῖ, τοὺς ρίχνει στίς φυ-
λακές, στὰ στρατόπεδα συγκέντρωσης, τοὺς βασανίζει ἀπάνθρωπα,
ἰδιαιτέρα στίς φασιστικὲς χῶρες. Αὐτὸ καθιστᾷ ἰδιαιτέρα ἐπείγουσα
ἀνάγκη, τὴ συνεχὴ συμπλήρωση, τὴν ἀνατροφή, τὴ διαπαιδαγώγη-
ση νέων στελεχῶν, καθὼς καὶ τὴ φροντισμένη διαφύλαξη τῶν ὑπαρ-
χόντων στελεχῶν.

Τὸ ζήτημα τῶν στελεχῶν ἀποχτάει ἀκόμη ἰδιαιτέρη δξύτητα,
ἐπειδὴ, κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιρροή μας, ἀναπτύσσεται τὸ μαζικὸ κίνημα
τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου, ποὺ ἀναδείχνει πολλὰ χιλιάδες νέους προ-
λετάριους ἀχτιβίστες.

Ἐπὶ πλέον, στίς γραμμές τῶν Κομμάτων μας μπαίνουν μόνο
νέα ἐπαναστατικὰ στοιχεῖα, ἐργάτες ποὺ ἐπαναστατικοποιοῦνται καὶ
ποὺ ποτὲ πρωτύτερα δὲν εἶχαν πάρει μέρος στὸ πολιτικὸ κίνημα.
Σὲ μᾶς προσχωροῦν, συχνά, πρῶτων μέλη καὶ στελέχη τῶν σοσιαλ-

δημοκρατικῶν κομμάτων. Αὐτὰ τὰ νέα στελέχη ἀπαιτοῦν μιὰν ἰδιαίτερη προσοχή, πρὶν ἀπόλα στὰ παράνομα Κόμματα, ἀκόμη περισσότερο ἐπειδὴ αὐτὰ τὰ θεωρητικὰ λίγο δοκιμασμένα στελέχη, ὄχι σπάνια, σκοντάφτουν στὴν πρακτικὴ τους δουλειὰ καὶ μάλιστα σὲ σοβαρὰ πολιτικὰ προβλήματα, ποὺ πρέπει μόνον τους νὰ λύσουν.

Τὸ πρόβλημα τῆς σωστῆς πολιτικῆς πάνω στὸ ζήτημα τῶν στελεχῶν, εἶναι τὸ πιὸ ἐπίκαιρο πρόβλημα γιὰ τὰ Κόμματά μας, καθὼς καὶ γιὰ τοὺς συλλόγους τῆς νεολαίας, καὶ γιὰ ὅλες τὶς μαζικὲς ὀργανώσεις, ὁλόκληρο τὸ ἐπαναστατικὸ ἐργατικὸ κίνημα.

Τί θὰ πεῖ, ἀκολουθῶ σωστὴ πολιτικὴ πάνω στὸ ζήτημα τῶν στελεχῶν;

Πρῶτο, ἐπιβάλλεται νὰ γνωρίζει κανεὶς τοὺς ἀνθρώπους. Κατὰ κανόνα στὰ Κόμματά μας δὲ γίνεται συστηματικὴ μελέτη τῶν στελεχῶν. Μόλις τώρα τελευταῖα σημειώθηκαν ὀρισμένες ἐπιτυχίες πάνω στὸ ζήτημα αὐτὸ ἀπὸ τὰ Κομμουνιστικὰ Κόμματα τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Πολωνίας καὶ στὴν ἀνατολὴ ἀπὸ τὸ Κομμουνιστικὸ Κόμμα Κίνας. Στὸν καιρὸ του — πρὶν ἀπὸ τὴν παρανομία — καταπιέστηκε καὶ τὸ Κ.Κ. Γερμανίας μὲ τὴ μελέτη τῶν στελεχῶν του. Καὶ ἡ πείρα αὐτῶν τῶν Κομμάτων ἔδειξε, ὅτι δὲν χραιοζόταν ἄλλο παρὰ νὰ καταπιαστεῖ κανεὶς μὲ τὴ μελέτη τῶν ἀνθρώπων γιὰ νὰ ἀνακαλύψει ἀνθρώπους ποὺ πρὶν δὲν εἶχε προσέξει. Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, ἄρχισαν τὰ Κόμματα νὰ ἐκκαθαρίζονται ἀπὸ ξένα, ἰδεολογικὰ καὶ πολιτικὰ, βλαβερὰ στοιχεῖα. Φτάνει νὰ θυμηθοῦμε τὴν περίπτωση τῶν Σελὸρ καὶ Μπαρμέ στὴ Γαλλία, ποὺ, ὅταν τοὺς ἔβαλαν κάτω ἀπὸ μπολσεβίκικο φακὸ, ξεσκεπάστηκαν ὡς πρᾶχτορες τοῦ ταξικοῦ ἐχθροῦ καὶ διώχτηκαν ἀπὸ τὸ Κόμμα. Στὴν Πολωνία καὶ τὴν Οὐγγαρία ἡ ἐπανεξέταση τῶν στελεχῶν διευκόλυε τὸ ξεσκεπάσμα τῆς φωλιᾶς τῶν χαφιέδων, τῶν πραχτόριων τοῦ ταξικοῦ ἐχθροῦ, ποὺ κρύβονταν μὲ ἐπιμέλεια.

Δεύτερο, εἶναι ἀπαραίτητη ἡ σωστὴ προώθησις τῶν στελεχῶν. Ἡ προώθηση δὲν ἐπιτρέπεται νὰ εἶναι τυχαία, ἀλλὰ πρέπει νὰ γίνεται στὰ πλαίσια τῶν κανονικῶν καθήκοντων τοῦ Κόμματος. Εἶναι κακὸ νὰ γίνεται ἡ προώθηση ἀποκλειστικὰ καὶ μόνο ἀπὸ στενοὺς κομματικὸς ὑπολογισμοὺς, χωρὶς νὰ

λαβαίνεται υπόψη, αν ο συγκεκριμένος κομμουνιστής που πρόκειται να προωθηθεί, είναι δεμένος με τις μάζες. Στην προώθηση πρέπει να λαβαίνεται υπόψη και η καταλληλότητα του κομματικού μέλους για αυτή ή την άλλη κομματική λειτουργία, όπως και η δημοτικότητα του ατόμου που πρόκειται να προωθηθεί. Στα Κόμματα έχουμε παραδείγματα προώθησης που είχαν εξαιρετικά αποτελέσματα. Στο προεδρείο του συνεδρίου μας, για παράδειγμα, είναι η ισπανίδα κομμουνίστρια Ντολόρες¹⁴. Πριν από δυο χρόνια δούλευε σε κατώτερες κομματικές οργανώσεις. Στις πρώτες κιόλας συγκρούσεις με τον ταξικό έχθρο αποδείχτηκε λαμπρή αγωνιστοίσα και αγωνίστρια. Αργότερα, όταν εκλέχτηκε για την ηγεσία του Κόμματος, αποδείχτηκε σαν ένα από τα καλύτερα μέλη του.

Θα μπορούσα να αναφέρω μια σειρά παρόμοιες περιπτώσεις και σε μερικές άλλες χώρες.

Στις περισσότερες περιπτώσεις όμως, η ανάδειξη γίνεται άνοργάνωτα, τυχαία και γιαυτό όχι πάντα σωστά. Μερικές φορές γίνονται καθοδηγητές ψευτο - διανοούμενοι, θεωρητικοί, πολυλογάδες, που πραγματικά βλάπτουν την υπόθεσή μας.

Τρίτο, είναι απαραίτητο να χρησιμοποιούμε έπι δέξια τα στελέχη. Πρέπει να ξέρει κανείς να βρίσκει τις πολύτιμες ιδιότητες του κάθε άχτιβίστα χωριστά και να τις αξιοποιεί με σωστό τρόπο. Ίδανικοί άνθρωποι δεν υπάρχουν. Πρέπει κανείς να παίρνει τους ανθρώπους, όπως είναι, και να διορθώνει τις ελλείψεις και τις αδυναμίες τους. Στα Κόμματά μας έχουμε τρανταχτά παραδείγματα λαθεμένης χρησιμοποίησης καλών, τίμιων κομμουνιστών, που θα μπορούσαν να ωφελήσουν πολύ, αν τους τοποθετούσε κανείς σε μια δουλειά που να τους ταιριάζει καλύτερα.

Τέταρτο, είναι απαραίτητο να κατανεμούμε σωστά τα στελέχη. Πριν απόλα είναι απαραίτητο, στις βασικές θέσεις του κινήματος να βρίσκονται άνθρωποι ικανοί, που να έχουν επαφή με τις μάζες και που να προέρχονται από αυτές, που να έχουν πρωτοδουλία και σταθερότητα. Είναι απαραίτητο, στα μεγάλα κέντρα να βρίσκεται ένας ανάλογος αριθμός τέτοιων άχτιβιστών. Στις καπιταλιστικές χώρες δεν είναι εύκολο πράγμα ή μετακί-

νηση τῶν στελεχῶν ἀπὸ ἕναν τρόπο σὲ ἄλλο. Αὐτὴ ἡ δουλειὰ σκοντάφτει, ἐδῶ, σὲ πολλὰ ἐμπόδια καὶ δυσκολίες, ἀνάμεσα στὰ ἄλλα καὶ σὲ ζητήματα ὕλικῆς φύσης, σὲ οἰκογενειακά, κλπ. Αὐτὲς εἶναι δυσκολίες, ποὺ πρέπει κανεὶς νὰ λάβει ὑπόψη του καὶ νὰ τὶς ξεπεράσει μὲ ἀνάλογο τρόπο, πράγμα ὁμῶς ποὺ δὲ συμβαίνει συνήθως σὲ μᾶς καθόλου.

Πέμπτο, εἶναι ἀπαραίτητο νὰ βοηθᾶμε συστηματικὰ τὰ στελέχη. Αὐτὴ ἡ βοήθεια ἔγκειται στὴν πιὸ προσεχτικὴ καθοδήγηση, σὲ συντροφικὸ ἔλεγχο, στὴν ἄρση τῶν ἐλλείψεων καὶ τῶν λαθῶν, στὴ συγκεκριμένη καθημερινὴ καθοδήγηση τῶν στελεχῶν.

Ἐκτο, εἶναι ἀπαραίτητο νὰ φροντίζουμε γιὰ τὴ συντήρηση τῶν στελεχῶν. Πρέπει κανεὶς νὰ ξέρει, νὰ ἀλλάξει ἔγκαιρα τὰ στελέχη, νὰ τὰ ἀντικαθιστᾶ μὲ νέα, ὅταν τὸ ἀπαιτοῦν οἱ συνθήκες. Κυρίως στὰ παράνομα Κόμματα, πρέπει νὰ ἀπαιτοῦμε τὴν πιὸ αὐστηρὴ εὐθύνη τῆς καθοδήγησης γιὰ τὴ συντήρηση τῶν στελεχῶν. Ἡ σωστὴ συντήρηση τῶν στελεχῶν προϋποθέτει, ἀκόμη, καὶ τὴν πιὸ σοβαρὴ ὀργάνωση τῆς συνωμοτικότητος μέσα στὸ Κόμμα. Σὲ μερικὰ ἀπὸ τὰ Κόμματά μας, πολλοὶ σύντροφοι νομίζουν ὅτι ὅταν τὸ Κόμμα ἀλλάξει ἀπλῶς σχηματικὰ καὶ τυπικὰ, εἶναι κιόλας ἔτοιμο γιὰ τὴν παρανομία. Πληρώσαμε ἀκριβὰ, τὸ ὅτι ἀρχίσαμε τὴν ἀλλαγὴ μετὰ ἀπὸ τὸ πέρασμα στὴν παρανομία, κάτω ἀπὸ τὰ ἄμεσα, σκληρὰ χτυπήματα τοῦ ἐχθροῦ. Θυμηθεῖτε, πόσο ἀκριβὰ πλήρωσε τὸ Κ.Κ. Γερμανίας τὸ πέρασμα στὴν παρανομία! Αὐτὴ ἡ ἐμπειρία πρέπει νὰ εἶναι μιὰ σοβαρὴ προειδοποίηση γιὰ ὅλα ἐκεῖνα τὰ Κόμματά μας, ποὺ σήμερα εἶναι ἀκόμη νόμιμα, ποὺ αὔριο ὁμῶς μπορεῖ νὰ χάσουν τὴ νομιμότητά τους.

Μόνο μιὰ σωστὴ πολιτικὴ στὸ ζήτημα τῶν στελεχῶν, θὰ δώσει στὰ Κόμματά μας τὴ δυνατότητα νὰ ἀναπτύξουν καὶ νὰ ἀξιοποιήσουν ὅσο γίνεται περισσότερο τὶς δυνάμεις τῶν τωρινῶν στελεχῶν, καὶ νὰ ἀντλήσουν ἀπὸ τὴν πελώρια δεξαμενὴ τοῦ μαζικοῦ κινήματος συνεχῶς νέα, ἀξία καὶ δραστήρια στοιχεῖα.

Ποιά είναι τα βασικά κριτήρια, που πρέπει να μας καθοδηγούν στην επιλογή των στελεχών;

Πρώτο: Όλοκληρωτική άφοσίσωση στην υπόθεση της εργατικής τάξης, πίστη στο Κόμμα, δοκιμασμένη σε αγώνες, σε φυλακές, μπροστά στο δικαστήριο, μπροστά στον ταξικό έχθρο.

Δεύτερο: Στενή επαφή με τις μάζες. Να νοιάζεται κανείς για τα ενδιαφέροντα των μαζών, να νοιώθει τον παλμό της ζωής των μαζών, να γνωρίζει τις διαθέσεις και τις ανάγκες τους. Το κύρος των ηγετών των κομματικών μας οργανώσεων πρέπει να βασίζεται πριν από όλα στο ότι η μάζα βλέπει σ' αυτούς τους αρχηγούς της, στο ότι είναι πεισμένη από την ίδια της την πείρα για την ικανότητά τους να είναι ηγέτες, για την αποφασιστικότητά τους και το δλοκληρωτικό δόσιμό τους στον αγώνα.

Τρίτο: Η ικανότητα να προσανατολίζεται κανείς μόνος του σε κάθε κατάσταση, και να μην αποφεύγει την εθύνη για παρμένες αποφάσεις. Δεν είναι ηγέτης αυτός που φοβάται να πάρει μιάν εθύνη. Δεν είναι μπολσεβίκος, αυτός που δεν ξέρει να πάρει πρωτοβουλία, αυτός που κρίνει έτσι μόνο: «Θά κάνω μόνο αυτό που μου λένε». Πραγματικός μπολσεβίκος ηγέτης είναι μόνον εκείνος, που δεν τά χάνει στις στιγμές της ήττας, που δεν τó παίρνει άπάνω του στις στιγμές της έπιτυχίας, που δείχνει στην έχτέλεση των αποφάσεων ακλόνητη σταθερότητα. Τά στελέχη αναπτύσσονται και άντρώνονται καλύτερα, όταν βρεθούν μπροστά στην ανάγκη να αποφασίσουν μόνα τους συγκεκριμένα αγωνιστικά καθήκοντα και να έχουν συνείδηση δλόκληρης τής εθύνης.

Τέταρτο: Πειθαρχία και μπολσεβίκικο άτσάλωμα και στον αγώνα ένάντια στον ταξικό έχθρο και στην αδιάλλακτη στάση άπέναντι σ' όλες τις παρεκκλίσεις από τή γραμμή του μπολσεβικισμού.

Πρέπει, σύντροφοι, να τονίσουμε τήν αναγκαιότητα αυτών των προϋποθέσεων για τή σωστή επιλογή των στελεχών άκόμη περισ-

σότερο, επειδή στην πράξη πολύ συχνά προτιμείται ένας σύντροφος, πού, για παράδειγμα, μπορεί και γράφει ώραϊα, πού μπορεί και μιλάει ώραϊα, αλλά, όμως, δέν είναι άνθρωπος τής πράξης και δέν αξίζει για τόν άγώνα, από ένα άλλο σύντροφο πού ίσως νά μή μπορεί νά γράφει και νά μιλάει τόσο καλά, αλλά όμως είναι σταθερός, έχει πρωτοβουλία, έχει έπαφή μέ τις μάζες, πού είναι ικανός νά κατεβεί στόν άγώνα και νά οδηγήσει κι άλλους στόν άγώνα.

Λίγες είναι, άλλωστε, οί περιπτώσεις πού ένας σεχταριστής, δογματικός, θεωρητικολόγος, παραγκώνισε ένα πιστό στις μάζες στέλεχος, έναν πραγματικό εργατικό ήγέτη;

Τά καθοδηγητικά μας στελέχη πρέπει νά ξέρουν νά συνενώνουν όλα αυτά μέ **μ π ο λ σ ε θ ί κ ι κ η** έπιμονή και **έ π α ν α σ τ α τ ι κ ό ή θ ο ς** καθώς και μέ τή **θ έ λ η σ η**, **δ λ α α ύ τ ά ν ά τ ά έ φ α ρ μ ό σ ο υ ν σ τ ή ν π ρ ά ξ η**.

Σέ σχέση μέ τό ζήτημα τών στελεχών, επιτρέψτε μου, σύντροφοι, νά μιλήσω διεξοδικά και για τό μεγάλο ρόλο, πού έχει αναλάβει νά παίξει ή Διεθνής Κόκκινη Βοήθεια αναφορικά μέ τά στελέχη του εργατικού κινήματος. Η ύλική και ή ήθικη βοήθεια, πού οί οργανώσεις τής Δ.Κ.Β. παρέχουν στους κρατούμενους και τους συγγενείς τους, τους πολιτικούς έμιγκρέδες, στους διωκόμενους επαναστάτες και αντιφασίστες, έσωσε τή ζωή χιλιάδων και χιλιάδων από τους πιδ πολύτιμους αγωνιστές τής εργατικής τάξης σέ διάφορες χώρες και διατήρησε τις δυνάμεις τους και τήν αγωνιστική τους ικανότητα. Όποιος πέρασε φυλακή, ξέρει από άμεση πείρα, πόσο μεγάλη σημασία έχει ή δραστηριότητα τής Διεθνούς Κόκκινης Βοήθειας.

Η Δ.Κ.Β., μέ τή δραστηριότητά της, κέρδισε τήν αγάπη, τήν άφοσίωση και τήν πιδ θερμή εύγνωμοσύνη εκατοντάδων χιλιάδων προλετάρων και επαναστατικών στοιχείων τής άγροτιάς και τής διανόησης.

Μέσα στις σημερινές συνθήκες, τής αναπτυσσόμενης αντίδρασης τής άστικής τάξης, του μαινόμενου φασισμού, τής δξυνσης τής ταξικής πάλης, ο ρόλος τής Δ.Κ.Β. παίρνει ιδιαίτερη σημασία.

Ἡ Δ.Κ.Β. σήμερα βρίσκεται μπροστά στο καθήκον. νὰ μετατραπῆ σὲ ὅλες τὶς καπιταλιστικὲς χῶρες σὲ μιὰ πραγματικὴ μαζικὴ ὀργάνωση τῶν ἐργαζόμενων (καὶ πρὶν ἀπὸ ὅλα στὶς φασιστικὲς χῶρες, ὅπου πρέπει νὰ προσαρμοστῆ στὶς ἰδιαίτερες συνθῆκες τους). Πρέπει νὰ ἀναδειχτεῖ, ἄς ποῦμε, ὁ «Ἐρυθρὸς Σταυρὸς» τοῦ προλεταριακοῦ ἐνιαίου μετώπου καὶ τοῦ ἀντιφασιστικοῦ λαϊκοῦ μετώπου, καὶ νὰ ἀγκαλιᾷ τὰ ἑκατομμύρια τῶν ἐργαζομένων, ὁ «Ἐρυθρὸς Σταυρὸς» τοῦ στρατοῦ τῶν ἐργαζόμενων τάξεων, ποὺ ἀγωνίζονται ἐναντία στὸ φασισμό, γιὰ εἰρήνη καὶ σοσιαλισμό. Γιὰ νὰ μπορέσει νὰ ἐκπληρώσει μὲ ἐπιτυχία τὸ καθήκον της, ἡ Δ.Κ.Β. πρέπει νὰ ἀναδείξει τὰ δικά της στελέχη, πολυάριθμα δικά της στελέχη, στελέχη τῆς Δ.Κ.Β., ποὺ τὸ ἦθος καὶ οἱ ἰκανότητές τους νὰ βρίσκονται σὲ ἀνταπόκριση μὲ τὸν ἰδιαίτερο προορισμὸ αὐτῆς τῆς τόσο σπουδαίας ὀργάνωσης.

Καί, ἐδῶ, πρέπει νὰ εἰπωθεῖ μὲ ὀλη τὴν αὐστηρότητα καὶ ὀλη τὴν ἔμφαση: Ἄν ὁ γραφειοκρατισμὸς καὶ ἡ ψυχρὴ συμπεριφορὰ ἀπέναντι στοὺς ἀνθρώπους εἶναι γιὰ τὸ ἐργατικὸ κίνημα, ἀπλῶς πράγματα κατακριτέα, στὴ δραστηριότητα τῆς Δ.Κ.Β. ἀποτελοῦν κακὸ ποὺ φτάνει τὸ ἔγκλημα. Οἱ ἀγωνιστὲς τῆς ἐργατικῆς τάξης, τὰ θύματα τῆς ἀντίδρασης καὶ τοῦ φασισμοῦ, ποὺ λιώνουν στὰ κελλιά καὶ στὰ στρατόπεδα συγκέντρωσης, οἱ πολιτικοὶ ἐμιγκρέδες καὶ οἱ οἰκογένειές τους, πρέπει νὰ νιώσουν τὴν πιὸ ἀδρὴ καὶ τὴν πιὸ προσεγγισμένη συμπεριφορὰ ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῶν ὀργανώσεων καὶ τῶν στελεχῶν τῆς Δ.Κ.Β.

Ἡ Κόκκινη Βοήθεια πρέπει νὰ κατανοήσῃ καὶ ἐχτελέσῃ τὸ καθήκον της, ὑποστηρίζοντας τοὺς ἀγωνιστὲς τοῦ προλεταριακοῦ καὶ ἀντιφασιστικοῦ κινήματος, φροντίζοντας νὰ διατηρήσουν τὰ στελέχη τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος τὶς φυσικὲς καὶ ἠθικὲς τους δυνάμεις. Οἱ κομμουνιστὲς καὶ ἐπαναστάτες ἐργάτες μέσα στὶς ὀργανώσεις τῆς Δ.Κ.Β., πρέπει νὰ νοιώθουν σὲ κάθε τους θῆμα τὴν τεράστια εὐθύνη, ποὺ ἔχουν ἀπέναντι στὴν ἐργατικὴ τάξη, τὴν Κομμουνιστικὴ Διεθνή, ἐκπληρώνοντας στὸ ἀκέραιο καὶ μὲ ἐπιτυχία τὰ καθήκοντα τῆς Δ.Κ.Β.

Σύντροφοι! Ἡ καλύτερη διαπαιδαγώγηση τῶν στελεχῶν συν-

τελείται, όπως είναι γνωστό, στην πορεία του αγώνα, στο ξεπέρασμα δυσκολιών και δοκιμασιών, καθώς και με θετικά και αρνητικά παραδείγματα. Έχουμε να επιδείξουμε εκατοντάδες παραδείγματα υποδειγματικής συμπεριφοράς σε απεργίες, σε διαδηλώσεις, σε φιλακές και σε δικαστήρια. Έχουμε χιλιάδες ήρωες, αλλά, δυστυχώς, δεν έχουμε και λίγες περιπτώσεις μικροψυχίας, αστάθειας, αλόγησης και λιποταξίας. Όμως, ξεχνάμε, συχνά, τα παραδείγματα και της μίας και της άλλης κατηγορίας, δεν τα αξιοποιούμε για να διαπαιδαγωγηθούμε, δεν δείχνουμε, ποια παραδείγματα πρέπει κανείς να προσπαθεί να ακολουθεί, τι πρέπει να απορρίπτει. Πρέπει να μελετάμε τη στάση των συντρόφων και εκείνη των εργατών άχτιθιστών σε ταξικές συγκρούσεις, σε αστυνομικές ανακρίσεις, σε φυλακές και σε στρατόπεδα συγκέντρωσης, μπροστά σε δικαστήρια κλπ. Πρέπει να παίρνουμε από όλ' αυτά το θετικό, πρέπει να δείχνουμε τα πρότυπα, που όφειλε κανείς να μιμηθεί, και να αποδοκιμάζουμε το λαθιμένο, το μη μπολσεβίκικο, το μικροπρεπές. Από τη δίκη της Λειψίας ως τώρα, έχουμε πολλές περιπτώσεις, που οι σύντροφοί μας εμφανίστηκαν μπροστά σε αστικά και φασιστικά δικαστήρια, και οι περιπτώσεις αυτές έδειξαν, πως έχουν αναδειχθεί πολυάριθμα στελέχη, που κατανοούν με έξοχο τρόπο, τι σημαίνει μπολσεβίκικη στάση στο δικαστήριο. Γνωρίζουν, όμως, οι πολλοί, αλόγησης και όλοι έσείς οι αντιπρόσωποι στο συνέδριο, τις λεπτομέρειες από τη δίκη των σιδηροδρομικών στη Ρουμανία, από τη δίκη του Φήτε Σούλτσε που αποκεφάλισαν οι φασίστες στη Γερμανία, από τη δίκη του ήρωα γιαπωνέζου σύντροφου Ίτινάβα, τη δίκη των Βούλγαρων επαναστατών στρατιωτών, καθώς, αλόγησης, λεπτομέρειες από πολλές άλλες δίκες, που έδωσαν τα πιο αξια υποδείγματα προλεταριακού ήρωισμού;

Τέτοια αξια παραδείγματα προλεταριακού ήρωισμού πρέπει να τα κάνουμε γνωστά στις μάζες και να τα αντιπαραβάλουμε στη μικροψυχία, τη μικρότητα, στο κάθε άρρωστημένο και αδύνατο μέσα στις γραμμές μας και μέσα στην εργατική τάξη. Αυτά τα παραδείγματα πρέπει να τα αξιοποιήσουμε πλατύτερα, για τη διαπαιδαγώγηση των στελεχών του εργατικού κινήματος.

Σύντροφοι! Μερικοί καθοδηγητές στο Κόμμα, παραπονιούνται συχνά, πώς λείπουν οι άνθρωποι, και δεν υπάρχουν άνθρωποι για άγκιτ - πρόπ (Σ.Μ. Ἀγκιτάτσια — Προπαγάνδα), δεν υπάρχουν άνθρωποι για τον τύπο, για τὰ συνδικάτα, για τὴ δουλειά στὴ νεο-λαία, στὶς γυναῖκες. Λείπουν, λείπουν οἱ ἄνθρωποι, δεν υπάρχουν ἄνθρωποι!

Σ' αὐτὸ θὰ μπορούσαμε νὰ ἀπαντήσουμε μὲ τὰ παλιά, ὅμως αἰώνια ἐπίκαιρα λόγια τοῦ Λένιν:

*«Λείπουν οἱ ἄνθρωποι, λένε. Ἀλλὰ οἱ ἄνθρωποι ὑπάρχουν. Βρίσκονται κατὰ μάζες, γιατί καὶ ἡ ἐργατικὴ τάξη καὶ ὅλο καὶ πὺλὸν νέα στρώματα τῆς κοινωνίας φέρνουν μὲ τὸν κάθε χρόνο πὺλὸν περνάει ὅλο καὶ περισσότερους ἀνθρώπους, πὺλὸν εἶναι δυσσαρεστημένοι, πὺλὸν θέλουν νὰ διαμαρτυρηθοῦν... Καὶ παράλληλα λείπουν οἱ ἄνθρωποι, γιατί δεν ὑπάρχουν... ὀργανωτικὰ ταλέντα, πὺλὸν νὰ εἶναι σὲ θέση νὰ ὀργανώσουν μιὰ τόσο ὀλόπλευρη καὶ ταυτόχρονα ἐνιαία καὶ μονολιθικὴ δουλειά, ὅπου ἡ κάθε δύναμη, ἀκόμη καὶ ἡ πὺλὸν μικρή, νὰ ἀξιοποιηθεῖ».**

Τὰ Κόμματα ὀφείλουν νὰ ἔχουν αὐτὰ τὰ λόγια τοῦ Λένιν θαθεῖα χαραγμένα μέσα τους καὶ νὰ τὰ ἐφαρμόζουν στὴν καθημερινή τους δράση. Ὑπάρχουν πολλοὶ ἄνθρωποι, μόνο πὺλὸν πρέπει νὰ τοὺς ἀνακαλύψουμε μέσα στὶς ἴδιες μας τίς ὀργανώσεις, στὴ διάρκεια τῶν ἀπεργιῶν καὶ τῶν διαδηλώσεων, στὶς διάφορες μαζικὲς ὀργανώσεις τῶν ἐργατῶν, στὰ ὀργανα τοῦ Ἐνιαίου Μετώπου. Πρέπει νὰ τοὺς βοηθήσουμε νὰ ἀναπτυχθοῦν μέσα στὸ προτσές τῆς δουλειᾶς καὶ τοῦ ἀγῶνα, πρέπει νὰ τοὺς τοποθετήσουμε σὲ μιὰ θέση, πὺλὸν νὰ μποροῦν νὰ ὀφελοῦν πραγματικὰ τὴν ὑπόθεση τῆς ἐργατικᾶς.

Σύντροφοι! Ἐμεῖς οἱ κομμουνιστὲς εἴμαστε ἄνθρωποι τῆς πράξης. Καθῆκον μας εἶναι ὁ πραχτικὸς ἀγῶνας ἐνάντια στὴν ἐπίθεση τοῦ κεφαλαίου, ἐνάντια στὸ φασισμό καὶ τὸν κίνδυνο τοῦ ἱμπεριαλιστικοῦ πολέμου, καθῆκον μας εἶναι ἡ ἀνατροπὴ τοῦ καπιταλι-

* Λένιν, Ἔπαντα, τόμος 5

σμοῦ. Ἀκριβῶς αὐτὸ τὸ π ρ α χ τ ι κ ὸ καθήκον τοῦ ἀγῶνα. ἀξιῶναι, ὅπως τὰ κομμουνιστικὰ στελέχη ὀπλιστοῦν ὅπωςδήποτε μὲ τὴν ἐ π α ν α σ τ α τ ι κ ῆ θεωρία, γιατί, ὅπως μᾶς διδάσκει ὁ Στάλιν, ὁ μέγας αὐτὸς δάσκαλος τῆς ἐπαναστατικῆς πράξης, ἡ θεωρία δίνει στοὺς ἀνθρώπους τῆς πραχτικῆς δύναμη προσανατολισμοῦ, καθαρότητα στὴν προοπτικὴ, σιγουριά στὴ δουλειά, πίστη στὴ νίκη τῆς ὑπόθεσής μας.

Ὅσο μιά πραγματικὰ ἐπαναστατικὴ θεωρία εἶναι ἐχθρικὰ ἀντίθετη πρὸς κάθε θεωρητικολογία χωρὶς περιεχόμενο, ἐνάντια σὲ κάθε στεῖρο παιγνίδι ἀφηρημένων ὀρισμῶν.

Ἡ θεωρία μας δὲν εἶναι δόγμα, εἶναι καθοδήγηση γιὰ δράση, ἐπαναλαμβάνει συνεχῶς ὁ Λένιν. Ἀκριβῶς μιά τέτοια θεωρία χρειάζονται τὰ στελέχη μας σὰν τὸ καθημερινὸ ψωμί, σὰν τὸν ἀέρα καὶ τὸ νερό.

Ὅποιος θέλει πραγματικὰ νὰ ἐκδιώξει ἀπὸ τὴ δουλειά μας τὴ σχηματικὴ ἀντίληψη, ποὺ νεκρώνει κάθε ζωὴ, τὴ θλαβερὴ σχολαστικότητά, αὐτὸς πρέπει μὲ φωτιά καὶ σίδηρο καὶ μὲ πραχτικὸ δραστηρίο ἀγῶνα μαζί μὲ τίς μάζες καὶ ἐπικεφαλῆς τῶν μαζῶν καὶ μὲ ἀκούραστη δουλειά νὰ καταχτήσει τὴν ἰσχυρὴ, γόνιμη, παντοδύναμη θεωρία τῶν Μάρξ, Ἐνγκελς καὶ Λένιν.

Μὲ αὐτὴ τὴν εὐκαιρία βρίσκω ἰδιαίτερα ἀπαραίτητο, νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχή σας στὴ δουλειά τῶν Κομματικῶν σχολῶν. Οἱ σχολές μας δὲν πρέπει νὰ θγάζουν στεῖρους λόγιους, θεωρητικολόγους καὶ ἄσους τῶν τσιτάτων. Ὁχι! Πραχτικοί, προωθημένοι ἀγωνιστές γιὰ τὴν ὑπόθεση τοῦ προλεταριάτου, πρέπει νὰ θγαίνουν ἀπὸ τίς κομματικὲς μας σχολές. Προωθημένοι ἀγωνιστές, ὄχι μόνο ὅσον ἀφορᾷ τὴν τόλμη, τὴν ἐτοιμότητα στὴν αὐτοθυσία, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ μὲ τὴν ἔννοια, ὅτι θὰ θλέπουν πιὸ μακριὰ καὶ ὅτι θὰ γνωρίζουν καλύτερα ἀπὸ τοὺς ἀπλοὺς ἐργάτες τὸ δρόμο γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῶν ἐργαζομένων. Ὅλα τὰ τμήματα τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς πρέπει χωρὶς ἀργοπορία νὰ ἀσχοληθοῦν σοβαρὰ μὲ τὴν ὀργάνωση τῶν Κομματικῶν Σχολῶν, γιὰ νὰ μεταβληθοῦν σὲ σ ι δ η ρ ο υ ρ ο ὺ ς ἀνάδειξης τέτοιων ἀγωνιστικῶν στελεχῶν
Τὸ κύριο καθήκον τῶν Κομματικῶν σχολῶν μας εἶναι, κατὰ

τή γνώμη μου, νά διδάξουν τὰ κοιμιατικά μας μέλη και εκείνα τῆς κομμουνιστικῆς νεολαίας, πού ἐκπαιδεύονται σ' αὐτές τις σχολές, νά ἐφαρμόζουν στόν ἀγώνα τή μαρξιστική - λενινιστική μέθοδο στή συγκεκριμένη κατάσταση τῆς δοσμένης χώρας, κάτω ἀπό τις δοσμένες συνθήκες, ὄχι ἐνάντια στόν ἐχθρό «γενικά», ἀλλά ἐνάντια στό δοσμένο, στό συγκεκριμένο ἐχθρό. Γι αὐτό, δέν χρειάζεται νά μελετάει κανεὶς τις λέξεις τοῦ Λενινισμοῦ, ἀλλά τὸ ζωντανό, τὸ ἐπαναστατικό του πνεῦμα.

Στις Κοιμιατικῆς μας Σχολές μπορεῖ κανεὶς νά διαπαιδαγωγήσει τὰ στελέχη μὲ δυὸ τρόπους.

Ἡ πρώτη μέθοδος: Οἱ ἄνθρωποι διαπαιδαγωγοῦνται ἀφηρημένα — θεωρητικά. Τούς διδάσκει κανεὶς ἕνα, ὅσο τὸ δυνατό μεγαλύτερο, σύνολο ξερῶν γνώσεων, τούς μαθαίνει νά συντάσσουν ἐπιπόλαια, μὲ φιλολογικὸ τρόπο θέσεις και ἀποφάσεις και μόνο πού και πού νά ἀναφέρονται και στὰ προβλήματα τῆς σχετικῆς χώρας, τοῦ ἐργατικοῦ τῆς κινήματος, τῆς ἱστορίας, τῶν παραδόσεων τῆς και τῆς πείρας τοῦ συγκεκριμένου Κομμουνιστικοῦ Κόμματος. Ὅπως εἶπαμε, μόνο πού και πού.

Ἡ δευτέρα μέθοδος: Μιά θεωρητικὴ κατάρτιση, ὅπου ἡ ἀφομοίωση τῶν βασικῶν ἀρχῶν τοῦ Μαρξισμοῦ - Λενινισμοῦ βασίζεται πάνω στήν πραχτικὴ μελέτη τῶν βασικῶν ζητημάτων τοῦ ἀγώνα τοῦ προλεταριάτου στήν ἴδια τὴ χώρα ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν ἐκπαιδευόμενο, ὥστε αὐτός, ὅταν γυρίσει πάλι στήν πραχτικὴ δουλειά, νά εἶναι σὲ θέση νά προσανατολίζεται μόνος του, νά γίνεῖ ἕνας ἀ ν ε ξ ἄ ρ τ η τ ο ς, π ρ α χ τ ι κ ὸ ς ὀ ρ γ α ν ω τ ῆ ς κ α ἰ ἡ γ ἔ τ η ς; π ο ὐ ν ἄ ε ἶ ν α ἰ ἰ κ α ν ὸ ς ν ἄ ὀ δ ῆ γ ῆ σ ε ἰ; τ ῖ ς μ ἄ ζ ε ς σ τ ὸ ν ἀ γ ὠ ν α ἐ ν ἄ ν τ ι α σ τ ὸ ν τ α ξ ι κ ὸ ἐ χ θ ρ ὸ.

Δέν ἀποδείχτηκαν ὅλοι οἱ ἀπόφοιτοι τῶν κοιμιατικῶν Σχολῶν μας ἄξιοι. Πολλὴ κενολογία, ἀφηρημένες ἔννοιες, βιβλιακὴ πολυμάθεια, ἐξωτερικὴ λογιότητα. Ἐμεῖς, ὅμως, χρειαζόμαστε ἀληθινούς, πραγματικούς μπολσεβίκους, ὀργανωτὲς και ἡγέτες τῶν μαζῶν. Αὐτὸ εἶναι ἐκαίνο πού ἐπιταχτικά χρειαζόμαστε σήμερα. Καὶ δέν πειράζει, ἂν ἕνας τέτοιος ἡγέτης δέν εἶναι ἱκανὸς νά συντάσσει

καλές εκθέσεις, παρόλο που κι' αυτό πολύ το χρειαζόμαστε, αυτός πρέπει να μπορεί να οργανώνει και να καθοδηγεί χωρίς να τρoμάζει μπροστά στις δυσκολίες, πρέπει να ξέρει να τις ξεπερνάει.

Ἡ επαναστατική θεωρία μᾶς δίνει τὴ γενικευμένη, συμπυκνωμένη πείρα τοῦ επαναστατικοῦ κινήματος. Οἱ Κομμουνιστὲς δὲν πρέπει μόνο νὰ ἀξιοποιοῦν τὴν πείρα ἀπὸ τὸ παρελθόν, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀξιοποιοῦν προσεχτικὰ καὶ τὴν πείρα ἄλλων τμημάτων τοῦ διεθνoῦς ἐργατικοῦ κινήματος. Ἡ σωστὴ ὡστόσο ἀξιοποίηση τῆς πείρας δὲ σημαίνει καθόλου μηχανικὴ μεταφορὰ τῶν τρόπων καὶ μεθόδων τοῦ ἀγώνα ἀπὸ ἑποισδήποτε συνθήκες σὲ ἄλλες συνθήκες, ἀπὸ τὴ μιὰ χώρα στὴν ἄλλη, ὅπως συμβαίνει συχνὰ στὰ Κόμματα μας. Στὶς χώρες ὅπου κυριαρχεῖ ἀκόμη ὁ καπιταλισμὸς, τὸ νὰ μιμούμαστε ἐπακριδῶς, νὰ ἀντιγράφουμε πιστὰ τὶς μεθόδους καὶ τοὺς τρόπους τῆς δουλειᾶς τοῦ ἴδιου τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος τῆς Σοβιετικῆς Ἐνωσης, δὲ μπορεῖ, σὲ πείσμα κάθε καλῆς θέλησης, νὰ ὠφελήσει, ἀλλὰ θὰ βλάψει, ὅπως, ὄχι σπάνια, ἔχει συμβεῖ. Ἀκριδῶς μὲ ὁδὴ τὴν πείρα τῶν ρώσων μπολσεβίκων μποροῦμε νὰ μάθουμε, πῶς πρέπει νὰ ἐφαρμόζουμε τὴν ἐκείνη διεθνή γραμμὴ στὸν ἀγώνα ἐνάντια στὸ κεφάλαιο ζωντανὰ καὶ συγκεκριμένα στὶς ἰδιομορφίες κάθε χώρας ξεχωριστά, ὀφείλουμε νὰ μάθουμε, πῶς πρέπει νὰ ἀπορρίπτουμε, νὰ περιφρονοῦμε καὶ νὰ ξεσκεπάσουμε γενικὰ τὴν κενολογία, τοὺς τύπους, τὴ σχολαστικότητα καὶ τὸ δογματισμὸ.

Ἐκεῖνο, ποὺ ἔχει σημασία, σύντροφοι, εἶναι νὰ μελετᾶμε συνέχεια, σὲ κάθε θῆμα, στὸ προτσὲς τοῦ ἀγώνα, ὅταν εἴμαστε λεύτεροι, ὅταν εἴμαστε στὴ φυλακὴ. Νὰ μελετᾶμε καὶ νὰ ἀγωνιζόμαστε — νὰ ἀγωνιζόμαστε καὶ νὰ μελετᾶμε. Πρέπει νὰ ξέρουμε νὰ συνδέουμε τὴ μεγάλη θεωρία τῶν Μάρξ, Ἐνγκελς καὶ Λένιν μὲ σταθερότητα στὴ δουλειὰ καὶ στὸν ἀγώνα, μὲ σταθερὴ ἀδιαλλαξία ἀρχῶν ἀπέναντι στὸν ταξικὸ ἐχθρὸ καὶ τοὺς ἀποστάτες τῆς γραμμῆς τοῦ μπολσεβικισμοῦ, μὲ τόλμη μπροστὰ στὶς δυσκολίες, μὲ επαναστατικὸ ρεαλισμὸ.

Σύντροφοι! Ποτὲ ἄλλοτε ἢ κοινὴ γνώμη σ' ὅλο τὸν κόσμον δὲν ἔδειξε τόσο ζωηρὸ ἐνδιαφέρον γιὰ ἓνα διεθνὲς συνέδριο τῶν κομ-

μουνιστών, όσο για τὸ τωρινό μας. Μπορεῖ νὰ πεῖ κανεὶς χωρὶς ὑπερβολή, πὺς δὲν ὑπάρχει οὔτε μιὰ σοβαρὴ ἡφμερίδα, οὔτε ἓνα πολιτικὸ κόμμα, οὔτε σχετικὰ σοβαρὸς πολιτικὸς καὶ ἄνθρωπος δημόσιας θέσης, πὺ νὰ μὴν παρακολουθεῖ μὲ ἔνταση τὴν πορεία τοῦ συνεδρίου μας. Τὰ μάτια τῶν ἑκατομμυρίων τῶν ἐργατῶν καὶ ἀγροτῶν, τῶν ἀπλῶν ἀνθρώπων τῆς πόλης, τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ διανοουμένων, τὰ μάτια τῶν ἑκατομμυρίων τῶν ἀποικιακῶν λαῶν καὶ τῶν καταπιεζόμενων ἐθνικοτήτων εἶναι στραμμένα στὴ Μόσχα, τὴν πρωτεύουσα τοῦ πρώτου, ὄχι ὁμῶς καὶ τοῦ τελευταίου κράτους τοῦ παγκόσμιου προλεταριάτου. Σ' αὐτὸ τὸ γεγονός βλέπουμε τὴν ἐπιβεβαίωση τῆς πελώριας σημασίας καὶ ἐπικαιρότητας τῶν ζητημάτων, πὺ συζητοῦνται στὸ συνέδριο, ὅπως καὶ τῶν ἀποφάσεών του.

Τὰ μανιασμένα οὐρλιαχτὰ τῶν φασιστῶν ὄλων τῶν χωρῶν καὶ ἰδιαίτερα ἐκεῖνα τοῦ φρενιασμένου γερμανικοῦ φασισμού, ἐπιβεβαιώνουν περίτρανα, ὅτι μὲ τίς ἀποφάσεις μας πετύχαμε πραγματικὰ τὸ στόχο μας.

Στὸ βαθὺ σκοτάδι τῆς ἀστικῆς ἀντίδρασης καὶ τοῦ φασισμού, ὅπου ὁ ταξικὸς ἐχθρὸς προσπαθεῖ νὰ κρατήσῃ τίς ἐργαζόμενες μάζες τῶν καπιταλιστικῶν χωρῶν, ἢ Κομμουνιστικῆ Διεθνῆς, τὸ παγκόσμιο Κόμμα τῶν μπολσεβίκων, ὑψώνεται σὰ φάρος, πὺ φωτίζει σ' ὀλόκληρη τὴν ἀνθρωπότητα τὸ μοναδικὰ σωστὸ δρόμο γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση ἀπὸ τὸ ζυγὸ τοῦ κεφαλαίου, ἀπὸ τὴ φασιστικὴ διαβροσύνη καὶ ἀπὸ τὸ φόβο τοῦ ἰμπεριαλιστικοῦ πολέμου.

Ἡ ἐπίτευξη ἐνότητας δράσης τῆς ἐργατικῆς τάξης, εἶναι τὸ ἀποφασιστικὸ στάδιο σ' αὐτὸ τὸ δρόμο. Βεβαίως, ἐνότητα δράσης τῶν ὀργανώσεων τῆς ἐργατικῆς τάξης ὄλων τῶν κατευθύνσεων, συσπείρωση τῶν δυνάμεων τῆς ἐργατικῆς τάξης σ' ὄλους τοὺς τομεῖς δράσης, σ' ὄλα τὰ στάδια τῆς ταξικῆς πάλης.

Ἡ ἐργατικὴ τάξη πρέπει νὰ πετύχει τὴν ἐνότητα τῶν συνδικάτων της. Μάταια προσπαθοῦν μερικὸι μεταρρυθμιστὲς ἡγέτες συνδικάτων, νὰ τρομάξουν μὲ φαντάσματα τοὺς ἐργάτες, λέγοντας ὅτι ἡ ἀνάμειξη τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος στίς ὑποθέσεις τῶν ἐνωμένων συνδικάτων, ὅτι ἡ ὑπαρξη

φράξιν των Κομμουνιστών, μέσα στα συνδικάτα, θα καταστρέψει τη συνδικαλιστική δημοκρατία. Είναι άνοησία να παρουσιάζουν έμεις τους κομμουνιστές σαν αντίπαλους της συνδικαλιστικής δημοκρατίας. Έμεις υπερασπιζόμαστε και αγωνιζόμαστε με συνέπεια για το δικαίωμα των συνδικάτων να αποφασίζουν μόνα τους πάνω στα ζητήματά τους. Ακόμη, είμαστε πρόθυμοι να παραιτηθούμε και από το σχηματισμό φράξιν των κομμουνιστών μέσα στα συνδικάτα, όταν αυτό είναι απαραίτητο προς το συμφέρον της ενότητας των συνδικάτων. Είμαστε, ακόμα, πρόθυμοι να αποδεχτούμε την ανεξαρτησία των συνδικάτων, που πρόκειται να ένωθούν από όλα τα πολιτικά κόμματα. Όμως, είμαστε αποφασιστικά ενάντια στην οποιαδήποτε έ ξ ά ρ τ η σ η των συνδικάτων από την πλευρά της άστικής τάξης και δέν έγκαταλείπουμε την άποψή μας άρχής, ότι είναι άπαραδέχτη μιá ουδέτερη στάση των συνδικάτων μπροστά στην ταξική πάλη ανάμεσα στο προλεταριάτο και την άστική τάξη.

Η έργατική τάξη πρέπει να πετύχει την ένότητα δράσης σε όλους τους τομείς του έργατικού κινήματος και θα την πετύχει. Κι αυτό θα γίνει τόσο γρηγορότερα, όσο πιο αποφασιστικά και πιο σταθερά έμεις οι κομμουνιστές και οι έπαναστάτες έργάτες, όλων των καπιταλιστικών χωρών, έφαρμόσουμε το νέο προσανατολισμό ταχτικής, που αποφάσισε το συνέδριό μας, πάνω στα πιο σπουδαία επίκαιρα ζητήματα του διεθνούς έργατικού κινήματος.

Ξέρουμε, πώς στο δρόμο μας μάς περιμένουν πολλές δυσκολίες. Ο δρόμος μας δέν είναι ασφαλτοστρωμένος, δέν είναι σπαρμένος με ρόδα. Όχι! Η έργατική τάξη δέ θα έχει να ξεπεράσει και λίγα έμπόδια, ά κ ό μ η κ α ι μ έ σ α σ τ ί ς έ δ ι ε ς τ η ς τ ί ς γ ρ α μ μ έ ς. Πριν άπ' όλα θα πρέπει να κάνει τελείως άδλαβείς τις διασπαστικές μηχανοραφίες των αντιδραστικών στοιχείων της σοσιαλδημοκρατίας. Η έργατική τάξη θα υποχρεωθεί σε πολλές θυσίες κάτω από τα χτυπήματα της άστικής τάξης και του φασισμού. Το έπαναστατικό της καράδι θα πρέπει να δδηγηθεί μέσα από πληθώρα ύφάλων, προτού εισπλεύσει στο σωτήριο λιμάνι.

Η έργατική τάξη, όμως, των καπιταλιστικών χωρών, δέν είναι αυτή και ήταν στα 1914, στην άρχή του ίμπεριαλιστικού πο-

λέμου, δὲν εἶναι ἐκείνη πού ἦταν στὰ 1918, στὸ τέλος τοῦ πολέμου. Ἡ ἐργατικὴ τάξη ἔχει μιὰ πλούσια εἰκοσάχρονη πείρα ἀγώνων καὶ ἐπαναστατικῆς δοκιμασίας, ἔχει τὴν πικρὴ πείρα πολλῶν ἀποτυχιῶν, ἰδιαιτέρα στὴ Γερμανία, τὴν Αὐστρία, τὴν Ἰσπανία.

Ἡ ἐργατικὴ τάξη ἔχει μπροστά της τὸ λαμπρὸ παράδειγμα τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως, τῆς χώρας τοῦ νικηφόρου σοσιαλισμοῦ, τὸ παράδειγμα γιὰ τὸ πῶς μπορεῖ κανεὶς νὰ καταβάλλει τὸν ταξικὸ ἔχθρὸ καὶ νὰ ἐγκαθιδρύσει τὴν ἐργατικὴ ἐξουσία οἰκοδομώντας τὴ σοσιαλιστικὴ Κοινωνία.

Νὰ πού ἡ ἀστικὴ τάξη δὲν κυριαρχεῖ πιὰ ἀ π ε ρ ι ὀ ρ ι σ τ α σὲ ὄλο τὸν κόσμο. Στὸ ἕνα ἕκτο τῆς γῆς κυβερνάει ἡ ν ι κ η φ ὀ ρ α ἐργατικὴ τάξη.

Ἡ ἐργατικὴ τάξη ἔχει μιὰν ἰσχυρὴ, ὀργανωμένη ἐπαναστατικὴ πρωτοπορία, τὴν Κομμουνιστικὴ Διεθνή.

Ὁλόκληρη ἡ πορεία τῆς ιστορικῆς ἐξέλιξης ἀποβαίνει πρὸς ὄφελος τῆς ἐργατικῆς τάξης. Οἱ προσπάθειες τῶν ἀντιδραστικῶν, τῶν φασιστῶν κάθε ἀπόχρωσης καὶ ὀλόκληρης τῆς διεθοῦς μπουρζουαζίας, νὰ γυρίσουν πρὸς τὰ πίσω τὸν τροχὸ τῆς ιστορίας, εἶναι μάταιες. Ὁ τροχὸς γυρνάει καὶ θὰ γυρνάει πάντα πρὸς τὴν κατεύθυνση τῆς παγκόσμιας ἔνωσης τῶν σοσιαλιστικῶν σοβιετικῶν δημοκρατικῶν, πρὸς τὴν κατεύθυνση τῆς τελικῆς νίκης τοῦ σοσιαλισμοῦ σ' ὀλόκληρο τὸν κόσμο.

Ἐ ν α λ ε ἰ π ε ι ἀ κ ὀ μ η σ τ ἧ ν ἐ ρ γ α τ ι κ ῆ τ ἄ ξ η τ ῶ ν κ α π ι τ α λ ι σ τ ι κ ῶ ν χ ω ρ ῶ ν, ἡ ἔ ν ὀ τ η τ α μ ἔ σ σ α σ τ ἰ ς ἴ δ ι ε ς τ η ς γ ρ α μ μ ἔ ς.

Γιαυτό, ἄς ἀντηχήσει ἀκόμη δυνατώτερα ἀπὸ αὐτὸ τὸ θῆμα σὲ ὀλόκληρο τὸν κόσμο τὸ σύνθημα ἀγώνα τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθοῦς, ἡ ἐκκλήση τῶν Μάρξ, Ἐνγκελς καὶ Λένιν.

Π ρ ο λ ε τ ἄ ρ ι ο ι ὀ λ ω ν τ ῶ ν χ ω ρ ῶ ν, ἔ ν ω θ ε ἴ τ ε !

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Χρεωστάσιο — Παράταση προθεσμίας, άρση πληρωμών, συνήθως εξαιτίας έκτάκτων καταστάσεων: πόλεμος, επιδημία, φυσικές καταστροφές και άλλα παρόμοια. 'Ο Χίτλερ, για να κερδίσει τις μάζες των μεσαίων και φτωχών αγροτών με τὸ μέρος του, ανακοίνωσε στις αρχές άκόμη τῆς διακυβέρνησής του ένα χρεωστάσιο για τὰ χρέη τους ἀπέναντι τὸ κράτος. 'Η υπόσχεση όμως δὲν τηρήθηκε (σελ. 27).

2. Τὸ φθινόπωρο τοῦ 1922, ἡ ἀντιδραστικὴ κυβέρνηση τοῦ Ζάιπελ (πρόεδρος τοῦ Χριστιανο - κοινωνικοῦ Κόμματος καὶ πρόσωπο ἐμπιστοσύνης τῶν μεγαλοκεφαλαιοκρατῶν καὶ μεγαλογαιοκτημόνων τῆς Αὐστρίας καὶ τοῦ Βατικανοῦ), ἔκλεισε ἕνα σύμφωνο μετὸ Μεγάλο Γερμανικὸ Λαϊκὸ Κόμμα, γιατὴ τῆ δημιουργία κυβέρνησης τοῦ λεγόμενου ἀντιμαρξιστικοῦ μετώπου, ποὺ εἶχε σὰ σκοπὸ του τὴ συνένωση ὄλων τῶν ἀντιδραστικῶν δυνάμεων στὸν ἀγῶνα ἐνάντια στὴν ἐργατικὴ τάξη (σελ. 32).

3. Ἐννοεῖ τὴν περίοδο ἀπὸ τὸ 1931 ὡς τὸ 1935 στὴν Ἰσπανία. Μετὰ τὴν κατάργηση τῆς μοναρχίας, ἦρθε τὸ 1931 στὴν ἐξουσία ἡ κυβέρνηση τῶν ἀσπῶν ρεπουμπλικάνων καὶ τῶν σοσιαλιστῶν. Κάτω ἀπὸ τὴν πίεση τῶν μαζῶν, συγκάλεσε τὰ Κόρτες, ὅπου ἀρθθηκαν μιὰ σειρά ριζοσπαστικὰ μέτρα, (χωρισμὸς τῆς ἐκκλησίας ἀπὸ τὸ κράτος, κατάργηση τῶν φεουδαρχικῶν χρεῶν καὶ ἄλλα). Ἐπειδὴ τὰ μέτρα αὐτὰ δὲν πραγματοποιήθηκαν, ἡ κυβέρνηση ἔχασε τὴν ἐμπιστοσύνη τῶν μαζῶν. Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, ἡ ἄνοδος τοῦ γερμανικοῦ φασισμοῦ στὴν ἐξουσία ἐνθάρρυνε τοὺς ἰσπανοὺς ἀντιδραστικούς, ποὺ μετὴν ἀπάτη καὶ τὴν ἐξαγορά, κατάφεραν νὰ κερδίσουν τὶς ἐκλογές τοῦ 1934 καὶ νὰ σχηματίσουν κυβέρνηση μετὸ Λερού καὶ τὸν Ζιλ Ρόμπλες. Κάτω ἀπὸ τὴν καθοδήγηση τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος, οἱ ἐργάτες ξεσηκώθηκαν σὲ ἀγῶνα, ποὺ σὲ μερικὰ μέρη (στὶς Ἀστούριες, στὴ Μαδρίτη, στὴ Μπισκάγια, στὴν Καταλωνία) πῆρε τὴ μορφή σκληρῆς ἐνοπλῆς ἐξέγερσης. Γιατὴ τὴν καταστολὴ τῆς, ἡ κυβέρνηση ἔστειλε στρατεύματα, καθὼς καὶ τὴ λεγεῶνα τῶν ξένων. Πάνω ἀπὸ 3.000 ἐργάτες σκοτώθηκαν (σελ. 33).

4. Πιλσούντσκι, Ἰωσήφ (1867 - 1935) — ἀστὸς ἐθνικιστῆς. Τὸ 1926, ἐγκαθίδρυσε ὕστερα ἀπὸ πραξικόπημα φασιστικὴ δικτατορία στὴν Πολωνία, ποὺ εἶχε ἐξαιρετικὰ βάρβαρο χαραχτῆρα (σελ. 36).

5. Μετὸ πρόσχημα, ὅτι προετοιμαζόταν τάχα μιὰ «Δεύτερη Ἐπανάσταση» γιατὴ τὴν ἀνατροπὴ τοῦ Χίτλερ, συνελήφθη τὴ νύχτα τῆς 29 πρὸς

την 30 'Ιούνη 1934 όλόκληρο τὸ ἐπιτελεῖο διοίκησης τῶν "Ες "Α, ὅπου οἱ πῖο γνωστοὶ διοικητὲς, καὶ ἀνάμεσά τους καὶ ὁ ἐπιτελάρχης τῶν "Ες "Α, Ραϊμ, τουφεκίστηκαν ἐπὶ τόπου. Ἡ ἐπιχείρηση καθοδηγήθηκε προσωπικὰ ἀπὸ τὸ Χίτλερ στὸ Μόναχο καὶ τὸ Γκαίρινγκ στὸ Βερολίνο. Γενικά, συνελήφθησαν ἀρκετὲς χιλιάδες διοικητὲς τῶν "Ες "Α. Τὰ ἴδια τὰ Τάγματα διαλύθηκαν προσωρινὰ γιὰ νὰ πραγματοποιηθοῦν ριζικὲς ἐκκαθαρίσεις καὶ ἀναδιοργάνωση. Ὁ Χίτλερ ἀναγκάστηκε νὰ τὸ κάνει αὐτὸ κάτω ἀπὸ τὴν ἄμεση πίεση τοῦ μονοπωλιακοῦ μεγάλου κεφαλαίου, γιὰ νὰ τεθεῖ τέρας στὴ δημαγωγικὴ προπαγάνδα γιὰ τὴ «Δεύτερη Ἐπανάσταση» καὶ στοὺς μικροαστοὺς φορεῖς τῆς στὸ πρόσωπο τῶν ἀνθρώπων τῶν "Ες "Α. (σελ. 39).

6. Ντόλφους, "Εγγελμπερτ (1892 - 1934) — ἀντιδραστικὸς πολιτικός, ἀρχηγὸς τοῦ φασιστικοῦ Χριστιανοκοινωνικοῦ Κόμματος στὴν Αὐστρία. Ἀπὸ τὸ 1932 ἦταν καγκελάριος καὶ ὑπουργὸς ἐξωτερικῶν. Στὴν ἐξωτερικὴ του πολιτικὴ προσανατολίστηκε πρὸς τὴ φασιστικὴ Ἴταλία καὶ τὸ Μάρτη τοῦ 1934 ὑπέγραψε συνθήκη μὲ τὸ Μουσσολίνι. Τὸν Ἰούνη τοῦ 1934, δολοφονήθηκε ἀπὸ αὐστριακοὺς ἐθνικοσοσιαλιστὲς, πράχτορες τῆς χιτλερικῆς Γερμανίας (σελ. 41).

7. Στρονίστβο Λούντοβε (Λαϊκὸ Κόμμα) — δημοκρατικὸ ἀγροτικὸ κόμμα στὴν Πολωνία, ποὺ ἀντικαθρέφτιζε κυρίως τὰ συμφέροντα τῶν πλουσίων στρωμάτων τοῦ χωριῦ. Κάτω ἀπὸ τὴν πίεση τῶν κατώτερων ἀγροτικῶν ὀργανώσεων, τὸ κόμμα τέθηκε ἐπικεφαλῆς τῆς γενικῆς ἀπεργίας τῶν ἀγροτικῶν μαζῶν τὸν Αὐγούστο τοῦ 1937 (σελ. 55).

8. Ἡ ἡμμίσθωση εἶναι ἓνα εἶδος ἀγροτικῆς μίσθωσης, ὅπου ὁ μισθωτὴς πληρώνει τὴ μίσθωση στὸν ἰδιοκτήτη τῆς γῆς ὄχι μὲ λεφτά, ἀλλὰ μὲ ἓνα μέρος τῶν ἐσόδων (τὸ μισό, τὸ ἓνα τρίτο κλπ.) (σελ. 57).

9. «Ντόπο Λαβόρο» (Μετὰ τὴν Ἔργασία) — Ὄργάνωση στὴν Ἴταλία, παρόμοια μὲ τὴ φασιστικὴ ὀργάνωση «Ἴσχυς μὲ χαρὰ» (σελ. 69).

10. Μάν, Χέντρικ ντέ (1885 - 1953) — ἓνας ἀπὸ τοὺς ἡγέτες τοῦ Σοσιαλδημοκρατικοῦ Κόμματος Βελγίου. Τὸ 1933, ὁ ντέ Μάν σύνταξε μὲ ἐντολὴ τοῦ σοσιαλδημοκρατικοῦ κόμματος τὸ λεγόμενον «Σχέδιο ντέ Μάν», ἓνα σχέδιο γιὰ «τὸ εἰρηνικὸ πέρασμα στὸ σοσιαλισμό», ποὺ στὰ τέλη τοῦ 1933 υἱοθετήθηκε σὰν πρόγραμμα τοῦ σοσιαλδημοκρατικοῦ κόμματος (σελ. 74).

11. Ἐθνικὴ Ἀπελευθερωτικὴ Συμμαχία — πλατειὰ ἀντιφασιστικὴ ὀρ-

γάνωση στη Βραζιλία, που ιδρύθηκε στις αρχές του 1935 από προοδευτικά πολιτικά κόμματα και οργανώσεις, με το Κομμουνιστικό Κόμμα επικεφαλής. Το Νοέμβριο του 1935, η Συμμαχία ήττήθηκε στον ένοπλο αγώνα ενάντια στην αντίδραση (σελ. 87).

12. Λερροού ο Γκαρθία, Άλεχάντρο (1864 - 1949) — Ισπανός πολιτικός, αρχηγός του Ρεπουμπλικάνικου Ριζοσπαστικού Κόμματος. Ώστερα από το πραξικόπημα τον Άπριλη του 1934, έγινε ύπουργός έξωτερικῶν στην πρώτη κυβέρνηση τῆς Ισπανικῆς δημοκρατίας. Άπό το Σεπτέμβριο του 1935, ο Λερροού ἦταν επικεφαλῆς τῶν ἀντιδραστικῶν κυβερνήσεων. Στην περίοδο τῆς φασιστικῆς ἀνταρσίας, ἔκφρασε τὴν πλήρη ἀλληλεγγύη του με τοὺς φασίστες (σελ. 127).

13. Ρόμπλες, Ζιλ — Ισπανός φασίστας, ύπουργός στην προφασιστικὴ κυβέρνηση του Λερροού (σελ. 127).

14. Ίμπαρροόρι, Ντολόρες (ἡ λεγόμενη Λά Πασσιονάρια) — Γεννήθηκε τὸ 1895. Μέλος του Πολιτικῶ Γραφείου του Κομμουνιστικῶ Κόμματος Ίσπανίας, ἕνας ἀπὸ τοὺς οργανωτῆς του ἀγῶνα τῶν ἐργαζομένων τῆς Ίσπανίας ενάντια στὸ φασισμό (σελ. 145).